

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΟΙ ΜΟΥΓΕΝΕΛΑ

ΕΤΟΣ Α'

ΤΟΜΟΣ 1

ΔΡΑΧ. 4

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΤΗΣ «ΛΕΪΛΑΣ»
ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΓΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

ΕΡΩΤΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΛΕΪΛΑ

(Έχετε αγαπήσει;... Θά βρήτε στη Λεϊλά κάτι, το οποίο θά ξυπνήση λαχταριστά μέσα σας παλιές, γλυκές αναμνήσεις...

Δεν αγαπήσατε ακόμα;... Η Λεϊλά θά σας μιλήση γιά κάποιες άοριστες διαθέσεις τρυφερότητας, τις οποίες νοιώθετε μέσα σας, ανεξήγητα ακόμη και μυστικά... Ναι, θά σας ψιθυρίση κάτι ή Λεϊλά, γιά τις ημέρες της πρώτης σας αγάπης, ή οποία πλησιάζει σιγά-σιγά...

Αγαπάτε ήδη;... Και σας κάνει νά χαίρεστε ή νά πονάτε, ή αγάπη σας;... Διαβάστε τη Λεϊλά!... Έχει πολλά πράγματα νά σας πη!... Θά σας μάθη πολλά, γιατί κλείνει ή ίδια μέσα της το παρελθόν σας, το παρόν σας, κ' ίσως... ίσως και το μέλλον σας...)

Στόν μακρινό ορίζοντα του παρελθόντος μου, ξεχωρίζω ακόμα καθαρά την τρισευτυχισμένη εκείνη εποχή, κατά την οποία ήμουν ένα μικρό παιδάκι, ένα ωχρό και αδύνατο όρφανό αγόρι...

Είκοσι χρόνια πέρασαν από τότε, και τώρα είμαι ένας δυνατός άντρας. Δεν άλλαξε όμως και πολύ ή ψυχή μου, από τότε...

Δυό ηλικιωμένες γυναίκες με μεγάλωναν τότε, με στήριξη, μέσα στη ρωμαντική μοναξιά του εξοχικού σπιτιού μας. Είχα μια κλίση, τότε, περισσότερο στον ρεμβασμό παρά στα παιχνίδια. Περισσότερο μου άρεσε νά επηρεάζωμαι απ' τις άοριστες συγκινήσεις της ψυχής μου, παρά νά κινούμαι και νά τρέχω δώ κι' εκεί στην εξοχή, σαν τα άλλα ανήσυχα αγόρια της ηλικίας μου.

Μου άρεσε τότε νά ξυπνάω πρωί, γιατί με ξυπνούσε ή αγαπημένη μου θεία Σιδωνία. Στις έφτα το πρωί κατά τον χειμώνα, και στις έξι ήμιου κατά το καλοκαίρι, ένοιωθα μέσα στον ύπνο μου το «φρου-φρου» του φουστανιού της θείας μου, ή οποία πλησίαζε άθόρυβα στο κρεβάτι μου. Αισθανόμουν στο μέτωπό μου το δάχτυλό της, καθώς με άγγιζε τρυφερά. Κι' άκουγα ύστερα το άνοιμά μου, νά θγαίνει απ' τα χείλη της ψιθυριστά:

—Φρειδερίκε... Άγόρι μου... Ξύπνα!

Έτσι, ή ημέρα μου πάντα άρχιζε με το χάδι ενός προσώπου, το οποίο μου ήταν το πιο αγαπημένο στον κόσμο. Άνοιγα τότε τα μάτια μου, και το πρώτο μου βλέμμα συναντούσε τη γελαστή ματιά της λατρευτής μου θείας Σιδωνίας. Το γλυκό πρόσωπό της με τα ρόδινα μάγουλα, το πλασίωσαν γκρίζα μαλλιά κι' ένας δαντελένιος μαύρος σκούφος. Η θεία μου τότε με άγκάλιαζε, με καταφιλούσε, κι' ύστερα με άφηνε μονάχον νά ντυθώ...

Πηδοῦσα τότε κάτω απ' το κρεβάτι μου, έτρεχα στο παράθυρο, κι' άνοιγα τις πυκνές κουρτίνες. Άν ό καιρός ήταν καλός, κι' ό ήλιος

χρυσώνε τις κορυφές των δένδρων, με έπιανε μιά εϋθυμία ακράτητη, καί μοι έρχόταν να τραγουδω. "Αν έβρεχε όμως, ή ήταν βαρυχειμωνιά με μολυβένιον ούρανό και με χιόνια, τότε ανέβαινε ένα κώμα μελαγχολίας μέσα μου, καί μοι έπνιγε την ψυχή...

Ωστόσο, αυτή ή μελαγχολία μου ήταν ανακατεμένη με ένα συναίσθημα ήδονικής περασμένων φθινοπώρων, με κίτρινα κι' ασθενικά φύλλα πεσμένα χάμω, καί με γυμνά τα κλαδιά των δένδρων, ξεσηδούσαν τότε μέσα μου, καί μιά θλίψη άόριστη, με καί γλυκειά, χαίδευε άπαλά την ψυχή μου.

Τότε ακριβώς ανακάλυπτα, πώς ήταν πολύ γλυκό να λήη κανένας μουρμουριστά στον έαυτό του:

—Είμαι λυπημένος... χωρίς να ξέρω τί έχω!

Κατόπιν άρχιζα να ντύνουμαι, ενώ συγχρόνως σκεπτόμουν:

—Η καλή μου θεία Σιδωνία, θα ρίχνη τώρα μιά ματιά στα τετράδιά μου, καί θα βλέπη τα γραπτά μου... Θα τα βρή καλά, κι' αυτό θα την ευχαριστήση... Επίσης θα ευχαριστηθή καί ή κυρία ντέ Λακάς, ή γιαγιά μου!

Αργότερα, καθισμένος στο τραπέζι ανάμεσα στους δυο αυτούς φύλακας άγγέλους μου, διέκοπτα συχνά το πρωινό μου φαγητό, για να κυττάζω τις αγαπημένες φυσιογνωμίες των. "Ω! γνώριζα μιά πρὸς μιά τις ρυτίδες, ή όποιες αλόγκωναν τά αγαθά πρόσωπα των!

Η θεία μου δεσποινίς Σιδωνία, ήταν ψηλή καί λεπτόσωμη, αλλά με πρόσωπο πού έλαμπε από υγεία, από καλωσύνη, κι' από άγγελική γαλήνη ψυχής. Μοι φαίνεται πώς ποτέ δεν την άντελήφθην να γερονάη, αν κι' έζησα μαζί της άπ' τα σαράντα χρόνια της ως τα έξηντα. Ήταν αδελφή της μακαριτίδος μητέρας μου.

Η κυρία ντέ Λακάς πάλι, ή γιαγιά μου — μητέρα της μητέρας μου — ήταν επίσης λεπτή, αλλά πολύ κοντή, σαν μιά εϋθραυστη κούκλα με κάτωματα μαλλιά. Το πρόσωπό της είχε κέρινο χρώμα, με θαθείες ρυτίδες. Ένας τούλινος μαύρος σκούφος πλαισίωνε το λευκόμαλλο κεφάλι της, καί τα χείλη της ήσαν λεπτά καί χλωμά.

—Έχω ακόμα στον κόσμο, τη γιαγιά μου καί τη θεία μου! σκεπτόμουν τότε, με τρυφερότητα. Είμαστε τρεις, κι' άλληλολατρεύομαστε!

Το πρόγευμα τελείωνε. Διάβαζα τα μυστήματά μου ως το μεσημέρι. Κι' έτσι όλο το άπόγευμα ήταν δικό μου, κι' έβρεχα δώ κι' εκεί στο σπίτι μέσα, καί στον κήπο καί στην έξοχή έξω.

***

Λάτρευα την άγροτική όμορφιά της έξοχής, τα δένδρα της, καί τα πράσινα λειβάδια της. Λάτρευα το ταπεινό χωριουδάκι, πού ήταν κοντά σ' αυτήν την έπαυλί μας του Πλουί. Πηγαίναμε κάθε Κυριακή στην έκκλησία του. "Αν κι' αγαπούσα όμως τόσο το χωριουδάκι κι' όλες αυτές τις φυσικές όμορφιές της Νορμανδίας, έννοιθα πώς δεν έμοιαζα καθόλου με τα άλλα συνομηλικά μου παιδιά των χωρικών.

Έκείνα έκλεβαν καρπούς άπ' τα ξένα περιβόλια, χαλούσαν τις φωλιές των πουλιών, καί σκότωναν τα καυμένα τα πουλάκια με πέτρες καί με ξόθεργα. Ένώ εγώ χαίρομουν τη φύσι όλομόναχος, ήρεμα, κι' έννοιθα πάντα μιά άόριστη μυστική ταραχή στις μελαγχολικές αυτές όνειροπολήσεις μου...

Λάτρευα επίσης αυτή την άρχοντική έπαυλί μας του Πλουί, στην όποια καθόμουν με τους φύλακας άγγέλους μου. Την αγαπούσα για τα μεγάλα καί φωτεινά δωμάτιά της, για την παλαιότητα φεουδαρχική επίπλωσί της, για τα επιβλητικά πορτραίτα των εϋπατριδών προγόνων μου. Η κοντινή πόλις Ρουέν ζυπνοόσε στην ψυχή μου παληές

άπτοτικές άναμνήσεις του μεσαίωνα, καθώς ξεχώριζα άπ' το πάρκο μας τα ψηλά καμπαναριά της καί τους χορταριασμένους πύργους της...

Έτσι, σχεδόν όλα τα άπογεύματα τα περνούσα τρυπώνέας κάπου στον κήπο ή στη γύρω έξοχή, όνειροπολώντας κι' όλομόναχος. Κατά το δειλινό πειά γύριζα στο σπίτι, όπου έβρισκα τη γιαγιά μου κυρία ντέ Λακάς να διαβάξη το ίπποτικό της μυθιστόρημα, καί τη θεία μου Σιδωνία να πλέκη φανέλλες, μάλλινες για τους πτωχούς. Πλησίαζα τότε ήσυχα το τζάκι με τη μεγάλη καί λαμπρή φωτιά του, τέντωνο το μέτωπό μου στις δυο αυτές δευτερες μητέρες μου, κι' ενώ μοι το φιλούσαν τρυφερά δεν ύποψιαζόντουσαν καθόλου πόσα όνειρα καί ρεμβασμούς έκλεινε μέσα του το παιδικό μυαλό μου!

Δειπνούσαμε ύστερα, λιτά. "Ανάβαμε τη μεγάλη λάμπα στο σαλόνι. Η γιαγιά μου συθιζόταν στην πολυθρόνα της, αναπαυτικά. Η θεία μου άνοιγε κάποιο βιβλίο. Κι' εγώ, με την ψυχή μου πάντα να πλανιέται ποιος ξέρει πού, άνοιγα επίσης ένα μεγάλο βιβλίο με χαλκογραφίες, καί ρέμβοζα μπρος στις εικόνες του υπερόχου Ναπολέοντος καί των στραταρχών του.

Έξω, ο άέρας άλλοτε τραγουδούσε κι' άλλοτε μούγκριζε άνάμεσα στις δενδροστοιχίες, ενώ ή βροχή ή το χιόνι ξεψυχούσαν άπαλά, καθώς έπεσαν απάνω στη χλόη. Η ψυχή μου γεμίζει τα γλυκειά τρυφερότητα. Καί σκεπτόμουν:

—Θέέ μου, χάριζε μας πάντα την τωρινή εϋτυχία μας καί γαλήνη!

Μιά τέτοια ήταν ή άφετηρία, ή άρχή της αισθηματικής μου ζωής. Κι' ή άνοιξε με τα μυρωμένα λουλούδια της, καί το καλοκαίρι με τους ζουμερούς καρπούς του, καί το φθινόπωρο με τα μελαγχολικά του δειλινά, καί ο χειμώνας με τα άνεμοβρόχια καί με τα χιόνια του, κι' ή ήμέρες μου, κι' ή νύχτες μου, έτσι πάντα τους ήσαν γεμάτα άπ' τα παιδικά μου όνειρα κι' άπ' τους διαρκείς ρεμβασμούς μου. Η όρφάνια μου επίσης, είχε συντελέσει πολύ στο να κάνη τόσο ευαίσθητη την ψυχή μου. Θα έμοιαζα περισσότερο με ένα αισθηματικό κοριτσάκι, αν δεν φορούσα ρούχα άγοριού!

Κάποιο δειλινό, θα ήμιουν τότε ως δέκα χρόνων, καθόμαστε κι' οι τρεις μας στο σαλόνι: Η γιαγιά μου δηλαδή, ή θεία μου, κι' εγώ.

—Φρειδερίκε! με φώναζε σε μιά στιγμή, ή κυρία ντέ Λακάς.

—Αμέσως, γιαγιά! απάντησα, κι' έτρεξα κοντά της.

—"Ακουσέ με, άγόρι μου! ξανάπε ή γιαγιά μου. Θα σοδ πω μιά ιστορία... Είνε πολυς καιρος, άπό τότε... Πέρασαν πολλά χρόνια άπό τότε, γιατί εσθ ήσαν μόλις είκοσι μηνών. Δεν είχες ακόμα κλείσει τα δυο σου χρονάκια... Τότε λοιπόν, σ' αυτό εδω το σαλόνι, έβρισκόμαστε εγώ, ή θεία σου Σιδωνία, ένας λυγρός κι' όμορφος αξιωματικός, καί μιά πολύ όμορφα γυναίκα... Είχαν γεμιάσει οαζύ μας, γαί έπρόκειτο να φανταυ κατόπιν για τη Διέππη...

"Ακουγα με περιέργεια, την ιστορία της γιαγιάς μου. Στο σημείο όμως αυτό, άκουσα έναν λυγρό, κοντά μου. Γύρισα το κεφάλι μου, κι' είδα τη θεία Σιδωνία να κλαίη σιωπηλά!

Έν τω μεταξύ όμως, ή γιαγιά μου εξακολούθησε να μοι λήη:

—Πριν φύγουν όμως, ο όμορφος αξιωματικός κι' ή πολύ όμορφα έκείνη κυρία, ήρθαν κοντά στην κούνια σου, σε πήραν άπ' την άγκαλιά της παραμάννας σου, καί σε καταβίλησαν τρυφερά... Έπειτα έφυγαν για τη Διέππη, όπου είχε τοποθετηθή προσωρινώς στην εκεί φρουρά ο αξιωματικός εκείνος, ο όποιος ήταν σύζυγος της πολύ όμορφάς σότης κυρίας!...

Μιά ήμέρα όμως, εκεί στη Διέππη, ο αξιωματικός κι' ή γυναίκα του έκαναν έναν θαλασσινό περίπατο με βόσκα... Μιά έκφυγκή καί τρομερά σουροτόνα ξέσπασε... Κι' άπό τότε, κανένας πειά

δεν ξαναείδε ούτε τον αξιωματικό και τη γυναίκα του, ούτε και τους δυο θαρκάρηδες που τραβούσαν τα κουτιά της θάρκας.

Η θεία Σιδωνία έκλαιγε πιο γοερά τώρα.

Η γιαγιά μου, τραβώντας με κοντά της, πρόσθεσε.

— Ο αξιωματικός κι' η ωραία κυρία ήσαν ο πατέρας σου κι' η μητέρα σου, μικρέ μου Φρειδερίκε. ... Ήσαν ο Λαυρεντίος και η Άννα ντε Περινύ!

Και φιλώντας με τώρα τρυφερά στο μέτωπο, μουρμούρισε σιγά:

— Στίς προσευχές σου, να παρακαλής πάντα για την ψυχή τους, καλό μου έγγονάκι, καλέ μου Φρειδερίκε ντέ Περινύ.

Η μνήμη μου ήταν πάντα πολύ υπάκουη στην καρδιά μου. Το κάθε τι που αγάπησα σ' αυτόν τον κόσμο, η μνήμη μου το συγκράτησε πιστά. Ένθ' όλα τα άλλα, πνίγηκαν στο ποτάμι της λησμονιάς.

Έτσι, από τόσα και τόσα πρόσωπα που έρχόντουσαν στο άρχοντικό μας κτήμα του Πλουί να μās επισκεφθούν, η μνήμη μου συγκράτησε μονάχα τον έφημεριο του κοντινού χωριού, τον Ιατρό, τον συμβολαιογράφο, όλα αγαθά και καλά γεροντάκια. Επίσης αγαπούσα και τον κύριο Λεκούρ, ο οποίος ήταν ο διαχειριστής της περιουσίας μου, την οποία είχα κληρονομήσει απ' τους δυστυχισμένους γονείς μου.

Ως το 1865, στη Νορμανδική εκείνη γωνιά, το κτήμα μας κι' ο πύργος μας του Πλουί ήταν η μόνη υποφερτή κατοικία από όλες τις άλλες γύρω-γύρω. Άλλα κατά το έτος αυτό, ένας νεόπλουτος επιχειρηματίας — ο κ. Λάζαρος Ντυσατελιέ — αγόρασε το κοντινό μας μικρό δάσος Σαιγιάρ, μαζί με άλλες εκτάσεις γύρω του. Εκεί έκτισε έναν υπέροχο πύργο μεσαιωνικού ρυθμού, και πριν στεγνώσουν καλά-καλά οι τοίχοι του, εγκαταστάθηκε οικογενειακώς σ' αυτόν.

Η γυναίκα του, η κυρία Ντυσατελιέ, όταν τον παντρεύτηκε ήταν πολύ πλουσιωτέρα του. Τώρα όμως, η περιουσία την οποία απόκτησε ο σύζυγός της ήταν τόσο κολοσσιαία, ώστε η καύμενη έπαθε μονομιάς απ' την ασθένεια όλων των νεοπλούτων! Την έπιασε η μανία της επιδειξέως, και δική της επιθυμία ήταν η αγορά του δάσους και το χτίσιμο του υπέροχου μεσαιωνικού πύργου, ο οποίος θαφτίστηκε απ' την ίδια «Πύργος του Σαιγιάρ»!

Ο σύζυγός της εργαζόταν ολόκληρη την ημέρα στο οίνοπνευματοποιείο του, ένα τεράστιο εργοστάσιο κοντά στο Μαρτενβίλ. Και κάθε βράδυ, ένα πολυτελέστατο κουπέ με δυο περίφημα άλογα, τον μετέφερε από εκεί στον πύργο του.

Η κυρία Ντυσατελιέ έμενε μοναχή της, μαζί με τη γυναικαδέλφη της και με το υπηρετικό προσωπικό, στον απέραντο πύργο της, κατά το διάστημα της ημέρας. Κατά το βράδυ, όπως είπαμε, επέστρεφε κι' ο σύζυγός απ' το εργοστάσιό του. Και κατά το διάστημα των διακοπών του καλοκαιριού, έρχοταν κοντά τους και το κοριτσάκι τους, της ίδιας με έμένα ηλικίας, το οποίο σπούδαζε έσωτερικό σ' ένα λύκειο.

Η καινούργια μας αυτή γειτόνισσα ήρθε να μās επισκεφθί άμέσως, στον πύργο μας του Πλουί. Η γιαγιά μου κυρία ντέ Λακάξ κι' η θεία μου, της έκαναν καλή αλλά έπιφυλακτική υποδοχή. Έτσι, η σχέση τους άρχισαν με τόση έπιφύλαξη, εξακολούθησαν κατόπιν άραιότατες. Όταν οι δικοί μου συναντούσαν στην έκκλησία την κυρία εργοστασιάρχη, άλλαζαν μαζί της λίγες τυπικές φράσεις. Μιά φορά το χρόνο, την καλοδσαν στον πύργο μας, μαζί με τον σύζυγό της, πρσγμα το οποίο φαινόταν να τους κολακεύη πολύ. Και τέλος έστελναν κι' έμένα μία φορά κάθε καλοκαίρι, να περνάω το άπόγευμά

μου στο Σαιγιάρ, όπου θρισκόταν ήδη και το κοριτσάκι τους, η Βαλεντίνη.

Η θερινές διακοπές της μικρής Βαλεντίνης, γινόντουσαν κατά τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο. Έτσι, κάθε Κυριακή, κατά τη διάρκεια αυτών των δυο μηνών, έβλεπα στην έκκλησία τη λεπτή σλουέτια της Βαλεντίνης, με περιέργεια.

Ήταν ένα κοριτσάκι, λίγο πιο μεγάλο από μένα, με πολύ ξανθά μαλλιά, και με πρόσωπο ώχρό, διάφανο σχεδόν. Προσευχόταν με πολλή θέρμη, συμπλέκοντας τα μικρά της δάκτυλα, τα οποία έτρεμαν ανάλαφρα τότε.

— Μελετάει πολύ, και κουράζεται! Έλεγε συχνά για τη Βαλεντίνη, η μητέρα της.

Όταν έκανα — μία φορά τον χρόνο — την καλοκαιρινή επίσκεψί μου στον πύργο του Σαιγιάρ, η Βαλεντίνη μου φερνόταν σαν σέ ένα μικρό παιδάκι, ξεδιπλώνοντας έτσι άθελά της τη μητρική τρυφερότητα, την οποία αποκτούν όσα κορίτσια ανατρέφονται σε λύκειο καλογραιών. Προσπαθούσε να με διασκεδάξη, δείχνοντάς μου το πάρκο, κι' οδηγώντας με στο δάσος ή στα διάφορα διαμερίσματα του πύργου.

Μου άρεσε πολύ, η Βαλεντίνη. Εύρισκε εύχαρίστησι στο να την κυττάζω. Ένοιωθα όμως, ότι δεν μπορούσαμε να συνεννοηθούμε μαζί, γιατί εκείνης το κεφάλι ήταν παραγεμισμένο από μελέτες διαφόρων βιβλίων, κι' από μία ώριμότητα σκέψεως σαν να ήταν μία μεγάλη γυναίκα. Ένθ' εγώ ήμουν πολύ τεμπέλης στις μελέτες μου, σδιανοφορούσα για τον γύρω κόσμο, κι' ήμουν σφιχτά κλεισμένος στις όνειροπολήσεις μου και στους ρεμβασμούς μου.

***

Και τώρα, άς μιλήσω για τα δυο πρόσωπα εκείνα, τα οποία έπρόκειτο να παίξουν σημαντικό ρόλο στη ζωή μου:

Κάθε χρόνο, στίς άρχές του φθινοπώρου, το γειτονικό με το δωμάτιό μου διαμέρισμα καθαριζόταν καλά, στολιζόταν με άσπρες κουρτίνες, και το παρκέτο του διωρθωνόταν. Η έτοιμασία αυτή γινόταν, για να δεχθούσε τον κύριο και την κυρία ντέ Μαλεζέρ, έξαδελφους μου, που έρχόντουσαν κάθε χρόνο να περάσουν έναν μήνα στο Πλουί, ύστερα απ' την περίοδο των λουτρών τους.

Ο Έκτωρ ντέ Μαλεζέρ, ήταν τότε περίπου σαράντα χρόνων. Ψηλός κι' αδύνατος, είχε άραιά ξανθά μαλλιά, γύρω απ' τους γυαλιστερούς σαν όπλο φίλντισι κροτάφους του. Τα μάτια του, χρώματος μπλε θαμπό, απόφευγαν να κυττάζουν στα μάτια των άλλων. Κι' έτσι δεν έδιναν κανέναν τόνο στο πρόσωπό του, το οποίο έμοιαζε σαν μία ψυχή μάρσκα.

Όπως άκριβώς ήταν τότε, ίδιον κι' απάράλλαχτον τον είδα πρό όλίγων ημερών. Δεν γέρασε περισσότερο. Η μάλλον, ήταν από τότε πρόωρα γερασμένος, γιατί είχε άπειρες ρυτίδες, κουραζόταν στο άνέβασμα της σκάλας, και τα χέρια του έκαιγαν πάντα σαν να είχε διαρκώς πυρετό.

Καθ' όλο το διάστημα της παραμονής του στο Πλουί, ο έξαδελφός του Έκτωρ ντέ Μαλεζέρ δεν έβγαίνε σχεδόν καθόλου έξω. Έμενε κλεισμένος στο δωμάτιό του, χωμένος στη μελέτη επιστημονικών βιβλίων, τα οποία έφερνε πάντα μαζί του. Ήταν καθηγητής της «Βιολογικής Χημείας» στο περίφημο λύκειο «Κολλέζ ντέ Φράνς».

Σε ηλικία εικοσιπέντε χρόνων, ο έξαδελφός μου — φτωχός πάντα του — έκανε έναν γάμο από έρωτα. Είχε δη μία δεσποινίδα στον περίπατο, την παρακολούθησε, γνωρίστηκε μαζί της, κι' έδειξε τόλμη και άποφασιστικότητα σ' αυτό το αίσθημά του, που δεν θα την περιέμενε κανέναν από έναν «σοφόν» νέον όπως αυτός.

στάσια αντιστεκόταν ή οίκογένειά του, σ' αυτόν τόν γάμο. Κι εξακολουθούσε νά αντιστέκεται, κι' όταν ακόμα έμαθε ότι ή αγαπημένη αυτή του νεαρού καθηγητού καθόταν σ' ένα ισοκαθητο και θαυμάσιο μέγαρο της οδού Έυλώ. Γιατί;

Γιατί ή μητέρα της νεας — ή κυρία ντέ Βαρανσβίλ, όπως την ήξερε ό κόσμος — ήταν μέν πολύ πλούσια, αλλά το παρελθόν της ήταν άγνωστο, και ή παρουσία της είχε σσηλη προελευσι.

Η επιμονή όμως του Έκτορος νίκησε, και το συναικείο άποφασίστηκε απ' τους γονείς του, λίγους μήνες πριν πεθανή ή κυρία ντέ Βαρανσβίλ. Έδειχνε τωση αύστηρότητα στην άνατροφή της κόρης της — ή οποία λεγοταν Μαρία Τερέζα — ώστε κανένας δεν μπορούσε να πη το παραμικρό εις θάρος της.

Η Μαρία Τερέζα ντέ Βαρανσβίλ είχε σπουδάσει στο ίδιο λύκειο καλογραιών με τη μητέρα μου, όταν εκείνη λεγοταν ακόμα Άννα ντέ Λακάς. Βγήκαν μαζί απ' το σχολείο, και τότε ή μητέρα μου παντρεύτηκε λίγο νωρίτερα απ' τη φίλη της, παίρνοντας ως σύζυγο τόν αξιωματικό Λαυρεντίο ντέ Περίν...

Επιτέλους, οί γάμοι του εξαδέλφου μου Έκτορος ντέ Μαλεζέρ με τη δεσποινίδα Μαρία Τερέζα ντέ Βαρανσβίλ έγιναν. Η νύφη είχε ως περιουσία, εκτός απ' το υπέροχο μέγαρο της οδού Έυλώ, κι' ένα ακόμα εκατομμύριο χρυσά φράγκα, οέ μετρητά, προικα δηλαδή πραγματικάς κολοσσιαία.

Το μέγαρο όμως αυτό, πουλήθηκε άμέσως μετά τόν γάμο τους. Τό θάραιναν πολλές άναμνήσεις, έξ αίτίας της αμφίβολης ζωής της κυρίας ντέ Βαρανσβίλ. Κι' οί νεόνυμφοι εγκαταστάθηκαν σ' ένα νέο μέγαρο, όπου ζούσαν άπομονωμένοι, ήσυχοι κι' εύτυχοι.

Η Μαρία Τερέζα δεν είχε άλλες φίλες, παρά μόνον τις παλιές συμμαθήτριές της, κι' ιδιαιτέρως τη μητέρα μου. Η γιαγιά μου κυρία ντέ Λακάς, προσωποποίησι της κολώςνης, ήταν ή πρώτη που συγχώρησε την κάπως σκοτεινή καταγωγή της Μαρίας Τερέζας, κι' άνοιξε έτσι διάπλατα τις πόρτες του πύργου Πλουί στους νεόνυμφους Μαλεζέρ.

Είμε αδύνατο νά εκφράσω με λόγια την θαυμάτη αντίπωσι την οποία μου προέβησε ή πρώτη επίσκεψι των στο Πλουί. Η εμφάνισι ιδίως της Μαρίας Τερέζας με συγκλόνισε, έμένα που ζούσα ως τότε άπομονωμένος απ' τόν κόσμο, παιδί σχεδόν ακόμα κι' άναμεσα σε δυό ηλικιωμένες γυναίκες διαρκώς.

Ναί, με συντάραξε άνεξήγητα το πλάσμα αυτό, το οποίο ενσάρκωνε την όμορφιά, τη δροσερή νεότητα, την κομψότητα, και τη χάρι. Τά μαύρα, τά κατάμαυρα μάτια της Μαρίας Τερέζας, ήσαν γεμάτα από λάμψεις, ή όποιες διαρκώς γιγαντωνόντουσαν, εσθύναν, και πάλι ξαναμεγάλωναν διαρκώς και κάθε λίγο.

Η Μαρία Τερέζα ήταν τότε, σχεδόν 23 χρόνων. Ήταν ωραία, εξαίρετικά ωραία. Τό άκουγα που τό ψιθύριζαν όλοι, στο Πλουί. Και μου ξύπνησε μιό ιδέα, την οποία ποτέ μου ως τότε δεν είχα: Την ιδέα δηλαδή της τελείας γυναικείας όμορφιάς!

Ούτε ή άσπρόμαλλη γιαγιά μου, ούτε ή εξαυλωμένη θεία Σιδωνία με τά γκριζά της μαλλιά, ούτε κι' ή χονδροκοπιά των γυναικών του κοντινού χωριού μπορούσαν βέβαια νά μου δώσουν μιό ίκανοποιητική ιδέα γυναικείας καλλονής. Και κύτταξα τώρα την εξαδέλφη μου Μαρία Τερέζα ντέ Μαλεζέρ με την προσοχή ενός παιδιού, συνηθισμένου ήδη νά παρατηρή και νά σκέπτεται...

Έτσι, ή λέξεις «γυναικεία καλλονή» ενσάρκώθηκαν μέσα στην ψυχή μου με την εικόνα του έκλεκτου αυτού πλάσματος!

Την ήμέρα που την πρωτοείδα νά πηδά με σβελτώσνη απ' την άμαξα, ύστερα απ' τόν σύζυγό της, φορούσε μιό γκριζά ταξιδιωτική

φούστα και μιό μαυρή ζακέτια, τέλεια έφαρμοσμένες στο υπέροχο και λυγερό κορμι της. Τέτοιο κουστούμι ήταν πολύ τολμηρό, για τό αύστηρό περιβάλλον του πύργου μας, εκεί στο Πλουί. Άλλά ή νεαρή γυναίκα δεν είχε ακόμα ιδέα τότε, τί πράγμα ήταν ή καλογερίστικη κι' αύστηρή ζωή μας εκεί.

Ο εξαδέλφος μου Έκτωρ, άπορροφημένος απ' τη χαρά του — που ξανάδενε τη γιαγιά μου κυρία ντέ Λακάς, την οποία λάτρευε κυριολεκτικώς — δεν πρόσεξε καθόλου την έντύπωσι όλων μας απ' το τολμηρό αυτό ντύσιμο της γυναίκας του. Η Μαρία Τερέζα, όμως, τό άντελήφθη όλα αυτά απ' το πρώτο-πρώτο ακόμα βλέμμα που μάς έρριξε. Γι' αυτό, θιάστηκε άμέσως νά κλειστή στο διαμέρισμά της, κι' ύστερα από μιό ήρα σχεδόν παρουσιάστηκε ξανά, τελείως άλαγγμένη όμως!

Φορούσε τώρα μιό τουαλέττα μαύρη, άμεμπτης αύστηρότητας, και χωρίς κανένα κόσμημα άπάνω της. Ωστόσο, τό βλέμμα μου ξεχώρισε και πάλι τη χαριτόβρυτη εύλυγισία του κορμιού της, και τις άρμονικές και κυματιστές καμπύλες του. Ναί, τό βλέμμα μου έκανε άθελά του τη σύγκρισι μεταξύ του θείκου κορμιού της εξαδέλφης μου, και του άλύγιστου κορμιού της γιαγιάς μου και της θείας μου...

Η σχέσεις, μεταξύ των δυό αγίων αυτών γυναικών και της θελκτικής φιλοξενουμένης των, υπήρξαν έγκάρδιες, κατά τά φαινόμενα τουλάχιστον. Στην πραγματικότητα όμως, τις χώριζε μιό τεραστία διαφορά άντιλήψεων, συνηθειών, και παραδόσεων. Τριάντα χρόνων αύστηρή κι' άποτραβηγμένη ζωή, είχε διαμορφώσει διαφορετικά τον χαρακτήρα της γιαγιάς μου και της θείας μου, απ' τόν χαρακτήρα της τόσο νεαρής εξαδέλφης μου, της τόσο ζωηρής, της τόσο ωραίας, στην οποία ο σύζυγός της δεν άρνήθηκε ποτέ την εκπλήρωσι όλων των ιδιοτροπιών της...

Και μου φαινόταν άνεξήγητο πραγματικά, πώς ή πλουσία κι' εύτυχής, και θελκτική εκείνη νεαρή γυναίκα καταδίκασε τόν έαυτό της κάθε χρόνο σε μηνιαία έξορία, μέσα στον σκυθρωπό και μελαγχολικό μας πύργο!

Τά πρώτα λόγια που πρόφερε ή Μαρία Τερέζα, μόλις με πρωτοείδε, ήσαν τά έξης:

—Ω! πώς μοιάζει με την Άννα!... Είμε «μινιόν» κι' αυτό, όπως κι' εκείνη!

Η Άννα αυτή, ήταν ή μητέρα μου, ή άλλοτε συμμαθήτριά της...

Η Μαρία Τερέζα προσπάθησε άμέσως νά με προσελκύση, και νά μου κινήση τη συμπάθεια. Εγώ όμως ήμουν τόσο ντροπαλός, ώστε δείλιαζα και την άπόφευγα άνεξήγητα. Εκείνη έπέμενε τότε, και κατώρθωνε νά με αίχμαλωτίξη με τη στοργή των χαδιών της. Έτσι, νοιώθοντας ως την ψυχή μου πειό το θερμό θέλητρο της τρυφερότητάς της, έχανα πειά τη θέλησί μου κι' έμένα κοντά της σαν υπνωτισμένος.

Συχνά, όταν την έβλεπα στον κήπο, προσπαθούσα κρυφά νά την άποφύγω. Με άντισταμβανόταν όμως, με κυνηγούσε γελαστή, μ' έπίανε, και με καθίζε πλώ τις σε κανένα παγκάκι, ή μ' έπαίρνε στα γόνατά της. Κατόπιν άρχιζε νά μου μιλάη σιγαλά, με τόση στοργή και με τόση καλωσύνη, ώστε ένοιωθα μιό άνεξήγητη ήδονή νά παραλύη τό κορμί μου...

Κοντά στη Μαρία Τερέζα, είχα άρχισει πειά νά αισθάνωμαι ότι με τριγύριζε μιό άληθινή άφοσίωσις και στοργή. Δεν ήταν όμως ήρεμη ή στοργή αυτή — όπως της θείας του Σιδωνίας — αλλά σφοδρή, θερμή, γεμάτη από ζωηρά σφιχταγκλιάσματα του κορμιού μου άπάνω στο στήθος της ωραίας γυναίκας, απ' τά χείλη της οποίας έέφευγαν τότε αυτές ή σιγαλές φράσεις:

—Φρειδερίκε μου!... Μικρέ μου Φρέδ... Πόσο μοιάζεις της μά-
μας σου!... Νά ηξερεις πόσο την αγαπούσα, τη φτωχή!

Είχα διατηρήσει πάντα στα έαση της παιδικής μου μνήμης, μια
ακατανίκητη τρυφερότητα για τη δύστυχη μητέρα μου. Κι' επειδή η
γιαγιά μου και η θεία μου απόφευγαν πάντα να μου μιλούν για κεί-
νη, επειδή δάκρυζαν στην ανάμνησί της, εύρισκα τώρα καινούργια
λαχτάρα κοντά στην ώραία εξαδέλφη μου, η οποία μου μιλούσε τόσο
συχνά και τρυφερά για κείνη.

Έτσι, με την τακτική της αυτή, η κυρία ντε Μαλεζέρ είχε κατορ-
θώσει να νικήσει τελείως την προηγούμενη παιδική επιφύλαξι μου.
Γην ακολουθούσα, όπου ήθελε. Και συχνά κατά το βράδυ, αποκοιμώ-
μουν άπάνω στα γονάτά της, ενώ εκείνη τότε με σήκωνε με στοργή
στην άγκυλιά της, και μ' έφερνε ως το κρεβάτι μου.

Η θεία Σιδωνία, ζήλευε η καυμένη, κι' αντιδρούσε κατά της
συμπαιθείας μου αυτής προς τη Μαρία Τερέζα. Συχνά με ανάγκαζε
να κάθωμαι κοντά της, σφιγγοντάς μου το χέρι απαλά. Έγώ όμως
όπνιωτισμένος απ' τα ώραία και παθητικά μάτια της Μαρίας Τερέζας,
η οποία με κύτταζε επίμονα — σαν να με προσκαλούσε άφωνα κοντά
της — έφευγα με την πρώτη ευκαιρία απ' το πλάι της θείας μου, και
πήγαινα σαν μαγνητισμένος κοντά στη θελκτική μου εξαδέλφη...

Αργότερα όμως αισθανόμουν τύψεις, διότι δυσαρρετούσα έτσι
τη λατρευτή μου θεία, για να εύχαριστήσω ένα πλάσμα το οποίο δεν
αγαπούσα πραγματικά καθόλου!

Κάθε χρόνο, κατόπιν, η Μαρία Τερέζα έπρεπε ν' άρχιζι απ' την
άρχη το κατακτητικό έργο της, έναντιον της αθερόπευτης συστολής
μου. Ένδεκα μήνες του χωρισμού μου από αυτήν, ήσαν άρκετοι να έ-
ξαφανίσουν την επίδρασί της, και να με έλευθερώσουν απ' τη γοητεία
της. Η περίεργη όμως κι' αίνιγματική αυτή γυναίκα, δεν δίσταζε να
ξαναρχίσι πάλι κάθε φορά, το πείραμα της κατακτησεώς μου...

Και πάντα της, κατάρθωνε να με ξανααιχμαλωτίσι!

Κάποιο χειμωνιάτικο βράδυ, βρισκόμαστε στο σαλόνι η θεία μου,
η γιαγιά μου, κι' έγώ, όπως συνήθως...

Η γιαγιά μου άκίνητη στην πολυθρόνα της, και κοντά στο αναμ-
μένο τζάκι, μισοκοιμώταν. Η θεία Σιδωνία έκανε κάποιον έλεγχο
στα γραπτά του τετραδίου μου. Έγώ διάβαζα τη γεωμετρία μου...

Ξαφνικά, ο κρότος άμαξιοδού που πλησίαζε προς τον πύργο μας,
και το κουδούνι ύστερα της εξώπορτας, μάς έκανε να σηκώσουμε το
κεφάλι. Επίσκεψι, τέτοια ώρα στο Πλουί!... Μη χειρότερα!

Περιμέναμε έτσι λίγα λεπτά της ώρας, άπορώντας. Κάποιος ύπη-
ρέτης, είχε τρέξει στην εξώπορτα ν' άνοιξι. Και σέ λίγο, είδαμε να
παρουσιάζεται μέσα στο σαλόνι, κατάχλωμος και ταραγμένος, ο έ-
ξαδελφός μου Έκτωρ ντε Μαλεζέρ.

Τόν τριγυρίσαμε όλοι. Δεν μπορούσε να προφέρη ούτε λέξι. Έ-
συρε μονάχα κοντά του την κυρία ντε Λακάξ, την άγκάλιασε, και
τραύλισε:

—Αχ, θεία μου... θεία μου!

—Τί τρέχει; ρώτησε εκείνη.

—Η Μαρία Τερέζα...

Η γιαγιά μου χλώμιασε τώρα, και τόν διέκοψε ζωηρά:

—Ε, πέθανε μήπως;

Πάντοτε φοβόταν τόν θάνατο, η φτωχή γιαγιά μου. Ο θάνατος
της είχε χτυπήσει άλύπητα τόσο και τόσο αγαπημένα της πρόσωπα,
και γι' αυτό τόν έτρεμε κυριολεκτικώς...

—Όχι! μουρμούρισε ο Έκτωρ. Συνέθη... όμως... κάτι χειρότερο
από τόν θάνατο!...

Σώπασε άπότομα και μ' έδειξε με το βλέμμα του, σαν να έμπο-
διζόταν απ' την παρουσία μου να μιλήσι...

Η θεία Σιδωνία κατάλαβε. Με πήρε άμέσως απ' το χέρι, κι'
είπε:

—Φρέδ, παιδί μου, καληνύχτισε τόν εξαδέλφό σου και πήγαινε να
κοιμηθής!... Είναι πολύ άργά, πειά!

Υπάκουσα. Άνέβηκα στο δωμάτιό μου. Εκεί όμως, έμεινα πάρα
πολλές ώρες άύπνιος στο κρεβάτι μου. Γά λόγια του εξαδέλφου μου,
ότι η Μαρία Τερέζα ήταν κάτι χειρότερο κι' από νεκρή, δεν με άφη-
ναν να ήσυχάσω.

Το πρωί ξύπνησα κατά τις έξι, από κάτι θηματισμούς που άκου-
σα στο κάτω πάτωμα. Γυμνός σχεδόν, πετάχτηκα απ' το κρεβάτι
μου, βγήκα στον διάδρομο, κι' έσκυψα στη σκάλα για να δω. Ο εξα-
δελφός μου έφευγε...

Η κυρία ντε Λακάξ, παρά τα γηρατειά της, τόν συνώδευσε ως
την εξώπορτα. Την είδα που τόν φίλησε στο μέτωπο, και την άκουσα
που τού έλεπε τα έξης αίνιγματικά για μένα:

—Δεν υπάρχει «συγχώρησι για τελευταία φορά»!... Πρέπει πάν-
τοτε να συγχωρή κανέναν!

Από τότε, η εξαδέλφη μου δεν ξαναήλθε στο Πλουί. Ο Έκτωρ
μονάχα ήρθε να περάσι μαζί μας 3—4 ήμέρες, κατά τα τέλη Σεπτεμ-
βρίου του έπομένου έτους.

—Κι' η εξαδέλφη μου;... τόν ρώτησα τότε.

—Έμεινε στο Παρίσι! μου άπάντησε. Είναι λιγάκι άρρωστη!

Αργότερα, άφου δεν έδλεπα πειά την ώραία εκείνη γυναίκα με
τα πλάνα, κατάμαυρά μάτια, και με το πιό πλάνο άκόμα κι' άλλόκο-
το βλέμμα, άρχισα να την ξεχνάω πειά. Σιγά-σιγά, η μορφή της έ-
σθυνε απ' την μνήμη μου, κι' η ψυχή μου είχε πάψει πειά να την
άποζητάη.....

***

Πλησίαζα έτσι τα δεκατρία μου χρόνια, με την άπλή και μονότο-
νη ζωή της άφοσιώσεως και της γαλήνης, την οποία περνούσα στον
πύργο του Πλουί.

Κατά το έτος αυτό, συνέβησαν δυο σημαντικά γεγονότα στη ζωή
μου: Η πρώτη μου μετάληψι, δηλαδή, κι' η εισαγωγή μου ως έσωτε-
ρικού μαθητού στο λύκειο.

Την πρώτη μου μετάληψι, την έκανα στην έκκλησίτσα του χωριού,
μαζί με τη Βαλεντίνη Ντυσσατελιέ και με τα άλλα συνομήλικά μου
παιδιά.

Η Βαλεντίνη βρισκόταν εκεί τότε, γιατί οί γονείς της είχαν ά-
ναγκαστή να την θγάλουν απ' το λύκειο, και να την φέρουν στην έξο-
χή. Κάποια άγνωστη άρρώστεια, από αυτές που άδυνατίζουν μερικά
κορίτσια, για να τα θανατώσουν άργότερα, είχε χτυπήσει ύπουλα και
την καυμένη τη Βαλεντίνη.

Κατά τις δυο ήμέρες, κατά τις όποιες ο άββας Μορέλ μάς προπα-
ρασπούαζε θρησκευτικώς για την πρώτη μας μετάληψι, έδλεπα τη Βα-
λεντίνη συνεχώς. Την έφερνε στην έκκλησία η μητέρα της, με το πο-
λυτελέστατο εκείνο άμάξι τους.

Όταν έπιτέλους έφθασε η μεγάλη αυτή στιγμή της πρώτης μας
μεταλήψεως, βρεθήκαμε κι' οί δυο μας γονατισμένοι πλάι-πλάι, και
μπρός στην Άγία Τράπεζα. Κι' η μετάληψι αυτή πρώτα της Βαλεντί-
νης κι' ύστερα η δική μου, μάς φάνηκε σαν ένα μυστικό φίλημα, το ό-
ποιο αλλάξαμε άγνά μπρός στα Άγια των Άγίων.

Την τελετή αυτή, έπακολούθησε ένα έπίσημο πρόγευμα στον πύ-
ργο μας του Πλουί. Άγόρια και κορίτσια, όσα είχαμε κοινωνήσει μα-
ζί — εκείνο το πρωί — καθήσαμε χωριστά σέ δυο μελάλα τραπέζια.

Τού ενός τραπεζίου αρχηγός, σαν να πούμε, ήταν η Βαλεντίνη. Τού άλλου, ήμουν εγώ...

Απ' τη θεί μου όμως παρατηρούσα, ότι η μικρή μου φίλη μιλούσε λίγο, έτρωγε πιο λίγο, κι επινε μονάχα νερό. Φαινόταν όμως ευχαριστημένη πολύ, σχεδόν εύτυχης, και γελούσε τότε-πότε με ένα δυνατό γέλιο, το οποίο ειαζόταν πάλι να συγκρατη ντροπαλά.

Για παιδικία του χωριού, τα οποία φιλοξενούσαμε, ήσαν λαίμαργα, αδέρφια, αλλά και καλοκαρδιά. Έτσι, όταν πειά έφαγαν κι' έφυγαν χορτασμένα, ευχαριστηθήκα πολύ που έμεινα μόνος με τη Βαλεντίνη.

Κανένα μαζί ένα περίπατο, στο πάρκο. Η ημέρα ήταν ωραία και χλιαρή. Δεν φυσούσε άερας. Μονάχα ένα μυρωμένο κι' αλαφρό αεράκι χαιρούσε ποτε-ποτε τα πρόσωπα μας, και μας ψιθύριζε σιγυλά: το τραγούδι της ανοιξέως.

Περπατούσα πλάι στη Βαλεντίνη, την ντυμένη καταλευκά και με ζέπλεκα μαλλιά, ανάμεσα στα δρομάκια του πάρκου. Έρχόταν μ' ευχαρίστησι μαζί μου. Και της άρεσε το λιτό πάρκο μας, περισσότερο απ' τα τεχνητά θαύματα του μεγαλοπρεπούς πάρκου της εκεί στο Σαγιγάρ.

—Πόσο θά μου άρεσε, να ζούσα για πάντα εδώ! μουρμούρισε σε μία στιγμή η Βαλεντίνη, καθώς τελειώναμε πειά τον περίπατό μας και γυρίζαμε.

Κι' όμως, εγώ στο μέλλον θά έπαυα πειά να ζω στο ωραίο εκείνο περιβάλλον. Η γιαγιά μου έλεπε, ότι η ανατροφή μου ανάμεσα σε δυο ηλικιωμένες γυναίκες, δεν μπορούσε ποτέ να είναι τελεία. Έπρεπε να με έμπιστευθούν πειά σε άντρες παιδαγωγούς. Έτσι, παρά την άτολμη αντίδρασι της αγαπημένης μου θείας Σιδωνίας, αποφασίστηκε να με κλείσουν στο λύκειο των «φρέρηδων του Μπουαγκιγιάμ».

Την επομένη, με ωδήγησαν σ' αυτό το «μοναστήρι-λύκειο». Ήμουν τόσο μελαγχολικός, ώστε το λύκειο μου φάνηκε για φυλακή, κι' οι άγαθοι φρέρηδες για δεσμοφύλακες μου. Συχνά, κλεισμένος εκεί μέσα, αναπολούσα με δίψα το Πλουί, τη γιαγιά μου, τη θεία μου Σιδωνία, το πάρκο, και τόσες και τόσες αγαπημένες εικόνες των παιδικών χρόνων, και τα μάτια μου γέμιζαν από δάκρυα θερμά νοσταλγίας.

Δεν θά άπασχοληθώ πολύ, με τα μαθητικά αυτά χρόνια της ζωής μου, γιατί υπήρξαν χρόνια στείρα, μονότονα, χρόνια μελέτης και περιορισμού. Έξη ολόκληρα δεκάμηνα, πέρασα μέσα στους ψηλούς τοίχους του «μοναστηριού-σχολείου» του Μπουαγκιγιάμ. Στο τέλος κάθε διμήνου, έδλεπα επίτελους αναγυλισμένους νάρχεται το εύλογημένο δίμηνο των θερινών διακοπών. Κι' αυτοί οι δυο μήνες, άποτελούσαν τη μόνη μου χαρά και διασκέδασι καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Τους άλλους μήνες, μελετούσα άπλως κι' έπαιρνα καλούς βαθμούς στα μαθήματά μου, για να ίκανοποιώ έτσι τους δυο φύλακας άγγέλους μου, εκεί στο Πλουί.

Απ' τους φρέρηδες που με δίδασκαν, ήμουν άρκετά ευχαριστημένος. Μεταξύ των συμμαθητών μου επίσης, δριτκόντουσαν άρκετά καλά παιδιά, με τα οποία είχα συνδεθί με άπλη φιλία.

Με κανένα όμως από αυτά, δεν γίναμε πραγματικοί κι' εγκάρδιοι φίλοι. Ξέχασα μάλιστα, ήδη, και τα όνόματά των άκόμα. Ωστόσο, ανάμεσα απ' τους καθηγητές μου, μπόρεσα να ξεχωρίσω έναν, ο οποίος έπηρέασε άφάνταστα τη ζωή μου. Έγινε ο άδηγός της θελήσεώς μου, κι' όταν κάποτε δεν είχα πειά καμμία διάθεσι να ζήσω, κατώρθωσε να μ' ένθαρρύνει κι' έζησα!

Λεγόταν Φράνσις Κέντ, αυτός ο έκλεκτός καθηγητής μου. Ήταν

Ίρλανδός στην καταγωγή, φανατικός καθολικός, ηλικίας περίπου 27 χρόνων, και προσελήφθη ως καθηγητής της άγγλικής, όταν πειά διέτρεχα το δεύτερο έτος της φοιτήσεώς μου.

Το πρόσωπό του δέν έδειχνε την ηλικία του. Φαινόταν μάλλον σαν γέρος. Γά γολανά μάτια του όμως, ήσαν μάτια νέου.

Ο Κέντ έγινε ο στενότερος φίλος μου. Έμαθε λεπτομερώς όλη τη ζωή μου, χωρίς εγώ — μέχρι σήμερα άκόμα — να μάθω τη δική του. Γιατί όμως ο άνθρωπος αυτός, ο τόσο ψυχρός, επιφυλακτικός κι' άπότομος, πρόσφερε την προστασία του και τη φιλία του σε μένα, που ήμουν ο πιο λειτός, ντροπαλός και δειλός απ' όλους τους συμμαθητές μου;

Ίσως, αυτή ακριβώς η διαφορά των χαρακτήρων μας, να μάς συνέδεσε τόσο πολύ. Θαύμαζα τον Κέντ, γιατί είχε προγραφή απ' τους πολιτικούς αντιπάλους του στην Ίρλανδία, είχε καταδιωχθή, είχε φυλακιστή, κι' είχε δραπετεύσει, για να μην τον σκοτώσουν. Μου παρυσιαζόταν λοιπόν, σαν ένας σωστός ήρωας...

—Σε συμπαθώ, γιατί μοιάζεις με τους όμοεθνείς σου άρχαίους Κέλτας! μου έλεγε άργότερα, τότε-πότε. Είσαι όνειροπόλος, όπως ήσαν κι' εκείνοι... Κι' η πατρίδα μου η Ίρλανδία επίσης, είχε χώρα των ρεμβασμών και της όνειροπολήσεως... Εγώ όμως, είμαι ψυχρός και θετικός, και θά βοηθήσω τους ψυχρούς επίσης άρχηγούς μου να σώσουμε — μια ημέρα — την πατρίδα μας!... Θα την πνίξουν οι όνειροπόλοι, με την τακτική που άκολουθούν!

Δέν καταλάβαινα καλά το νόημα, αυτών των σινιγματικών φράσεών του. Τον θαύμαζα όμως, και παρακολουθούσα με έξαιρετική ευχαρίστησι το μάθημά του. Μου άρεσαν άλλωστε πολύ τα άγγλικά. Αυτό ίκανοποιούσε επίσης πολύ, τον έκλεκτό καθηγητή μου. Κι' έτσι, σιγά-σιγά, είχαμε γίνει πειά στενότεροι κι' ελκρινείς φίλοι.

Στις άρχές άκόμα του δεσμού μας, με ρωτούσε:

—Είσαι πλούσιος, μικρέ μου Φρέδ;

—Δέν ξέρω! άπαντούσα ειλικρινά. Δέν ρώτησα ποτέ... Είμαι όμως ο μόνος κληρονόμος των ντε Περινό και των ντε Λακάς, κι' έτυχε να άκούσω κάποτε, να λένε ότι έχω κολοσσιαία περιουσία!

Έτσι, λάβαινε άφορμή ο Κέντ να μου μιλήσει για τον πλούτο, και για τις ύποχρεώσεις που έχουν οι πλούσιοι απέναντι των φτωχών και δυστυχισμένων. Η όμιλίες του αυτές, γεμάτες από ευαγγελική καλωσύνη, με έκαναν φίλο της ισότητος μεταξύ των ανθρώπων, και έσθυναν απ' το μυαλό μου μερικές προλήψεις της εύγενούς και άρχοντικής καταγωγής μου.

Τα χρόνια κυλούσαν έτσι, κι' οι ψυχικοί δεσμοί μας γινόντουσαν διαρκώς στενότεροι. Κάποια ημέρά όμως, ο Κέντ μου είπε:

—Σήμερα είναι η τελευταία ημέρα που με θέλεις, αγαπητέ μου Φρέδ!... Με διώχνουν.

—Ποιός σάς διώχνει; διέκοψα πονεμένος. Γιατί;

—Ο κύριος διευθυντής! μου άπάντησε: Έμαθε, ότι συντηρώ με τον μισθό μου μία γυναίκα στο Ρουέν, από την οποία μάλιστα έχω κι' ένα παιδί...

—Είστε λοιπόν παντρεμένος; ψιθύρισα.

—Όχι, αλλά... Άς είναι, είσαι άκόμα μικρός, για να μπορείς να καταλάβεις μερικά πράγματα!

Σιωπήσαμε. Σε λίγο μου είπε:

—Η ώρα έφθασε... Πρέπει να φύγω... Σου αφήνω υγεία, αγαπητέ μου Φρέδ!... Θα σου γράψω:

—Ναι!... Ναι!... Θα σάς γράψω απ' το Πλουί, κατά τις ημέρες των θερινών διακοπών, γιατί εδώ διαβάζουν πάντα τα γράμματά μου οι φρέρηδες!

Με φίλησε κι' έφυγε. Στην έξωπορτα, γύρισε τὸ κεφάλι του, με άποχαίρετρεσε ξανά με κίνημα τοῦ χεριοῦ του, καὶ χάθηκε. Ἡ ἀναχώρησι τοῦ Κέντ, άφησε μεγάλο κενὸ στὴν ψυχὴ μου. Τοῦ έγραψα όμως, μόλις πήγα στὸ Πλουὶ κατὰ τὸ καλοκαίρι. Ἡ ἀλληλογραφία μας εξακολούθησε. Ἐνα γράμμα μου όμως, έτυχε νὰ τὸ διαβάσῃ μιὰ ἡμέρα ἡ θεία Σιδωνία. Στενοχωρήθηκε τότε, καὶ μοῦ εἶπε ὅτι δὲν εἶνε σωστο νὰ ἀλληλογραφῶ με ἕναν ἄνθρωπο, τὸν ὁποιο ἀπέλυσαν ἀπ' τὴ θέσι του γιὰ τὴν κακὴ του διαγωγή...

Δὲν σκέφθηκα καθόλου νὰ παρακούσω τὴν ἀγαπημένη μου θεία. Ἐστειλα στὸν Κέντ τὸ τελευταῖο γράμμα μου, ἀναφέροντάς του συγχρονως, ὅτι μοῦ ἀπαγόρευσαν νὰ εξακολουθῶ ἀλληλογραφία μαζί του. Ἐκεῖνος μοῦ ἀπάντησε με ἕνα πολυσέλιδο γράμμα, στὸ ὁποιο φαινόταν ἀπλωμένη μιὰ θαθεῖα λύπη, χωρὶς νὰ μοῦ τὴν ἐκφράζῃ κακαθαρὰ. Κι' ἡ ἀλληλογραφία μας, σταμάτησε πειὰ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο...

Δὲν πέρασε όμως πολὺς καιρὸς, καὶ τὸν ξαναθυμήθηκα ὑπὸ τὴς ἐξῆς περιστάσεις: Μιὰ ἡμέρα, με κάλεσε στὸ γραφεῖο του ὁ διευθυντοῦ λυκείου, καὶ μοῦ εἶπε:

Ἡ γιαιγιά σου, παιδί μου...

—Ἡ γιαιγιά μου; μουρμούρισα, χλωμός ἀπὸ κάποια προαίσθησι.

—Μὴν ταράζεσαι, μικρέ μου! ἐξακολούθησε στοργικὰ ὁ διευθυντής.

Ἡ γιαιγιά σου εἶνε λίγο ἀδιάθετη, καὶ θέλει νὰ σέ δῇ!... Νά, αὐτὸ εἶνε ὅλο-ὅλο!

Σὲ λίγο ἔφυγα με τὸ ἀμάξι τοῦ λυκείου γιὰ τὸ Πλουὶ, συνοδευόμενος ἀπὸ ἕναν «φρέρη» (καλόγηρο). Ἦμουν ἀπερίγραπτα ἀνήσιχος καὶ θλιμμένος. Ἦταν όμως καὶ τόσο μελαγχολικὸς ὁ καιρὸς, κατὰ τὸ δειλινὸ ἐκεῖνο.

Στὴ σκάλα τοῦ πύργου πειὰ, ὁ ὁποῖος φαινόταν πένθιμος καὶ σιωπηλός, συνάντησα τὴν καμαριέρα μας. Ριχτηκα παρευθὺς στὴν ἀγκαλιά της, κλαίγοντας...

—Ἀχ, κύριε Φρειδερίκε! στέναξε ἐκεῖνη. Τί δυστύχημα....

Ἦμουν πειὰ βέβαιος, ὅτι ἡ λατρευτὴ μου κι' ἀγγελικὴ γιαιγιά μου εἶχε πεθάνει.

Ἐκλαψα ἀφάνταστα... Θρήνησα ὀλόψυχα τὴν ἀγαπημένη μου νεκρή... Κυττοῦσα σάν ἐξαλλος τὸ μικρὸ φέρετρο... τὸν μικρὸ τάφο της ἀργότερα... ἐκεῖ στὸ νεκροταφεῖο... τὸν ἐνταφιασμό της... τὰ λάγια τοῦ ἱερέως... τὸ χῶμα ποὺ χτυποῦσε καθὼς σκέπαζε πειὰ γιὰ πάντα τὸ φέρετρό της... τὰ συλλυπητήρια ὧσων παρευρέθηκα στὴν κηδεῖα... τὸ σφίξιμο τῶν χεριῶν τους, καὶ τὰ τυπικὰ λόγια με τὰ ὁποια με παρηγοροῦσαν... καὶ τόσες ἄλλες ἀκόμα ἀναμνήσεις, σχετικὲς με τὸ θλιβερὸ ἐκεῖνο γεγονός.

Νά καὶ κάτι ἀκόμα, ἐπίσης ἀξέχαστο: Κατὰ τὴν τελευταία στιγμή τῆς κηδεῖας, τράβηξε ἀθελα τὴν προσοχή μου τὸ γοργὸ ποδοβολητὸ δυὸ σιθιστῶν ἀλόγων. Ἐνα ἀμάξι σταμάτησε μπρὸς στὸ νεκροταφεῖο. Μιὰ νεαρὴ γυναίκα θαυμασίας καλλονῆς, πῆδησε ἀπ' τὸ ἀμάξι πρώτη, με πλησίασε, καὶ μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι δακρυσμένη...

Κατόπιν ἦρθε ὁ συνοδός της, ἕνας κύριος ἀκαθόριστος ἡλικίας, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε:

—Τὰ θερμά μου συλλυπητήρια, κύριε ντὲ Περινύ!

Κι' εὐθὺς ἀμέσως μοῦ συστήθηκε, λέγοντας τὸνομά του:

—Εἶμαι ὁ ὑποκόμης ντὲ Σαίν-Ζερύ!

Ἀνάμεσα τότε ἀπ' τὴν ὁμίχλη τῶν δακρύων μου καὶ τῆς θλίψεως μου, πέρασε μιὰ σκοτισμένη σκέψι:

—Αὐτὴ ἡ δακρυσμένη νεαρὴ γυναίκα... θὰ εἶνε... ἡ Βαλεντίνη!...

Ἄντρας της εἶνε ἀράγε... αὐτὸς ὁ συνοδός της;

Πραγματικά, θυμήθηκα τώρα καλὰ, ὅτι πρὸ τριῶν μηνῶν ἡ παι-

δική μου φίλη, ἡ Βαλεντίνη Ντυσατελιέ, εἶχε παντρευτὴ με τὸν ὑποκόμητα ντὲ Σαίν-Ζερύ!... Ὡστόσο, δὲν ἦμουν σίγουρος μέσα μου. Ἡ κατάλευκη Βαλεντίνη τῆς πρώτης μου μεταλήψεως, κι' ἡ σημερινὴ πανέμορφη νεαρὴ γυναίκα, μοῦ παρουσιαζόντουσαν σάν δυὸ πρόσωπα τελείως χωριστά!

Ἐπειτα — θυμοῦμαι ἀκόμα — ἀρχίσαμε νὰ γυρίζουμε στὸν πύργο, μετὰ τὸν ἐνταφιασμό. Πλάι μου βαδίζει ὁ Ἐκτωρ ντὲ Μαλεζέρ. Νοιώθω καλὰ, ὅτι ὁ ψηλὸς ἐξαδελφός μου με τὸ κυρτωμένο κορμί, λυπάται ἐπίσης θαθεῖα κι' αὐτὸς, ὅσο κι' ἐγώ. Ἀγαποῦσε κι' αὐτὸς πάρα πολὺ, τὴ θεία του τὴ μακαρίτισσα.

Ἀλήθεια, όμως... ἡ Μαρία Τερέζα δὲν ἦρθε!... Εἶνε, φαίνεται, ἀρρωστη ἀκόμα, κι' ὁ ἀπαίσιος αὐτὸς καιρὸς δὲν τῆς επέτρεψε νὰ ταψιδέψῃ ὡς ἐδῶ...

Φτάσαμε στὸν πύργο, ἐπιτέλους. Ἡ ὀχληρὲς κι' ὀδυνηρὲς διατυπώσις τῆς κηδεῖας, τελείωσαν πειὰ. Στὸ σαλόνι, ξαναεῖδα τὴ Βαλεντίνη, ἡ ὁποία συντρόφευε τὴ θεία Σιδωνία. Πήγα κοντὰ τους. Ἐσκυψα στὴν ἀγκαλιά τῆς θείας μου. Καὶ ξανακλάψαμε μαζί...

***

Ῥστερα ἀπὸ δυὸ-τρεις ἡμέρες, ξαναγύρισα στὸ λύκειο τοῦ «Μπουαγκιγιώμ», με τὴν ψυχὴ μου ἀναστατωμένη. Ἀπαίσια προαισθηματὰ με ἔπνιγαν διαρκῶς. Ὁ θάνατος τῆς λατρευτῆς γιαιγιάς μου, με εἶχε συνταράξει. Ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου με κυνηγοῦσε ἀκατάπαυστα. Φοδόμουν πειὰ καὶ γιὰ λογαριασμό τῆς πολυαγαπημένης μου θείας Σιδωνίας. Ἄν κι' ἤξερα ἀνθρῆ τὴν ὑγεία της, ὥστόσο θλιβόμουν προκαταβολικὰ με τὴν ἰδέα, ὅτι δὲν θὰ ἀργοῦσα νὰ χάσω γιὰ πάντα κι' ἐκεῖνη...

Ὅταν τελείωσε τὸ σχολικὸ μου ἔτος, πήρα δυὸ μηνῶν ἀκόμα ἄδεια. Ἐτσι, μαζί με τοὺς δυὸ μῆνες τῶν διακοπῶν, εἶχα μπροστὰ μου καιρὸ τεσσάρων ὁλοκληρῶν μηνῶν. Τοὺς πέρασα στὸ Πλουὶ ὅπως πάντα, κοντὰ στὴ θεία μου. Κατὰ τὸν Νοέμβριο φύγαμε ἀπ' τὸ Πλουὶ, κι' ἐγκατασταθήκαμε σ' ἕνα ἰδιόκτητο μέγαρό μας τῆς ὁδοῦ Κρονέ, στὴν κοντινὴ μας πόλι Ρουέν.

Σὲ λίγο, ἀρχισα τὶς σπουδές μου, στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου. Πήγαινα ἀπλῶς γιὰ μόρφωσι, γιατί ἦμουν πειὰ 22 χρόνων, δὲν εἶχα ἀκόμα καμμιά ὀρεξὶ γιὰ κανένα ὠρισμένο ἐπάγγελμα.

Ἐκεῖ, στὸ σκυθρωπὸ οἰκογενειακὸ μέγαρό μας, ἐδλεπα τώρα τὴν ἀγαπημένη μου θεία νὰ σβύνη σιγά-σιγά. Πρῶτα, ἔχασε τὴ μνήμη της, τὴν τόσο ἰσχυρὴ κι' ἀκρίβειστατή. Ῥστερα, ἀρχισε νὰ χάνη καὶ τὸ πνεῦμα της, τὸ τόσο φωτεινὸ καὶ λογικόν...

Τί φριχτὸ μαρτύριο, γιὰ μένα!... Ἦμουν καταδικασμένος νὰ παρακολουθῶ, ἡμέρα με τὴν ἡμέρα, τὴν ψυχικὴ καὶ διανοητικὴ κατάρπτωσι ἐνὸς πλάσματος ἀγαπημένου, στὸ ὁποιο χρωστοῦσα ἐντελῶς ὁλόκληρη τὴ δική μου διανοητικὴ καὶ ψυχικὴ μόρφωσι, κατὰ τὴν τρυφερὴ μου ἡλικία!

Προσπάθησα ν' ἀπομονωθῶ στὴ δυστυχία μου. Ἀπ' τὸ ὑπηρετικὸ προσωπικὸ μας, κράτησα μονάχα δυὸ, τοὺς πῖο πιστοὺς κι' ἀφωσιωμένους: Τὸν Ζούστ, καὶ τὴ Μεντέ...

Δὲν δεγόμεν κανέναν. Μοναχὰ ὁ ἱατρὸς Μαντελὲν μὰς ἐπισκεπτόταν καθημερινῶς, μάταια προσπαθώντας νὰ ἀντιδράσῃ στὴν ἀλόκοτη ἀρρώστεια, ἡ ὁποία ἔσερνε ὑπουλα τὴ θεία μου σάν τάφο. Κι' εἶχα ξαναρχίσει πάλι τὴν ἀλληλογραφία μου με τὸν Κέντ, σὸν ὁποιο ἐξέχονα τὴ θλίψι τῆς ψυχῆς μου, ζητώντας ἐνίσχυσι καὶ θάρρος...

Ἡ θεία Σιδωνία ἔσθευε ἡσυχά, χωρὶς πόνους καὶ ἀγωνία, εἰκο-

σι μήνες μετά τον θάνατο της γιαγιάς μου. Δεν θέλω να περιγράψω τη θλίψη μου. Είναι αδύνατο να την περιγράψω, γιατί με είχε καταστήσει ένα τέλειο ζωντανό πτώμα.

Όταν έπιτελους μπόρεσα να συνέλθω, έπρεπε να φροντίσω για τις διατυπώσεις της κληρονομίας. Αλλά ο κύριος Μαλεξέρ ο εξάδελφός μου, έτρεξε με άφοσίωσι κοντά μου, αν κι' υπέφερε πολύ η σύζυγός του.

Η πείρα του, και το ειλικρινές ενδιαφέρον του, υπήρξαν πολύτιμα για μένα. Άλλωστε, δεν παρουσιάστηκαν πολλές δυσκολίες. Ήμουν ο μόνος κληρονόμος μιάς τεραστίας περιουσίας από δώδεκα εκατομμύρια χρυσά φράγκα, κι' η σχετικές διατυπώσεις τελείωσαν αμέσως.

—Τι σκέπτεσαι να κάνης, τώρα; με ρώτησε μια ημέρα, ο Έκτωρ. Ωμολόγησα στον εξάδελφό μου ειλικρινώς, ότι δεν είχα ακόμα τίποτα το θέσιο στο μυαλό μου. Και τότε, με συμβούλεψε με αδελφικό ενδιαφέρον τα εξής:

—Φρέδ, πρέπει πρώτα-πρώτα να φύγης απ' το Ρουέν... Να ταξιδέψης, μακριά απ' τη μόνωσί σου αυτή, κι' απ' τις θλιβερές ανάμνησεις που σου προκαλεί αυτό το μέρος... Θα είναι φριχτή η ζωή σου σ' αυτό το μέγαρο, του οποίου η κάθε γωνιά σου θυμίζει τον θάνατο λατρευτών υπάρξεων... Έλα στο Παρίσι... Εκεί, εκτός απ' τα άλλα, θάχης κι' έμένα για παρηγοριά... Εγώ, περισσότερο από κάθε άλλον, έχω αναμνησθή στη ζωή των δυο αγαπημένων σου αγγέλων, τους οποίους λάτρευα όσο κι' έσυ σχεδόν... Θα σε δέχωμαι στο σπίτι μου σαν παιδί μου, σαν έναν μικρότερό μου αδελφό... Αν έχης ανάγκη από άφοσίωσι κι' από συμβουλές, θα με βρής πάντα πρόθυμον να σου τις χαρίζω... Θα εργασής... Θα ζήσης... Θα παντρευτής ένα κορίτσι της καρδιάς σου, και θα δημιουργήσης οικογένεια... Νά, αυτά σου προτείνω!... Μήπως προτιμάς καλύτερα να μείνης στο Ρουέν, θάβοντας θλιβερά τη νεότητά σου και τη ζωή σου;

Του έσφιξα το χέρι, με τρυφερότητα κι' ευγνωμοσύνη, κι' απάντησα:

—Θά'ελθω στο Παρίσι, εξάδελφέ μου... Μοναχά, άφησέ με για λίγες ημέρες ακόμη εδώ... Θέλω να αναπνεύσω για στερνή φορά, το αγαπημένο άρωμα των ανάμνησών μου εδώ μέσα!

—Έστο, μείνε για λίγες ακόμη ημέρες! παραδέχτηκε ο Έκτωρ ντε Μαλεξέρ. Στο διάστημα αυτό, έγω κι' η γυναίκα μου θα σου ετοιμάσουμε το σπίτι στο Παρίσι... Λυποῦμαι μονάχα, ότι σε λίγο θ' αποουσιάζουμε από κεί, τουλάχιστον για ένα μήνα... Πάσχω απ' την καρδιά μου, καθώς ξέρεις, κι' ο γιατρός μου συνέστησε τα λουτρά της Πλασέντζας, εκεί στη Βόρειο Ιταλία... Θα ξαναγυρίσουμε όμως μετά ένα μήνα, και θα είσαι ο πρώτος που θα το μάθης!

Λίγες ημέρες αργότερα, και παρά τους δισταγμούς μου, αποφάσισα έπιτελους να φύγω για το Παρίσι. Ετοιμάσα τις αποσκευές μου, αλλά και πάλι δεν μούκανε καρδιά να φύγω. Πέρασαν έτσι κι' άλλες ημέρες, κι' ένα πρωί έλαβα το εξής τηλεγράφημα από τον εξάδελφό μου:

«Το σπίτι σου είναι έτοιμο, στην όδο Μαντάμ... Έλα, πρὸς Θεοῦ... Φύγε απ' το θλιβερό Ρουέν... Έμεις φεύγουμε για την Πλασέντζα, κατὰ ἐπίμενο σύστασι τεῦ ἰατροῦ... Περίμενε τὴ γρήγορη ἐπιστροφή μας.

ΕΚΤΩΡ ΝΤΕ ΜΑΛΕΞΕΡ»

«Ενοικώθα, πὸς έπρεπε πειὰ να φύγω. Τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ τοῦ Μαλεξέρ, νίκησε καὶ τοὺς τελευταίους δισταγμούς μου. Άφισα τὸν Ζούστ καὶ τὴ Μεντέ, νὰ φυλάνε τὸ πολυαγαπημένο οἰκογενειακὸ μου μέγαρο. Κι' ετοιμάζοντας τὶς ἀποσκευές μου, κατέβηκα στὸν σταθμὸ τοῦ Ρουέν καὶ πήρα τὸ τρέινο γιὰ τὸ Παρίσι, σχεδὸν ἀγκομαχῶντας.

Γιὰ μιά στιγμή, ἀκόμα, ἂν ξεχώριζα τὸν ψηλὸ πύργο τοῦ Πλουί, κι' ἂν ἀργοποροῦσα λίγο στὸ μέγαρό μου, θὰ λιποψυχοῦσα πάλι, καὶ δὲν θὰ ἔφευγα ποτὲ μου ἀπὸ κεί...

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΟΧΗ

Θ ΑΛΕΓΕ κανέναν, ότι ἡ μοῖρα μου με εἶχε καταδικάσει νὰ ζω διαρκῶς στὴ μοναξιά. Ναι, λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν ἀφίξί μου στὸ Παρίσι — κι' ἐνῶ περίμενα ἀνυπόμονα τὴν ἐπιστροφή τῶν ντε Μαλεξέρ, γιὰ νὰ τοὺς ἔχω συντροφιά — ἔλαβα ἕνα ἀπροσδόκητο γράμμα ἀπ' τὸ Έκτορα. Μοῦ ἔγραφε τὰ εξής:

«Αγαπητέ μου Φρέδ,

Δὲν εἶμαι σὲ καλὴ κατάστασι. Δὲν βελτιώθηκε καθόλου ἡ ὑγεία μου ἀπ' τα λουτρά. Οἱ ἰατροὶ μοῦ ἐπιβάλλουν νὰ παραμείνω ἐδῶ τουλάχιστον 15 ἡμέρες ἀκόμα. Έτσι, θὰ ἐρισκόμαστε στὸ Παρίσι κατὰ τὰ τέλη 'Ιουνίου. Πιστεύω ὅμως νὰ μὴν ἀνιάς μονάχος σου, στὸ σπίτι σου τῆς ὁδοῦ Μαντάμ... Ἡ γυναίκα μου ἀσχολήθηκε μονάχη της, νὰ τὸ τακτοποιήσῃ καὶ νὰ τὸ στολίσῃ. Εκτὸς τούτου, ἔδωσα ἐντολὴ στὸν καμαριέρη μου — πρὶν φύγω — νὰρθῇ στὸ σπίτι σου καὶ νὰ σε περιποιηθῇ ὅσο μπορεῖ. Πιστεύω νὰ συμμορφώθηκε πιστὰ μετὰ τὴν ἐντολή μου. Μπορεῖ νὰ τὸν χρησιμοποιήσης ὡς τὴν ἐπιστροφή μας. Καλὴ ἀντάμωσι, σ' ἐνόςμου μῆνα.

ΕΚΤΩΡ»

Οἱ εξάδελφοί μου ντε Μαλεξέρ, ἦσαν ἡ μόνη σχέση ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπολόγιζα, ξεκινώντας γιὰ τὸ Παρίσι. Τὸν Κέντ, δὲν ἤθελα νὰ τὸν εἰδοποιήσω, γιὰτὶ ἡ ἀνώμαλη οἰκογενειακὴ κατάστασί του τρόμαζε τὸν δειλὸ μου χαρακτήρα.

Έτσι ἐπὶ πέντε ὁλόκληρες ἑβδομάδες, ἔμεινα ἐντελῶς μόνος στὸ καινούργιο μου περιβάλλον. Τὸν καμαριέρη τοῦ κ. ντε Μαλεξέρ, τὸν χρησιμοποίησα μονάχα τὶς δυὸ πρώτες ἡμέρες. Κατόπιν τοῦ εἶπα νὰ μοῦ συστήσῃ κανέναν ἀπ' τοὺς ἀνέργους συναδέλφους του, καὶ τὸν ἀντικατέστησα με κείνον.

Τὸ Παρίσι, ἔξω με τρόμαζε. Αλλὰ καὶ τὸ σπίτι μου, μέσα, με στενοχωροῦσε. Συνηθισμένος ἀπ' τὴ λιτὴ μεγαλοπρέπεια τῆς ἐπιπλώσεως τοῦ πύργου Πλουί, ἡ τοῦ οἰκογενειακοῦ μου μεγάρου τῆς Ρουέν, πληγωνόμουν στὸ σπίτι αὐτὸ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴ πολυτέλεια τῆς κομψῆς ἐπιπλώσεώς του. Ὑπῆρχαν σ' αὐτὸ ἕνας σωρὸς ἀπὸ περιττὰ πράγματα, τὰ ὁποία δὲν εἶχαν κανέναν χρῆσιμο προορισμό. Τὸ δὲ γράφειό μου, ἦταν τακτοποιημένο περισσότερο γιὰ κάπνισμα καὶ γιὰ ρεμβασμούς, παρά γιὰ σοβαρὴ μελέτη καὶ γιὰ γράψιμο. Παντοῦ μαλακὰ ντιθάνια, παντοῦ κουρτίνες θαρεῖες καὶ πολυτελεῖς, παντοῦ μπιμπιλεδὲ διακοσμητικὰ, παντοῦ χαώνωσι καὶ ἡδυπαθεία καὶ ἀνάπαυσι, ἀντίθετα μετὰ τὴν αὐστηρὴ κι' ἀντρικὴ ἐπιβλητικότητά τοῦ πύργου μου στὸ Πλουί.

Σιγά-σιγά ὥστόσο, παρά τὴν ὑποστροφή μου τῶν πρώτων ἡμερῶν, τὸ καινούργιο μου περιβάλλον ἀρχισε νὰ μοῦ γίνετο εὐχάριστο, καὶ στὰ τελευταῖα με κατέκτησε τελείως. Κοιμώμουν περισσότερες ὥρες καὶ πὺς ἡδονικά, στὸ χαμηλὸ, πολυτελὲς καὶ μαλακώτατο κρεβάτι μου ἐδῶ, ἀπὸ ὅσο κοιμώμουν στὸ τραχὺ κάπως καὶ στενὸ στρώμα τοῦ Πλουί. Εκεί, ἐνῶ ἀπὸ τὶς ἑξὶ τὸ πρωὶ ἤμουν στὸ πόδι, χάρις στὸ γλυκοκελεδῆμα τῶν πουλιῶν καὶ στὸ χαῖδι τῆς ἀξέχαστης θείας Σιδωνίας, ἔδω ὕστερα ἀπὸ μιά ἑβδομάδα κατάντησα νὰ ξυπνάω κάθε μερὰ στὶς ἑννέα ἡ ὥρα!

Ντυνόμενους ὕστερα σιγά-σιγά καὶ με νωχέλεια, ἐνῶ με παράστεκε

ο καμαριέρης μου, μαθαίνοντας με άπειρες μικρολεπτομέρειες κομψότητας, πρωτοφανείς και άσυνήθιστες για μένα, πού ανατραφηκά σαν άγρίμι στο Πλουί. Ως το μεσημέρι, καταγινομουν να διαβάζω ήδονικά και προκλητικά μυθιστορήματα, με τα όποια είχε φροντίσει η εξαδέλφη μου να γεμίσει την καινούργια βιβλιοθήκη μου με χερι σοφό κι εμπειρο.

(Αχ, το διαβολικό αυτό χέρι της Μαρίας-Τερέζας!... Πόσες φορές το φίλησα κατόπιν...)

Το απόγευμα, έβγαينا πάντα άμέσως μετά το φαγητό. Άγόραζα πλήθος από μικροαντικείμενα, άλλα χρησιμα κι άλλα άχρηστα τελείως. Υστερα, γυρίζα δώ κι εκεί στους δρόμους του Παρισιού, μόνος, άσκοπα, γεμάτος από πληξη, ή ρεμβάζοντας άφηρημένα. Δειπνούσα, το βράδυ, σ' ένα ξενοδοχείο της όδου Κουλουμπιε, όπου σύχναζαν μονάχα ηλικιωμένοι κύριοι. Κι ύστερα γυρίζα κατευθείαν στο σπίτι μου, για να κοιμηθώ νωρίς-νωρίς...

Κατά το τέλος όμως της δεύτερης πειά εβδομάδος, ή καινούργια μου αυτή ζωή με γέμιζε από άγανάκτηση. Έρεθιζόμουν, νοιώθοντας ετοι άνεργον κι άχρηστον τον έαυτό μου. Αποφάσισα να άφοσιωθώ σε κάτι το ωφέλιμο, και ενεγράφημ ξανά στη Νομική Σχολή, του Παρισιού τη φορά αυτή.

Παρευρισκόμουν τακτικά, στις παραδόσεις των μαθημάτων. Έξακολουθούσα όμως να είμαι ανήσυχος, όλομοναχος, σωστό άγρίμι όπως και πριν. Έβλεπα τους συνομηλικούς μου συμφοιτητάς. Θαύμαζα τη χαρούμενη ξεγνοιασιά των, με την όποια αντιμετώπιζαν τη ζωή, δίχως να τρομάζουν ή δίχως να υποπετεύονται τα φριχτά ήθικά προβλήματά της. Άκουγα τις συζητήσεις των, και πληγωνόμουν βαθιά. Συζητούσαν, για γυναίκες συνήθως, και τα λόγια των μου ήσαν ακατανόητα ή και πλήγωναν τον άνθρωπιό μου.

Η γυναίκες ήσαν για μένα, κάτι το σεβαστό κι επικίνδυνον συγχρόνως, κάτι το απαγορευμένο κι άγιο. Στην ηλικία αυτή των 22 χρόνων μου, ήμουν ακόμα έντελώς παρθένος. Δεν ήξερα, ακόμα, τί θα πή έρωας της σάρκας, αν και τον ύποψιαζόμουν φυσικά, και τρόμαζα.

Έτσι, ήμουν πελαγωμένος απ' την δλόγυρά μου ήθικη παραλυσία. Ένοιωθα πόσο γελοίος ήμουν, και πόσο καθυστερημένος. Η έλαφρής γυναίκες του Καρτιέ Λατέν, από όπου περνούσα για τη Νομική Σχολή, με πείραζαν στο δρόμο, και τα χονδρά τους άστεία με έπνιγαν από ντροπή. Συχαίνόμουν έτσι, την έξαχρείωσί τους. Τis έβλεπα σαν τέρατα, γιατί ύβριζαν τόσο αναισχυντα το ιερό φύλο τους, το όποιο ήταν φύλο της γιαγιάς μου ντε Λακάς και της θείας μου Σιδανίας! Ήταν δυνατόν οι λευκοί εκείνοι άγγελοι, να εινε επίσης γυναίκες, όπως αιδές ή αναισχυντες έδω;

Έτσι, γέμιζε ή ψυχή μου από άηδία. Και για να μη βλέπω και να μην άκούω τα γυναια εκείνα, έπαψα να πηγαίνω στη Νομική Σχολή, και έιάθασα μόνος μου στο σπίτι μου!

***

Έτσι περνούσαν ή ημέρες, άναμεσα σε μία διαρκή άγωνία και δυσοφορία. Άλλοτε, με τραβούσε άκαταμάχητα ή έξω ζωή, ή γεμάτη από απαγορευμένες ήδονές κι από ήθικους κι-δίονους, στους όποιους δεν ήμουν συνηθισμένος, και τους όποιους τόσο τρόμαζα, διψώντας τους ώστόσο. Κι άλλοτε, κλειδωνόμουν μέσα στο σπίτι μου επί δλό κληρες ήμέρες, ζώντας σαν θεληματικός άσκητης και προσπαθώντας μάταια να βρώ την παληά γαλήνια και λιτή ζωή μου, εκεί στο Πλουί.

Τέλος, κάποιο απόγευμα, έλαβα την έξης έπιστολή απ' τον Έκτορα ντε Μαλεζέρ:

«Άγαπητέ μου εξαδέλφε,

Φθάσαμε έπιτέλους κοντά σου, στο Παρίσι. Μην περνάς όμως απ' το σπίτι μας, ούτε σήμερα, ούτε αύριο, γιατί είμαστε έντελώς άτακτοποιητοι... Άκόμα δεν λύσαμε τις θαλίτσες μας... Άν θέλης, όμως, να μάς δώσης μία μεγάλη ευχαρίστησι, έλα να δειπνήσουμε μαζί κατά το βράδυ του Σάββατου. Η γυναίκα μου, άνυπομονεί να μάθη τί έντύπωσι σε προξένησε το σπίτι, το όποιο ή ίδια φρόντισε να βρή και να το επιπλώση. Ωρεβουάρ.

ΕΚΤΩΡ»

Το γράμμα εκείνο, φυσικά, το περίμενα πώς θα το λάβω, μόλις θα έρχόντουσαν στο Παρίσι οι Μαλεζέρ. Και φυσικό ήταν να δεχθώ την πρόσκλησί τους, ύστερα απ' τις τόσες περιποήσεις των, κι ύστερα απ' την τόση καλωσύνη που μου είχαν δείξει.

Ωστόσο, διόταξα. Ήμουν ταραγμένος και ανήσυχος. Μου φαινόταν, ότι αν πήγαίνα στο σπίτι των Μαλεζέρ, θα έκανα το πρώτο θήμα για να βγω απ' τη γλυκειά ως τώρα άπομόνωσί μου. Δοκίμαζα και τώρα την ίδια εκείνη άποστροφή, την όποια είχα δοκιμάσει στην αρχή απ' τα χάδια και τ' αγκαλιάσματα της κυρίας ντε Μαλεζέρ, εκεί κάτω στο Πλουί.

Ο πειρασμός όμως τώρα, ήταν πολύ δυνατός. Μία μυστική φωνή μου ψιθύριζε διαρκώς:

—Θά πάς!... Πρέπει να πάς... Θά λυτρωθής απ' την άνία και τη θλίψη!

Άν άρνιόμουν άλλωστε, εξαπαντος θα με νόμιζαν για τρελλό ή για άχάριστο. Έστειλα άμέσως ένα γραμματάκι, είδοποιώντας τους εξαδέλφους μου ότι δεχόμουν την πρόσκλησί τους. Κι άμέσως άλλόκοτα, μία γαλήνη κι άνακούφισι γλύκαναν την ταραγμένη ψυχή μου...

Στάθηκα για λίγο στο άνοιχτό παράθυρό μου τώρα, κι άρχισα να βλέπω το Παρίσι με λιγώτερη άποστροφή. Με την άφιξι των ντε Μαλεζέρ απ' τα λουτρά, και με την πρόσκλησί μου κοντά τους, έβγαίνα δίχως να το επιζητήσω απ' τη θασανιστική όμίχλη της θεληματικής μονώσεώς μου και άνίας μου...

Αχ, τί λυτρωμός!... Θά άρχιζα έπιτέλους, μία κοινωνική σχέση... Θά πήγαίνα κάπου, σ' έναν ευχάριστο κύκλο... Θά δοκιμάζα τη χαρά της ζωής, της αγάπης... Ψάχνοντας μέσα στον έαυτό μου, τώρα, ανάκάλυπτα ότι δυο μονάχα μορφές γυναικών είχαν τάρξει ως την έποχή εκείνη — την ψυχή μου. Η πρώτη, ήταν ή έκαπως — ως την έποχή εκείνη — την ψυχή μου. Η δεύτερη, ήταν ή Βαλεντίνη, το αισθηματικό εκείνο κοριτσάκι, με το όποιο μεταλάσαμε μαζί την πρώτη μας μετάληψη...

Η πρώτη, ή Μάρια Τερέζα, ήταν ή γυναίκα, ή πρόκλησι, ο πειρασμός, ή ήδονή...

Η δεύτερη, ή Βαλεντίνη, ήταν το πλάσμα το ιδανικό, το άγγελικό κι άύλο, στα πόδια του όποιου μπορούσαμε να καταθέσουμε όλη μας την ύπαρξι, χωρίς ποτέ να ζητήσουμε τα χείλη του...

Η «γυναίκα-άμαρτια» και ή «παρθένο-έξιδανίκευσις», ο «αίσθησιακός και σαρκικός έρωας» και ή «άγάπη ή πλατωνική, ή άνωτέρα ύλικού πάθους», ναι, αυτές ή δυο μορφές του έρωτος είχαν ένασάρκωθι στα πορτραίτα των δυο εκείνων γυναικών, όπως τα είχε δώσει ή ψυχή μου απ' τα δάθη του παιδικού παρελθόντος μου.

Η πρώτη μορφή, το πρώτο πορτραίτο, ή Μάρια Τερέζα, ήταν κάτι το πολύ ώμο και τρομαχτικό, για την άσκητική ιδιοσυγκρασία μου και άναστροφή μου και ζωή μου.

Η δεύτερη μορφή όμως, το δεύτερο πορτραίτο, ή Βαλεντίνη, άσφα-

λως θα δυνάμωνε την τωρινή μου μόνωσι — όσο θα τη σκεπτόμουν — και θα μετέτρεπε σιγά-σιγά την ανία μου και τη νοσταλγία μου σε μια αγωνιώδη, εκνευριστική, κι ανυποφορή κατάσταση...

Γι' αυτό, απ' τα δυο πορτραίτα των αντίθετων εκείνων γυναικών χαρακτήρων, σχημάτιζα ένα άλλο πορτραίτο μέσα στην ψυχή μου. Σχημάτιζα το ιδανικό πορτραίτο μιας γυναίκας, επίσης ιδανικής, της οποίας τα χείλη θα μου χαμογελούσαν γλυκά, χωρίς όμως να με προκαλούν, της οποίας τα μάτια θα έλαμπαν από πόθο, χωρίς όμως να έχουν την αναιδεια και τον κυνισμό των ελαφρών εκείνων γυναικών του Καρτιέ Λατέν, της οποίας τα χέρια θα μου χαϊδεύαν απαλά τα μαλλιά και θα μου χαρίζαν τον έρωτα, χωρίς όμως να πληγώνουν την κοριτσιάτικη σεμνότητά μου, και χωρίς να με κάνουν να κρύψω το πρόσωπό μου από τύχη κι από ντροπή!

Νά, έτσι σχημάτιζε η ψυχή μου το πορτραίτο της ιδανικής γυναίκας — όπως το λαχταρούσα μέσα μου — καμωμένο απ' τα δυο αντίθετα πορτραίτα της φλογερής Μαρίας Τερέζας ντε Μαλεζέρ, και της άγνης και σεμνής μικρούλας Βαλεντίνης Ντυσατελιέ.

Και τότε, θυμόμουν ότι κάποτε είχα συναντήσει σε κάποιο βιβλίο, την εικόνα της «ιδανικής γυναίκας», όπως την έπλαθα τώρα, κι όπως την ποθούσα... Ναι, είχα διαβάσει κάποτε ένα μυθιστόρημα του Ιταλού συγγραφέως Φογκατσάρο...

Η ήρωας του μυθιστορήματος αυτού, η Λεϊλά, ταίριαζε άπαράλλαχτα τώρα με τους μυστικούς πόθους της ψυχής μου, μιάς ψυχής παρθενικού έφθου 22 μόλις χρόνων. Η Λεϊλά, μου φαινόταν σαν ένα μίγμα παρθενικότητας άγνης και έρωτος φλογερού, λεπτής αφοσίωσης και ήδονόχαρης έλκυστικότητας, γυναικεία επιτέλους, της οποίας τα χείλη χαρίζουν τις σαρκικές αναστριχίλες, αλλά και τις απολαύσεις του πνεύματος και της ψυχής...

Ω, πώς θα λάτρευα μια τέτοια Λεϊλά, πώς θα φιλούσα τα λεπτά της χέρια, και πώς θα βύθιζα τα μάτια μου στα δικά της!

Λεϊλά... Το όνομα αυτό έρχόταν επίμονα στον νοῦ μου, και χαϊδεύε την ψυχή μου και τις αισθήσεις μου με κάποιο άορατο ανάλαφρο φτερό, καμωμένο από ήδονή, από πόνο, κι από άνωτερη άγνοια...

Λεϊλά! Άν την συναντούσα στο άπέραντο Παρίσι, πώς θα ξεχώριζα άμέσως αυτή την ιδεώδη γυναίκα, ανάμεσα στο πλήθος των όμορφων της...

Λεϊλά! Ήταν για μένα ένα όνομα, με τις συλλαβές του οποίου θα μπορούσα να δροσίξω τα χείλη μου και την ψυχή μου επί όλόκληρα χρόνια

***

Κάποτε, τελείωσε επιτέλους ο αλλόκοτος αυτός ρεμβασμός μου, καθώς στεκόμουν στο άνοιχτο παράθυρο και κύτταζα το άπέραντο Παρίσι. Έκλεισα το τζάμι, και γύρισα πίσω στην κρεββατοκάμαρά μου. Ένας κρυστάλλινος καθαρός καθρέφτης, έλαμπε άπάνω από ένα πολύχρωμο και μολακό ντιβάνι...

Είδα μέσα στο γυαλί του καθρέφτη τη νεανική μορφή μου. Την πρόσεξα επί πολλή ώρα, με χαρά και κολακευμένος. Το κατάλευκο πρόσωπό μου, τα γαλανά και μεγάλα μάτια μου, τα μαλλιά μου τα καστανά και άφθονα, μου χαρίζαν μιά φυσιογνωμία γεμάτη από χάρι κι ώμορφιά...

Ω, τη στιγμή αυτή που άνοιγε πια ο κόσμος μπροστά μου, ήμουν ένα κοριτσάκι στα αισθήματα, κι ένας άντρας στη σκέ-

ψη. Η ψυχή μου, βασανισμένη από τις θλίψεις της όρφανίας και του θανάτου, έτρεμε μπρος στο κενό μιάς άσκοπης κι ανιαρής ζωής. Πο-θοῦσα τώρα, με διψα, συγκινήσεις τρυφερότητας, αφοσίωσης και στοργής. Η θεσι, την οποία άφησε μέσα μου κενή ο θάνατος των δυο άγγέλων της παιδικής μου ηλικίας, έπρεπε να γεμίσει πάλι. Άλλά στην ηλικία που ήμουν πια, μου χρειαζόταν κάτι το πιο διαφορετικό απ' την άγάπη της γιαγιάς μου και της θείας μου!

Κατά το έραδυ του Σαββάτου, επιτέλους, έκανα από νωρίς την τουαλέττα μου. Την χαρακτηρίζει ένα πενθος έαρπ κι αῶστηρό, από τον λαμφοῦέτη μου ως τα παπούτσια. Ωστόσο, παρά τη συνήθειά μου, έβαλα κάποια εξαιρετικώτερη φιλαρέσκεια στο ντύσιμο μου, κατά τη θραδία εικίνη. Και παίρνοντας ύστερα ένα πολυτελές αμάξι, βρέθηκα στο μέγαρο του εξαδέλφου μου πολύ πιο νωρίς απ' την κανονισμένη ώρα.

Ένας θυρωρός με χρυσοστόλιστη λιβρέα, με όδηγησε απ' την έξορτα, κι άνάμεσα από έναν λαμπρό κήπο, ως το χῶλλ της πόλης του μεγάρου. Ένας καμαριέρης με υποδέχτηκε εκεί, και μ' έβολε στο πλαϊνό σαλόνι της άναμονής. Η λεπτή επίπλωσι και το άρωμα του σαλονιού, μου θύμισε άμέσως την επίπλωσι και το άρωμα του διαμερίσματος μου, έδώ στο Παρίσι. Μήπως ο στολισμός και των δυό τους, δεν ώφειλόταν στο ίδιο γυναικείο χέρι;

Κι άβέλα μου, το μυαλό μου πετάχτηκε εκεί κάτω στο Πλούι, πρό τόσων χρόνων, όταν η Μαρία Τερέζα — μυρωμένη απ' την εῶδιά του ίδιου αυτού άρώματος — με φιλούσε και με άγκάλιαζε τρυφερά, ενώ έγώ ένοιωθα την αλλόκοτη εκείνη ήδονή κι άνησυχία κι άγωνία συγχρόνως...

Ξαφνικά, η πόρτα του σαλονιού άνοιξε. Κι έγώ, ξυπνώντας απ' τους ρεμβασμούς μου, είδα στο κατῶφλι την κυρία ντε Μαλεζέρ με μιά κατάμαυρη κι επιβλητική τουαλέττα.

Ήρθε πρός το μέρος μου άμέσως, μου άπλωσε τα χέρια της, κι είπε διαχτυτικά:

— Καλῶς ήρθες, άγαπητέ μου Φρέδ!

Η μελωδική φωνή της με τάραζε θαθεία. Με κυττούσε τώρα έντονα, σαν να ήθελε να εξακριβώση πόσο με άλλαξαν τα χρόνια, από τότε. Κι έγώ πάλι, δεν έβρισκα τίποτα να πῶ...

Πέρασαν λίγες στιγμές έτσι. Τέλος, η Μαρία Τερέζα μου άφησε τα χέρια, μου έδειξε ένα κάθισμα, και κάθισε κι αυτή άντικρά μου. Τότε, πρόρεσα να μουμουρίσω συγχισμένος:

— Κυρία... δεν έχω λόγια να σάς εῶχαριστήσω για την καλῶσση σας... Δείξατε μητρικό ένδιαφέρον, στις στιγμές της θλίψέας μου!

— Άς μη μιλούμε γι' αυτά! με διέκοψε. Άς μιλήσουμε καλύτερα για ὅς... Ξέρω ότι πέρασες μεγάλες λύπες, καμμένο μου παιδί... Κι αν δεν ήμουν τότε άρρωστη, θα έρχόμουν στο Πλούι να...

Δεν τελείωσε τη φράσι της, γιατί με πήραν αῦθελά μου τα δάκρυα. Άπλωσε το χέρι της, μου έσφίξε με στοργή το δικό μου, και βιάστηκε να πῇ:

— Συγχαρήστε με... Σας κάνω να λυπάστε με αυτές τις άναμνήσεις... Λυπήθηκα όμως κι έγώ κατάκαρδα, τότε... πρώτα γιατί άγαποῦσα επίσης πολύ τη γιαγιά σας και τη θεία σας κι ύστερα γιατί σκεπτόμουν πόσο θα υποφέρατε έσείς!

Όσο και να ήμουν άμάθητος από κόσμο, ένοιωθα ότι η Μαρία Τερέζα ήθελε να με συγκινήσει όσο περισσότερο μπορούσε, άγγιζοντας τις πιο εῶαίσθητες χορδές της καρδιάς μου. Και θα περίμενε — ως άπάντησι — μερικά λόγια εκ μέρους μου, τα οποία θα δημιουργούσαν μεταξύ μας μιά συμπάθεια εξ αίτίας της κοινής μας λύπης...

Έγώ όμως δεν μιλούσα, κι εκείνη με άντελήφθη τότε σκεπτικόν

και φοβισμένον. "Ενοιωσε έτσι, ότι μάς χώριζε ακόμα μία απόστασι μεγάλη. Θέλησε τότε να μικρύνη την απόστασι αυτή, και να με φέρη πιο κοντά της με τρόπο, ώστε να μην τρομάξω και να μην άγριέψω. Μου ψιθύρισε λοιπόν:

—Καύμένο μου παιδί!

Κι' εξακολουθώντας να με κυττάζη κατάματα με τὸ ἀκτινοβόλο και μοιραίο βλέμμα της, πρόσθεσε:

—Εσείς έχετε μεταβλήθη... Γίνετε πια ένας άντρας, επίσης μεγάλος όσο κι' ο εξαδελφός σας ο "Εκτωρ!... Βέβαια, αυτή η εξακρίβωσι δέν με κολακεύει καθόλου, γιατί εγώ έν τῷ μεταξύ μεγάλωσα πιο πολύ... Φαντασθήτε, ότι ήμουν μεγάλη πεια, όταν έσείς ήρθατε ένα μικρό παιδάκι με ξανθές μπούκλες και μέκοντά παντελονάκια!... "Ε;... Θυμάστε πόσες φορές σάς κράτησα στα γόνατά μου;

Τὸ θυμόμουν. "Αντι όμως να ταραχτώ, όπως επιζητούσε ολοφάνερα ή Μαρία Τερέζα, αντίθετα πληγωνόταν ή άγνότης μου άπ' τις άναμνήσεις αυτές, και γινόμουν ψυχρότερος κι' επιφυλακτικώτερος. Συγχρόνως, την περιεργαζόμουν, για να δώ άν τα δέκα χρόνια που πέρασαν από τότε, είχαν αφήσει δυσάρεστα τυχόν ίχνη στο πρόσωπό της και στη δροσερότητα της καλλονής της.

"Ηταν κάτι τὸ θαυμαστό, αὐτὸ που εξακρίβωσα. Η Μαρία Τερέζα είχε βέβαια μεταβλήθη, αλλά πρὸς τὸ καλύτερο! Η καλλονή της έλαμπε πιο άστραφτερή, κ' ή εύλυγισία τοῦ ὑπέροχου κορμιού της ήταν σαγηνευτική. "Ηταν μία σειρήνα, μία θεά τοῦ "Ολύμπου, άθάνατη και διαρκῶς δροσερή...

Δέν της ξέφυγε ὁ άθελος θαυμασμός μου. Και μου εἶπε χαμογελαστή:

—Λοιπόν;... Βρίσκετε, ότι γέρασα;

—Μου φαίνεται πὼς έχω να σας ξαναϊδῶ, ἀπὸ χθές! μουρμούρισα άμέσως έκτοτατικός. Κάτι άλλαξε σέ σας, εξαδέλφη μου, αλλά όχι γιὰ να σας γεράσει ή να σας προσθέσι χρόνια!... "Ισα-ίσα.

Κάμπιασα. Δέν ήξερα πὼς να άποτελειώσω τη φράσι μου, στὸν άθελο κατήφορο που πήρα. "Εκείνη άντελήφθη τὸν θαυμασμό μου και την ειλικρινειά μου, και τὰ μάτια της έλαμψαν από ευχαρίστησι. Σηκώθηκε, πήρε από κάποιον μπουφέ ένα μικρό πορτραίτο, και γυρίζοντας κοντά μου εἶπε:

—Γνωρίζετε ποιὰς εἶνε ή εικόνα αὐτή;

"Ηταν ή εικόνα της μητέρας μου, σέ ήλικία εἴκοσι ετών. Μου έμοιαζε καταπληκτικά, και θαμπώθηκα.

—Εἶστε άπαράλλαχτος με εκείνη! ψιθύρισε τότε ή Μαρία Τερέζα, σάν να διάβαζε καθαρά τη σκέψι μου. Βλέποντάς σας τόσο ώρα, νόμιζα πὼς είχα μπροστά μου εκείνη!... "Εκείνη τη «μινιόν "Αννα», την άγαπημένη μου συμμαθήτριά μου!

Αὐτή τη φορά, ή εξαδέλφη μου άγγισε την πιο κρυφή και πιο ευαίσθητη πάντα χορδή της καρδιάς μου. Και με την ίδια συγκίνησι, μουρμούρισε ξανά:

—"Ηταν ή πιο άγαπημένη φίλη μου και συμμαθήτριά μου, ή αξέχαστη μαμά σας!

Δέν ξέρω πόσο θα μπορούσε ακόμα να κρατήσει αὐτή ή άλλόκοτη συνομιλία μας, ή οποία συνεχιζόταν επί τόσο ώρα, χωρίς ή ψυχές μας να κατορθώσουν να άνοιχθουν ελεύθερα. "Ωστόσο, υπήρχαν αὐτές ή δυὸ περιπτώσεις, ή οποίες θα μπορούσαν να μάς προσεγγίσουν κάπως: Πρῶτα, ή διαφορά της ήλικίας, ή οποία έδινε τὸ δικαίωμα στη Μαρία Τερέζα να με μεταχειρίζεται σάν παιδί... Κι' ύστερα, ή άπροσποίητη κι' εύλαβής άφοσίωσι, την οποία έδειχνε ειλικρινά γιὰ ένα πρόσωπο, τὸ ὁποῖο λάτρευα κυριολεκτικῶς, χωρίς ὥστόσο να τὸ γνωρίσω ποτέ μου...

Δηλαδή, ή άφοσίωσι της γιὰ τη μητέρα μου!

"Ετσι, ενώ καινούργια αμηχανία μας έπιανε ξανά, άνοιξε εξαφνα ή πόρτα, και μπήκε ὁ "Εκτωρ ντὲ Μαλεζέρ.

Χαίρετήσε τη γυναίκα του με μιὰ «καλημέρα», κι' ύστερα μου άνοιξε την άγκαλιά του. Τὸν άγκάλιασα κι' εγώ με ειλικρινή αγάπη, γιατί θυμόμουν την τρυφερότητα και τη στοργή του στις πιο δυνηρές στιγμές τοῦ πένθους μου.

Η διαχυτικότητα μας αὐτή, όμως, φάνηκε να δυσαρεστή την εξαδέλφη μου. Τὰ χαρακτηριστικά της άλλαξαν, και τὸ πόδι της χτύπησε τὸν τάπητα τοῦ πατώματος με άτυπομνησίσι και δυσφορία.

—Λοιπόν, φτωχὸ μου παιδί; έκανε ὁ "Εκτωρ με κολωσύνη. Πὼς πέρασες αὐτὸν τὸν έναμισι μήνα της άπόλυτης μοναξιάς σου, ἐδῶ στο Παρίσι;

—Ποιὸ θλιβερά! άπάντησα. Προσπάθησα να έργασθῶ, να μελετήσω, αλλά δέν μπόρεσα! Αὐτὸ εἶνε ὅλο!

"Αν ήμουν μόνος με τὸν "Εκτορα, ασφαλῶς θα τοῦ άνοιγα την καρδιά μου, σχετικῶς με τις πίκρες που πέρασα. Η παρουσία της Μαρίας Τερέζας όμως, με έμποδισε. Σιωπήσα λοιπόν, κι' αλλάξαμε λίγα ασήμαντα λόγια μεταξύ μας. Η Μαρία Τερέζα εξακολουθούσε να διατηρῇ τὸ σκληρὸ εκείνο ὕφος, τὸ ὁποῖο είχε πάρει κατὰ την εἰσοδο τοῦ συζύγου της στὸ σαλόνι. Στὰ δάχτυλά της στριφογύριζε με αμηχανία τὸ πορτραίτο της μητέρας μου. Ξαφνικά, ὁ ὑπρέτης μπήκε κι' εἶπε:

—Κυρία, τὸ τραπέζι εἶνε έτοιμο!

"Εδῶσα τὸ μπράτσο μου στην εξαδέλφη μου, και περάσαμε στην τραπεζαρία. Στὸ τραπέζι, καθόμουν στὰ δεξιά της. Δέν μπορούσα να μὴν την κυττάζω κρυφά και διαρκῶς, ἐνῶ ὁ "Εκτωρ μάς διηγόταν διάφορα έπεισόδια άπ' την "Ιταλία, θέλοντας να κρατάη πάντα ζωηρή τη συνομιλία...

Πρόσεξα τὸ χτένισμα της νεαρῆς ακόμα αὐτῆς γυναίκας, τὸ χρώμα τοῦ δέρματός της, και τὸ άνθηρότατο πρόσωπό της. Τὰ πλούσια στήθη της παλλόντουσαν. Τὸ άρωμά της, λεπτὸ άρωμα λουλουδιῶν θερμιοκηπίου, με ζάλιζε και με πότιζε με ήδονη λεπτή, αλλά έντονη...

"Ενοιωθα πονοκέφαλο. Τὰ μάτια μου, σάν μαγευμένα, παρακολουθούσαν τις κινήσεις τοῦ θαυμασίου χεριού της άπάνω στὸ λευκὸ τραπεζομάντηλο, καθώς έσφιγγε με κρυφή νευρικότητα τὸ πηροῦνι της ή συμπιέζε άνάμεσα στὰ κρινένια δάχτυλά της κομματάκια άπὸ ψίχα ψωμιού. "Ὡς τὸν άγκῶνα τους, τὰ μπράτσα της ήσαν γυμνά κι' είχαν μιὰ διάφανη και χλωμή επιδερμίδα...

Σιγά-σιγά, με σαγηνεύε άκατανίκητα ή σὺράνια αὐτή ὕπαρξι. Τὸ εξαίσιο «ντεκολτέ» της, τὰ σαρκῶδη, κατακόκκινα κι' ὕγρα χείλη της, τὰ θαυμαστά μάτια της με τοὺς μαύρους των κύκλους γύρω και με τις μακρυές θεαφάριδες, τὸ εὐχυμο κι' εύλύγιστο σῶμα της, ὅλα αὐτὰ με συγκλονίζαν άνέκφραστα. "Υπνωτιζόμουν, ὅσες φορές συναντούσα τὸ βαθύ και μυστηριῶδες βλέμμα της, τὸ άνήσυχο επίσης και θλιμμένο, αλλά και πρόσχαρο μαζύ... Τὸ αἷμα πορφύρωνε τὰ μάγουλά μου, και τὸ παράξενο πλημμυροῦσε την έφηβική ψυχή μου, κι' έλοι μου, άόριστα, ὅτι μόλις τώρα άρχιζα να μπαίνω στην πικρή ήδονικότητα της ζωῆς...

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ γεύματος, ὁ "Εκτωρ μου εἶπε άξαφνα:

—Πρὶν φύγης άπ' τὸ Πλουί, πέρασες ν' άποχαιρετήσης τοὺς ντὲ Σαιν-Ζερύ;

—"Οχι! άπάντησα. Δέν άποχαιρετήσα κανέναν εκεί κάτω, θυσιμένος ὥπως ήμουν στη θλίψη τοῦ πένθους μου... "Ωστόσο, πολλὰς φορές συνήντησα την κυρία ντὲ Σαιν-Ζερύ, να κάνει περίπατο με τὸ άμάξι της!

«Η Μαρία Τερέζα, τότε, πετάχτηκε κι' είπε:

— «Η κυρία ντ' Σαιν-Ζερύ, δεν είναι η μικρούλα εκείνη Βαλεντίνη, που έρχοταν συχνά στο Πλουί;

— Ναι! απάντησε ο Έκτωρ. Παντρεύτηκε τον υποκόμητα ντ' Σαιν-Ζερύ, έναν παραλυμένο γλεντζέ, ο οποίος είναι άρρωστος από καιρό και ξαπλωμένος διαρκώς στο κρεβάτι... Κάνει πολύ θλιβερή ζωή η φτωχή Βαλεντίνη, κοντά στον ανάπηρο πια σύζυγό της και στους άριστοκρατές καινούργιους συγγενείς της, οι οποίοι την περιφρονούν κρυφά για την ταπεινή καταγωγή της!

Το όνομα της Βαλεντίνης, το Πλουί, ο πύργος μου εκεί, η γιαγιά μου, η θεία Σιδωνία, κι' όλες αυτές η αγαπημένες μου αναμνήσεις, με τρυπάζαν απότομα απ' την κυρετώδη γοητεία, στην οποία είχα ριχτεί τόσο ώρα. Ξαναθυμήθηκα άστραπιαία τις λατρευτές εκείνες σκιές του παιδικού μου παρελθόντος και στα αυτιά μου χτύπησε η δονακία η ψιθυριστή εκείνη φράση της μικρούλας τότε Βαλεντίνης:

— Πόσο θά μου άρεσε, να ζούσα για πάντα εδώ!

«Η ανάμνησι αυτή, επιτάχυνε τον λυτρωμό μου απ' τον ήδονικό εφιάλτη της Μαρίας Τερέζας, σαν να ήταν ένα ξόρκι κι' έλυσε τα μάγια που με κρατούσαν αιχμαλωτισμένον. Γράβηξα το βλέμμα μου απ' τις ούρανιες αλλά άμαρτωλές καμπύλες του ζηλευτού κορμιού της, και το προσήλωσα με σταθερότητα στα τίμια μάτια του Έκτορος ντ' Μαλεζέρ. Άκουγα τώρα τί μου έλεγε, άπαντούσα στις έρωτήσεις του, και τον ρωτούσα κι' εγώ με τη σειρά μου. Η προσπάθειάς μου να μην ξαναγοητευθώ απ' τη διαβολική ήδονικότητα της Μαρίας Τερέζας, στεφανωνότουσαν από έπιτυχία...

Εκείνη, άφηρημένη τώρα, σιωπούσε και δεν λάβαινε καθολου μέρος στη συζήτησή μας!

«Η νύχτα ήταν πολύ προχωρημένη πια, όταν τελείωσε το δείπνο μας. Ήταν μία νύχτα Ιουνίου, γεμάτη από άρωμα, από γλυκύτητα, κι' από γαλήνη.

Αποφασίσαμε να πιούμε τον καφέ μας στον κήπο. Έδωσα και πάλι το μπράτσο μου, στην εξαδέλφη μου. Η Μαρία Τερέζα στηρίχτηκε σ' αυτό πιο έντονα, τώρα. Σφίχτηκε κοντά μου, καθώς περνούσαμε τον μισοσκότεινο διάδρομο. Κι' ήταν τόσο λαχταρισμένη κι' απότομη αυτή η κίνησή της, ώστε νόμισα για μία στιγμή, ότι κάπου θά σκόνταψε το πόδι της.

Όταν φτάσαμε στον κήπο, ο ντ' Μαλεζέρ ανέθηκε ξανά άπάνω, για να μου φέρη μερικές φωτογραφίες ιταλικών τοπίων. Η Μαρία Τερέζα, καθισμένη κοντά μου στον ψαθόπλεχτο καναπέ της σκιάδος του κήπου, μου ψιθύρισε:

— Συνεννοείστε, καθώς βλέπω, περίφημα με τον άντρα μου!

«Ήμουν άμάθητος άκόμα, για να νοιώθω τις γυναικειές ιδιοτροπίες καλά. Όστόσο, στα λόγια της αυτά ξεχώρισα μία κακία κι' ειρωνεία, ή όποιες με πλήγωσαν. Απάντησα άμέσως:

— Ναι, είναι αλήθεια!... Αγάπώ πολύ τον Έκτορα... Μου δείχτηκε πάντοτε καλός και στοργικός, σαν να ήταν πατέρας μου ή μεγαλύτερός μου άδελφός... Έπειτα, μου φέρνεται με άπερίγραπτη λεπτότητα... Άν και ξέρει, πόσο είμαι δειλός κι' άδέξιός, δεν μου το δείχνει καθολου... Άλλά προσπαθεί να μου δώση θάρρος, με τρυφερότητα και με τάκτ πρωτοφανές!

Εκείνη τη στιγμή, ο Έκτωρ κατέβαινε μ' ένα μικρό δεματάκι φωτογραφιών.

Η Μαρία Τερέζα σηκώθηκε απότομα. Είπε μερικά λόγια στον άντρα της, τα όποια δεν άκουσα, κι' ύστερα μάς άφησε. Είδα τότε το πρόσωπο του ντ' Μαλεζέρ γεμάτο από αγωνία και λύπη. Ήρθε κοντά μου, και μου είπε:

— «Η γυναίκα μου με μάλλωσε, και πολύ δικαίως!... Σε κούρασα, φαίνεται, με τις διηγέσεις μου και με τα ταξίδια μου!... Θά ιδούμε λοιπόν άλλοτε, τις φωτογραφίες αυτές!... Θέλεις να καπνίσουμε τώρα πίνοντας ήσυχα τον καφέ μας;

Διαμαρτυρήθηκα, αλλά ο Έκτωρ ήταν άμετάπειστος. Μου πρόσφερε ένα τσιγάρο, και ήπιαμε τον καφέ μας σιωπηλοί. Βαθεία γαλήνη τριγύριζε, κι' όλα γύρω μας σιωπούσαν έπισης.

Σε μία στιγμή, φάνηκε πάλι η Μαρία Τερέζα στην κορυφή της μαρμαρένιας σκάλας.

— Με ξεχάσατε λοιπόν, αγαπητοί κύριοι; μάς φώναξε πρόσχαρη. Έλάτε λοιπόν, να μου κάνετε λίγη συντροφιά!

«Ο Έκτωρ σηκώθηκε και πέταξε το τσιγάρο του, ενώ κι' εγώ συγχρόνως έκανα το ίδιο. Άνεθήκαμε στο σπίτι, και συναντήσαμε τη νεαρή γυναίκα στο σαλόνι του πιάνου. Καθόταν και δοκίμαζε τα πλίκτρα, παίζοντας μερικούς γνωστούς σκοπούς τραγουδιών.

— Ξέρετε μουσική, κύριε ντ' Περινύ;

— Πολύ όλιγη, κυρία μου! απάντησα. Οι φρενήδες στο καλλέγιο του Μπουαγκινιάμ, μου έμαθαν όλίγο βιολί, ισάφιστα όσο ήξεραν κι' αυτοί οι ίδιοι!

Γέλασε, και ξανάπε:

— «Ε, κάτι είναι κι' αυτό!... Έλάτε λοιπόν να μου γυρίζετε τις σελίδες, μία που έχετε ιδέα από νότες... Ο σύζυγός μου, ούτε σ' αυτό άκόμα δεν μπορεί να με εξυπηρετήσει!

Είχα πη την αλήθεια. Ήξερα μία μετριωτάτη μουσική, έντελώς άναξία λόγου. Όστόσο έπηρεαζόμουν τρομερά απ' τη μελωδία, ή λύπες μου κι' ή χαρές μου δυνάμινωναν άφάνταστα, κι' έπεφτα συχνά σε έκστασι άπερίγραπτη.

Απ' τις πρώτες άκόμα νότες, άντελήφθην ότι η Μαρία Τερέζα ήξερε τελείως μουσική. Έπαιζε όχι μόνον με ύπέροχη τεχνική άπόδοσι, αλλά και με ευαισθησία ψυχής άπαραμίλλη.

Το σαλόνι αυτό του πιάνου, ήταν ευρυχωροτατο και ευθισμένο σε γλυκερά μισοσκοτεινιά. Τα δυο κεριά του πιάνου φώτιζαν τις λευκές σελίδες και το κατάλευκο πρόσωπο της εξαδέλφης μου, και τους έδιδαν έναν μυστηριώδους γοητείας άχνόν τόνο. Το κομψό κεφάλι της, πλαισιωμένο απ' τον φωτοστέφανο των όφθονων και μωμένων μαλλιών της, έμοιαζε με άσύγκριτο κεφάλι πριγκίπισσας του Μεσαίωνος.

Καθώς έγερνα άπάνω απ' τον όλολευκο και τέλειον ώμο της, για να στρέψω τις σελίδες, ψυχρός τρόμος τάραζε τα νεύρα μου, ή καρδιά μου χτυπούσε βίαια κι' άκανόνιστα, και μουρμούριζε μέσα μου με λαχτάρα:

— Είναι πάρα πολύ όμορφη!... Πάρα πολύ!... Πάρα πολύ!

Σκεπτόμουν, ότι θά ήταν ή μεγαλύτερα εύτυχία της ζωής μου, άν μπορούσα να γίνω φίλος — κι' όχι έραστής — αυτής της ύπέροχης γυναίκας. Η ως τώρα ψυχρότης μου άπεναντί της, μου φαίνόταν καθαρή τρέλλα. Την αναγιώριζα ειλικρινά ως πολύ άνατερή από μένα, αϊτή τη θαυμασία ύπαρξη. Μου έκανε αληθινά πολύ μεγάλη συγκινητική και χάρι, με το να δείχνη καλοσύνη κι' συμπάθεια σ' ένα άσήμαντο πλάσμα, όπως εγώ... Μία τέτοια προνομίος χάρις γυναικάς, δεν μπορούσε παρά να διαθέτη κι' ύπέροχες ήθικες απολαύσεις για την ψυχή.

Δέν ξέρω πόση ώρα κράτησαν, αυτές ή τρικυμιαμένες συγκινήσεις μου. Πάντως ήταν πολύ άργιά, όταν το πιάνο στέναξε την τελευταία νότα του, ύποταγμένο κι' αυτό στα μαγικά δάχτυλα της άπαραμίλλης αυτής Κίρκης...

Όταν πια τελείωσε το ύποθλητικό εκείνο παίξιμο, διακρίνα στο

μισόθαμπο του μεγάλου σαλονιού ένα σερβίτιο τσαγιού να μάς περιμένει. Ο Έκτωρ ντε Μαλεζέρ καθόταν κοντά στο τζάκι, εν τώ μεταξύ. Η χλωμάδα του προσώπου του ήταν πιο έντονη, η άραιες τρίχες των μαλλιών του μου φάνηκαν αραιότερες, και τα μάτια του ήταν σβυσμένα.

Φαινόταν σαν άνθρωπος χαμένος μέσα στις όνειροπολήσεις του. Αλλά η όδυνηρή έκφραση του προσώπου του, έδειχνε ότι δεν ήταν η μουσική, ή αφορμή αυτής της συγκινήσεώς του.

Μερικά, κάπως άποτομα, λόγια της Μαρίας Τερέζας, τον ξύπνησαν με άποτομο σκίρτημα απ' τους όδυνηρους ρεμβασμούς του. Της απάντησε με ύποταγη μαθητού προς τον διδάσκαλό του. Αυτή η υποστολή του μπρός στη γυναίκα του, μου προξένησε άθελη θλίψη.

Έπειτα, η Μαρία Τερέζα μάς σερβίρισε το τσάι. Ανταλλάξαμε πολλές φράσεις, ή οποίες χρησίμευαν συγχρόνως στο να κρύβει ή καθέννας μάς τους κρυφούς του στοχασμούς. Παρατηρούσα εν τώ μεταξύ λαθραία τη νεαρή γυναίκα. Φαινόταν ν' ακτινοβολή από κρυφή υπερηφάνεια. Προαισθανόμουν τώρα, ότι υπερηφανευόταν έτσι, επειδή είχε κατορθώσει να νικήση την επιφύλαξή μου και να με υποδουλώσει έτσι στη γοητεία της. Κι' εξακολουθούσα να την προσέχω με δειλή έκταση, με ήδονική ύποταξη, ενώ τα μάτια της με μαγνητιζαν, και τα κρινένια δαχτυλά της νόμιζα ότι παλλόντουσαν ακόμα απ' την προηγούμενη μελωδία της μουσικής...

Εκείνη, πάλι, προσποιόταν ότι δεν με προσεχε και πολύ. Όστόσο, συχνά τσάκωνα το περιπαθές και μυστηριώδες βλέμμα της, να είναι καρφώμενο άπάνω μου με τρυφερότητα.

Ήσαν πολύ περασμένα τα μεσάνυχτα, όταν σηκώθηκα κι' αποχαιρέτησα τους ντε Μαλεζέρ. Ο Έκτωρ μου έσφιξε το χέρι με κάποια ψυχρότητα, ίσως άθελη αλλά πάντως φανερή. Η Μαρία Τερέζα, αντίθετα, μου έσφιξε το χέρι με θελούδινο γάδι, σαν να μου έλεγε άφωνα

—Πέρασαμε μερικές αλησμόνητες στιγμές... επικοινωνήσαν επιτέλους ή ψυχές μας!

Αιέσγισα τον κήπο, συνοδευόμενος από έναν υπηρέτη ή οποίος μου φώτιζε τον δρόμο. Στην έξωπορτα, άθελά μου, γύρισα το κεφάλι πρὸς τὸ μενάρο.

Στο φῶς τοῦ μαρμαρίνου μπαλκονιοῦ, ξεχώρισα τὴ Μαρία Τερέζα. Στεκόταν ἀκίνητη, μὲ κύτταζε, κι' ἡ αἰθέρια σιλουέττα της τυλιγόταν ἀπ' τὸν ἀχνὸ πέπλο τῆς νυχτερινῆς γλαυρῆς ομίχλης.

Δὲν πῆρα ἀμάξι, γιὰ νὰ γυρίσω στὸ σπίτι μου. Ποθοῦσα νὰ περπατήσω. Τὸ στήθος μου ἔκαιγε ἀπὸ μιὰ ἡδονικὴ φλόγα. Μοῦ ἔρχόταν νὰ φωνάξω δυνατὰ τὶς γλυκὲς ἐντυπώσεις τῆς βραδυᾶς μου αὐτῆς.

Αὐτὸ πρᾶγμα ξεχώριζαν ἔντονα, ἀνάμεσα ἀπ' τὶς τόσες σκέψεις μου. Τὸ πρῶτο ἦταν, ὅτι ἡ Μαρία Τερέζα ἀποτελοῦσε σήμερα μιὰ ἐξαιρετικὴ προσωπικότητα, μυριοπόθητη, πολὺ πιὸ γοητευτικὴ ἀπὸ ὅσο τὴν θυμολοῦν ἀπ' τὰ παιδικὰ μου χρόνια. Καὶ τὸ δεύτερο ἦταν, ὅτι αὐτὸ τὸ οὐράνιο πλάσμα ἤθελε νὰ μοῦ χαρίσῃ τὴ φιλία του.

Εκείνη τὴ στιγμὴ, μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ καθορίσω ἀκριβῶς, τί εἶδους σχέσεις ἤθελε νὰ δημιουργήσῃ μεταξύ μας ἡ Μαρία Τερέζα. Όστόσο, ἀόριστα, ἐνοιωθὰ νὰ μάς χωρίσῃ κάποιο χάος ἐνοχο κι' ἀμαρτωλὸ.

Θὰ μποροῦσα ἀράγε νὰ διαβῶ αὐτὸ τὸ χάος;... Κι' ἤμουν εὐλικρινὴς ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ μου, λέγοντας ὅτι θὰ χαϊρόμουν μονάχα τὴ φιλία αὐτοῦ τοῦ αἰθερίου πλάσματος, δίχως νὰ ἐπιζητήσῃ καὶ νένας ἀπ' τοὺς δύο μάς κάτι τὸ πιὸ ἡδονικὸ κι' ἀμαρτωλὸ;

Κοιμήθηκα, τὴ νύχτα ἐκείνη, ἐναν ὕπνο ταραγμένον, γεμάτον ἀπὸ ἐφιάλτες, καὶ κυριαρχημένον ἔντονα ἀπ' τὴ γλυκυτάτη εἰκόνα τῆς Μαρίας Τερέζας.

Ἡ ἡμέρες ποὺ ἀκολούθησαν αὐτὴ τὴν πρώτη αἰσθηματικὴ δοκιμασία μου, κοντὰ στὴ νεαρὴ γυναίκα, ὑπῆρξαν ἡμέρες στενοχώριας ἀσυνήθιστης. Δὲν ἐνοιωθὰ βέβαια πικρὲς τύψεις, γιὰτὶ δὲν εἶχα ἀμαρτήσῃ. Όστόσο, δὲν ἤμουν καὶ τελείως ἐν τάξει, ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ μου. Ἡ συνείδησί μου, αὐστηρὴ κι' ἀλύγιστη ἐξ αἰτίας τῆς ὥς τότε ἐπιμελούς ἀνατροφῆς μου, ψιθύριζε σταθερά:

—Μὴν ξαναπατήσης πειὰ, στὸ σπίτι τῶν ἐξαδέλφων σου!... Ξέρεις πόσο σὲ ταράζουν τὰ ἀπόκοσμα μάτια τῆς Μαρίας Τερέζας, καὶ πόσο συγκλονίζεσαι ἀπ' τὸ πλούσιο κορμί της!... Μακρὰ λοιπὸν ἀπ' τὸν κίνδυνο, ἀφοῦ προαισθάνεσαι τὶς ἐνοχές τρικυμίες του!

Ἄλλὰ συγχρόνως κάτι ἄλλο, πιὸ λογικὸ καὶ πιὸ ἀμαρτωλὸ ἐπίσης, ἀκούγόταν ἀπ' τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου:

—Εἴσαι ἀστεῖος! μούλεγε. Τί κίνδυνος μπορεῖ νὰ ὑπαρῇ ἀράγε, ὅταν ξέρῃς νὰ τὸν ἐφεύγῃς;... Εἶνε λογικὸ κι' εὐγενικὸ ν' ἀπαρνηθῇς τοὺς μόνους συγγενεῖς σου, ἔτσι ἀδικαιολόγητα, χάρις ἐνὸς κινδύνου φανταστικοῦ καὶ ἀνυπάρχοντος;

Ἔτσι, πέρασα ὁλόκληρη ἐβδομάδα ἐξετάζοντας τὸν ἑαυτὸ μου, ρεμβάζοντας, ἀλλὰ κι' ὑποφέροντας πολὺ. Ἡ κοινὴ λογικὴ, πάλαι ὀδυνηρὰ μέσα μου μὲ τὶς ἀξιώσεις τῆς αὐστηρῆς ἠθικῆς. Προσπάθησα ν' ἀπορροφηθῶ σὲ σοβαρὰ μελέτη, μὰ πέταξα παρעוθὺς τὰ σχολαστικὰ νομικὰ βιβλία μου. Δοκίμασα κατόπιν ν' ἀνακουφισθῶ, μὲ τὴν ἀνάγνωσι τερπνῶν μυθιστορημάτων. Γρήγορα ὅμως τᾶφησα κι' αὐτὰ, γιὰτὶ ἐντὶ νὰ βρῶ γαλήνη καὶ διασκέδασι, συντριβόμουν κι' ἐκνευρίζομουν περισσότερο...

Ἔτσι, κάποιο δειλινὸ, κι' ἐνῶ θρῑσκοῦμαι μόνος μὲ τὶς ἐφιάλτικές μου σκέψεις, ὁ καμαριέρης μὲ εἰδοποίησε γιὰ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ ἐξαδέλφου μου ντε Μαλεζέρ.

Καλημέρα, Φρέδ! μοῦ εἶπε μπαίνοντας στὸ σαλόνι μὲ ὕψος δειλῆς καλωσύνης. Τελειώνοντας τὸν περίπατό μου, σκέφτηκα νὰ περᾶσω ἀπ' τὸ σπίτι σου, γιὰ νὰ σοῦ σφίξω τὸ χέρι!

Κάθησε κοντὰ στὸ γραφεῖο μου. Καὶ ρίχνοντας τὸ βλέμμα του στὸ πλῆθος τῶν ἀνοιχτῶν βιβλίων καὶ τῶν μουντζουρωμένων χειρογράφων μου, ρώτησε:

—Πῶς πάει ἡ μελέτη;

—Ὅχι πολὺ καλὰ! ἀπάντησα μὲ ἀποκαρδιώσει. Ὅσο περνάει ὁ καιρὸς, τόσο πείθομαι ὅτι εἰμαι ἕνας χαρακτήρας ὀνειροπόλος, ἀρηστος, ἀνίκανος νὰ ἐργασθῶ στὰ σοβαρά!... Αὐτὸ μὲ ἀπελπίζει... Ἄν μποροῦσες, ἀγαπητέ μου Έκτωρ, νὰ μοῦ βρῇς μιὰ ἐργασία μὲ ἐνδιαφέρον, θὰ σοῦ ἤμουν ἀπείρως εὐγνώμων!

—Εργασία; ἔκανε ὁ ἐξάδελφός μου, μὲ ἀπορία. Μὰ παντοῦ γύρω σου, ὑπάρχουν ἐνδιαφέρουσες ἐργασίες... Εἶνε εὐκολώτατο νὰ χρησιμοποιήσῃς ἐπιτυχῶς, τὴ φυσικὴ εὐφυΐα σου καὶ τὴ μορφωσί σου... Ἡ ἐργασία ἀποτελεῖ σκοπὸ γιὰ τὴ ζωὴ μας, καὶ συχνὰ φάρμακο γιὰ τὶς λύπες μας... Κι' ἐν σ' αὐτὴ πάλι, δὲν μπορέσεις νὰ βρῇς ἀπασχόλησι κι' ἀνακούφισι, τότε παντρέψου!... Ἡ οἰκονομικὴ στοργὴ θὰ γεμίσῃ τὴν ἀδεια σου ζωὴ!

Ἡ ἰδέα τοῦ γάμου, ριχνόταν ἔτσι γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ μου.

—Μὴν παντρεύεσαι ἀκόμα! ξανάπε σοβαρά, ὁ Έκτωρ. Μπορεῖς ὅμως νὰ διαλέξῃς ἀπὸ τώρα τὴ μέλλουσα ἐκλεκτὴ σου, κι' ἀγογγότερα γίνονται οἱ γάμοι σας μὲ τὸν καιρὸ τους!... Ἐν τῷ μεταξύ, θὰ ὑπαρῇ γιὰ σένα ἀντικείμενο ἀγάπης καὶ στοργῆς, ποὺ εἶνε τόσο ἀπαράιτητα γιὰ τὴ ζωὴ σου... Πίστεψε, ὅτι χωρὶς νὰ μοῦ ἐξομολογήσῃς

την ψυχική κατάστασί σου, την είχα εγώ μαντέψει από καιρό... Και πολύ με απασχολεί αυτό το ζήτημα, αγαπητέ μου!

Τού πήρα τα χέρια και τάσφιξα διαχυτικά, ψιθυρίζοντας:

—Πόσο είσαι καλός, φίλτατέ μου Έκτωρ!

Συγκινημένος βαθειά, μου μίλησε πώς έννοουσε τον γάμο, για να βγῇ εὐτυχισμένος. Ἡ ἐκλογή μου δὲν ἔπρεπε νὰ στραφῇ σὲ καμμιά γυναίκα, ἀναξία νὰ γίνῃ σύζυγος. Ἡ ἀνιδιοτελής οτοργή, ἡ διαρκὴς τρυφερότης κι' ἀφοσίωσι πρέπει νὰ χαρακτηρίσῃ τις σχέσεις τῶν δυὸ συζύγων, γιὰ νὰ ἀνθέξῃ ὁ γάμος στὶς δυστυχίες καὶ στὶς ἀπογοητεύσεις τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Κι' ὅλα αὐτὰ τὰ ἅγια πράγματα, ἐξαρθρῶνται πρῶτα-πρῶτα ἀπ' τὴν ἐκλογή τῆς κατάλληλης γυναίκας. Καὶ σὰ τελευταία, πρόσθεσε:

—Γιὰ νὰ σοὺ μιλάω ἔτσι, ἔχω κατὶ τὸ θετικὸ ὑπ' ὄψιν μου!...

Ἀν μοὺ ἐπιτρέψῃς, μπορῶ νὰ σὲ πληροφωρήσω ἀπὸ τώρα, ὅτι ὑπάρχει μιὰ κοπέλλα δεκαοχτὼ χρόνων, ἀγνή κι' ὠραία ὅπως ἦταν ἡ μητέρα σου, κι' ἐξυπνὴ καὶ μορφωμένη ἐπίσης. Ἐπὶ τοῦ παρόντος σπουδάζει, σὲ κάποιο μοναστήρι καλογραιῶν... Σοὺ ἐγγυῶμαι ὅτι τὴν παρθενικὴ ψυχὴ τῆς δὲν τὴν ἔχει ἀκόμα ταραξεί καμμιά αἰσθηματικὴ κλίσι γιὰ κανέναν καὶ καμμιά περιπέτεια. Ἀν τὴν παντρευτῇς, θὰ ὀρῃς τὴν ἀγνότητά τῶν παιδικῶν σου χρόνων... Θὰ σοὺ χαρίσῃ τὴν παρθενικότητα τῆς παιδικῆς ψυχῆς τῆς, καὶ τὸ πρῶτο λουλουδί τῆς ἀγάπης τῆς, πράγματα τόσο πολυτίμα, ὥστε καμμιά περιουσία ἢ κολοσσιαία πρῶτα νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὰ ἀναπληρώσῃ!... Αὐτὴν τὴν κοπέλλα, ἀγαπητέ μου Φρέδ, τὴν ξέρω ὅπως κι' ἐσένα τὸν ἴδιο... Εἶνε ἀδελφὴ ἐνὸς φοιτητοῦ τῆς Χημείας, τὸν ὁποῖο μάλιστα ἔχω προσλάβει ὡς βοηθό μου!... Θέλεις νὰ εἶσαι ὁ εὐτυχὴς ἄνθρωπος, στὸν ὁποῖο αὐτὴ ἢ ἀγνή παρθένα θὰ χαρίσῃ τὴν πρώτη τῆς ἀγάπῃ;

Ἡ ταραχὴ μου ἀπ' τὰ λόγια τοῦ Ἐκτορος ὑπῆρξε ἀπερίγραπτη. Ἡ ξαναμμένη φαντασία μου, σχημάτισε κίβλας μὲν τὴν ἰδανικὴ εἰκόνα αὐτοῦ τοῦ κοριτικοῦ, τοῦ κλεισμένου στὸ σιωπηλὸ μοναστήρι καὶ τριγυρισμένου ἀπ' τις καλόγριες κι' ἀπ' τις συμμαθήτριές τῆς, μετὰ τὶς ὁποῖες περνοῦσε τώρα τὴν παρθενικὴ τῆς ζωὴ. Κ' ἡ ψυχὴ μου τὴν ἔαυρε ὅμοια κι' ἀπαράλλαχτη μετὰ τῇ Βαλεντίνῃ, μετὰ τὴν λεπτὴ κι' ἀγνή ἐκείνη μικρούλα, στὴν ὁποία εἶχα χαρίσει τὴν πρώτη μου ἀθά καὶ παιδικὴ ἀγάπῃ.

Ὁ Ἐκτωρ, ἀντελήφθη τὴ συγκίνησί μου. Καὶ μετὰ ρώτησε:

—Λοιπὸν, τί λές;... Νὰ κάνω τις πρώτες σχετικὲς ἐνέργειες;

Ἀν μοὺ εἶχε κάνει αὐτὴ τὴν πρότασί του πρὸ ἡμερῶν, ἀσφαλῶς θὰ τοῦ ἀπαντοῦσα ἀδίσταχτα μ' ἓνα «Ναί!». Τώρα ὅμως, κάποια ὀρίστη ἐπιθυμία νὰ μὴ δεσμεύσω τὴ ζωὴ μου, νὰ φυλάξω τὸν ἑαυτό μου γιὰ τὴν περὰ τῆς ζωῆς πού με περιμένει ἀκόμα, μετὰ ἔσπρωξε νὰ μὴ μιλήσω, ἀλλὰ νὰ σκέπτομαι σιωπηλὸς καὶ δισταχτικὸς.

—Καλά!... Καλά! ἔκανε ὁ ἐξάδελφός μου μετὰ καλωσύνη, βλέποντάς με ἔτσι ἀναποφάσιστον. Βλέπω ὅτι σὲ ὀρῇκαν ἀπαράσκευσ, ἢ ἔαφνικὲς ἀντὶς προτάσεις μου... Ἡμπορεῖς λοιπὸν νὰ σκεφθῇς μετὰ ἡσυχία σου, πρὶν μοὺ ἀπαντήσης!... Ὅχι τὰ ξαναποῦμε πάλι!

Σηκώθηκε. Τοῦ ἔσφιξα τὸ χέρι, καὶ τοῦ εἶπα συγκινημένος:

—Τὸ εὐγενικὸ διστάσμα σου, μετὰ ἔπεισε ὅτι κάποιος μετὰ ἀναπάει τρυφερά ἀκόμα σ' αὐτὸν τὸν κόσμῳ, ὕστερα ἀπ' τὸν χαμὸ τῆς ἀξέχαστης γιαιγιάς καὶ τῆς θείας μου!... Αὐτὸς ὁ κάποιος, εἶσαι εἰσὶ. Σ' εὐχαριστῶ ἀλόφουχα, καὶ σ' εὐγνωμονῶ!

Τὰ δάκρυα ἀνέβηκαν στὰ μάτια μου. Σκουπίζοντάς τα, εἶδα τὸν Ἐκτορὰ νὰ τρέμῃ κι' ἐκείνος ἀπ' τὴ συγκίνησί του. Ἐμνε σιωπηλὸς καὶ μετὰ μάτια ἐπίσης βουρκωμένα. Καὶ μόνον διὰν εἶτασσε στὴν ἐξώπορτα, διὰν τὸν συνώδευσα, μοὺ εἶπε τρεμουλιαστά:

—Υπολογίζω στὴν ἐχεμύθειά σου, ἀγαπητέ μου Φρέδ, γιὰ ὅσα

εἶπομε σήμερα... Τὸ ζήτημα εἶνε πολὺ λεπτὸ... Κανέναν νὰ μὴ μάθῃ τίποτα, καί... προπάντων... ἡ γυναίκα μου!

Τὴν τελευταία αὐτὴ φράσι τὴν πρόφερε γοργά, σὰν τοῦ ἔκαιγε τὰ χεῖλη. Ἐπειτα, μοὺ ἔσφιξε ἀπότομα τὸ χέρι, κι' ἔφυγε...

Τὴν ἐπομένη τὸ πρωῒ, ξυπνῶντας με νωχέλεια, ἀντελήφθη ὅτι ἡ συγκίνησί μου, ἀπὸ τὴν ἐπισκεψὶ καὶ ἀπ' τὴν πρότασι τοῦ Ἐκτορος, ἦταν τελείως ἐπιπολαιή. Ἡ γαλήνη εἶχε ξανάρθει τὴν ψυχὴ μου. Ἡ Βαλεντίνῃ, κι' ἡ ἀγνή καὶ ἀγνωστος παρθένα τοῦ μοναστηρίου, εἶχαν σβύσει ἀπ' τὴ μνήμη μου...

Καὶ τὸ ὄνειρό μου, τώρα, ἔτρεχαν καὶ πάλι με δίψα πρὸς τὸ μέγαρο τῶν ντὲ Μαλεζέρ, ἀναζητώντας τὴ μορφὴ τῆς μοιραίας αὐτῆς γυναίκας, τῆς χαραγμένης ἀνεξάλειπτα στὴν ψυχὴ μου καὶ στὶς αἰσθήσεις μου!

Περιμένα μετὰ μουσικὴ ἀνυπομονησία, ἀνάμικτη ἀπὸ φόβο κι' ἀπὸ ἡδονή, τὴν κατάλληλῃ ἡμέρα γιὰ νὰ τὴν ξαναδῶ. Θυμῶμαι διαρκῶς, καὶ σκεπτόμουν ἡδονικὰ μερικὲς ἀπ' τις τότες φράσεις τῆς Μαρίας Τερέζας, ἡ ὁποῖες εἶχαν χαραχτῇ τόσο ἔντονα στὴν καρδιά μου. Κ' ἡ φράσεις τῆς αὐτῆς, ἦταν ἡ ἑξῆς:

—Νὰ σὰς βλέπουμε συχνά, ἀγαπητέ Φρέδ!... Μὴν περιμένετε ἰδιαιτέρως προσκλήσεις... Καὶ μὴ διαλέγετε τις ὀρισμένες ἡμέρες πού δέχομαι, γιὰ νὰ ρθῇτε... Νά, ἐλάτε τὴν προσεχῇ Πέμπτη... Δὲν θὰ εἶμαι ἀπασχολημένη μετὰ ἐπισκέψεις, κι' ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ μιλήσουμε λιγάκι!

Δὲν πήγα τὴν Πέμπτη ἐκείνη. Μὰ τώρα ἀποφάσισα ὀρστικά, νὰ πάω τὴν ἐπομένη Πέμπτη. Καὶ στὶς ἑξῆς τὸ ἀπόγευμα τῆς ποθητῆς αὐτῆς Πέμπτης, ὤρθηκα στὸ μέγαρο τῆς ἐξαδέλφης μου, τρέμοντας στὸ δρόμο ἀπὸ φόβο μήπως δὲν τὴν ὤρῳ.

Ἦταν ἐκεῖ. Τῇ ὤρθηκα στὸ μικρὸ σαλόνι τῆς, καθισμένη σ' ἓνα μαλακὸ ντιβάνι. Κρατοῦσε κάποιο βιβλίον στὰ χέρια τῆς, χωρὶς νὰ φαίνεται πὺς τὸ διαβάζει...

Αὐτὴ τῇ φορᾷ, ἐνοίωσα καθαρά τὴν ἐντύπωσι, ὅτι κοντὰ σ' αὐτὴ τὴ γυναίκα κινδύνευα. Μετὰ ἀπόλυτη πνευματικὴ διαύγεια προαισθανόμουν τὴν ἐνοχὴ πῶσι μου, χωρὶς ὅμως νάχω καὶ τὴ δύναμι νὰ συγκρατηθῶ.

Μετὰ δέχτηκε μετὰ τὸ νωχελὲς καὶ μοιραῖο ὕφος τῆς. Ἀλλάξαμε λίγες τυπικὲς φράσεις, γιὰ τὸν καιρὸ, γιὰ τοὺς περιπάτους, γιὰ τὰ νέα βιβλία. Ἡ ψυχὴ μας ὅμως ζητοῦσε κάτι ἄλλο. Κι' ἦταν φανερό, ὅτι καμμιά ἀπ' τις τυπικὲς αὐτῆς φράσεις μας δὲν ἀντιπροσώπευε τις σκέψεις μας καὶ τὰ αἰσθηματά μας.

Ἀξαφνα, ἡ Μαρία Τερέζα σηκώθηκε καὶ μῆκε στὸ πλατὺ δωματίον, τοῦ ὁποῖου ἡ πόρτα ἔμεινε μισανοιχτή. Τὴν ἀκούσα ν' ἀνοίγῃ κάποιο συρτάρι. Τὰ μάτια μου ἔπεσαν τότε σ' ἓναν πελώριο κρυστάλλινον καθρέφτη, ἀντίκρυ μου. Εἶδα τὸ πρόσωπό μου, τὸ τόσο νεαρό.

—Κοντὰ σ' αὐτὴ τὴ γυναίκα, εἶμαι πραγματικά ἓνα παιδί! σκέφτηκα. Μετὰ κάνει ὅπως θέλει!

Ὁμολόγησα ἔτσι, τὴν ἀπόλυτη ἀδυναμία μου ν' ἀντισταθῶ στὰ ἐξωτικά θέληγητρά τῆς καὶ στοὺς ἐνοχοὺς ἴσως σκοποὺς τῆς...

Ξαναγύρισε κοντὰ μου, σὲ λίγο, ἡ Μαρία Τερέζα. Κρατοῦσε ἓνα ἀσημένιον κουτί, σφραγισμένο.

—Νά, κάτι πού ζήτησα καὶ ὤρθηκα γιὰ σὰς, Φρέδ! μοὺ εἶπε, ἀνοίγοντάς τὴ σφραγίδα τοῦ κουτιοῦ. Εἶμαι βεβαία, ὅτι θὰ σὰς ἐνδιαφέρει!

Εἶχε δίκαιο. Τίποτα δὲν θὰ μποροῦσε νὰ με συγκινήσῃ περισσότερο, ὅσο τὸ περιεχόμενο τοῦ κουτιοῦ αὐτοῦ. Ἦσαν γράμματα τῆς μητέρας μου, κάπου εἰκοσι ὀκτα-ὀκτα. Τὰ εἶχε γράψῃ στὴ φῆλη τῆς,

κατά τὸ διάστημα τῶν διαφόρων θερινῶν διακοπῶν τοῦ κολλεγίου, στὸ ὁποῖο σπουδάζαν κι' ἡ δυὸ τους. Ὑπῆρχαν καὶ μερικά, τὰ ὁποῖα εἶχαν γραφῇ ὕστερα ἀπ' τὴν ὀριστικὴ ἀποφοίτησί τους ἀπ' τὸ σχολεῖο.

Μοῦ τὰ ἔδωσε ἕνα-ἕνα, μὲ εὐλαϊκὴ προσοχή, κι' ἐγὼ τὰ διάβαζα μὲ δίψα καὶ μὲ συγκίνησι ἀφάνταστη. Πόση τρυφερότης, καὶ πόση περιπαθὴς ἀφοσίωσι ἐκ μέρους τῆς μητερούλας μου γιὰ τὴν ἀγαπημένη τῆς φίλῃ, ξεχώριζε στὶς γραμμὲς αὐτῶν τῶν ἐπιστολῶν τῆς!

Ὡ, τὴ λάτρευε ἡ μητέρα μου τὴν ἐκλεκτὴ τῆς φίλῃ, κι' ἡ Μαρία Τερέζα τῆς ἀνταπέδιδε τὴ λατρεία αὐτὴ μὲ τὴν ἴδια θέρμη καὶ λαχτάρ.

Ὅρθῃ, καὶ σκυμμένη στὸ πλάι μου ἡ Μαρία Τερέζα, διάβαζε κι' αὐτὴ μαζί μου τὶς ἱερὲς ἐκείνες ἐπιστολὲς τῆς πεθαμένης φίλης τῆς. Ἄν καὶ τὶς εἶχε διαβάσει πολλὰς φορὲς ὡς τώρα, ἐντούτοις ἦταν συγκινημένη ἐντονα ὅπως κι' ἐγώ...

Δὲν ἔβλεπα τὸ πρόσωπό τῆς, ἀλλὰ ἐνοιῶθα τὴν τρεμούλα τῆς. Ἔσκυβε περισσότερο ἀπάνω μου, κι' ἡ ζεστὴ ἀναπνοή τῆς μοῦ χάιδευε τὸ μάγουλο. Ἀφάνταστα, πρωτοδοκίμαστα συναισθήματα — ἀντίθετα ἀναμεταξύ τους, ἀλλὰ ἐντονα καὶ καυτερα — ἄρχισαν νὰ τρικυμίζουν τὴν ψυχὴ μου καὶ τὴν ψυχὴ τῆς... Ἀγωνιοῦσα, καὶ τὴν ἐνοιῶθα ν' ἀγωνιᾷ ἐπίσης, στὸ πλάι μου... Οἱ λυγμοὶ μᾶς ἐπνιγαν, γιὰ ὅσα διαβάσαμε στὶς ἐπιστολὲς ἐκείνες τῆς μητερούλας μου καὶ φίλης τῆς... Ἀλλὰ κι' ἕνας ἀλλόκοτος πόθος σάρκας, καὶ μιὰ θύελλα πάθους, μαστίγωνε ἀνεξήγητα καὶ μοιραῖα τὰ κοντινὰ τὸ ἕνα στὸ ἄλλο κορμί μας.

Ξαφνικά, τὰ χέρια μου αἰχμαλωτίστηκαν μέσα «τις λεπτὲς καὶ καυτερὲς παλάμες τῆς... Τὸ μάγουλό τῆς ἄγγιξε τὸ μάγουλό μου, κι' ἡ ἐπαφή τους ἦταν σωστὸ μεθύσι καὶ γιὰ τοὺς δυὸ μας... Αἰγοψύχησα... Ἔχασα σχεδὸν τὴν αἰσθήσεις μου...

Κι' ὅταν συνῆλθα, θυμᾶμαι πὼς δυὸ φλογισμένα χεῖλη εἶχαν κολλήσει στὸ μέτωπό μου!

Ἡ ἡδονὴ τοῦ φιλοῦ αὐτοῦ μοῦ φάνηκε τόσο γλυκεῖα, ὥστε παρρηθὺς ἐκλείσα ξανὰ τὰ μάτια μου, γιὰ νὰ τὴ νοιώσω πιὸ ἐντονα ἀκόμη. Τὰ φλογισμένα ἐκείνα χεῖλη φιλοῦσαν τώρα τὰ κλειστὰ θλάφαρά μου. Δὲν τὰ ἀνοιξα, γιὰ νὰ κρατήσω περισσότερο ἀπάνω τους τὸ φίλι ἐκεῖνο. Ἀρχισα νὰ χάνω πειὰ τὴ συναισθήσει τοῦ περιβάλλοντος, ὑπνωτισμένος ἀπ' τὰ ὑπερκόσμια αὐτὰ συναισθήματα ποῦ μὲ λύγωναν...

Κι' ὅταν πειὰ ἀνοιξα τὰ μάτια μου, εἶδα τὴ Μαρία Τερέζα μακριὰ μου, ὀρθὴ κοντὰ στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο. Κύτταξε πρὸς τὰ ἔξω. Δὲν κουνιόταν καθόλου. Ἔβλεπα τὸ ἐξαίσιο πρόσωπό τῆς, μὲ τὸ ἰδανικὸ πορφύρι τοῦ, νὰ εἶνε σκεπασμένο ἀπὸ μιὰ οὐράνια μελαγχολία, καὶ γλυκύτητα. Ποιὸς ξέρει, τί σκέψεις τὴν μούδιαζαν ἔτσι, τὴν οὐρανία αὐτὴ σειρήνα...

Σκούπισα τὰ κλαμένα μάτια μου, καὶ τοποθέτησα ξανὰ στὸ κουτὶ τὰ γράμματα τῆς μητέρας μου. Τότε ἡ Μαρία Τερέζα γύρισε πρὸς τὸ μέρος μου σιγά-σιγά, σὰν νάβαζε κάποια προσπάθεια γι' αὐτὸ. Θέλησε νὰ προσηλώσῃ τὰ μάτια τῆς στὰ μάτια μου, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσε εὐθὺς ἀμέσως.

Φαινόταν περισσότερο φοβισμένη καὶ ταραγμένη ἀπὸ μένα. Ἔγώ δὲν φαινόμουν, ὡστόσο, νὰ τρέπωμαι καὶ νὰ φοβᾶμαι. Δοκίμασα τὸ φίλι τῆς ἐκεῖνο, ὅπως τὰ παιδιὰ γέγονται ἕναν ὄριμο καρπὸ. Μοῦ φάνηκε σὰν ἕνα φίλημα πορτογῆς, χωρὶς ἡ σάρκα μου νὰ ἀναστατωθῇ ἐπικίνδυνα. Ἐνοιῶθα πὼς μὲλλον ἡ συγκίνησί μου μὲ εἶνε μεθύσει ἔτσι, κι' ὄχι ἡ ἐνοχλὴ γοητεία. Θεωροῦσα τώρα ἀκίνδυνον, τὴν ἐξαίσια αὐτὴ γυναῖκα. Τὰ γράμματα τῆς μητέρας μου ἔδιναν τώρα ἄλλη ὅψι, στὴν περιπέτειά μου αὐτή. Ἡ Μαρία Τερέζα μοῦ φαινόταν σὰν σύγχρονη τῆς μητέρας μου, σὰν μιὰ φίλη τῆς καὶ φίλη μου συγχρόνως.

καὶ τὸ φίλημά τῆς στὸ μέτωπό μου τὸ θεωροῦσα τώρα σὰν φίλημα τῆς μητέρας μου.

Χαμήλωσε ξανὰ τὰ μάτια τῆς ὡστόσο, μὲ κρυφὴ ἀνησυχία. Ἦθελε νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ἡ σκηνὴ ἐκείνη δὲν ἐπρόκειτο νὰ μὲ φοβίση καὶ νὰ μὲ διώξῃ ἀπὸ κοντά τῆς. Κι' εἶπε μὲ ἀγωνία:

— Ἀγαπημένο μου παιδί, εἶχα ἄδικο νὰ σοῦ φέρω αὐτὲς τὶς ἀναμνήσεις, ἡ ὁποῖες τάραξαν τόσο καὶ τοὺς δυὸ μας!... Συγχώρεσέ με... Δὲν ταιριάζει σὲ μιὰ ἡλικιωμένη πειὰ γυναῖκα, ὅπως ἐγώ, νὰ παρασύρωμαι ἔτσι ἀπ' τὶς συγκινήσεις μου!

Μπήκε πάλι στὸ πλαινὸ σαλόνι, μὲ τὸ κουτὶ τῶν ἐπιστολῶν τῆς μητέρας μου. Κι' ὅταν ξαναγύρισε κοντὰ μου, τὴν εἶδα ἡσυχὴ καὶ γαληνεμένη.

— Εἶδατε καθόλου τὸν ἄντρα μου, αὐτὲς τὶς ἡμέρες; μοῦ εἶπε, ὕστερα ἀπὸ λογόστιγμιν οἰωπῇ.

Δίστασα κάπως. Καὶ τέλος ἀπάντησα:

— Ναί... Ὁ κύριος ντὲ Μαλεζέρ, εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ προχθὲς τὸ ἀπόγευμα, τελειώνοντας τὸν περίπατό του.

— Ἀ!... Ἦρθε στὸ σπίτι σας;... Καὶ τί σὰς ἔλεγε, λοιπόν;

Εὐθὺς τόνιζε τὰ λόγια τῆς, εἶχε καρφώσει τὰ δυὸ μεγάλα καὶ θάσκανα μάτια τῆς στὰ δικά μου. Δὲν ἦταν πειὰ ἡ πρὸ ὀλίγων στιγμῶν γυναῖκα, ἡ γεμάτη ἀπὸ περιπέτεια καὶ συγκίνησι. Ἦταν πάλι ἡ ἐπικίνδυνη ἀντίπαλος, τὴν ὁποία φοβόμουν, καὶ τὴν ὁποία ὁ Ἐκτωρ εἶχε τόσο δίκαιο νὰ τρέμῃ. Ἀδέξια, καὶ νοιώθοντας ἄλλωστε αὐτὴ τὴν ἀδεξιότητά μου, βίαστηκα ν' ἀπαντήσω:

— Ἀ!... μιλήσαμε γιὰ κάτι ἐντελὼς ἀσήμαντα πράγματα!... Ὁ Ἐκτωρ μοῦ ἔδωσε μερικὲς συμβουλές, πὼς νὰ μελετῶ τὰ ἐπιστημονικά μου βιβλία μὲ κάποια μέθοδο καὶ τάξι!

Εσοῦφρωσε τὰ χεῖλη τῆς, κι' εἶπε κάπως εἰρωνικά:

— Ἀγαπητὴ μου φρειδερικέ, οὔτε ἐσύ οὔτε ὁ φτωχὸς Ἐκτωρ ξέρετε νὰ κρύβετε καλὰ τὴν ἀλήθεια!... Λοιπόν, ὁ ἄντρας μου σὰς μίλησε γιὰ γάμο... Ναί, μὴν κοκκινίζετε!... Μοῦ τὸ ὠμολόγησε ὁ ἴδιος... Περιμένω λεπτομέρειες τώρα, ἀπὸ σὰς!... Πολὺ μὲ διασκεδάζει, ἡ ὑπόθεσι αὐτὴ... Ὁ Ἐκτωρ, προξενητὴς συνοικεσίου!... Ὡ, μοῦ φαίνεται πολὺ ἀστείον!

Φοβήθηκα μήπως γίνω γελοῖος, ἀν' ἐξακολουθοῦσα ν' ἀντιέμαι. Ἐπανεῖσα λοιπὸν στὴν ἐξαδέλφη μου, ὅλα ὅσα μοῦ εἶπε ὁ Ἐκτωρ κι' ὅσα τοῦ ἀπάντησα ἐγώ. Κι' ὅταν τελείωσα, ἐκείνη γέλασε πολὺ δυνατὰ, καὶ πολὺ κοροϊδευτικά, κι' εἶπε:

— Καλὰ τὸ εἶχα μοντέψει!... Πρόκειται γιὰ τὴ μικρούλα ἐκείνη Κλαίρη ντ' Ἐσπιλέτ, τὴν κόρη τοῦ σοφοῦ φυσιοδίφου, τὴν ὁποία ἀνατρέφουν σὰν μιὰ γησιὰ καὶ θεοφοβούμενη χριστιανή... Ἐγὼ παρρηθῇ μιὰ-δυὸ φορὲς, στὰ γεῖματά αὐτῆς τῆς οἰκογενείας, καὶ ρέοντα μὴ πνιγῶ ἀπ' τὴν πληξί!... Νέοι μὲ χρυσὰ γυαλιά, ἀναμικτές καὶ σοφὲς δεσποινίδες, γυναῖκες σεμνότερες κι' ἄσαρκες καὶ κίτρινες σὰν μούμιες!... Κάνω ἐξαίρεσι ὁμῶς γιὰ τὴ μικρὴ Κλαίρη, γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινὴς καὶ δίκαιος... Εἶνε ἕνα πολὺ ὄρατο κορίτσι, γεμάτο ἀπὸ δροσιὰ κι' ἀπὸ ὕγεια... Μόνον, ποῦ φορεῖ αἰγυγὰς τουαλέτες, καὶ συζητῇ αἰώνια γιὰ τίς καλογρήδες τῆς καὶ γιὰ τὸ μοναστήρι τῆς... Ἄν τῆς μιλήσῃς γιὰ αἰσθηματικά καὶ κοινωνικά ζητήματα, θὰ κοκκινίσῃ ὡς τὰ αὐτιά καὶ θὰ σιωπήσῃ... Θάβει ἕνα ἐπιπλο γιὰ τὸν ἄντρα τῆς, καὶ...

Σταμάτησε ἀπότομα, καὶ μὲ κύτταξε μὲ προσοχή. Εἶδε, ὅτι τὰ ἐπιπόλαια καὶ σαρκαστικά τῆς λόγια εἶχαν πληγώσει ἀθελά μου τὶς πρὸ εὐαίσθητες χορδὲς τῆς ψυχῆς μου. Σχεδόν, ἐνοιῶθα περιφρόνησι γι' αὐτήν. Ἀντελήφθη λοιπόν, ὅτι εἶχε πάρει κακὸ δρόμο, καὶ συνέχισε σοβαρά:

—Βλέπω ότι έδωσες μεγάλη σημασία στα όσα είπα, αγαπητέ μου Φρεδ... Δεν τολμάει κανένας να σου πη ούτε ένα άθωο άστείο... Ας μιλήσουμε λοιπόν σοβαρά... Η Κλαίρη μου έκανε άριστη εντύπωση... Είπε χαριτοεπιδόματα κορίτσι, με θαυμασία ανατροπή... Είπε μικρούλα όμως ακόμα, και γι' αυτό δεν ξερει απο κοσμο... Ωστόσο, ο γάμος μεταμορφώνει όλες τις γυναίκες... Η Κλαίρη μπορεί να γίνει μια θελκτική και τελεία σύζυγος, όπως ακριβώς προβάλλει ο Έκτωρ! Απάνω σ' αυτά τα τελευταία λόγια της, μπήκε ξαφνικά στο σολόνι ο ντέ Μαλεζέρ. Ήμουν κατακόκκινος. Η σμηχανία μου, και τα όσα πρόλαβε ν' αρπάξει το ατύ του, τον έκαναν να καταλάβει, ότι δεν υπήρξα έγγεμος. Γι' αυτό, μου έριξε ένα βλέμμα, γεμάτο από έκπληξη, δυσσέσκεια και μομφή...

Αλλάξαμε λίγες λέξεις στο πόδι, στενοχωρημένα. Η Μαρία Τερέζα με ρώτησε, αν θα έμενα για φαγητό. Προφασίστηκα ένα ραντεβού με κάποιον φίλο μου, και τους αποχαιρέτησα διασπαστικά. Κι' όταν γύρισα στο σπίτι μου, ένοιωσα ότι είχα νικήσει, κι' ότι δοκίμαζα τώρα τις καλύτερες τύψεις της προδοσίας μου και της αδυναμίας του χαρακτήρος μου...

***

Πέρασαν τις ημέρες που ακολούθησαν το φιλή εκείνο της Μαρίας Τερέζας, εξετάζοντας προσεχτικά τον έαυτό μου. Κάτι μου έκαιγε το στήθος, κάτι μου ανέβαινε το αίμα στο κεφάλι, κάτι μου γέμιζε την ψυχή με πόθους περιπετειών, έρωτος, και συγκινήσεων άχαλινώντων. Ένοιωθα ότι είχα αλλάξει ριζικώς. Δεν ήμουν ο πρώτος, ο άλλοτινος εκείνος έαυτός μου. Και τόσο με συντάραζε αυτή η μεταβολή μου, ώστε ένοιωσα την ανάγκη μιάς παρηγορίας, κι' ενός θερμού φιλικού ενδιαφέροντος...

Σκέφτηκα ένστικτα, τον Κέντ. Ο φίλος μου εκείνος, ο γεμάτος από ενεργητικότητα και θέλησι και πραγματική αντίληψι της ζωής, θα μου φαινόταν ασφαλώς πολύτιμος με τις θετικές του συμβουλές. Από το τελευταίο του γράμμα, αντέγραφα τη διεύθυνσί του. Και την επομένη το πρωί, τράβηξα για την πολυκατοικία της οδού Αίμουαν, σύμφωνα με τη διεύθυνσι αυτή.

Ήταν ένα ψηλό, μαύρο και γερασμένο σπίτι. Όταν μπήκα μέσα, ή μούχλα κι' ή φτώχεια γύρω μου μ' έκαναν να κομπιάσω. Ο θυρωρός, στον οποίο είπα ποιόν ζητούσα, μου πέταξε άποτομα τον αριθμό του δωματίου και του πατώματος, στο οποίο έμενε ο Κέντ.

Ανεβήκα λοιπόν στο πέμπτο πάτωμα. Σκεπτόμουν με πόνο, ότι αν ο πάμπτωχος αυτός Ίρλανδος διέθετε την κολοσιαία περιουσία μου και το λαμπρό οικογενειακό όνομά μου, ασφαλώς θα έπαιζε έναν σημαντικώτατο ρόλο στην κοινωνία, ενώ εγώ ήμουν ένα άχρηστο κι άκνηρό μέλος της. Διάβασα τον αριθμό του δωματίου του, κι' άπανω στην έλεεινή κλεισμένη πόρτα, την κάρτα με το όνομα του Κέντ. Χτύπησα διασπαστικά.

Και μιά γυναίκα, αρκετά νέα και χαριτωμένη, μου άνοιξε. Στο άριστο μπράτσο της κρατούσε ένα θρέφος, το οποίο μόλις πρό όλων στιγμών θα θήλαζε, γιατί άπάνω στο λευκό κορσάκι φαινόταν σαν ύγρες ή κηλίδες δυό-τριών σταγόνων από το μητρικό της γάλα.

—Ο κύριος Κέντ; ρώτησα.

—Περάστε, κύριε!... Μέσα είναι!

Μπήκα σ' ένα δωμάτιο ευρύχωρο και φωτεινό, το οποίο χρησίμευε ασφαλώς και για γραφείο, και για τραπεζαρία, και για κρεβατοκάμαρα. Πίσω, μόλις, από ένα παραβάν ξεχώριζε καθαρά το κρεβάτι και μιά μικρή κούνια μωρού. Οι σκεπασμένοι με κίτρινα χαρτί τοίχοι, ήσαν όλότελα γυμνοί. Στο τραπέζι και στα καθίσματα, και παντού, υπήρχαν άφθονα βιβλία.

Ήξερα την ώρα, κατά την οποία ο Έκτωρ θα έλειπε απ' το μέγαρο του, παραδίδοντας μάθημα στο Πανεπιστήμιο. Ήταν απ' τις 3 ως τις 6 κάθε απόγευμα. Έστειλα λοιπόν στις 4 ή ώρα την επιστολή μου, στο μέγαρο των Μαλεζέρ, με την έντολη να δοθί στα χέρια της Μαρίας Τερέζας. Ύστερα άρχισα να ετοιμάζωμαι για το Πλουί, σκοπεύοντας να πάρω το πρώτο τραίνο για τη Ρουέν, το οποίο έφευγε στις 11 τη νύχτα.

Η ώρα περνούσε, με τις ετοιμασίες μου αυτές και με τις τακτοποιήσεις των διαφόρων λογαριασμών μου. Ξαφνικά, χτύπησε το κουδούνι της πόρτας μου. Είχα απολύσει ήδη το υπηρετικό μου προσωπικό, κι' ο καμαριέρης μου άπουσίαζε έξω για κατι ψώνια του ταξιδιού μου.

Αναγκάστηκα να άνοιξω μόνος μου την έξωπορτα. Όμολογώ, ότι δεν περίμενα την επίσκεψι αυτή, κι' έμεινά απολιθωμένος...

Ήταν η Μαρία Τερέζα!

Μπήκε με βήμα σταθερό στον διάδρομο, χωρίς να μου δώση το χέρι. Προχώρησε στο μικρό σαλόνι, όπου είχαμε άμαρτήσει χθές, και την ακολούθησα, ανάβοντας εν τώ μεταξύ το φώς.

Χωρίς να πη λέξι, κάθισε στο τζάκι. Έβγαλε το βέλο της, κι' άπλωσε τα γαντωμένα χέρια της στην άδυνατη φωτιά. Δεν μπορούσα να προφέρω λέξω. Τα μάτια της έλαμπαν με κάποια σκληρότητα. Πέρασαν έτσι λίγα λεπτά, σε μιά σιωπηλή άγωνία. Κι' ύστερα, η Μαρία Τερέζα σηκώθηκε, με πλησίασε, κι' ίκετευτικά και σιγαλά μου είπε, ενώ η πνοή της ζέσταινε το μάγουλό μου:

—Ποιός σου είπε, ότι πρέπει να με άγαπάς;... Θέλω να μου επιτρέψης να σ' άγαπώ εγώ!... Τίποτα περισσότερο από αυτό... Άν πραγματοποιήσης τα όσα μου έγραψες, θα πεθάνω!

Δεν μιλούσε με έρεθισμό, ούτε με πάθος. Είχε τη γαλήνη της δυστυχίας και της άπελπισίας.

Δεν τόλμησα να άπαντήσω. Εκείνη έφερε προφυλακτικά τα χέρια της στο μάγουλό μου, τα άνέβασε σιγά-σιγά στο μέτωπό μου, κι' ύστερα με φίλησε μ' ένα άτελείωτο φιλή στα μάτια. Ήμουν σαν ύπνωτισμένος. Ούτε διαμαρτυρήθηκα, ούτε ζήτησα να ξεφύγω.

Με έσυρε άπαλά κοντά της, κάθισε στο ντιβάνι, και με υποχρέωσε να την κυττάζω κατάματα, θυβίζοντας κι' εκείνη το γοητευτικό βλέμμα των κατάμαυρων ματιών της στο βλέμμα μου το ύπνωτισμένο. Μάταια ζήτησα ν' άποφύγω την καινούργια πτώσι μου. Ήταν άνο. Μάταια ζήτησα ν' άποφύγω την καινούργια πτώσι μου. Ήταν άνο. Μάταια ζήτησα ν' άποφύγω την καινούργια πτώσι μου. Ήταν άνο. Μάταια ζήτησα ν' άποφύγω την καινούργια πτώσι μου. Ήταν άνο.

Στο τζάκι, η φλόγα ενός ξύλου τραγουδούσε πολύ σιγαλά... τόσο σιγαλά... ώστε το μουρμουρητό της πνιγόταν απ' τον ψίθυρο των τρελλών φιλιών της Μαρίας Τερέζας.

Όταν συνήλθα, η Μαρία Τερέζα είχε καθήσει πάλι μπρος στο τζάκι, όπως χθές. Αλλά τα μάτια της δεν ήσαν βουρκαμένα, όπως χθές. Ίσα-ίσα, χαμογελούσαν τώρα με κάποια σκληρότητα...

Ζήτησε να της φέρω ένα λικέρ. Τό ήπιε, χωρίς ν' ανταλλάξουμε καμμιά άλλη λέξι. Όταν σηκώθηκε να φύγη, μου έσοφισε το χέρι κι' είπε σιγά:

—Άν φύγης, θα ρθώ στο Πλουί... Ύστερα, θα σε ακολουθήσω και στην Όξφόρδη... Το σκάνδαλο θα είναι μεγαλύτερο... Δεν θέλω να με πάρης απ' τον Έκτορα... Θέλω μονάχα να μου επιτρέψης να σ' άγαπώ!

Κι' έφυγε με ήσυχο βήμα, ενώ εγώ δεν έφυγα πειά για το Πλουί... Τρία χρόνια πέρασαν από τότε. Και στο διάστημα αυτό, κάθε

μάτια σου για την Κλαίρη ντ' Έσπιλέτ!... Νά, θέλω λίγη αγάπη, τέτοια που νά σε σπρώξει κι' έσένα, νά ποθήσης πρώτος τὰ φιλιά μου και την άγκαλιά μου!

Δέν τής μιλούσα. Ήμουν σαν ένα πουλί αιχμαλωτισμένο απ' την ήδονή, καθώς τὰ χεῖλη της ἦσαν κολλημένα στα δικά μου. Αἰσθανόμουν τὴν καρδιά της νὰ χτυπάει πάλι από πόθο, κι' ἦμουν παραδομένος στο λασχταριστό σφίξιμο τῶν μπράτσων της γύρω απ' τὸν λαιμό μου.

Ξαφνικά, ένα συρτό θημάτισμα ποδιῶν, κι' ένας πνιγμένος στεναγμός, διέκοψαν τὴν ἑκστασί μας. Στρέψαμε τὰ κεφάλια μας κι' οἱ δύο μας, σφιχταγκαλιασμένοι ακόμα, πρὸς τὴν κατεύθυνσι τοῦ στεναγμοῦ.

Ὁ κύριος ντὲ Μαλεζέρ, ὁ δυστυχισμένος Ἔκτωρ, στεκόταν ὀρθὸς στο κατῶφλι τῆς πόρτας, καὶ μᾶς κύτταζε αγωνιῶντας!

Δέν δοκίμασα οὔτε φόβο οὔτε κατάπληξι. Μονάχα ἕνας ἀπειρος οἶκτος ἀπλώθηκε στὴν ψυχὴ μου, γι' αὐτὸν τὸν δυστυχῆ, τοῦ ὁποῖου ἡ σιωπηλὴ ἐκείνη ἀγωνία ἀποτελοῦσε τὸ πιὸ σφοδρὸ μαστίγωμα γιὰ τὸ ἔγκλημα μας. Ήταν σφιγμένοι τώρα στὸν τοῖχο, γιὰ νὰ μὴν πέση. Τὸ πρόσωπό του ἦταν κατάχλωμο. Ἀνάσαινε μὲ δυσκολία, καὶ μᾶς κύτταζε ἐξακολουθητικὰ βουδός.

Συνέβη κατὰ τὸ ἀπίστευτο, τότε. Ἡ Μαρία Τερέζα, μὲ φίλησε λαχταριστὰ στα χεῖλη, κι' ὕστερα σηκώθηκε ὀρθή. Ἐκανε ἕνα βήμα, καὶ κύτταξε κατὰμματα τὸν σύζυγό της. Ἀπερίγραπτο μῖσος καὶ περιφρόνησι ἀστραφταν σ' αὐτὸ τὸ βλέμμα της. Ὑστερα γύρισε σὲ μένα πάλι. Μοῦρριζε ἕνα βλέμμα ἀπειρῆς τρυφερότητος καὶ λατρείας. Καὶ τέλος, κλείστηκε στὸ πλαῖνὸ δωμάτιο, κλειδώνοντας μὲ διπλὴ στροφὴ τὴν πόρτα!

Τότε, σηκώθηκα κι' ἐγώ. Βάδισα πρὸς τὸν Ἐκτορα. Καὶ ὄρθηκα τὴ δύναμι νὰ τοῦ πῶ:

—Κύριε... εἶμαι ὁ μόνος ἔνοχος!... Σὰς ἀνήκω... Κανονίστε ἐσεῖς τὴν τύχη μου!

Ὁδυνηρὸς μορφασμὸς παραμόρφωσε τὸ πρόσωπό του. Ἐσφίξε τὸ χέρι του στὴν καρδιά καὶ τραύλισε:

—Πονάω... Ὑποφέρω πολὺ, Θεέ μου... Μὲ σκοτώσατε κι' οἱ δύο σας!

Ἀπλωσε τὰ χέρια του. Γαντζώθηκε ἀπάνω μου, αγωνιῶντας. Καὶ μὲ φωνὴ πνιγμένη, πρόσθεσε:

—Θὰ πέσω χάμω... Στήριξέ με! Κάθησε στὸ ντιβάνι, στὸ ἴδιο αὐτὸ ἀμαρτωλὸ ντιβάνι, ἐνῶ ἐγὼ τὸν βοηθοῦσα μηχανικά. Μουρμούρισε:

—Ἡ καρδιά μου δέν θ' ἀνθέξει ἄλλο... Θὰ πεθάνω πολὺ σύντομα... Τοῦλάχιστον, δέν πιστεύω νὰ πάω μὲ τὴν πικρα, ὅτι μὲ ἀτίμασες ἐσύ!... Ἐσύ!... Πιστεύω νὰ ἔφτασα ἐγκαίρως, κι' ὅτι τίποτα τὸ σάβαρρότερο δέν ἀκολούθησε τὰ ἔνοχα αὐτὰ φιλιά σας... Σεβάσου τὴν εὐτυχία μου καὶ τὴν τιμὴ μου, ἀγαπητέ μου φρέδ... Λυτήσου με, καὶ φύγε μακριά... Θυμήσου, παιδί μου, ὅτι μονάχα καλωσύνες, εἶδες ὡς τώρα ἀπὸ μένα... Πάντα ἦσουν παιδί μου, γιὰ μένα... Λυτήσου με, καὶ φύγε κάπου μακριά... Κάπου, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ νὰ σὲ ἀκολουθήσῃ ὡς ἐκεῖ ἡ γυναίκα μου!

Εἶχα δακρύσει ἀπὸ συγκίνησι ἀφάνταστη. Σηκώθηκα. Ἀπλωσα τὸ χέρι μου, σὰν νὰ ὀρkiζόμουν. Κι' εἶπα σταθερά:

—Θὰ φύγω! Μὲ ἀγκάλιασε τρυφερά, δίχως νὰ μοῦ πῇ ἄλλη λέξι. Βγῆκα μὲ θῆμα σταθερό. Ἐνας ὑπρέτης μου παρουσίασε, στὸ χῶλλ, τὸ μπα στοῦνι μου καὶ τὸ καπέλλο μου. Ἀξαφνα, φάνηκε τρεχάτη ἡ Μαρία

Τερέζα. Μὲ ξερὴ καὶ θαρρεῖα φωνή, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὴν παρουσία τοῦ ὑπρέτου, εἶπε:

—Τὰ ἄκουσα ὅλα!... Φεύγεις;

Δέν ἀπάντησα, παρὰ τὴ χαίρετσα μηχανικά, βγάζοντας τὸ καπέλλο μου.

—Φεύγεις; Ξανάπε βραχνά.

Τὴν εἶδα νὰ κλονίζεται. Δέν τῆς ἀπάντησα. Τράβηξα σταθερά πρὸς τὴν πόρτα κι' ἔφυγα, ἐνῶ ἐκείνη σωριαζόταν ἀναίσθητη στὰ χέρια τοῦ ὑπρέτου...

Γυρίζοντας στὸ σπίτι μου, τῆς ἔγραψα παρευθὺς αὐτὴν τὴν ἐπιστολή:

«Κυρία,

Γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ συζύγου σας καὶ γιὰ τὴ δική σας, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ φύγω. Δέν θὰ μάθετε ποῦ πηγαίνω. Ὅπουδήποτε ὅμως κι' ἂν πάω, πάντα θὰ διατηρῶ τὴν ἀνάμνησι τῆς καλωσύνης σας καὶ τῆς στοργῆς σας.

Εἶχα πάρει τὴν ἀπόφασί μου. Ἡ ἡδονὴ ποῦ μοῦ χαρίζε ἐκείνη ἡ γυναίκα δέν ἀξίζει τὴ δυστυχία τοῦ Ἐκτορος. Ἐβγάλα ἀπὸ ἕνα συρτάρι τὴ φωτογραφία της, μερικὰ γράμματα, μιὰ μπουκλα τῶν μαῦρων μαλλιῶν της, καὶ τάρριξα δίχως δισταγμὸ στὴ φωτιά.

Καὶ τὴν ἐπομένη, νωρίς-νωρίς, ἔφυγα γιὰ τὸν πύργο τοῦ Πλουί, ὁ ὁποῖος ἦταν γιὰ μένα ἕνα ἀσυλο ἀπαράβιαστο κι' ἱερό.

ΤΡΙΤΗ ΕΠΟΧΗ

ΠΟΤΕ στὸ Παρίσι δέν εἶχα πιστέψει, ὅτι ἀγαποῦσα πραγματικὰ τὴ Μαρία Τερέζα. Μὲ αιχμαλώτιζε, μὲ ὑποδούλωνε μὲ τὸν ἥδονισμό της. Ἡ ψυχὴ μου ὁμως ἔμενε ἀθικτὴ ἀπ' τὸν ἔρωτά της. Λίγων ἡμερῶν διαμονὴ μου στὸ Πλουί, πιστοποίησε αὐτὴ τὴν πεποίθησί μου. Δέν ἀγαποῦσα τὴ Μαρία Τερέζα. Καὶ μέσα στὸ οἰκογενειακὸ αὐτὸ καταφύγιό μου, ὅπου εἶχα περάσει τίς πιὸ γαλήνιες κι' εὐτυχισμένες ἡμέρες τῆς ζωῆς μου, ἐνοιώθα τὸν ἑαυτὸ μου σίγουρο ἀπὸ καινούργιες ἀμαρτίες, καὶ συγχρόνως ἤσυχον ἀπ' τίς τύψεις τῆς συνειδήσεώς μου.

Γαληνεμένος τώρα ἀπ' τὸ μακάριο κι' ἅγιο περιβάλλον αὐτοῦ τοῦ πύργου, τοῦ γεμάτου ακόμα ἀπ' τίς ἱερὲς ἀναμνήσεις τῆς γιογιάς μου καὶ τῆς θείας μου Σιδωνίας, ἔγραψα ἕνα μελαγχολικὸ καὶ σταθερὸ γράμμα στὸν Κέντ. Τοῦ διηγήθηκα ὅλα τὰ διατρέξαντα ἐν τῷ μεταξύ, καὶ στὸ τέλος ἔγραψα τίς λέξεις:

«Σώθηκεται ἔτσι, ἀγαπητέ μου φίλε!»

Μοῦ ἀπάντησε:

«Πολὺ καλὰ. Νά, μιὰ δοκιμασία, τὴν ὁποία πέρασες χωρὶς πολὺς ζημιές. Φαντάζεσαι ὅμως, ὅτι σὲ ἡλικία 26 ἐτῶν, μπορεῖς νὰ κάθεσαι ἔτσι στὸ ἀπομονωμένο Πλουί, καὶ νὰ ρεμβάζῃς ἀσχοπία;... Σοῦ συνιστῶ νὰ ἔρῃς γρήγορα μιὰ ἐποικισμένη ἀσχοπία. Ἀλλοιῶς, ὕστερα ἀπὸ δύο μῆνες, μοιραῖα θὰ ξαναγυρίσῃς πάλι στὸ Παρίσι!»

Βρῆκα πὺς εἶχε δίκαιο, ὁ Κέντ. Δέν ἔπρεπε νὰ κυριευτῶ ἀπὸ ἀνία κι' ἀπογοήτευσι. Ἐπρεπε μὲ κάτι τὸ χρήσιμο νὰ ἀσχολοῦμαι. Ἐτοί, κανόνισα μιὰ ζωὴ ἐργατικὴ καὶ πολυσχολῇ. Ἡ ὑπασία κι' ἡ ἀνάγνωσι, μ' ἔκαναν νὰ περνῶ εὐχάριστα ἀρκετὲς ὥρες τῆς ἡμέρας. Τίς ὑπόλοιπες, τίς διέθεσα φροντίζοντας γιὰ τὰ κτήματά μου, μὲ ζῆλο κι' ἐπιμέλεια. Ἐτοί, ὁ καιρὸς πειὰ περνοῦσε εὐχάριστος, καὶ δίχως νὰ τὸν νοιώθω.

Ἐνα πρωί, γύριζα στὸν πύργο ἀπὸ κάποιον μακρινὸ ἑφιππο πε-

ρίπατο. Στη διασταύρωσι δυο δρόμων, βρέθηκα αντιμέτωπος μ' ένα πολυτελέστατο άμάξι, του οποίου ο οδηγός με χαιρέτησε. Κύτταξα αψηρημένα. Πίσω απ' το κρύσταλλο της πορτιέρας του άμαξιού ξεχώρισα το πρόσωπο μιάς ηλικιωμένης κυρίας, η οποία μου φάνηκε κάπως γνωστή.

"Όταν πέρασε το άμάξι, θυμήθηκα. Ήταν η κυρία Ντυσατελιέ, η γιαγιά της Βαλεντίνης. Κι' η σκέψις μου, τότε, πλανήθηκάν γύρω απ' την ανάμνησι της ξανθής αυτής κοπελλίτσας, γύρω απ' τις έπισκέψεις μου στο Σαινιάρ, και γύρω απ' την πρώτη μετάληψί μου μαζί της, κατά την παιδική μου ηλικία.

Την επομένη, κι' ενώ είχα ξεχάσει πειά την συνάντησί μου με την κυρία Ντυσατελιέ, άκουσα κάτω απ' το παράθυρό μου φωνές γυναικείας κι' άντρικές μαζί, τονισμένες με ζωηρότητα. Ξεχώριζα μάλιστα καθαρά τη φωνή της καμαριέρας Μεντέ και του υπηρέτου Ζούστ. Τι συνέβαινε και φιλονικούσαν έτσι;

"Η πόρτα άνοιξε ξαφνικά, κι' αντίκρυσαν ένα θέαμα κωμικό. Μιά χονδρή κυρία, με γκριζα μαλλιά και με πρόσωπο κατακόκκινο, μπήκε μέσα όρμητικά. "Η Μεντέ κι' ο Ζούστ την έμπόδιζαν να μπη, σύμφωνα με τη διαταγή που είχε δώσει να μην ένοχληθώ από κανέναν!

"Ήταν η κυρία Ντυσατελιέ. Μούπε λαχανιασμένη, μόλις μ' είδε: —"Αχ! όγαπητέ κύριε, συγχωρείστε με!... Είμαι καταϊδρωμένη, και μόλις άναπνέω!... "Έκανα σωστόν άγώνα με τους υπηρέτες σας, οι όποιοι — ευπείθεσι στις διαταγές σας — δεν με άφηναν να μπω!... "Αλλά θα κάνετε θεόβια έξαιρέσι, για μένα!... Είμαι η κυρία ντέ Ντυσατελιέ!... Με θυμάστε;... Είμαι η μητέρα της υποκομιήσος ντέ Σαίν-Ζερύ!

"Υποκλίθηκα, ψιθυρίζοντας κάτι από άβρότητα. "Εγνεψα στους υπηρέτες, να άποσυρθούν.

—Δεν φαντάζεστε, κύριε, τη χαρά μου που σας ξαναβλέπω! Ξανάρχισαν να λήη, η κυρία Ντυσατελιέ. "Έχομε τόσα χρόνια να ιδωθούμε... "Έχετε πολύ αλλάξει!... Είστε, όπως πάντα, ένας πολύ κομψός νέος... Μόνο που γίνατε πολύ σοβαρός, τώρα!... Διασκεδάσατε πολύ, στο Παρίσι;

"Ο καταρράκτης των λόγων της με είχε ζαλίσει, και δεν μίλησα. "Εκείνη έξακολούθησε:

—"Α, έμεις δεν διασκεδάσαμε όπως έσείς, στο διάστημα αútων των χρόνων!... Δεν μιλάω για τον άντρα μου, τον όποιο δεν άγγίζει ούτε η δυστυχία ούτε η εύτυχία, άπορροφημένος καθώς είνε με τις δουλειές του!... "Αλλά το φτωχό μου τό κορίτσι... άχ, κύριε ντέ Περινύ!

"Η άληθινή θλίφι δεν είνε ποτέ γελοία. Στα τελευταία αútά λόγια της, άφθονα δάκρυα άρχισαν να τρέχουν απ' τα μάτια της. "Αμέσως μου έγινε συμπαθής και σεβαστή, η πριν τόσο κωμική αútη γυναίκα, και ψιθύρισα σέ συμπόνια:

—Μήπως είνε άρρωστη η κυρία ντέ Σαίν-Ζερύ;

—"Άρρωστη, όχι! Έκανε σιγά. Δυστυχής είνε!... Πολύ δυστυχής και θλιμμένη... Είνε μιά έκλεκτή ψυχή, καμωμένη για τη ρομαντική ζωή και για τα εύγενή αίσθήματα... "Έκανα τό πάν, για να της δώσω έναν τίτλο, και τό κατώρθωσα... Δυστυχώς όμως, ο εύπατρίδης τόν όποιο παντρεύτηκε, δεν ήταν άνθρωπος που να της ταιριάξη... Πρώτα-πρώτα, ήταν πιο μεγάλος της... "Υστερα, είχε ζήσει μιά πολύ παραλυμένη ζωή... "Ο γάμος του δεν τόν διώρθωσε καθόλου... Φαντασθήτε, απ' απ' τό γαμήλιο ταξίδι τους, γύρισε μονάχα η κόρη μου!... "Ο άντρας της είχε μπλέξει κιόλας με μιά χορεύτρια, κι' έμεινε μαζί της στο Παρίσι επί 15 μέρες!

... "Υστερα, είχε έρωτευθώ μιά υπηρέτριά μας, την όποία άναγκαστήκα να διώσω... και τέλος, έπιασε από αποπληξία, κι' είνε κρεοβαμμένος τώρα και παρாலυτός, τελείο ζωντανό πτωμα!... Φαντασθίτε λυσιον τη ζωή μας... "Η ψυχή μου βαλεντινή είνε πολύ δυστυχής, άναμεινα ο' έναν συζυγο παρாலυτο και στους ουσ γερους γονείς της... ένα εσοχικό κι' αιώμονωμένο σπίτι... Δεν θγαίνει ποτέ εξω η κωμική, παρ' η θα οιασάσθω η θα κλαίη... "Άρνιεται το διαζυγίο, γιατί κληγώνει την υπερίψανεια της... Ο εύλογημένος εφημεριος μας, παλι, αγάσος αλλά αμυρψωτός τελείως, δεν μπορεί ν' ανακουφισή την αιμωμένη ψυχή της βαλεντινής μου... "Αχ, έλατε σεις τούλαχιστον, κυριε ντέ Περινύ, να μας κανετε λιγη συντροφία!... Θα μας ανακουφίσετε αφανίαστα ολους, γιατί ποναμε κι' υποφερούμε μέσα σ' αútη τη θλιτερή μοναξιά μας!

"Ετσι απροσδοκία καθώς κατέληξε η κυρία Ντυσατελιέ, με θρήκε απροετοίμαστον. Στη σκέψι ότι θαχάνα την άγαπημένη μου μοναξιά, στην όποία τόσο είχα συνηθίσει τώρα, άναστατώθηκα. Με λογία αωρά, άλλα αλύγιστα, της έδωσα να καταλάβή την απόφασή μου να μεινώ μόνος και να μην αλλάζω με κανέναν έπισκέψι... "

"Η κυρία Ντυσατελιέ κεραυνώθηκε. "Ο πόνος κι' η θλίφι της, προκάλεσαν δάκρυα θερμά στα μάτια της. Μού είπε με λυγμούς πονεμένους:

—"Αχ, δεν μάς λυπάστε καθόλου, κύριε Φρειδερίκε... "Αν ζητούσα απ' την μακαρίτιδα κυρία ντέ Λακάς να παρηγορήσθω τη Βαλεντίνη μου, δεν θα μου άρνιόταν ποτέ αútη την καλωσύνη, παρ' όλα τα ηγροατεία της και την άστατη υγεία της!... "Ενώ έσείς, είστε άκαμπτος... "Αχ, κύριε ντέ Περινύ... Δεν σας ζητώ νάρχεστε κάθε μέρα... "Ελάτε όσο σπάνια θέλετε, και μένετε κοντά μας όσο λιγώτερο σας άρέσει!... "Αλλά μην άρνηθήτε ν' άφιερώνετε μισή ώρα κάθε έβδομάδα, χάριν μιάς δυστυχισμένης...

"Η συγκίνησι και τα δάκρυα την έπνιγαν. Λυγισμένος πειά, μουρμούρισα:

—Κυρία, μπορείτε να βασίζεστε σέ μένα!... Θα ρθώ με πρώτη εύκαιρία να σας δώ... Σας τό υπόσχομαι!

"Όταν έφυγε, δακρύβρεχτη ακόμα, σκέφτηκα ότι δεν μπορεί κανέναν να διαθέσθω όπως θέλει τη ζωή του. "Ο κόσμος κατορθώνει πάντα να τρυπώνη άνάμεσά μας, και να έπηρεάξη έντονα τις πράξεις μας και τη θέλησί μας...

Δυό ημέρες μετά την έπίσκεψι της κυρίας Ντυσατελιέ, θρισκόμουν στόν μεγαλοπρεπή πύργο του Σαινιάρ. Πένθος, θλίψις, και παγωνά έγκαταλείψεις βασίλευαν εκεί μέσα.

Στό σαλόνι, με υποδέχτηκε η κυρία Ντυσατελιέ, άκτιναβολώντας από άγαλλίασι, και κυττάζοντάς με μ' εύγνωμοσύνη.

—"Η Βαλεντίνη μου είνε άπάνω στη βιβλιοθήκη! μου είπε κατόπιν. Σας παρακαλεί ν' άνεβήτε ως εκεί, γιατί δεν μπορεί να κατεβή... Και σας ζητεί συγγνώμη, κύριε Φρειδερίκε!

"Ακολούθησα την κυρία Ντυσατελιέ, ως άπάνω. "Η Βαλεντίνη μας περίμενε, καθισμένη σέ μιά πολυθρόνα κοντά στο άναμμένο τζάκι. Φορούσε μιά δεντελένια μωδ τουαλέτα. Κοντά της και παντού στα έπιπλα γύρω, υπήρχαν βιβλία καλλιτεχνικά δεμένα.

"Η νεαρή γυναίκα σηκώθηκε και μούδωσε τό χέρι της. "Αλλάξαμε τα συνηθισμένα τυπικά λόγια, ανθρώπων που έχουν πολύν καιρό να ιδωθούν. "Η κυρία Ντυσατελιέ, σέ λίγο, μάς άφησε μόνους.

Και τότε, η στενωχρία μας κι' η άμηχανία δυνάμωσαν περισσότερο. Ούτε λέξι δεν άνέβαινε στα χείλη μας. Βλέπαμε ο ένας τόν άλλο, με έκπληξι κι' άπειρη θλίφι. Τα βλέμματά μας προσπαθούσαν να βρούν τη γνώριμη παιδική φυσιογνωμία στο πρόσωπά μας, τα όποια

τόσο πολύ είχαν αλλάξει τώρα, με το πέρασμα των χρόνων.

Σιγά-σιγά, σχημάτισα την πεποίθησι, ότι η κυρία ντε Σαίν-Ζερύ ούτε είχε ζητήσει η ίδια να με δει, ούτε κι' ήξερε το διάθημα της μητέρας της. Έντελώς άτυποψίαστη, μου μίλησε με φυσικότητα για διάφορα θέματα, και με παρακάλεσε στο τέλος να την επισκεπτώμαι συχνά.

Όταν την αποχαιρέτησα κι' έφευγα, η κυρία Ντυσσατελιέ με περίμενε επίτηδες κάτω, και με ρώτησε με αγωνία:

—Λοιπόν;... Πώς σάς φάνηκε η Βαλεντίνη μου;

—Πολύ καλά στην υγεία της! απάντησα. Είπε πάντοτε γοητευτική, και συζητήσαμε με αρκετή έγκαρδιότητα... Η στοργή σας, φαίνεται, δημιουργεί φόβους άδικαιολογητους!

—Μακάρι να ήταν έτσι! ψιθύρισε η φτωχή γυναίκα, μ' ελπίδα στη φωνή της.

Μου έφεραν το αλογό μου, αποχαιρέτησα την κυρία Ντυσσατελιέ, κι' απομακρύνθηκα καλπάζοντας. Σκεπτόμουν:

—Γιατί είμαι τόσο νευρικός και μελαγχολικός;... Γιατί η ανάμνησι της Μαρίας Τερέζας, την οποία έγκατέλειπα τόσο ξαφνικά στον πόνο της, με καιει τόσο πολύ τώρα;... Γιατί η Βαλεντίνη, που ύποπτεται επίσης, δεν με συγκινεί τόσο, όσο η μακρυνή εικόνα της Τερέζας;

Τη νύχτα, την πέρασα άυπνος. Ρέμβαζα με γλυκειά μελαγχολία. Η Μαρία Τερέζα είχε αδυνατίσει πάλι στη μνήμη μου. Και με τα μάτια της ψυχή μου, έβλεπα διαρκώς το ρομαντικό και θλιμμένο κεφάλι της Βαλεντίνης, και το γεμάτο από έγκαρτέρησι μελαγχολικό χαμόγελό της... Αναπολούσα το άγνό μου και το άγνό της παρελθόν, κατά τις άυπνες αυτές ώρες μου... Ξανάβλεπα το άδολο κοριτσάκι της πρώτης μου μεταλήψεως, το οποίο ήταν τώρα τόσο μαρμαμένο απ' τη φλογερή δυστυχία της ζωής, και το οποίο ωστόσο άκτινοβολούσε ακόμα την παλιά του εκείνη αγνότητα...

Βαλεντίνη—Λεϊλά!

Ο ίδανικός τύπος της αγαπημένης, όπως τον είχα πλάσει στα όνειρά μου επί τόσα χρόνια, μου έρχόταν τώρα ζωντανός κι' ένσαρκωμένος σ' αυτά τα δυο ονόματα...

Βαλεντίνη—Λεϊλά!

Τα όνειρά μου, αν τα αποκάλυπτα καμμιά μέρα στη Βαλεντίνη, ένοιωθα τη βεβαιότητα ότι θα τα καταλάβαινε, θα τα συμμεριζόταν, και θα μου χάριζε με τη λευκή ψυχή της την εύτυχία που είχα επί τόσα χρόνια στερηθώ...

Βαλεντίνη—Λεϊλά!

Έτσι, αν μου χαμογελούσε καμμιά ημέρα με λατρεία, ή αγνή για μένα ή Λεϊλά, όπως την είχα όνειρευτή κατά τα καυτερά εκείνα Παριζινά βράδια, ύστερα απ' τις ώρες της ήδονης και των θλιβερών οργίων μου με τη Μαρία Τερέζα...

Βαλεντίνη—Λεϊλά!...

***

Όστόσο, δεν άργησα να ξαναεπισκεφθώ τη Βαλεντίνη ντε Σαίν-Ζερύ. Τη βρήκα πάλι ξαπλωμένη κοντά στο τζάκι, με την ίδια μωβ τουαλέττα της. Άλλα τα άφθονα και θαυμάσια μαλλιά της, ησαν αχτένιστα στους ώμους της.

Κοκκίνισε μόλις μ' είδε. Άντελήφθην, ότι ντράπηκε που τη βρήκα σε τέτοια άταξία. Τη χαροποίησε όμως πολύ η επίσκεψί μου, γιατί σηκώθηκε άμέσως και με υποδέχτηκε με λάμψεις χαράς στα μάτια της.

Αυτή τη φορά, μιλήσαμε ευχάριστα και δίχως άμχανίες. Η άναμνήσεις μας ή κοινές, ξεπηδούσαν απ' τη μνήμη μας αθόρμητα...

Η πόρτα του πλάνου δωματίου, στο όποιο είχε μπη έν τώ μεταξύ ή νεαρή γυναίκα, άνοιξε ξανά και φάνηκε ό Κέντ.

—Νά, μιá έπίσκεψι που μου κάνει τόσο περισσότερο χαρά, όσο λιγώτερα την ήλπιζα! μου είπε γελαστός, σφιγγοντάς μου το χέρι. Πώς αποφάσισες να άνεβής το βουνό των πέντε πατωμάτων μου;

—Αγαπητέ μου καθηγητά, ήρθα να ζητήσω τη συμβούλή σου! είπα χαμογελώντας κι' έγώ.

—Ωραία! έκανε πρόσχαρα. Η συμβούλες είναι το μόνο νόμισμα, το όποιο μπορώ και δανείζω στους φίλους μου!... Και δέν είμαι καθόλου φιλάργυρος, ξέρεις!... Άλλά πρώτα απ' όλα, δέχεσαι να φάμε μαζί;

—Καί βέβαια, αν δέν σάς ένοχθώ! βιάστηκα ν' απαντήσω.

—Περίφημα! ξεφώνισε πιο χαρούμενος, τώρα.

Ύστερα γύρισε προς την πόρτα του άλλου δωματίου, και φώναξε:

—Μαρία!... Βάλε ένα σερβίτιο ακόμα!... Ο Περινύ θα φάη μαζί μας!

Γελαστή ή νεαρή γυναίκα, που συνήντησα στο κατώφλι, άμέσως χάθηκε στο βάθος του άλλου δωματίου.

—Παντρεύτηκες; ρώτησα διαταχτικά τον Κέντ.

—Όχι, ακόμα! απάντησε ξένοιαστος. Η Μαρία προς το παρόν, είναι έρωμένη μου... Θα παντρευτούμε, μόλις πιάσουμε καμμιά πεντάρα στα χέρια μας... αν έννοείται το θέληση εκείνη, όπως το θέλει τώρα!

Παρά λίγο να του προτεινώ μιá γενναιοτάτη οικονομική ένίσχυσι. Συγκρατήθηκα όμως, γιατί τον ήξερα πολύ φιλότιμον, και ρώτησα ξανά:

—Τό παιδάκι;

Τό έξυπνα μάτια του Κέντ, έλαμψαν από χαρά.

—Τό παιδάκι που είδες, είναι παιδί μας!... Δέν σου φαίνεται άρκετά κατεργόρης, παρ' όλους τους έντεκα μήνες του μονάχα;... Και καλά, έγώ!... Άμ' έσύ, που έτσι ν' απλώσης το χέρι σου μπορείς να βρής την ώραιότερα και πλουσιωτέρα γυναίκα, γιατί δέν παντρεύσαι;... Όσο να φτάσης στην ήλικία μου, μπορείς νάχης εφτά παιδιά!

Του απάντησα άκρες μέσες, σχετικώς με τα όσα μου είχε προτείνει ό Έκτωρ. Και δικαιολογήθηκα ότι δέν αποφάσιζα, επειδή δέν ήξερα προσωπικώς την κόρη.

Ο Κέντ με παρατηρούσε έν τώ μεταξύ σταθερά, προσπαθώντας να με ψυχολογήση. Στα τελευταία, μου είπε άπροσδοκίτα:

—Άστα αυτά!... Κατάλαβαίνω για ποιά λόγο θέλεις τις συμβούλες μου... Μαντεύω στη μέση κάποια ραδιουργία εκ μέρους μιáς γυναίκας, με την όποία έχεις συνδεθί κι' ή όποία δέν σ' άφήνει να παντρευής αυτή την κόρη!... Δέν ξέρω βέβαια, τις γυναίκες της τάξεώς σου... Μονάχα απ' τις βιτρίνες κι' από τα κρύσταλλα των πολυτελών τους άμαξιών, τις βλέπω... Όστόσο, όλες ή γυναίκες είναι ίδιες... Και θα προσπαθήσουμε να λύσουμε το πρόβλημα, με μαθηματική λογική και μέθοδο!

Η νεαρή γυναίκα έμπαινε τώρα, φέρνοντας τα σερβίτια του φαγητού. Άθελά μου την αντιπαθούσα, γιατί μου φαινόταν ύπόπτων φαγητό. Άβελά μου την αντιπαθούσα, γιατί μου φαινόταν παράνομα. Όστόσο, το λιτό ήθών, και γιατί ό Κέντ κι' αυτή ζούσαν παράνομα. Όστόσο, το λιτό φαγητό ήταν μπροστά μας τώρα, ή συζήτηση πρόσχαρη κι' ευχάριστη, και γρήγορα ξαναεμίσηκαν αυτές ή αντιπάθειές μου.

Στό τέλος του φαγητού άνάψαμε από ένα τσιγάρο. Άνοιξα πειά όλότελα την καρδιά μου στον Κέντ, παίρνοντας θάρρος απ' την έγκαρδιότητά του, κι' απ' το φτηνό αλλά καλό κρασί που είχα πιή με όρεξι.

—Δέν δίνω μεγάλη σημασία στις αισθηματικές περιπέτειές σου, γιατί είσαι κι' εσύ κι' εκείνη — ή κυρία ντέ Μαλεζέρ — πλούσιοι κι' άνεργοι κι' άργόσχολοι!... Έτσι είστε έσείς οι άριστοκράτες... Απαλλαγμένοι άπ' τὰ άγωνιώδη προβλήματα της ζωής, προσέχετε περισσότερο στους παλμούς της καρδιάς σας, γιατί τὸ στομάχι σας εἶνε γεμάτο πάντα!... Επίσης σέ βεβαιώνω, ὅτι ή κυρία ντέ Μαλεζέρ εἶνε μία φιλήδονη γυναίκα. Σέ ποθεί για έραστή της, κι' ὀρκίζομαι στή ζωή τοῦ παιδιοῦ μου, ὅτι δέν είσαι ὁ πρώτος της!... Α, τώρα βεβαιώνομαι επίσης, πὼς τὴν αγαπᾶς πραγματικά!... Γιατί δέν θά μοῦ επέτρεπες ποτέ, νά εκφράζωμαι έτσι γι' αὐτήν!... Ψέματα;

—Αλήθεια! τραύλισα έκθαμβός. Εἶνε σωστό τὰ λόγια σου... Μὲ πόνεσαν βέβαια, σάν νυστεριά άπάνω σέ άπόστημα, αλλά μὲ άνακούφισαν εὐθὺς άμέσως!

Ο Φράνσις Κέντ, δέν φάνηκε νά δίνει προσοχή στους ἐπαίνους μου. Ξανάπε:

—Λοιπόν, ἰδοὺ ή πραγματικότητα: Η κυρία ντέ Μαλεζέρ, εἶνε ήδονοχαρής καὶ περίεργη, ἐνῶ εἰσαι άγνός άκόμα κι' άμάθητος... Η άφησε, λοιπόν, νά σέ παρασύρουν τὰ εὐχάριστα αὐτὰ γεγονότα, ὅποτε ή θελκτική Μαρία Τερέζα θά γίνη έρωμένη σου... Η, τράβα κατ' εὐθείαν στὸν άντρα της — τὸν εὐεργέτη σου, ὅπως μοῦ λές — καὶ πῆστού τίμια καὶ σταθερά: «Γιά κάτι δικούς μου λόγους, δέν θά μπόρῃς πειά νά ξαναπατήσω στὸ σπίτι σου»!... Τολμάς νά τὸ κάνης;... Οχι!... Σέ ξέρω καλά!

—Ναί, δέν θά τολμούσα ποτέ! μουρμούρισα.

—Τότε μεταχειρίσου μιά τρίτη λύσι... Νά διακόψης τίς σχέσεις σου μαζί τους, μὲ τρόπο... Κι' άν δῆς, ὅτι θά σοῦ κοπιάσῃ ξαφνικά στὸ ἴδιο σου τὸ σπίτι, ή άσυγκράτητη αὐτή έξαδέλφη σου, τότε κάνε κι' ένα ταξίδι έξω άπ' τὴ Γαλλία... Έννοια σου, καὶ δέν εἶνε τιμωρία τὰ ταξίδια!... Θά δίνανε τὸ πᾶν, κι' ἐγὼ καὶ τόσοί άλλοι φτωχοὶ σάν κι' ἐμένα, για νά μπορούσαμε νά ταξιδεύουμε λιγάκι «άνά τὰς Εὐρώπας»!... Όταν θά γυρίσης ἐπιτέλους, ή κυρία ντέ Μαλεζέρ ή θά ἔχῃ ἑρῆ άλλον έραστή, ή δέν θά σοῦ φαίνεται πειά τόσο ἐπικίνδυνα γοητευτική: Θάχῃς δὴ κι' άλλες γυναίκες, στὰ ταξίδια σου αὐτά, καὶ δέν φαντάζομαι — διάβωλε! — νά εἶνε ή πιὸ ὡμορφη άπ' ὅλες, αὐτή ή ὡμορφη έξαδέλφη σου!

Ήσαν ὁλόσωστα τὰ λόγια του, αλλά μὲ τρόμαζαν. Δέν ήμουν συνηθισμένος σέ τέτοιες ριζικές μεταβολές τῶν συνηθειῶν μου, ὅπως ήσαν τὰ ταξίδια κι' ή περιπλάνησις ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Κι' ἐνοιώθα ταπεινωσι πικρή. Ο Κέντ, μὲ ὅλη τὴ σκληρὴ ὡμότητά του, θάδιζε άντρικά ήμέρα σέ γάμο κανονικό, άγιασμένον κιόλας άπ' τὴν παρουσία τοῦ μικροῦ αὐτοῦ άγγελουδιοῦ. Ἐνῶ ἐγὼ, κάτω άπ' τὴν παρουσία τοῦ ἔκρυθα τὴν άδυναμία μου νά μὴ χαλάσω τὸ ραχάτι μου καὶ τίς συνήκει' άνάνδρου αἰσθηματος, χωρίς νά λάβω καθόλου ὅπ' ὄψιν μου τὴν πῶς κι' άνυστερόβουλος...

Ανίσχυρος, άφησα τὸ κεφάλι μου νά πέσῃ, ἔκρυψα τὸ πρόσωπό μου στὰ γέλια μου, καὶ τοαύλισα δακρυσμένός:

—Εἶναι ἄθλιος!... Εἶναι δυστυχής!

Ο Κέντ μὲ κύτταξε μὲ άνυπόκριτη συμπάθεια, τότε. Μὲ χτύπησε πατρικά στὸν ὤμο, καὶ μουρμούρισε:

—Έλα, μικρό μου φίλε... Πᾶνε νά κλαῖς... Ὑποτάξου, λοιπόν, στή μοῖσα καὶ μὴν παίνοινε τὰ ποάνια τὰς τοαγικά... Έμπα στὸ χορὸ τῆς ζωῆς κι' εἰς. κι' άφησέ τὴν νά χε συνεπάσῃ τὸ οὐδμα της... Στὸ τέλος, θά γαληνέψης... Στὸ κάτω-κάτω, ή ζωή κι' ὁ κόσμος εἶνε τό-

σο άπέραντα πράγματα, ὥστε δέν ενδιαφέρονται καθόλου για τίς αἰσθηματικές περιπέτειές σου, εἴτε ἐνοχές εἶνε, εἴτε άγνές... Η αἰωνία φύσι κυλάει στὸν δρόμο της, άδιαφορῶντας τόσο για σένα καὶ για τὴ Μαρία Τερέζα σου, ὅσο καὶ για τὴν άγάπη ἑνὸς ζητιάνου καὶ μιάς ζητιάνας!

Τὴ στιγμή εκείνη, χτύπησε ή πόρτα. Μπήκε μέσα ένα ψηλόλιγνο καὶ ξανθὸ παιδί, νέος σχεδόν.

—Απὸ τώρα γυρίσεις, κιόλας; τοῦ εἶπε ὁ Κέντ, μὲ έκπληξι.

—Ναί! άπάντησε ὁ νεαρός. Ὅλοι οἱ γνωστοί σου, ήρθαν άκριβῶς στὸ ραντεβού τους!

—Καὶ τί νέας;

—Υπάρχουν αρκετά, κύριε!... Καὶ καλά, καὶ ἄσχημα!

—Συγγνώμη! μοῦ εἶπε τότε ὁ Κέντ, γυρίζοντας πρὸς τὸ μέρος μου. Δέν μπορῶ νά σέ κρατήσω περισσότερο... Θά ρθοὺν ἐδῶ μερικοὶ φίλοι, καὶ θά μιλήσουμε για μυστικά, τὰ ὅποια άφοροῦν τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδος μου Ἰρλανδίας, καὶ τὰ ὅποια δέν μοῦ ἀνήκουν! Σφίξαμε τὰ χέρια μας μὲ θερμὴ χειραψία. Κι' ἔφυγα μουδιασμένος, κι' άποφασισμένος νά ἐγκαταλειφθῶ μοιραία στὴν ὁρμὴ τῶν γεγονότων...

Αποφάσιζα ν' άραιώσω τίς ἐπισκέψεις μου στους ντέ Μαλεζέρ. Ἐπὶ ένα μῆνα, πήγαίνα καὶ τοὺς ἔβλεπα μιά φορά τὴν ἑβδομάδα μὲ νάχα. Στὴν ἀρχή, ή Μαρία Τερέζα φαίνόταν νά ἐκπλήσσεται. Κάθε φορά, τὴν ἔβρισκα περισσότερο θλιμμένη άπὸ πρὶν. Τὰ μάτια της μοῦ ἔλεγαν μὲ κρυφὸ παράπονο:

—Μὰ εἶμαι λοιπόν ἄξια, αὐτῆς τῆς συμπεριφορᾶς σου;... Γιατί ἔχεις άραιώσει τόσο πολὺ, τίς ἐπισκέψεις σου;

Η θλίψη της αὐτὴ μοῦ πλήγωνε τὴν ψυχή. Ήταν μιά θλίψη γεμάτη άπὸ τρυφερότητα κι' άπόσυγκίνησι, κι' ή εὐαισθησία μου πληγωνόταν άφάνταστα...

Κάθε πρωὶ ἔκανα ἱππασία καὶ περιπάτους στὸ δάσος τῆς Βουλῶνης. Τὸ άπόγευμα ἐπισκεπτόμουν τὰ διάφορα μουσεῖα. Ποθοῦσα νά ξεχώσω, μὲ τίς άπασχολήσεις μου αὐτές. Αλλά στὸ τέλος τοῦ μηνὸς αὐτοῦ, πείσθηκα ὅτι άδίκως προσπαθοῦσα. Σκέφτηκα πειά νά ταξιδέψω, σέ καμμιά κοσμικὴ λουτρόπολι, ἴσως κι' άνακουφιζόμενον λίγο, ἴσως καὶ ξεχνουδά τὸ τυραννικό μου πάθος για τὴν έξαδέλφη μου.

Πῆρα τὴν άπόφασιν αὐτὴν, γοργά. Κι' ἔτρεξα στὸ μέγαρο τῶν ντέ Μαλεζέρ νά τοὺς τὴν ανακοινώσω, εὐχαριστημένος ἔτσι για τὴν ὥραία αὐτὴ πρόφασιν νά διακόψω τίς ἐπισκέψεις μου για πολὺν καιρό...

Βρήκα τὴ Μαρία Τερέζα μόνη. Η στάσι της, ή θλιμμένη καὶ ταπεινή, μὲ συγκίνησε. Μιλήσαμε στὴν ἀρχὴ για ἄσημαντα πράγματα. Καὶ τέλος, τολμήσα νά τῆς πῶ:

—Ξέρεις;... Φεύγω άπ' τὸ Παρίσι!... Θά πάω σέ μιά λουτρόπολι, για μερικοὺς μῆνες!

Ἐγινε παρευθὺς κατάγλωπι. Τὸ στόμα της συσπάστηκε σέ πνευμένον μορφασμὸ κι' άναστένανε.

Καὶ νῆσις νά μοῦ ἀπλώσῃ τὸ χέρι της, σπκώθηκε, σκυφτὴ καὶ μὲ δάκρυα δύσκολα συνκρατημένα, σάν νά μὲ μάλλωνε σιωπηλά γι' αὐτὴ τὴ σκληρὴ άπόφασίν μου.

Εἶνα ὥστόσο τὸ θάρος, κι' ἔφυγα. Πῆγα σέ μιά ὀλλανδικὴ λουτρόπολι, ὅπου ἐπὶ ένα μῆνα κατὰπινά ήδονικά τὴν πίκρα τῆς μονώσεώς μου καὶ τῆς λύπης μου. Μεθοῦσα άπ' τὴ θλίψη μου αὐτὴ, ὅπως ὁ ὀπιμάνης άπ' τὸ ναρκωτικό του.

Στὸ τέλος τοῦ μηνὸς αὐτοῦ, δέν μπόρεσα ν' άνθέξω περισσότερο. Γύρισα στὸ Παρίσι, μὲ μιά σκέψιν νά μὲ κυριαρχή ήδονικά:

—Έχω ανάγκη τῆς άγάπης της!... Διψῶ για τὴ Μαρία Τερέζα!

Ἡ πρώτη μου ἐπίσκεψι, ἐκεῖ, ἦταν γιὰ τὸ μέγαρο τῶν ντὲ Μαλεζέρ. Βρῆκα, ὅμως, μονάχα τὸν Ἐκτορά. Μόλις μ' εἶδε, ξεφώνισε μὲ θερμὸ ἐνδιαφέρον:

—Φτωχό μου παιδί, πῶς εἶσαι ἔτοι ὡχρὸς κι' ἀδύνατος;... Ὑποφέρεις;

Ἡ ἐκδηλώσεις τῆς στοργῆς του, μοῦ προξένησαν ἀμνηχανία. Διάβαζε καθαρά στὴν ψυχὴ μου. Καὶ φαινόταν σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὸν συγχωρήσω, γιὰτὶ ἐξ αἰτίας του ὑπέφερα τόσο, θέλοντας νὰ πνίξω τὸν ἔρωτά μου γιὰ τὴν γυναῖκα του...

Ἀλλάξαμε λίγα λόγια ἀκόμη, κι' ἔφυγα. Τὴ νύχτα πέρασα ὥρες ἀγωνίας καὶ ταραχῆς. Ἡ μορφὴ τῆς Μαρίας Τερέζας μοῦ παρουσιαζόταν διαρκῶς θλιμμένη καὶ λατρευτὴ. Καὶ τὸ πρωῒ-πρωῒ, ἔλαβα ἕνα γράμμα, τοῦ ὁποῖου τὸ ἀρώμα γνώρισα ἀμέσως μὲ λαχτάρα.

Ἴδου τί μοῦ ἔγραφε ἡ Μαρία Τερέζα:

«Ἀνυπόθετα πολὺ, ἀγαπητὸ μου παιδί, ποὺ δὲν ἦμουν στὸ σπῖτι, ὅταν ἦλθες χθές. Ὁ σύζυγός μου σε βρῆκε ὡχρὸν κι' ἐξαντλημένον. Ἡ μοναξιά σου σε ἀρρώστησε. Θὰ εἶμαι εὐτυχῆς, ἂν συντελέσω νὰ γιαιτρευτῇς. Ἐλα τὸ βράδυ στὴν Ὀπερα, ὅπου θὰ εἶμαι μὲ τὸν Ἐκτορά, γιὰ νὰ ξεσκάσης λίγο. Παίζεται ἕνα περίφημο μελόδραμα. Καὶ θὰ ξανακάνῃ τὴν εμφάνισί της, ὕστερα ἀπὸ πέντε χρόνια ἀπουσίας, μιὰ ἀπ' τὶς μεγαλύτερες καλλιτέχνιδες τοῦ τραγουδιοῦ».

Ἡ ἐπιστολὴ τῆς αὐτῆς, μὲ συγκίνησε μὲ τὸ ἀπλό καὶ μητρικὸ ὕφος της. Κάκισα τὸν ἑαυτὸ μου, ποὺ ἀπομακρυνόμουν ἔτσι ἀπὸ μιὰ στοργὴ τόσο εἰλικρινῇ κι' αὐθόρμητῃ, τόσο θερμῇ κι' εὐγενικῇ. Καὶ στὶς ὀκτώμισι τὸ βράδυ, ἕνα ἀμάξι μὲ κατέβασε στὴν εἰσοδο τῆς Ὀπερας.

Εἶχα τὸ προαίσθημα, ὅτι αὐτὸ τὸ βράδυ θὰ ἦταν σημαντικώτατο γιὰ τὴ ζωὴ μου. Μὲ λαχτάρα διάβαινα τοὺς μεγαλοπρεπεῖς διαδρόμους τοῦ θεάτρου, τοὺς πλημμυρισμένους ἀπ' τὸν ἐκλεκτότερο κόσμον τοῦ Παρισιοῦ. Φράκα ἀστραφτερά, θαρύτιμες τουαλέττες, πλουσιώτατα κοσμήματα, ἄντρες κομποὶ καὶ γυναῖκες χιλιοζήλευτες, μοῦ ζάλιζαν τὸ κεφάλι.

Λίγα λεπτά ἀργότερα, ἀκουμποῦσα στὸ βελούδινο στήριγμα ἐνὸς θεωρείου, ἀφοῦ πρῶτα φίλησα τὸ χέρι τῆς ἐξαδέλφης μου καὶ χαιρετοῦσα τὸν Ἐκτορά. Ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἄρχισε νὰ παίζει κι' ἡ ὀρχήστρα.

Ἀπορροφήθηκα σιγά-σιγά, κυττάζοντας λαθραῖα, ντροπαλά, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀνέκφραστη ἡδονή, τὸ πολὺ ἀνοιχτὸ ντεκολτέ τῆς Μαρίας Τερέζας, τὸ οὐράνιο, τέλει καὶ προκλητικὸ. Δυὸ ἀδαμάντινες καρφίτσες συγκρατοῦσαν τὴν πολυτελεστάτη τουαλέττα τῆς ἀπάνω στοὺς ὀλόλευκους κι' ἀγαλματένιους ὤμους της. Δύσκολα παρακολουθοῦσα τὸ ἔργο, κι' ἡ μελωδικὴ φωνὴ τῆς καλλιτέχνιδος μὲ ἄφηνε ἀδιάφορον.

Ἡ αὐλαία ἔπεσε, καὶ τὸ κοινὸ ἀποθέωσε κυριολεκτικῶς τοὺς ἡθοποιοὺς. Μὰ ἐγὼ ἤμουν ὀλόψυχα ἀφιερωμένους στὸ νὰ θαυμάζω τὴν καλλονὴ τῆς ἐξαδέλφης μου, ἡ ὁποία πάλι δὲν ἔπαυε νὰ μὲ προσέχει κρυφά, γιὰ νὰ δῇ τί ἐντύπωσι μοῦ προξενούσε.

Στὸ τελευταῖο διάλειμμα, ὁ Ἐκτωρ βγήκε ἀπ' τὸ θεωρεῖο γιὰ νὰ χαιρετήσῃ κάποιον γνωστὸ του. Μείναμε μόνοι μὲ τὴν Τερέζα, καθισμένοι σ' ἕνα βελούδινο καναπέ, στὸ βάθος τοῦ θεωρείου. Ἐνὰ μικρὸ μεταξωτὸ σάλι σκέπαζε τὴν ὑπέροχη γυμνότητά τῶν ὤμων της, σὰν νὰ ἤθελε μονάχη νὰ διευκολύνῃ τὴν ἀμνηχανία μου, κρύβοντας μοι τοὺς προκλητικοὺς θησαυροὺς της...

Καὶ πραγματικὰ, τολμοῦσα τώρα νὰ τὴν βλέπω στὰ μάτια καὶ στὸ πόσωπό. Καὶ βλέποντας τὸ ἀκτινοβόλο βλέμμα τῶν κατὰμυρων ματιῶν της, ψιθύριζα μέσα μου μὲ λαχτάρα:

—Πόσο εἶνε ὠραία!... Σὰν Θεά... Καὶ τὴ λατρεύω... Καὶ μὲ λατρεύει, ὅπως δείχνει!

Ὁ Ἐκτωρ ἀργοῦσε νὰ γυρίσῃ, καὶ ἡ αὐλαία σηκωνόταν τώρα, γιὰ τὴν τελευταία πράξι. Σηκωθήκαμε, γιὰ νὰ πιάσουμε ξανά τις θέσεις μας στὴν ἄκρῃ τοῦ θεωρείου. Ἀλλὰ τὸ σάλι τῆς Μαρίας Τερέζας, εἶχε πιαστῇ στὸ κομπί τοῦ φράκου μου. Γέλασε, ἐνῶ ἐγὼ ἔσκυψα λίγο γιὰ νὰ τὸ ξεπιάσω...

Ἀθελά μου τότε, τὰ χεῖλη μου ἄγγισαν τὸν γυμνωμένο ἀπ' τὸ τράχηγμα τοῦ σαλιοῦ ὦμο της. Ανατρίχιασα σύγκορμος, ἐνῶ τὸ ἴδιο πάθαινε κι' ἡ Τερέζα. Μοῦ ἐρχόταν νὰ λιποθυμήσω ἀπὸ ἡδονή. Ἀλλὰ οὔτε ἐγὼ, οὔτε κι' ἐκείνη, προσπαθήσαμε ν' ἀποφυγοῦμε τὸ θεῖκό αὐτὸ φιλή μου ἀπάνω στὸν θερμὸ καὶ μυρωμένο ὦμο της...

Τέλος, γύρισε ἐκείνη καὶ μὲ κύτταξε μ' ἕνα βλέμμα, γεμάτο ἀπὸ τρυφερότητα κι' ἡδονή. Μόνη τῆς σίμωσε ξανά τὴν ἀρωματισμένη καὶ θερμὴ σάρκα τοῦ ὤμου της, πρὸς τὰ χέρια μου. Φρικίασι διέτρεξε τὰ φλογισμένα κορμιὰ καὶ τῶν δυὸ μας. Καὶ τέλος, τὸ ὄμμα τοῦ Ἐκτορος ἔξω στὸν διάδρομο, μὰς ἔφερε στὴν πραγματικότητά καὶ πιάσαμε τις θέσεις μας γαλήνια στὴν ἐπιφάνεια, ἄλλα συγκλονισμένοι στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας.

Ζούσα, σὰν σ' ὄνειρο μαγευτικό. Δὲν ἔνοιωσα ποτὲ τελείωσε ἡ τελευταία πράξι τοῦ ἔργου. Ἐνῶ κατεβαίναμε τὴν ἐξωτερικὴ σκάλα τοῦ θεάτρου, ὁ Ἐκτωρ μοῦ εἶπε:

—Δέξου νὰ σε πάμε μὲ τὸ δικό μας ἀμάξι στὸ σπῖτι σου, Φρέδ...

Δὲν θὰ μὰς κάνῃ κόπο, αὐτό!

Δέχτηκα, εὐχαριστώντας. Μέσα στὸ εὐρύχωρο κουπέ, κάθησα ἀνάμεσα στὴν Τερέζα καὶ στὸν ἐξάδελφό μου. Τὰ λικνίσματα τοῦ ἀμαξιοῦ ἔφερναν σ' ἐπαφὴ τὸ κορμί μου, μὲ τὸ μαλακὸ καὶ ζεστὸ κι' ὑπέροχο κορμί τῆς πανέμορφης αὐτῆς γυναίκας. Καὶ ξαφνικά, σ' ἕνα σκοτεινὸ δρόμο, ἔνοιωσα τὰ γυμνὰ δάχτυλα τοῦ κρινένιου χεριοῦ της νὰ ψηλαφοῦν ἡδονικά τὸ γαντωμένο χέρι μου, νὰ ξεκουμπώνουν τὸ γάντι μου, νὰ χαϊδεύουν τὴν παλάμη, καὶ νὰ μένουν ἐκεῖ αἰχμαλωτισμένα θεληματικὰ, σὰν πουλάκια ποὺ σιγοτρέμουν...

Τὸ χεῖδι αὐτό, τὸ ἡδονικὸ καὶ στοργικὸ, διήρκεσε ὥς τὸ σπῖτι μου. Ἐνῶ κατέβαινα ἀπ' τὸ ἀμάξι, τὰ μάτια τῆς Τερέζας εἶχαν προσηλωθῇ ἀπάνω μου λαχταρισμένα, σὰν νὰ μὴν ἤθελε ποτὲ νὰ πάψῃ νὰ μὲ βλέπῃ...

Πέρασα μιὰ νύχτα ἀλησμόνητῃ, παραδομένος στοὺς εὐτυχισμένους ρεμβασμούς μου. Τίποτα τὸ ἔνοχο δὲν ἔβλεπα πειά, στὶς θαθεῖες συγκινήσεις τῶν χαδιῶν τῆς Τερέζας. Κι' ἐμείνα ἔτσι ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι μου, κι' ἀπορροφημένος στοὺς ἡδονικοὺς μου ρεμβασμούς, ὥς τὴν ἐπομένη τὸ μεσημέρι ποὺ σηκώθηκα πειά νὰ γευματίσω.

Τὴν ὥρα ποὺ ἀποτελεῖωνα τὸ φαγητό μου, ἀκούσα ἕνα κουδούνισμα στὴν πόρτα, καὶ σκίρτησα συγκινημένος ἀνεξήγητα. Τὴν ἴδια στιγμὴ σχεδόν, φάνηκε ὁ καμαριέρης μου, λέγοντάς μου ὅτι ἡ κυρία ντὲ Μαλεζέρ μὲ περίμενε στὸ σαλόνι...

Ἐτρεξα σὰν μεθυσμένος. Δὲν πρόσεχα, ἂν ἡ ἐπίσκεψί της ἐκεῖνη ἦταν σωστὴ ἢ ὄχι. Μοῦ ἀρκοῦσε μονάχα τὸ γεγονὸς, ὅτι ἡ Τερέζα μὲ ὀνομάζονταν κοντά μου, κι' ὅτι ἐρχόταν νὰ δώσῃ σάρκα καὶ ζωὴ στοὺς ὀλονύχτιους ρεμβασμούς μου!

Μοῦ ἄπλωσε τὸ χέρι τῆς μόλις μ' εἶδε, καὶ μοῦ εἶπε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή:

—Νά, μιὰ ἐπίσκεψι, ἀγαπητὲ Φρέδ, τὴν ὁποία δὲν θὰ περίμενες ἀσφαλῶς!

—Ὅχι! τραύλισα. Μὲ σκλαβώνει ὅμως ἡ τόση καλωσύνη σου νὰ ρῆς!

—Ἐτοχε νὰ περνᾶω ἀπ' τὴ συνοικία σου! Ξανάπε μὲ γλυκὸ χα-

ρῶν ἡδονῆς — δὲν ἦταν ἡ γυναῖκα πού θά μπορούσε νά γεμίσει τὸ αἰσθηματικό κενό τῶν εἰκοσιού χρόνων μου.

"Ἦμουν ἀκόμα ἕνας ἐφηβός, ἐγώ. Μόλις χθὲς εἶχα ἀφήσει τὸ οἰγνοτητα κι' ἠθική. Ἡ γυναίκες μου φαινότουσαν σαν ἄγγελοι οὐράτα χεῖλη. Κι' ἀέφωνα, μιά ἀπ' τίς γυναίκες αὐτές μου παραδόθηκε γωγὴ αἰσθηματικῆς ἀγάπης!

"Εἶσι μοῦ δόθηκε ἡ ἀγάπη τῆς Μαρίας Τερέζας!

Γυρίζοντας τώρα στὸ σπίτι μου, με τὰ βλέμματά μου νά πλατύνονται στὸ κενό, μοῦ ἔρχοταν ξανά ἐπίμονη ἡ εἰκόνα τῆς ἰδανικῆς Λεῖλα!

Πῶς τὸ ἀλλόκοτο αὐτὸ ὄνομα, τὸ ὅποιο τυχαίως μοῦ ἐγινε γνωλίζη τῶρα τῇ μορφῇ τῆς ἰδανικῆς γιὰ μένα γυναίκας;

Λεῖλα!

"Ἦταν ἡ γυναικα!... Ἦταν γιὰ τὴν ψυχὴ μου κάτι τὸ ἀπροσδιόριστο, κάτι μεταξύ παρθένου ἀγνῆς κι' ὠριμῆς γυναίκας συγθεῖς τόσα χρόνια ἡ ψυχὴ μου κι' ἀναζητοῦσαν ἡ αἰσθησεις μου.

Ναί, ἡ Βαλεντίνη, τὸ κοριτσάκι αὐτὸ τῶν δεκατεσσάρων χρόνων ἀρκοῦσε γιὰ τὴν ἰδιοσυγκρασίᾳ μου... Ἀλλά κι' ἡ Μαρία Τερέζα, πάθος τῆς, τὸ παράφορο καὶ θίαιο, μοῦ ἔφερνε καὶ πόνον πικρὸ μαζὺ με τὴν ἡδονή του!

Ἡ ψυχὴ μου ζητοῦσε ἀγάπη αἰσθηματική, κάτω ἀπ' τὴν ὁποία ἡ ἡδονὴ θά κρυβόταν λεπτὰ καὶ διακριτικά. "Ἦθελα τὸ δυνατὸ κρασί, νά μοῦ τὸ σερβίρουν σὲ λεπτὸ, κρυσταλλένιο ποτήρι...

Καὶ συλλογιζόμενον τὴν ἰδανικὴν γυναῖκα, τὴ Λεῖλα

Γύρισα στὸ σπίτι μου, σκοτωμένος ἀπὸ κόπο κι' ἀπὸ συγκίνησι. Κοιμήθηκα σὰν πτώμα. Καὶ τὴν ἐπομένη τὸ πρωί, ἀποφασισμένος νά μὴ ξαναπέσω σὲ ἀμαρτία καὶ νά μὴ δηλητηριάσω τὴ ζωὴ τοῦ φτωρία Τερέζα τὴν ἐξῆς ἐπιστολῇ:

«Κυρία ντὲ Μαλεζέρ,

Πρέπει βέβαια νά σᾶς εἶμαι εὐγνώμων, γιὰ τὴ στοργὴ καὶ γιὰ τὸν ἔρωτα πού μοῦ ἐδώσατε. Καὶ ἡ μόνη ἀπόδειξις τῆς εὐγνωμοσύνης μου, τάξω τὸν ἑαυτό μου, καὶ διακρίνω καθαρά, ὅτι σὲ καμμιὰ θυσία δὲν σιᾶζετε τὸ πᾶν γιὰ μένα. Καὶ προπάντων, νοιώθω ὅτι μοῦ εἶνε ἀδύνατον νά πληγῶσω τὸν "Ἐκτορα, χάριν τῆς δικῆς σας ἀγάπης. Ἡ τιμὴ ἐπιβάλλουν νά σᾶς λησμονήσω. Προπάντων, πρέπει νά με λησμονήσετε ἐσεῖς.

Αὐριο φεύγω γιὰ τὸ Πλουί, γιὰ νά διευκολύνω τὴ λησμονιά. Θά τακτοποιήσω ἐκεῖ τίς ὑποθέσεις μου, κ' ὕστερα θά φύγω κατευθεῖαν γιὰ τὴν Ἀγγλία, γιὰ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς "Οξφόρδης. "Όταν ὕστερα ἀπὸ χρόνια ξαναγυρίσω, ἀσφαλῶς θά εἴστε πειὰ εὐτυχῆς με τὴν οἰκεινεϊακή σας ἀγάπη...

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΝΤΕ ΠΕΡΙΝΥ,

Πλησιασα, τραβηγμένος ἀπὸ μιὰ ἀπαίσια περιέργεια. "Εσκόμην πρὸς τὸ κοιμισμένο πρόσωπο. Ἡ ἐκφρασι τοῦ πόνου ἦταν ζωγραφισμένη ἀπάνω του. Καὶ κάτω ἀπ' τὴ φρικαλέα αὐτὴ μάσκα, τὴν τρομαχτικὰ ἀσχημὴ, κατάρθωσα ὥστόσο νά ξεχωρίσω τὴν παλὴ ἐκείνη ἀστραφτερὴ καλλονή, ἡ ὁποία — ἐπὶ τόσα χρόνια — εἶχε ὑποδουλώσει τόσο ἡδονικά τὴ σάρκα μου καὶ τὴν ψυχὴ μου!

Ὁ "Εκτωρ, ὁ ὁποῖος με παρατηροῦσε, διάβασε τὴ συγκίνησι μου τὴ θαυμάτι, ἀπάνω στὸ πρόσωπό μου. Καὶ ψιθύρισε:

—Πόσο ἀλλάξε, ἡ φτωχή!... Βλέπεις;... "Εἶσι κοιμάται διαρκῶς. Τῆς δίνωμε ὑπνωτικά σὲ μεγάλες δόσεις κι' αὐτὸ τὴν ἀνακουφίζει καὶ τῆς ἐλαφρῶνει τοὺς πόνους... Τοῦλάχιστον, εἶσι λησμονεῖ!

Ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξύ, τὸ πρόσωπο τῆς Μαρίας Τερέζας, τὸ φριχτὰ σκελετωμένο, εἶχε ἀρχίσει νά ζωντανεύη ἀνάλαφρα. "Ανοιξε σιγαλὰ τὰ μάτια τῆς. Κι' ἡ ὁμορφιά τῆς ἡ ἀναλλοίωτη φαῖδρυνε τὴ νεανικὴ μορφὴ τῆς, ὅπως μιὰ ἀχτίδα ἡλίου φωτίζει ἕνα τοπίο ἀνάμεσα ἀπὸ δύο σύννεφα κατὰμυρα.

Τὸ ἀθέβαιο βλέμμα τῆς στηρίχτηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ στὸν ἄντρα τῆς, κι' ὕστερα ἀπάνω μου. Καὶ ξαφνικά, σὰν νά ἠλεκτρίστηκε, ἀνακάθησε μονομιᾶς στὸ στῶμα τῆς με ἔντονη προσπάθειά καὶ φώναξε με φωνὴ σβυσμένη:

—Φρειδερίκε!... Εἰς ἐδῶ, Φρειδερίκε μου!

Τὸ πρόσωπο τοῦ "Εκτορος σκοτείνιασε καὶ συσπάστηκε ἀπὸ βουβὸν πόνο. Ἡ Μαρία Τερέζα ἐνοιωσε ἀσφαλῶς τὸ κακὸ πού προξένισε — με τὴ λαχτάρᾳ τῆς αὐτῇ γιὰ μένα — στὸν ἄντρα τῆς καὶ τὸν κύτταξε ἀμέσως. Μιὰ πραγματικὴ στοργὴ καὶ τρυφερότης γι' αὐτὸν ἔλαμπε τώρα στὸ βλέμμα τῆς ἐκείνο. Κι' ἀπλώνοντάς του ὕστερα τὸ νεκρικὸ τῆς χέρι, ψιθύρισε:

—Σ' εὐχαριστῶ, "Εκτωρ!... Εἶσαι πολὺ εὐγενικός, πού ἔφερες τὸν Φρέδ κοντά μου!

Ὁ "Εκτωρ ἔκρυψε τὸ πρόσωπό του στὸ προσκέφαλο τῆς γυναίκας του κι' ἀναλύθηκε σὲ δάκρυα βουβά. Ἐγώ, πνιγμένος ἀθελά μου ἀπ' τὴ συγκίνησι μου, εἶπα σιγαλὰ:

—Μαρία!

Δὲν ἔβρισκα τίποτα ἄλλο νά πῶ. Ποτὲ δὲν ἀντελήφθην τόσο σκληρὰ τὴ μεταιότητά τῶν παρηγορητικῶν λόγων, μπρὸς σὲ τέτοιες καταστροφές, ὅπως αὐτὴ πού ἀντίκριζα τώρα.

—"Αχ, Φρέδ! στέναξε ἀδύναμα ἐκείνη. Πόσο ἀσχημὴ θά σοῦ φαίνωμαι τώρα!... Ὁ θάνατος πρέπει νά μᾶς παίρνῃ ξαφνικά, πρὶν νά μᾶς καταντή σὲ τέτοια ἐρείπια... Δόξα τῷ Θεῷ, θά πεθάνω τώρα... Δὲν θά εἶχα τὸ θάρρος νά ζήσω πειὰ, εἶσι φριχτὰ παραμορφωμένη!

Δὲν μπόρεσε νά ἀνθέξῃ περισσότερο ὁ φτωχὸς "Εκτωρ ἀπ' τὰ σπαραχτικὰ λόγια πού ἀκούγε καὶ βγήκε ἐξω κλονισμένος καὶ πνιγμένος ἀπὸ λυγμούς. "Εμεινα μόνος. Κι' ἡ Μαρία Τερέζα, κυττώντας με στὰ μάτια με ὑπερκόσμια τρυφερότητα, ψιθύρισε ξανά:

—Εἰς δὲν ἀλλάξεις, ἀγαπημένε μου Φρέδ... Ἰσα-ἰσα, ὁμορφύνες περισσότερο... Ἐνῶ ἐγώ πονοῦσα γιὰ σένα, ἐσὺ ζούσες γαλήνιος καὶ ξένοιαστος!... Ἀπὸ τί πέτρα εἶσαι καμωμένος, ἀγαπημένε μου... Πῶς μπόρεσες νά μὴ λυγίσῃς, ἀπ' τὸν ἀφάνταστο ἔρωτά μου, ἀπ' τὴν ἀφάνταστη λατρεία μου;

Κάτι ἔκανα νά πῶ...

—"Οχι! με διέκοψε. Μὴ μοῦ πῆς τίποτα... Θά εἶνε ψέμα, πού θά παγώσῃ τὴν ψυχὴ μου... Ἀσε με νά πεθάνω εὐτυχισμένη πού σὲ βλέπω...

Ἡ νοσοκόμος μῆκε τὴ στιγμὴ ἐκείνη, φέρνοντας ἕνα φάρμακο ὑπνωτικό. Μηχανικά τὸ ἤπιε ἡ Μαρία Τερέζα, κι' ἔγειρε τὸ κεφάλι

της στο προσκέφαλο. Σὲ λίγο, τὰ βλέφαρά της κλείστηκαν ἀπαλά...

—Κοιμάται! μουρμούρισε τότε ὁ κ. ντὲ Μαλεζέρ, σκύβοντας τὸ κεφάλι του στὸ μισιάνοιγμα τῆς πόρτας. Ἔλα ἐδῶ, Φρέδ!

Ἄφησα τὸ θλιβερὸ δωμάτιο, ρίχνοντας ἓνα στερνὸ βλέμμα στὴν ἐτοιμοθάνατη.

Ὁ Ἐκτωρ κι' ἐγὼ κυτταχτήκαμε γιὰ μιὰ στιγμή. Κατόπιν τρελλά, παθητικὸ πέσαμε ὁ ἓνας στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου. Κλάψαμε μαζύ.

Σὲ λίγο, γύρισα στὴν ὁδὸ Μαντάμ, στὸ σπίτι μου, συντριμμένος κυριολεκτικῶς ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐπίσκεψι. Νόμιζα πὼς θάβρισκα κάποια ἀνακούφισι στὴ φιλικὴ παρηγοριὰ τοῦ Κέντ. Δυστυχῶς, ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο του μὲ εἰδοποίησαν μ' ἓνα σημείωμα ὅτι ὁ Κέντ εἶχε φύγει πρὸ πέντε ἡμερῶν, δίχως ν' ἀφήσῃ διεύθυνσι καθόλου. Ἴσως ὅμως νὰ ξαναγύριζε, γιατί εἶχε ἀφήσῃ ἀρκετὰ πράγματά του ἐκεῖ...

Πέρασα δυὸ ἡμέρες καὶ δυὸ νύχτες ἀπερίγραπτης ἀγωνίας καὶ παραχρῆς. Δὲν μοῦκανε καρδιά νὰ φύγω γιὰ τὸ Πλουί, ἐνῶ ἡ Μαρία Τερέζα ξεψυχοῦσε στὸ Παρίσι. Ἀλλὰ οὔτε κι' ἐδῶ στὸ Παρίσι μὲ χωροῦσε καθόλου ὁ τόπος, ὅσο ἐνοιωθᾶ ἐκεῖ κάτω τὴ Βαλεντίνη νὰ περιμένη μὲ ἀνήσυχη λαχτάρα τὴν ἐπιστροφή μου... Χάος, ἀπόγνωσι, κι' ἀμφιβολία μὲ τριγύριζαν...

Καὶ ξαφνικά, ἀνοίξε ἡ πόρτα τοῦ σαλονιοῦ μου — κατὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς τρίτης ἡμέρας — καὶ φάνηκε ὁ Κέντ πρόσχαρος στὸ κατῶφλι τῆς!

Τόση ἦταν ἡ συγκίνησί μου στὸ ἀντίκρουμά του, ὥστε χωρὶς νὰ μπορέσω νὰ ξεστομίσω λέξι, ὤρμησα στὴν ἀγκαλιά του καὶ ξέσπασα σὲ λυγμούς. Ἀνήσυχος τώρα ἐκεῖνος, μ' ἔσφιξε μὲ στοργὴ στὰ μπράτσα του κι' ὅλο μὲ ρωτοῦσε:

—Λοιπὸν;... Τί τρέχει;... Τί κάνεις ἐτσι, ἀγαπημένε μου φίλε;... Τί σοῦ συνέβη;

Μὲ ἀναφυλλητὰ ἀνεξήγητης θλίψεως, τοῦ διηγήθηκα τὰ ὅσα μοῦ εἶχαν συμβῇ ἐν τῷ μεταξύ, ἀπ' τὴν τελευταία φορὰ πού τὸν εἶδα. Μὲ ἄκουσε μὲ προσοχὴ βαθειά, κι' ὕστερα μὲ ρώτησε:

—Τώρα, τί θὰ κάνης;

—Δὲν ξέρω τίποτα! τοῦ εἶπα μὲ μιὰ χειρονομία ἀποκαρδιώσεως.

—Ἐμπιστάσου λοιπὸν σὲ μένα κι' ἄκουσε τὴ συμβουλὴ μου! Ξανάπε ἀποφασιστικά, ὁ Κέντ. Θά...

Δὲν πρόλαβε νὰ πῇ ἄλλα, γιατί ὁ ὑπρέτης μου μπῆκε ἐκεῖνη τὴ στιγμή μέσα τρεγᾶτος. Κρατοῦσε στὰ χέρια του ἓνα μικρὸ σημείωμα, στὸ ὁποῖο διάβασα ἀγκομαχώντας τὰ ἐξῆς λίγα πένθημα λόγια:

«Ἡ Μαρία Τερέζα πέθανε πρὸ τριῶν ὥρῶν. Αὔριο στίς δέκα ἡ ὥρα θὰ γίνῃ ἡ κηδεία.

ΕΚΤΩΡ»

Ζαλίστηκε ἀπ' τὸ φριχτὸ νέο, ἀν καὶ θάπρεπε νὰ τὸ περιμένω. Ὅλο τὸ παρελθόν, ὅσο τοῦλάχιστον συμβόλιζε γιὰ μένα ἐκεῖνη ἡ γυναῖκα, ξεπῆδησε θάϊο ἀνάμεσα στὰ στήθη μου. Μὲ πλήγωσε κατὰ καρδία κάτι τὸ καυτερό. Μούγκρισα σὰν θηρίο πληγωμένο...

Κι' ἔπεσα λιπόθυμος στὴν ἀγκαλιά τοῦ Κέντ...

Τὴ στιγμή πού ἡ τελευταία φτυαριὰ τοῦ χώματος ἔπεσε ἀπάνω στὸ φέρετρο τῆς Μαρίας Τερέζας, σήκωσα τὰ μάτια μου πρὸς τὸν ἐξαδελφὸ μου. Γὰ χαρακτηριστικὰ του εἶχαν συσπασθῇ ἀπὸ ἓναν μορφασμὸ, σὰν μορφασμὸ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖο ξεκοιλιάζουν...

Μὲ κύτταξε. Τὸ στόμα του κινήθηκε γιὰ νὰ μοῦ πῇ κάτι, ἀλλὰ δὲν τὸ κατῶρθωσε!

Οἱ νεκροθάφτες ἄρχισαν ν' ἀπομακρύνονται. Κατόπιν τὸ πλῆθος τῶν καλεσμένων ξεχύθηκε στὰ διάφορα δρομάκια τοῦ νεκροταφείου. Ἡ ζέστη γινόταν ἀποπνικτικὴ. Κι' εἶδα ὅτι εἶχα μείνει μόνος κοντὰ στὸ φρεσκοσκαμμένο χώμα, μόνος μὲ τὸν κύριο ντὲ Μαλεζέρ καὶ μὲ τὸν Κέντ λίγα θήματα πρὸ πίσω...

Τότε, ἀπτόμα, τὸ χέρι τοῦ Ἐκτορος ἔπεσε ἀπάνω στὸ μπράτσο μου. Μὲ φωνὴ κομμένη μοῦ εἶπε, κυττάζοντάς με στὸ βάθος τῶν ματιῶν μου:

—Φρειδερίκε, θὰ χωριστοῦμε... Ἴσως νὰ μὴν ξαναἰδωθοῦμε ποτέ... Ξέρεις, τὴν ἡμέρα πού ΣΑΣ βρῆκα στὸ σαλονάκι... τοὺς ΔΥΟ σας... σοῦ εἶπα ὅτι δὲν ἤθελα νὰ σὲ ρωτήσω ἂν εἶχες γίνῃ ἐρωμένος τῆς, γιατί τὸ ἔβρισκα ἡλίθιο καὶ σκληρό...

Τὸν διέκοψα μὲ μιὰ κραυγὴ ζῶου πληγωμένου:

—Ἐκτωρ!

Μάντευα τί ἤθελε νὰ μοῦ πῇ. Σκεπτόμουν τὴ σκέψι του. Θὰ ἤθελα νὰ τοῦ κλείσω διὰ τῆς εἰας τὸ στόμα ἢ νὰ φύγω τρέχοντας γιὰ νὰ μὴν ἀκούσω.

—Ἐ, λοιπὸν! ἐξακολούθησε ἐκεῖνος, μὲ φωνὴ ἄγρια λαχανιασμένη. Εἶνε μῆνες τώρα, πού ἡ ἐρώτησι αὐτὴ, τὴν ὁποία δὲν ξεστόμισα τότε, μοῦ ἔχει καθίσει ἐδῶ μέσα στὸ λαρύγγι καὶ μὲ σκοτώνει... καὶ μὲ πνίγει... καὶ θὰ μὲ πνίγῃ σίγουρα, ἂν δὲν τὴν ξεστομίσω!... Ἀκούς;... Δὲν ἀντέχω πειὰ. Μοῦρχειται ΤΡΕΛΛΑ!.. Μοῦρχειται ΤΡΕΛΛΑ!... Ἀδιάφορο ὅμως!

Γῆρε βαθειὰ ἀνάσα. Καὶ πὺ παραμορφωμένος τώρα, λουσμένος σὲ παγερὸ ἰδρώτα καὶ νεκρικὰ χλωμός, οὐρλιάσε:

—Θὰ σὲ ρωτήσω τώρα, Φρειδερίκε!... Ἦσουν ἐρωμένος τῆς;...

Χωρὶς τὴ δική μου θέλῃ, χωρὶς τὴ δική μου σκέψι, μιὰ ἀγνωστὴ καὶ μυστηριώδης δύναμι ἔσπρωξε τὰ χεῖλη μου νὰ μιλήσουν τότε. Κι' ΑΚΟΥΣΑ τὰ χεῖλη μου νὰ λέν:

—Ὁχι, Ἐκτωρ!... Σοῦ τὸ ὀρκίζομαι!

Τὴν ἴδια στιγμή κλονιζόμουν στὰ πόδια μου. Εἶδα τὸν Ἐκτορα νὰ ἀπομακρύνεται σὰν τρελλός, τρέχοντας καὶ χειρονομώντας κι' οὐρλιάζοντας δυνατὰ:

—Εὐχαριστῶ!... Σ' εὐχαριστῶ, παιδί μου Φρέδ!

Ὁ Κέντ παρעυθὺς ἔτρεξε, ἔτοιμος νὰ μὲ κρατήσῃ γιὰ νὰ μὴν πέσω. Ρώτησε μὲ λαχτάρα:

—Τί συμβαίνει;... Τί ἔχεις;... Τί λέγατε;

Πιάστηκα ἀπ' τὸν ὦμο του καὶ τραύλισε:

—Πᾶρε με... Πᾶρε με ἀπὸ δῶ!

Πέρασε τὸ μπράτσο του κάτω ἀπ' τὴν μαχάλας μου καὶ, συγκρατώντας με, μ' ἔφερε ὡς τὸ ἀμάξι. Μόλις κάθησα μέσα σ' αὐτό, ἓνας παγωμένος ἰδρώτας πότισε ὅλο τὸ κορμί μου. Ἐπειτα, ἔχασα πειὰ... τὴν αἰσθησι τοῦ περιβάλλοντος...

***

Ὁ Κέντ μοῦ διηγήθηκε ἀργότερα, ὅτι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες εἶχα παραλήρημα, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὁποῖου τὰ πὺ ἀσυνάρτητα λόγια ἀνέβαιναν στὰ χεῖλη μου. Τὰ ὀνόματα τῆς Μαρίας Τερέζας καὶ τῆς Βαλεντίνης ἦσαν ἀνακατεμένα μαζύ μὲ ἐκρήξεις ἀπελπισίας καὶ μὲ κατάρξεις ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ μου.

Ὅσο ξαφνικά μοῦ εἶχε ρθῇ ἡ κρίσι, τόσο ξαφνικά ἐπίσης ἦρθα

στά σύγκαλά μου. Τὸ πρῶτο ποὺ ἀντίκρισα, ἦταν ὁ σκυμμένος ἀπάνω μου μὲ στοργὴ Κέντ. Ἦμουν τελείως ἡρεμὸς τώρα κι' εἶχα τὴ μνήμη μου διαυγῆ. Ἡ καρδιά μου ὅμως, ἦταν ἔρημη καὶ παγωμένη.

Θάλεγε κανένας, ὅτι ἐκεῖνα τὰ λίγα λόγια, τὰ ὁποῖα ἀλλάξα στο νεκροταφεῖο μὲ τὸν Ἐκτορα ντὲ Μαλεζέρ, εἶχαν ἀνάψει φωτιά μέσα στὰ σπλάγχχνα μου. Ἦσαν σύντομα, ἀλλὰ καὶ τόσο τρομερά, τὰ λόγια ἐκεῖνα, ὥστε εἶχαν θασάνει ἀφάνταστα τὴν εὐαισθησία μου...

Αἰσθανόμουν τὴν ἀφανισμό τοῦ κορμὶ μου καὶ τὰ νεύρα μου. Στὴ σκέψη καὶ στὴ λέξι «Ἐρως», ἐνοιῶθα τέτοιον τρόπο, ὅσο νοιώθει ὁ ἐτοιμοθάνατος μπρὸς στὴ φριχτὴ ἀρρώστεια, ἡ ὁποία τὸν σέρνει σιγά-σιγά στὸν τάφο...

Ὡστόσο, ἀρχισα νὰ νοιώθω, ὅτι ἡ ἀναμνήσείς μου αὐτές δὲν ἦσαν τόσο ἐπικίνδυνες. Γιατί ὅταν τις ἀναπολοῦσα δὲν ἐνοιῶθα πειὰ τὸν ουγκλονισμό, τὸν ὁποῖο μοῦ προκαλοῦσε ἄλλοτε ἓνα ὄνομα ἀγαπημένης, μιὰ μορφή, ἓνα γνώριμο ἄρωμα.

Ξαπλωμένος τώρα στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου μου, ἐβλεπα τὴ ζωὴ μου νὰ ξεδιπλώνεται μπρὸς στὰ μάτια μου σιγά-σιγά. Ἐβλεπα — σὸν μέσα σ' ὄνειρο — τὴ Βαλεντίνη, μὲ τὰ ὠχρὰ γαλανὰ μάτια της, μὲ τὴ χρυσὴ σκόνι τῶν μαλλιών της, μὲ τὰ λεπτὰ χεῖλη της καὶ μὲ τὸ ἀτίμητο φιλντὶσι τῶν δοντιῶν της...

Θεϊκὴ τρυφερότης τότε ἀνέβλυζε γι' αὐτὴν ἀπ' τὰ βάθη τῶν σπλάγχχνων μου. Ἀλλὰ συγχρόνως σκεπτόμουν πικρά:

—Τελείωσε πειὰ τὸ ὄνειρο τῆς ἀγάπης μου μὲ κίνη!... Πάει, τελείωσε πειὰ. Ποτὲ δὲν θὰ τὸ ξαναχρῆσται...

Ἀμέσως ὕστερα, μόλις ἐσθύνε το θεικὸ ὄνειρο τῆς Βαλεντίνης ἀπ' τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου, ὠρθωνόταν τρομαχτικὸ τὸ τέλος τῆς Μαρίας Τερέζας. Μὲ εἶχε τόσο συγκλονίσει ἡ φριχτὴ ἐμφάνισίς της, τότε, ὥστε δὲν ἐβλεπα πειὰ μπροστά μου τὴ θεϊκὴ ἐκείνη νεαρὴ γυναῖκα, τὴ γόησσα, τὴ σειρήνα, τὴν ἀνέκφραστα θελκτικὴ ἐκείνη ὑπαρξί, ἡ ὁποία μοῦ εἶχε χαρίσει τότες ὥρες οὐρανόυ ἡδονισμοῦ κι' εὐτυχίας... Ἐβλεπα ἴσα-ἴσα, στὴ Μαρία Τερέζα μονάχα τὴ νεκρικὴ μάσκα τοῦ σκελετωμένου προσώπου της καὶ τὸ κουβάρι τὸ οἰκτρὸ τοῦ κοκκαλιάρικου καὶ λιπόσαρκου κορμιοῦ της...

—ὦ, Θεέ μου... Βαλεντίνη... Μαρία Τερέζα... Λεϊλά!...

***

Ἡ πρώτη μέρα τῆς ἀναρρώσεώς μου πέρασε πυρετώδης, ἀνάμεσα στὶς ἀναμνήσεις μου αὐτές. Δὲν τις ἐμπιστευόμουν στὸν Κέντ, ὁ ὁποῖος καθόταν πλάι μου καὶ μοῦ μιλοῦσε γιὰ πράγματα φαιδρά, τὰ ὁποῖα ἀκούγα ἀφηρημένους. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ὅραδο, κι' ἀμέσως μετὰ τὸ φαγητό, τοῦ εἶπα:

—Κέντ, μοῦ κάνεις μιὰ χάρι;... Μὲ παίρνεις μαζί σου στὴν Ἰρλανδία, ἀγαπημένε μου φίλε;... Ὅποτε θελήσεις, φεύγομε ἀμέσως!... ὦ, πάρε με μαζί σου, Κέντ!

Μὲ κύτταξε προσεχτικὰ καὶ σιωπηλός. Ὑστερα μοῦ εἶπε ἀργὰ ἀργὰ καὶ σοβαρά:

—Σήμερα εἶσαι κάπως ἥσυχος... Καὶ γι' αὐτὸ μοῦ προτείνεις ἓνα τέτοιο πράγμα!... Αὔριο ὅμως;... Ξεχνᾷς ὅτι κάτω ἐκεῖ στὸ Σαγιάρ ὑπάρχει μιὰ ξανθὴ, ὑπάρχει μιὰ χρυσόμαλλη νεαρὴ γυναῖκα, ἡ ὁποία σ' ἀγαπάει καὶ σὲ περιμένει;

Κούνησα σταθερὰ τὸ κεφάλι μου κι' ἀπάντησα:

—Θ' ἀργήσῃ πολὺ νὰ με δῇ τὸ Σαγιάρ καὶ τὸ Πλουϊ... Ἀκουσε,

Κέντ... Ἄν δὲν μὲ πάρῃς μαζί σου, θὰ φύγω ἀπ' τὴ Γαλλία μόνος μου!

—Ἐστὼ! ψιθύρισε σκεπτικὸς ὁ πιστὸς μου φίλος.

Καὶ ἐγάζοντας ἀπ' τὴν τσέπη τοῦ δυὸ ἐπιστολές, μοῦ τις ἔδωσε λέγοντας:

—Διάβασε πρῶτα, αὐτὰ τὰ δυὸ γράμματα... Περιμένα πρῶτα νὰ γίνῃς ἐντελὼς καλὰ πρὶν ἀποφασίσω νὰ σοῦ τὰ δώσω!...

Ἐσχισα τοὺς φακέλλους ἥσυχος. Ἦσαν δυὸ γράμματα ἀπ' τὴ Βαλεντίνη. Τὸ ἓνα εἶχε ρθὴ τὴν ἴδια ἡμέρα τῆς κηδεῖας τῆς φτωχῆς Μαρίας Τερέζας. Τὸ ἄλλο εἶχε ρθὴ δυὸ ἡμέρες ἀργότερα. Καὶ τὰ δυὸ, ἦσαν γεμάτα ἀπὸ τρυφερὲς ἐπιπλήξεις ἐκ μέρους τῆς κι' ἀπὸ λαχτάρων ποὺ δὲν λάβαινε νέα μου...

Καθὼς τὰ διάβαζα, ὥστόσο, μοῦ φαινόταν σὰν νὰ ἀκούγα τις μακρινὲς νότες μιᾶς μουσικῆς, τὴν ὁποία εἶχα ἤδη χορτάσει ἄλλοτε καὶ ποὺ τώρα τὴν εἶχα ξεχάσει ἐντελὼς σχεδόν. Ἐβάλα φύχραιμα καὶ γαλήνια τις ἐπιστολές αὐτὲς στοὺς φακέλλους τῶν ξανά, δίχως τὰ δάχτυλά μου νὰ τρέμουν καθόλου.

—Ἐ, λοιπόν; μὲ ρώτησε περίεργα ὁ Κέντ.

—Ἐ, λοιπόν, στὸ ἐπαναλαμβάνω ἀγαπητέ μου! ἀπάντησα σταθερὰ! Ἄν δέχεσαι νὰ μὲ πάρῃς μαζί σου, εἰμαι ἐτοιμὸς νὰ φύγομε ὅποτε τὸ θελήσῃς!

Ξεχώρισα ἀμέσως στὸ πρόσωπό του ἔκπληξι καὶ συγκίνησι μαζί. Ἐκανε σιωπηλὸς μερικὸς θεματισμούς, δῶ κι' ἐκεῖ στὸ δωμάτιο, καὶ κατόπιν στάθηκε ἀντίκρου μου κι' εἶπε:

—Ἀκουσε, Φρειδερίκε... Ξέρεις ὅτι τὸ νὰ σὲ ἔχω κοντά μου καὶ νὰ ζῶ μαζί σου εἶνε ἡ πιὸ μεγάλη μου εὐχαρίστησι... Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις!... Σὲ γνώρισα πάντα, ὡς τώρα, τόσο πολὺ εὐαίσθητον καὶ τόσο ἐρωτοπαθὴ ἀπέναντι τῶν γυναικῶν, ὥστε φοβάμαι μήπως ξυπνήσῃ μέσα σου πάλι κανένα ξαφνικὸ αἶσθημα, ποῖος ξέρει γιὰ ποιά γυναῖκα!... Ἀφῆσέ με λοιπόν νὰ βεβαιωθῶ γιὰ τὴ σταθερότητα αὐτῶν τῶν ἀποφάσεών σου... Αὔριο τὸ πρωῒ θὰ φύγω... Πηγαίνω γιὰ τις Βρυξέλλες, ὅπου θὰ μείνω μιὰ ἐβδομάδα... Ἐσύ μείνε ἐδῶ, κατὰ τὴν ἀπουσία μου αὐτῇ... Σκέψου καλὰ καὶ ζύγισε τις συνέπειες τῆς ἀποφάσεώς σου νὰ ρθῇς μαζί μου... Ξέρεις τί κίνδυνοι σὲ περιμένουν μαζί μου... Δὲν θὰ ἀξίξῃ τὸν κόπο νὰ σὲ δεχτῶ κοντά μου, ἂν δὲν εἶσαι ἀποφασισμένος νὰ διακινδυνεύῃς τὴν περιουσία σου, τὸν καιρὸ σου, κι' ἴσως ἀκόμα καὶ τὴν ἴδια σου τὴ ζωὴ!... Ὅταν θὰ γυρίσω, θὰ μοῦ πῇς τὰ ἀποτελέσματα τῶν σκέψεών σου... Καὶ σοῦ ὑποσχομαι ὅτι θὰ σοῦ πῶ ἀμέσως «παῖ!», ἂν δὲν εἴχῃς ἀλλάξει γνώμη ἐν τῇ μεταξῇ!

—Ἐστὼ! ἀπάντησα. Δέχομαι... Ἐχὼ πεποιθῇ στὴ σταθερότητά μου!... Ἀλλὰ δὲν μὲ λυπάσαι, ἀφήνοντάς με ἔτσι ἐπὶ τόσες ἡμέρες ἔρμαιο τῶν θλιβερῶν μου ἀναμνήσεων;

Μὰ ὁ Κέντ ἦταν ἀμετάπειστος. Ξανάπε:

—Ὅπλίσου μὲ θάρρος, μόνος σου... Κάνε ὅπως κάνουν οἱ δόκιμοι νεαροὶ καλόγηροι... Πρὶν φορέσῃς δηλαδὴ τὸ ράσο, ἐξέτασε τὴ συνείδησί σου... Κάνε με τὸν νοῦ σου ἓνα ταξίδι πρὸς τὰ περασμένα σου... Καὶ θὰ νοιώσῃς καλύτερα τὴν ἀξία αὐτῆς τῆς ἀποφάσεώς σου, ὅταν θάχῃς κάνει πειὰ τὴ διαθήκη τῶν αἰσθημάτων σου καὶ τῆς ζωῆς σου!

***

Ἀκολούθησα τὴ συμβουλή τοῦ Κέντ. Βυθισμένος σὲ τελεία μοναξιά, ἔκαμα μὲ τις ἀναμνήσεις μου τὸ ταξίδι αὐτὸ τῶν περασμένων

μου. "Εξήσα φωνή, για λίγες ημέρες, τα άναπνιμένα εκείνα κι' ένογα χοόνια της ζωής μου, των όποιων το πέραςμα τόσο είχε καταπληγώσει τώρα την καρδιά μου...

"Η καταπληγωμένη καρδιά μου!... Πόσο είχα υποφέρει, αλλά και πόσο είχα ήδονικά νοσή!... Τη πασελθόν μου μ' είχε φασηκώσει με τύψεις, και μόνον σ' ένα μέλλον τίμιο και χρήσιμο διέβλεπα ανακούφιση και σωτηρία...

Περιμένοντας τον γυρισμό του Κέντ, θέλησα να δοκιμάσω πιδ χειροσπαστά τη σταθερότητα της αποφάσεώς μου. "Αποφάσισα νι ριχτώ σε μις πρόσκαιρη περιπέτεια, σε μιὰ έλκυστική περιπέτεια όλίγων ημερών, για να αντίληφθω καλύτερα την άντοχή της ψυχής μου και του χαρακτήρος μου στους τυχόν πειρασμούς του μέλλοντος...

"Ηταν ένα ώοιο θράδυ, λίγες ημέρες μετά την άναχώρησι του Κέντ. "Ετυχε να διαβάσω σε μιὰ έφημερίδα — άπ' το πρωί άκόμα της ημέρας αυτής — ότι σ' ένα φημισμένο κοσμικό κέντρο του Παρισιού δινόταν φιλανθρωπικός χορός.

Σ' αυτόν τον χορό, λοιπόν, αποφάσισε ο έαυτός μου να δώση έξετάσεις, για τη σταθερότητα των αποφάσεών του!

"Από νωρίς άρχισα να ντύνουμαι, με όλη τη δυνατή φιλαρέσκεια και κομψότητα. "Επίτηδες έδινα προσοχή, και στίς παραμικρότερες άκόμη λεπτομέρειες του ντυσίματός μου, για να άποκαλύψω έτσι — ώμά και γυμνά — όλως τις άδυναμίες μου, μπρός στα μάτια του ίδιου του έαυτού μου...

Το άμάξι μου μ' έφερε στο κτίριο των «Φολι Μπουφών», όπου δινόταν ο χορός. Με έθημα άργό και νωχέες, έθημα κουρασμένου άπ' τη γλεντζέδικη ζωή ανθρώπου, μπήκα στίς κοσμοπλημμυρισμένες και κατάφωτες αίθουσες.

Μια έκνευριστική χιλιαρότης άτμοσφάιρας, πνιγμένης στα πιδ έκλεκτά άρώματα, βασίλευε κεί μέσα. Γυμνοί ώμοι γυναικών, καμωμένοι άπό σάρκα λαχταριστή και μυρωμένη, άστραφταν κάτω άπ' τα φώτα των πολυελαίων. Βαρύτιμες κι' άχνές μεταξωτές τουαλέττες, άνακάτευσαν το γαργαλιστικό «φρου-φρου» των με το πρόσχαρο θουητό του εύτυχισμένου εκείνου πλήθους. Κοσμήματα που άξιζαν όλόκληρες περιουσίες, στόλιζαν με τις άναλαμπές τους πανέμορφα κεφάλια και κύκνειους λαιμούς και προφαντά στήθη κυριών και δεσποινίδων...

Προχώρησα. Το βλέμμα μου προσπαθούσε να ρουφήξη όλόκληρο αυτό το γοητευτικό θέαμα, για να το νοιώση κι' ή ψυχή μου με όλη του την έλκυστικότητα...

Σε μιὰ στιγμή, κάτι αντίκρυσε το βλέμμα μου, και στάθηκε. "Εκει, λίγα θέματα πιδ μακριά μου και σ' ένα τραπεζάκι, καθόταν μιὰ εύθυμη συντροφιά άπό κυρίες και κυρίους. Γελοΐσαν ξεκαρδιστικά, έλεγαν άναμεταξύ τους Κύριος οίδε τί άστεία, έπιναν σαμπάνια παγωμένη ξένοιαστα, και πετούσαν στα πλαϊνά τραπεζάκια άνθοδέσμες και κομφετί...

"Απ' όλη αυτή τη συντροφιά, το βλέμμα μου ξεχώρισε ιδιαιτέρως μιὰ νεαρή ύπαρξη πραγματικώς έκλεκτή. "Ηταν μιὰ νεαρή γυναίκα, ως τριάντα χρόνων περίπου, χρυσόμαλλη, με βαθυγάλαζα μάτια, και με χείλη άλικά και προκλητικά...

Δέν γελοΐσε φωναχτά, αυτή. Μονάχα, χαμογελούσε συχνά, άφήνοντας να φαίνονται — σε κάθε χαμόγελό της — δυο σειρές άπό δόντια κατάλευκα και μικροσκοπικά.

"Ωστόσο, και τα χαμόγελά της άκόμα αυτά, μου φάνηκαν σαν άφηρημένα. Θα ώρκιζόμουν, ότι ούτε καν πρόσεχε τη συντροφιά της, ή

νεαρή αυτή ύπαρξη. Το μυαλό της έτρεχε άλλου, όπως ήμουν σίγουρος, και τα μάτια της προσηλωνόντουσαν συχνά στο κενό...

"Ενοιωθα άθελά μου μιὰ γοητεία στο αντίκρυσμά της. "Αλλαξα θέσι με τρόπο, ώστε να θρεθώ πιο μακριά της και αντίκρυ της. "Απ' τη θέσι αυτή, τώρα μπορούσα και την περιεργαζόμουν πιο καλά και πιο προσεχτικά.

Σκίρτησα κανά-δυο φορές, καθώς ένοιωσα τα μάτια της να στηλώνονται τυχαία άπάνω μου. "Η λάμψη τους με τραβούσε άκατανίκητα. "Η έμφάνισί της, ήταν έμφάνισι επιβλητική πλάσματος ξεχωριστού κι' ιδανικού. "Αρχισα, έξ αιτίας της, να νοιώθω πραγματικό ένδιαφέρον γι' αυτή τη χοροεσπερίδα, στην όποια ήρθα άποκλειστικώς και μόνο για σκοπό δοκιμής...

"Επιτέλους, σπρωγμένη ίσως άπ' το έπίμονο βλέμμα μου, φάνηκε σαν να ένωχλήθηκε, και γυρίζοντας λίγο το κεφάλι της μ' είδε. Με πρόσεξε. Κάρφωσε για λίγο το βλέμμα της έξεταστικά, άπάνω μου. Καί, καθώς φάνηκε άπ' το ύφος της, έμεινε εύχαριστημένη άπ' την έξετασί της αυτή!

Δίχως νάχω συναίσθησι του τί κάνω, της έννεψα για έναν χορό. Κούνησε το χαριτωμένο κεφάλι της, καταφοτικά. Πλησίασα τότε τη συντροφιά της, ύποκλήθηκα με άβρότητα, και ζήτησα την άδεια — άπ' τον πιο σεβαστό και ήλικιωμένο κύριο της συντροφιάς — να χορέψω με την έκλεκτή αυτή κυρία...

"Η άδεια μου δόθηκε άμέσως, και χωρίς καμμιὰ δυσκολία. Σε λίγο, γυρμένη άπαλά στην άγκαλιά μου ή νεαρή γυναίκα, άρχισε να νανουρίζεται ήδονικά άπ' τις μεθυστικές νότες της μουσικής.

"Ενοιωθα συγκίνησι έντονη, καθώς έσφιγγα το χυτό κορμί της στο μπράτσο μου. Σε μιὰ στιγμή, τόλμησα να τη ρωτήσω το όνομά της.

—Τζούλια! μου άπάντησε, άπλά και σκέτα.

Της ψιθύρισα λίγα λόγια θαυμασμού για την ώμορφιά της, μακαρίζοντας συγχρόνως τον έαυτό μου για την εύτυχία που ένοιωθα στη γνωριμία της. Φάνηκε να με άκούη με ξεχωριστή ίκανοποίησι, αλλά και με κάποια στενοχωρία...

—Τζούλια μονάχα λέγεστε; τόλμησε ξανά να τη ρωτήσω, έπιθυμώντας μιὰ στενώτερη γνωριμία μαζί της.

—"Ετσι άρχίζετε όλοι σας! μου άπάντησε σαρκαστικά κι' άπροσδόκητα, άλλα και με πόνο στη φωνή της.

Κι' ένω την κύτταζα έκθαμβος, μην καταλαβαίνοντας τί ήθελε να πη, εκείνη πρόσθεσε με τον ίδιο σαρκασμό και πόνο:

—Οι ίδιοι είστε, όλοι οι άντρες!... Με τις ίδιες γλυκές ματιές άρχίζετε, και με τα ίδια κολακαυτικά λόγια... "Υστερα, έξαφανίζετε άπό μπροστά μας, για ποιάς έέρει ποιές κοινούργιες περιπέτειες!... Ναι, Τζούλια σκέτη, με λένε... Είμαι μαννακέν... Είμαι ένα «τίποτε», ένα «μηδέν» τόσο για κάποιον, για τον όποιο όμως ήμουν άλλοτε το «ΠΑΝ». Το «ΠΑΝ»!

Κόμπιασε άπό άξαφνους λυγμούς, με άφησε άπότομα, και χάθηκε μέσα στην πλημμύρα των ζευγαριών, για να κρυφτή κάπου και να κλάψη έλεύθερα!

"Εμεινα άπολιθωμένος μπρός στο αισθηματικό αυτό δράμα, το όποιο άποκαλύφθηκε τόσο άπροσδόκητα στα μάτια μου. Έξηγοΐσα τώρα εύκολα την άφηρημάδα του έκλεκτού αυτού πλάσματος. "Αποσιάζε άπ' τον χορό ο άγαπημένος της, ο άπιστος και σκληρός, άδιαφώρωντας πειά γι' αυτή... Κι' όμως, όπως φαινόταν άπ' τα πονεμένα και

πικρά λόγια της, κάποτε την αγαπούσε τρελλά και την είχε πλανέψει με τὰ άπατηλά του λόγια!!

Έφυγα άμέσως άπ' τόν χορό, άποκαρδιωμένος, και σίγουρος πειά για τόν έαυτό μου...

Έν τώ μεταξύ, ή ήμέρες περνούσαν. Κι' όταν ο Κέντ νύρισε, θρήκε περισσότερο σταθερή και θεμελιωμένη την άπόφασί μου να πάω κοντά του. "Αν είχε μείνει τυχόν ένας κόκκος ευαισθησίας κι' αίσθηματικότητος μέσα μου, τόν είχε καταστρέψει πειά ή λεπτόλογη έρευνα που έκανα τόσες μέρες στη συνείδησί μου. Ποτέ δέν είχα άλλοτε ξαναδής, με τόση διαύγεια και ψυχραιμία, τό παρελθόν μου τό τρικυμισμένο!

Ω, τό παρελθόν!

Έσπασα με άτρομο χέρι τούς τελευταίους δεσμούς, οι όποιοι με κρατούσαν δεμένον με τό παρελθόν μου. Έγραψα στη Βαλεντίνη. Θα μάθη ποιοι άνώτεροι λόγοι άνθρωπισμού και ποιά πιο ψηλότερη κι' ευγενικότερη άγάπη μ' έσπρωξαν να της πώ τό: «Χαίρε»!

Δέν θα ξαναδοκιμάσω, θέβαια, τις συγκινήσεις του ένόγου έρωτος, τις τόσο ήδονικές και φριχτές συγχρόνως. Άλλά θα έχω τουλάχιστον τη χαρά, ότι είμαι στόν κόσμο κάτι, τόσο για τόν έαυτό μου, όσο και για τούς άλλους...

Ω, δέν θα δημιουργώ πειά δυστυχισμένες καρδιές, με τὰ άμαρτωλά σισθήματά μου. Ίσα-ίσα, ίσως, να συντελεσω κάπως κι' έγώ στην έλευθερία ύποδούλων ευγενών λαών, καθώς και στην ευδαιμονία τους.

Στό καλό για πάντα, παληέ Έαυτέ μου!

Τ Ε Λ Ο Σ

ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΤΗΣ
"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,,
 ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
 ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
ΑΝΤΡΕ ΝΤΕΛΚΑΝ

ΤΡΕΛΛΗ ΑΠΟ ΑΓΑΠΗ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ: Ν. ΑΔΑΚΡΥΤΟΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ

ΤΟΥ ΟΥΪΛΙΑΜ ΣΚΩΤ

"ΤΟ ΡΟΖ ΚΑΠΕΛΛΟ,,

ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΠΟΙΚΙΛΗ ΥΛΗ

«Θυμάστε αυτό»;... «Θυμάστε εκείνο»;... Και τὰ διάφορα έπεισόδια της ευτυχισμένης παιδικής ζωής μας, άποτελούσαν θέμα άνεξάντλητο κι' ένδιαφέρον, στη συνομιλία μας αυτή.

Σέ μιέ στιγμή, ρώτησα τη Βαλεντίνη για την ύγεια του συζύγου της. Γύρισε άμέσως άλλου τὰ μάτια της, και ψιθύρισε:

—Δέν ξέρω... Η μητέρα μου θα σας πη!

Μιλήσαμε για πολλά, άκομη. Νοιώθαμε, ότι ο καθένας μας προσπαθούσε να διαβάσει καθαρά, τό τί συνέβαινε στην ψυχή του άλλου. Καί, τέλος, σηκώθηκα να φύγω.

Στόν τρόπο που μου έσφιξε τό χέρι, διέκρινα την έκφρασι της ζωηρής συμπαθείας έκ μέρους της. Έπανέλαθε την παράκλησί της να την επισκέπτωμαι συχνά, και της τό ύποσχέθηκα με την καρδιά μου.

Πραγματικά, κάθε Παρασκευή — όπως άλλοτε — την επισκεπτομουν. Περνούσαμε μαζί μερικές ώρες άξέχαστης πνευματικής επικοινωνίας, τις όποιες αναπολούσα κατόπιν με γλυκειά μελαγχολία, καθ' όλο τό υπόλοιπο της έβδομάδος. Ήσυχα, σταθερά, χωρίς προσπάθεια και χωρίς ίχνη πόθου, ή νεαρή γυναίκα συμπλήρωνε κάθε Παρασκευή την κατάρκτησι της καρδιάς μου. Συχνά πέφταμε σέ σιωπηλούς ρεμβασμούς κι' οι δύο μας. Και νοιώθαμε τότε αλάνθαστα, ότι ή καρδιάς μας με τούς ίδιους χτύπους παλλόντουσαν κι' ότι ή ψυχές μας από τό ίδιο άγνό αίσθημα της άμοιβαίας κι' ήρεμης άφοσιώσεως πλημμύριζαν...

Τη γλυκειά αυτή μονοτονία της ζωής μου, επί τόσους μήνες τώρα, ήρθε να διακόψη κάποιο γράμμα του Κέντ, κατά τὰ τέλη Οκτωβρίου. Μοϋγραφε:

«Γύρισα κιόλας στο Παρίσι. Θα μείνω έναν μήνα. Ύστερα θα πάω στην Ίρλανδία, όπου με ζητούν. Ελπίζω να σε δω».

Λίγες ήμέρες άργότερα μου τηλεγράφησε, και πήγα στο σταθμό. Έρχόταν, ο ύπεροχος αυτός φίλος μου, στο Πλουί!

Στό τραίνο, μάταια προσπαθούσα να τόν ξεχωρίσω ανάμεσα στους άλλους επίβάτες. Κάποιος που στεκόταν πλάι μου, έδω και λίγες στιγμές, με φώναζε με τόνόμά μου. Ήταν ο Κέντ. Κατάπληκτος τόν κύτταξα με άμφιβολία. Ήταν άγνωρίστος. Τά γένεια του είχαν μεγαλώσει πολύ, κι' ήσαν γκριζα πειά. Τό δέρμα του κιτρινο και τραχύ, σαν άκατέργαστο δέρμα ζώου. Η χειρωνακτική δουλειά, ποιος ξέρει ποια, είχε άφανίσει τὰ χέρια του, λες κι' ήσαν χέρια ευλοκόπου. Και μόνον τὰ μικρά του μάτια, τὰ γεμάτα από έξυπνάδα, έμεναν τὰ ίδια...

—Αγαπητέ μου Φρέδ, δυσκολεύεσαι να με γνωρίσεις! μου είπε γελαστά. Δέν πιστεύω δά, να προσβάλλεται ο άριστοκρατικός σου άπ' τη φίλια ένός πληθείου όπως έγώ!... Έλα, νεαρέ μου... Αγκάλιασέ με άμέσως... Μπορεί ν' άλλαξε τό κορμί μου, αλλά ή ψυχή μου έμεινε ή ίδια!

Ήμουν ήδη στην άγκαλιά του, και φιληθήκαμε τρυφερά. Τόν πήρα στο άμάξι μου, και τόν ώδήγησα στον πύργο μου. Στό δρόμο, του διηγήθηκα βιαστικά τὰ έπεισόδια της προηγούμενης ζωής μου. Και στην έπιμονή του την άνεξηγήτη, τόν θεβαίωσα κατηγορηματικά ότι έπαυα πειά να σκέπτωμαι τη Μαρία, κι' ότι έδω στη μοναξιά του Πλουί ήμουν κατευχαριστήμενος κι' ήσυχος...

—Τότε, κάτι μου κρύβεις! Έξέπασε με ώμη ειλικρίνεια ο Κέντ, άφου με άκουσε ύπομονετικά τόση ώρα. Δέν μου τὰ έπες δά!... Ασφαλώς, θα αγαπάς κάποια άλλη γυναίκα... Κι' αυτή ή άλλη, δέν φαίνεται να είνε μακριά άπ' τό άπομονωμένο σου τό Πλουί!

Έγινα κατάχλωμος. Μου συνέβη, τι συμβαίνει και με μερικούς άρρώστους, στους όποιους ο γιατρός λέει ξαφνικά ότι πάσχουν από

μιὰ τρομερή ασθένεια, ἐνῶ ἐκεῖνοι νόμιζαν τὸν ἑαυτοῦ τους ἐντελῶς θεραπευμένον!

Σιωποῦσα, κι' ἀμηχανοῦσα, σκουπίζοντας τὸν ἰδρώτα μου. Τέλος, διηγήθηκα στὸν διαβόλεμένο φίλο μου ὅλες τις λεπτομέρειες τῆς καινούργιας αὐτῆς περιπετειᾶς μου.

— Ὡστε ἀγαπᾶς ὀριστικῶς τώρα, αὐτὴ τὴν κυρία ντὲ Σαίν-Ζερύ; Ἐνῶτε ὁ Κέντ, ὅταν τελείωσα.

— Ὁχι! ἀπάντησα. Μιὰ συμπάθεια μονάχα ἔχω γι' αὐτήν... Ἡ γλυκύτης, καὶ ἡ θλιβερὴ ζωὴ της, μὲ συγκινοῦν ἀπλῶς!

— Κι' αὐτὴ;... Ποιὲς εἶνε ἡ διαθέσεις της ἀπέναντί σου;

— Εὐχαριστεῖται νὰ μὲ βλέπῃ! ἀπάντησα ἄοριστα. Ἀντιπροσωπεύω γι' αὐτὴν τὴν τὸν κόσμον, ἀπ' τὸν ὁποῖο τὴν στέρησε ἡ κακὴ της τύχη!

— Νά, λοιπόν, ὁ κίνδυνος! ἔκανε ὠμά, ὁ Κέντ. Εἴστε σὰν δυὸ ναυαγοὶ σ' ἓνα ξερονήσι!... Ὅσο καὶ νὰ ἀντιπαθῇτε τυχόν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, στὰ τελευταῖα θὰ καταλήξετε ν' ἀγαπηθῇτε τρελλά!

Ἐμείνα σιωπηλὸς. Εἶχαμε φτάσει πειὰ στὸν πύργο μου, ὅπου φιλοξένησα τὸν Κέντ γιὰ δυὸ ἡμέρες μὲ ὅλη τὴ διαχυτικότητά της στενῆς μας φιλίας. Ὁ ἴδιος ἐκφυετὴ τῆ ζωῆς του καὶ τοὺς σκοπούς του, καὶ διαρκῶς εὐχαριστιόταν στὶς διηγήσεις τῆς δικῆς μου ζωῆς.

Κι' ὅταν πειὰ τὸν συνῶδισα πάλι ὡς τὸν σταθμὸ, γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ Παρίσι, μοῦ εἶπε μὲ ἀποφασιστικότητά σὰν νὰ ξεσποῦσε ἑαφνικῶς:

— Ἐρχεσαι μαζί μου;... Πᾶμε στὴν πατρίδα μου τὴν Ἰρλανδία, νὰ βοηθήσῃς κι' ἐσὺ τὸν ἱερὸ ἀγῶνα της μὲ τὸ ὄνομά σου καὶ μὲ τὸν πλοῦτό σου;... Νά, αὐτὲς εἶνε ἀνδρικές ἀσχολίες, τίμιες καὶ εὐλογημένες!... Σ' αὐτὸ ἔχω ἀφιερῶσει τόσα χρόνια, ὁλόκληρη τὴν ὑπαρξί μου... Συνωμοτῶ κατὰ τῶν τυράννων Ἀγγλῶν μαζί μὲ ἄλλους Ἰρλανδοὺς πατριῶτες, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸν κίνδυνο, γιὰ τὶς δολοφονικὲς ἐναντίον μου ἀποπειρές, γιὰ τὶς ἐξορίες μου στὴ Γαλλία, στὴν Ἀμερική, κι' ἄλλοι, κι' ἀψηφώντας τὴν πείνα, τὶς στέρσεις καὶ τὶς ἀγρίες κι' ἀσυμβίβαστες χειρωνακτικὲς δουλειές... Περιφρονῶ τὰ χαϊδεμένα χερουδεῖμ σὰν κι' ἐσένα, τὰ ὁποῖα δὲν κάνουν ἄλλη δουλειά, παρὰ ἄλλοτε σπέρνουν τὴν ἀμαρτία καὶ τὴ δυστυχία στὰ ἡσυχὰ ἀνδρόγυνα, κι' ἄλλοτε ἐρωτεύονται σαχλὰ ἀναμικτές καὶ ρομαντικὲς κοπέλλες!... Ἔλα μαζί μου, φρέδ... Σ' ἀγαπῶ εὐλικρινά, μὲ τὸν δικό μου τρόπο, καὶ θέλω νὰ σὲ κάνω ἄντρα μὲ ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξεως... Ἔλα μαζί μου νὰ ὑπηρετήσῃς ἕναν τίμιον καὶ ἱερὸ σκοπὸ, γιὰ νὰ ἐξιλεωθῇς ἔτσι γιὰ τὸ ἀνάξιο κι' ἄσκοπο παρελθόν σου καὶ νὰ σωθῇς ἀπὸ παρόμοιον ἀσφαλῶς μέλλον!

Μὲ μαστίνωσαν τὰ λόγια του, ἀλλὰ δὲν θύμωσα. Ἦξερα τὴ βία, ἀλλὰ εὐλικρινὴ καρδιά του. Ὡστόσο, ἔδειξα ἀδυναμία. Τὰ πεπραγμένα του κι' ὁ χαρακτήρας του, δὲν συμβιβάζοντο σὰν μὲ τὸν χαρακτήρα μου καὶ μὲ τὴ δική μου μοῖρα. Τὸ τραῖνο σφύριξε, κι' ἄρχισε νὰ ξεκινᾷ, δίχως ἐγὼ νὰ βγάλω ἄχνα.

Φιληθήκαμε σιωπηλὰ καὶ βιαστικὰ... Κι' ὕστερα, γύρισα σιγὰ-σιγὰ καὶ πεζός, στὸ Πλουί...

***

Τὴν πρώτη Κυριακή, ὕστερα ἀπ' τὴν ἀναχώρησι τοῦ Κέντ, θέλησα νὰ πάω στὴν ἐκκλησία γιὰ πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια. Αἰσθανόμουν τὴν ἀνάγκη ν' ἀναζητήσω στὸ Θεὸ λίγη ἡρεμία, ἔπειτα ἀπ' τὴν κρυφὴ φουρτούνα στὴν ὁποία μ' ἔρριξαν τὰ ὠμά λόγια τοῦ φίλου μου...

Οἱ χωρικοὶ μ' εἶδαν μ' ἐκπληξί, ἀνάμεσά τους. Ἀδιαφόρησα ὅμως γιὰ τὴν εὐλαβικὴ καὶ σιωπηλὴ περιέργειά τους, καὶ προσευχή-

θηκα μὲ κατόνυξι βαθειά. Ὅταν τελείωσε ἡ λειτουργία, τράφηκα γιὰ τὸ ἀμαξί μου, θελονίως νὰ ἐπιστρέψω ἀμεῶς στὸ Πλουί.

Μαζὺ μ' ἔμεινα ὁμως, ὅταν καὶ τὴν ἐκκλησία ἡ κυρία Πτυσσατελιέ κι' ἡ κυρία της. Τὶς συνῶδισα ἀπὸ αὐτοῖς ὡς τὸ πολυτέλες ἀμαξί τους, μιλώντας τους ἀφιερῶντας γιὰ τὸν καιρὸ καὶ γιὰ τὰ σπάρια. Ὅταν ἀνεσηκαν, καὶ πρὶν τοὺς ἀποχαιρετήσω, ἡ βαλεντινὴ κυττωντάς με ἐπιμονά, εἶπε στὴ μητέρα της:

— Μητέρα, σὲν παρακαλεῖς τὸν κύριον ντὲ Περινὺ νὰ φάῃ μαζί μας στο Ζαγιάρ;

Μ' ἐνθουσιασμό ἡ παχουλὴ κυρία ἀκούσε τὴν πρότασι αὐτὴ κι' ἄρχισε νὰ μὲ παρακάλῃ ἐπιμονά. Ζυγχνονῶς κι' ἡ βαλεντινὴ εἶχε καρφώσει ἱκετευτικὰ τὰ ματία της στὰ ματία μου, σὰν νὰ μούλεγε ἄφρων:

— Ἔλα!... Ποθῶ ὁλόψυχα νὰ ρθῇς!

Ἐδῶσα τὸ ἀμαξί μου, λεγονίως στὸν Ζοῦστ νὰ ρθῇ κατὰ τὶς τρεῖς ἡ ὥρα στὸ Ζαγιάρ, νὰ μὲ παρῇ. Ἐπειτα ἀνέσηκα στὸ ἀμαξί τους, καθίσα πλάι στὴ βαλεντινὴ καὶ φτάσαμε στὸ μεγαρὸ τους χωρὶς κανένα ἰδιαίτερον ἐπεισόδιον στὸ δρόμο.

Τὸ πρόγευμά μας ἄρχισε καὶ τελείωσε σὲ μιὰ εὐθυμία, ἀσυνήθιστη τὸ ὅστανισμένο αὐτὸ σπίτι. Καποῖος δαιμόνας μὲ εἶχε σπρώξει νὰ φανῶ πολὺ εὐχάριστος στοὺς οἰκοδεσπότης, καὶ τὰ εὐθυμὰ λόγια πούλεγα, σκόρπισαν σὲ ὅλους τὴν καλὴ διάθεσι. Ὅλοι γελοῦσαν. Κι' ἡ ἴδια ἡ βαλεντινὴ ἀκόμα χαμογελοῦσε, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι τὸ χαμόγελο ἦταν διαβατικὸ στὰ χεῖλη της κι' ἐσθύνε ἀμέσως κατόπιν.

Κάποτε, ἐπιτέλους, ἡ κυρία Πτυσσατελιέ μας ζήτησε τὴν ἄδεια νὰ πάῃ στὸν ἐσπερινό. Ἐπίσης κι' ὁ σύζυγός της, ἔχοντας μερικὲς ἀσχολίες, μὲ ἀποχαιρέτησε συγκινημένος καὶ σφιγγόντάς μου τὸ χέρι. Καθῶς μοῦ εἶπε, τοῦ εἶχε κάνει μεγάλη τιμὴ ἡ γνωριμία μου κι' ἡ ἐπίσκεψί μου.

Ἐμείνα μόνος μὲ τὴ βαλεντινὴ. Μιὰ σιωπὴ εἶχε τώρα ἀπλωθῇ μεταξύ μας. Ἀξάφνα, ἡ νεαρὴ γυναῖκα, προσηλώνοντας τὸ βλέμμα της ἀπάνω μου, μουρμούρισε:

— Κύριε, δὲν θέλω νὰ κάνω κατάχρησι τῆς καλωσύνης σας... Ἐπέμεινα σήμερα τὸ πρωὶ νὰ σὰς φέρω ἐδῶ, ἐνῶ σὲς ἀσφαλῶς δὲν θὰ θέλατε... Πρέπει ὁμως νὰ μὲ συγχωρήσετε, γιατί ἔχω νὰ σὰς ζητήσω μιὰ πολὺ σοβαρὴ συμβουλή. Μοῦ ἐπιτρέπετε ἀράγε νὰ σὰς ἀπασχολήσω μὲ ὑποθέσεις τόσο προσωπικὲς μου;

Διαμαρτυρήθηκα καὶ τῆς εἶπα ὅτι εἶμαι ὁλόψυχα στὴ διάθεσί της. — Σὰς εὐχαριστῶ! μοῦ ἀπάντησε. Ἐλᾶτε στὸ περίπτερό τοῦ κήπου... Ἐκεῖ θὰ μιλήσουμε μὲ περισσώτερη ἀνεσι!

Λίγες στιγμὲς ἀργότερα, βρισκόμεστε σὲ μιὰ ὠραία σκιάδα, καταμνηστὴ στὸν κήπο, φραγμένη ἀπὸ κάγκελλα σὰν ἓνα εἶδος περιπτέρου. Καθίσαμε πλάι-πλάι, ἄφωνοι. Ἐπιτέλους, σηκώνοντας τὸ ὠραῖο καὶ χλωμὸ πρόσωπό της, μὲ ρώτησε ἀπότομα:

— Βρίσκετε ὅτι ὑποφέρω;

Τὴν κύτταξα μ' ἐκπληξί, κι' εἶπα:

— Ὁχι!... Σήμερα, προπάντων, φαίνεστε πολὺ καλὰ στὴν ὑγεία σας.

— Ἀσφαλῶς! ἀπάντησε. Ἡ εὐχαρίστησι ποὺ σὰς βλέπω μοῦ ἔδωκε αὐτὸ τὸ ὠραῖο ὕψος τῆς ὑγείας καὶ τῆς εὐδιαθεσίας... Ὡστόσο, φαίνεται ὅτι εἶμαι πολὺ ἄρρωστη... Ἀκούσα χθὲς τυχαίως τὸν γιὰ τὸ νὰ λήθῃ στὴ μαμά μου, ὅτι ἡ κατάστασί μου εἶνε σοβαρά!

— Σοβαρά; μουρμούρισα σφινμένως ἀπὸ προαισθητικὴ πένθιμος. Γιὰ ποιὸ λόγο;... Ἀπὸ τί ὑποφέρετε, λοιπόν;

Ἡ βαλεντινὴ σκέσθηκε λίγο. Ἐπειτα μουρμούρισε:

— Δὲν κατάλαβα καλὰ τὰ λόγια τοῦ γιατροῦ... Πάντως, μιλοῦ-

σε για μιά εξαιρετική αδυναμία κι' αναιμία... "Ελεγε, ότι τὸ Σαι-
γιάρ εἶνε πολὺ υγρὸ κι' ὅτι ὑπῆρξε νὰ φύγω γιὰ νοτιώτερα κλίματα.

Χωρὶς νὰ τὸ θελῶ, τραυλίσαι:

—Νὰ φύγετε;... Κι' ὕστερα, ἐγώ.

Χαμογέλασε τότε ἡ Βαλεντίνη, μ' ὀλοφάνερη χαρά! κι' εἶπε:

—Δὲν θέλετε νὰ φύγω;

"Ενοιῶσα ντροπὴ γιὰ ὅσα εἶπα κι' ἐπανάλαβα συγχισμένοις:

—...Δὲν θὰ ἤθελα, θεθαίαι!... Ὡστόσο, πρέπει νὰ φύγετε χάριν
τῆς υγείας σας... Εἶμαι πολὺ ἐνωστικὸς ἐγώ και μὴ δίνετε σημασία
στα λόγια μου... Πρέπει νὰ φύγετε γιὰ τὴν υγεία σας!

"Ἦταν καταχαρούμενη. Καὶ μὲ λαχτάρα μου εἶπε:

—Ὅχι λοιπὸν, φίλε μου!... Δὲν θὰ φύγω... Εἶμαι πολὺ εὐτυ-
χῆς, πού κατέχω μιά θέσι στὴ ζωὴ σας... και πού ἡ παρουσία μου
σας εἶνε ἀγαπητὴ!... Προτιμῶ λοιπὸν νὰ διακινδυνεύω λίγο τὴν
υγεία μου, ἀρκεῖ νὰ ὀρίσκωμαι κοντὰ σας!

Διαμαρτυρήθηκα, γεμάτος ἀπὸ θαθεῖα συγκίνησι.

—Επιμένω! Ξανάπε ἡ Βαλεντίνη. Καὶ σὰς θεθαίω, ὅτι λέω ἀπλῶς
τὴν ἀλήθεια, ὅπως τὴν αισθάνομαι!... Θέλω νὰ εἶμαι εὐλκρινῆς ἀ-
πέναντί σας... Λοιπὸν, εἰστε δυστυχῆς ἀπὸ κάποια κρυφὴ σας θλιψί-
... Κι' ἐγὼ ἐπίσης εἶμαι δυστυχῆς, γιὰ τὸν ἀτυχὸ γάμο μου... Ἐσεῖς κον-
τὰ μου παρηγοριέστε γιὰ τὸν πόνο σας... Κι' ἐγὼ ἐπίσης τὸ ἴδιο
κοντὰ σας... Κι' ἐφορῶν ἡ παλαιὰ συμπαιδεία μας ἐσπρώξε τὸν ἕνα
μας κοντὰ στὸν ἄλλον, δὲν θέλω νὰ χωριστοῦμε ἐξ αἰτίας μου!... Θὰ
μείνω!

"Ἦμουν κατασυγχισμένος. Ἡ στάσι τῆς Βαλεντίνης μου παρουσιά-
στηκε ἀπρόοπτη, ἀλλὰ κι' ἀφελῆς κι' ἀποφασιστικὴ. Ἡ συμπαθεία μου
γι' αὐτὴν μεγάλωσε. Κι' ἂν δὲν ντρεπόμουν, θὰ τὴν φιλοῦσα ὅπως θὰ
φιλοῦσα τὴ θεῖα Σιδωνία ἢ τὴ γιαγιά μου...

Τὸ σκοτάδι τοῦ περασμένου πειὰ δειλινοῦ, μᾶς ὄρῃκε ἀκόμα μέσα
σ' ἐκεῖνο τὸ περίπτερο. "Ἦν, κρατοῦσα μὲ τρυφερότητα τὰ χέρια τῆς
στὰ δικά μου, καὶ συνμιλοῦσαμε στοργικά, σχεδὸν ἀδελφικά, γιὰ
τὶς λύπες τῆς καὶ γιὰ τὶς λύπες μου. Τῆς σύστηνα μὲ θερμὴ νὰ φύγῃ,
καὶ νὰ κυττάξῃ τὴν υγεία τῆς, τὴν τόσο πειὰ πολυτίμη γιὰ μένα...

—Πολὺ καλὰ! μου εἶπε ἀξαφνα, σὲ μιά στιγμή. Θὰ σὰς ὑπακού-
σω καὶ θὰ φύγω!

Καὶ τὰ χέρια τῆς, ἔσφιγγαν τώρα μὲ θερμὴ τὰ δικά μου. Τὸ σκο-
τάδι μᾶς εἶχε σκεπάσει πειὰ. Ἐπρεπε γιὰ πολλοὺς λόγους, νὰ φύγου-
με ἀπὸ κεῖ. Τῆς φίλησα λοιπὸν εὐλαβικά καὶ στοργικά τὸ χέρι, καὶ
ἔγῃκαμε ἀπ' τὸ περίπτερο μαζύ.

Σὲ λίγο, ἔφυγα γιὰ τὸ Πλουί, εὐτυχισμένος μαζύ καὶ δυσarre-
στημένος. Εὐτυχισμένος, γιατί ἡ ψυχὴ μου ἦταν γεμάτη ἀπὸ τρυφερὴ
στοργή, γιὰ τὴ φτώχη μου κι' ἀγνὴ Βαλεντίνη... Καὶ δυσarreστημέ-
νος, γιατί ἐκεῖνη ἡ ἀπομόνωσί μας τόσες ὥρες στὸ περίπτερο, καθὼς
κι' ἡ ἀμοιβαίως περιποιησεις μας, εἶχαν προκαλέσει συνοφρύωμα ὑπο-
ψίας στὴν κυρία Ντυσατελιέ, καὶ κρυφὰ πονηροχαμόγελα στὰ χεῖλη
τῶν ὑπηρέτων!

Λίγες ἡμέρες ἀργότερα, ἡ Βαλεντίνη ἔφευγε γιὰ τὸ Ἰέρ, κατὰ
συμβουλὴ τοῦ ἱατροῦ, ἐνῶ ἐγὼ πλανιόμουν τώρα μελαγχολικὸς καὶ
λυπημένος δῶ κι' ἐκεῖ, ἀναπολῶντας τὴ μορφή τῆς τρυφερά, καὶ με-
τρῶντας τὶς ὥρες καὶ τὶς στιγμὰς πού μὲ χωρίζαν ἀπ' τὸν γυρι-
σμό τῆς...

***

Πέρασαν δυὸ μῆνες, ἀτελείωτοι γιὰ μένα, κι' ἐπιτέλους γύρισε ἡ
Βαλεντίνη ἀπ' τὸ Ἰέρ. Λαχταρισμένος, ἔτρεξα τὴν ἐπομένη στὸ Σαι-
γιάρ, γιὰ νὰ τῆς πῶ τὸ «καλῶς ἦλθες». Ἀλλὰ... παράξενο! Ἀντὶ νὰ
χαρῶ γιὰ τὴν καταφανῆ βελτίωσι τῆς υγείας τῆς καὶ γιὰ τὰ δροσερά

τριαντάφυλλα τοῦ προσώπου τῆς, ἐνοιῶσα ἕνα πείσμα μοχθηρὸ κι' ἀ-
νεξήγητο μέσα μου!

Ναί, νόμιζα ὅτι ἡ ἀπουσία μου θὰ τῆς εἶχε κοστίσει κι' ὅτι κα-
τὰ τοὺς μῆνες αὐτοὺς τοῦ χωρισμοῦ μας θάπρεπε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ
στενάξῃ.

"Εδίδα λοιπὸν σκληρότητα καὶ ψυχρότητα, κατὰ τὴν πρώτη αὐτὴ
συνάντησί μας. Τὸ ὠραῖο πρόσωπό τῆς δὲν ἀργησε νὰ σκοτεινιάσῃ,
κι' ἕνα παράπονο κρυφὸ τῆς ἔφερε θούρκωμα στὰ μάτια. Ὡστόσο, δὲν
εἶπε τίποτε τὸ ὁποῖο νὰ δείχνῃ τὴν πικρὴ τῆς ἀγωνία. Κι' ἐγώ, πῶ
πειστωμένος ἀκόμα, σηκώθηκα σὲ λίγο νὰ φύγω.

—Μὲ συγχωρεῖτε! μευρμούρισα, χλωμὸς ἀπὸ ἀσυγκράτητη κα-
κία. Βιάζομαι... Κάποια ἐπείγουσα ἐργασία μὲ περιμένει!

Τὰ μάτια τῆς ἐξακολουθοῦσαν νὰ εἶνε θουρκωμένα. Μόλις μου
ἄπλωσε τὸ χέρι, τῶσφιζα ἀδιάφορα καὶ τὸ ἄφησα ἀμέσως. Ὑποκλίθη-
κα ὕστερα μπρὸς στὴ μητέρα τῆς. Καὶ καθ' ἑλπίδα τὸ ἀλογό-
μου, ἔφυγα καλπάζοντας γιὰ τὸ Πλουί...

Μά... ἔφυγα γεμάτος ἀπὸ μίσος κι' ἀπὸ περιφρόνησι, γιὰ τὸν
ἑαυτὸ μου. Θεέ μου, πρέπει λοιπὸν νὰ κάνω διαρκῶς κακὸ, σὲ ὅ-
σους μὲ ἀγαποῦν;... Πέρασα ἄλλες δυὸ ἡμέρες ἀκόμα, ἡμέρες ἀπε-
ρίγραπτης λύπης, καὶ ἀηδίας γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου...
Σκέφτηκα σοβαρῶς ν' αὐτοκτονήσω... Βασανίζομουν τρομερά, ὅσο
σκεπτόμουν ὅτι:

—«Ἀγαπῶ μιά γυναῖκα... Μὲ ἀγαπᾷ κι' αὐτὴ... Κι' ὅμως, τῆς
ξεσχίζω τὴν καρδιά, ἀθελά μου, καὶ δίχως νὰ μπορῶ νὰ κἄμω δια-
φορετικὰ!!

Τέλος, κατὰ τὸ ἑράδου τῆς δευτέρας ἡμέρας, ἔλαβα ἀπ' τὴ Βαλεν-
τίνη τὴν ἐξῆς ἐπιστολή:

«Ἀγαπητέ μου φίλε, τί γίνεστε;... Ὡστε δὲν ἦταν ἕνα περαστικὸ
καπρίτσιο, ἢ πρὸ δυὸ ἡμερῶν ψυχρότης καὶ μελαγχολία σας;... Τί σας
ἔκαμα;... Γιατί μὲ ἀφήνετε σὲ μιά τυραννικὴ ἀβεβαιότητα;... Ἀρρω-
στος εἰστε, ἢ ἐγὼ καὶ κανέναν ἀπ' τοὺς δικούς μου σὰς ψυχράναμε ἀθε-
λά μας;... Ἐλάτε λοιπὸν κοντὰ μου, καὶ δώστε μου μιά ἀπόδειξι φι-
λίας, ἀνοίγοντάς μου τὴν καρδιά σας!»

Φίλησα μὲ λαχτάρα αὐτὸ τὸ γραμματάκι. Κι' ὅμως, τὸ καταραμέ-
νο κι' ἀνεξήγητο πείσμα μου, μ' ἔκανε νὰ ἀπαντήσω, ὅτι ἤμουν λίγο
ἀδιάθετος, κι' ὅτι θὰ τοὺς ἐπισκεπτόμουν μόλις γινόμεν ἐντε-
λῶς καλὰ!

"Εστεῖλα τὸ γράμμα μου αὐτὸ μὲ τὸν Ζούστ, ὁ ὁποῖος ἐπιστρέ-
φοντας μὲ θεθαίωσε, ὅτι τῶσφιζα στὰ χέρια τῆς κυρίας ντὲ Σαιν-Ζερύ.

—Ἀπάντησι; ρώτησα μὲ κρυφὴ λαχτάρα.

—Δὲν μούδωσε! εἶπε ὁ ὑπηρέτης μου. Τὸ διάβασε μονάχα, καὶ
μου εἶπε ἕνα ἀπλὸ «καλὰ»!

Ντράπηκα νὰ ρωτήσω περισσότερα. Ὅταν ἔμεινα ὅμως μόνος, ὁ
οὐρανὸς σκοτεῖνιαισε μπροστά μου.

—Τελείωσαν ὅλα, πειὰ! ψιθύρισα μὲ ἀπόγνωσι.

Καὶ τρέμοντας ἀπ' τὴ συγκίνησι μου, σαρβάστηκα σὲ μιά πολυ-
θρόνα, κι' ἄρχισα νὰ καταριέμαι τὸν ἑαυτὸ μου καὶ νὰ κλαίω πικρά...

Δὲν ἔβρω πόσες ὥρες πέρασαν ἔτσι. Καὶ ξαφνικά, ὁ Ζούστ λαχα-
νισμένος φάνηκε στὴν πόρτα κι' εἶπε:

—Κύριε... συγγνώμη!... Ἡ κυρία ντὲ Σαιν-Ζερύ, ἦρθε νὰ σὰς
ἐπισκεφθῇ!... Βρίσκεται μέσα στὸ μεγάλο σαλόνι!

Ἡ καρδιά μου σκίρτησε θίαια, δὲν ἔβρω ἂν ἀπὸ εὐτυχία ἢ ἀπὸ
φόβο. Μὲ κόπο ἔσυρα τὰ βήματά μου ὥς τὸ σαλόνι, κι' εἶδα τὴ νεαρὴ
γυναῖκα ὀρθὴ μπροστὰ στὸ τζάκι.

—'Αγαπητή μου φίλη! μουρμούρισα σαστισμένος και κατά-
χλωμος και άπλωσα τὰ χέρια μου.

—Πολύ κακά ξέρετε να αγαπάτε! μου είπε τρέμοντας εκείνη, κι' έσπρωξε μακριά τὰ χέρια μου με ύφος παραπονού. Ξέρετε γιατί ήρθα εδώ;

Δέν απάντησα. "Επιασα μόνον τὰ χέρια της με λαχτάρα κι' άρχισα να τὰ καταφιλάω, ενώ τη φορά αυτή η Βαλεντίνη δεν προσπάθησε να τὰ άποσύρη...

Στενάζοντας επιτέλους, κάθησε στον καναπέ, ενώ εγώ στεκόμουν σαν ένοχος μπροστά της. Το φώς έρριχνε μιὰ γλυκεια λαμψη, στο σολόνι. Το πρόσωπο της νεαρής γυναικας, άστραφτερό από καλλονή, σκιαζόταν ωστόσο από έναν πέπλο θαθείας μελαγχολίας...

—Είμαι καλός φίλος! ψιθύρισα. Δέν αξίζω τίποτα... Δέν ήμουν αδιάθετος... Άλλά δεν ξέρω, σας θεοαίω, για ποιόν λόγο άρνηθήκα να ρθώ!... Νά, ή σκέψι ότι θα σας προξενούσα λύπη αν δεν έρχόμουν, μ' έκανε να μην έρθω!... Βλέπετε λοιπόν;... Είμαι σκληρός, κακός, και δεν πρέπει να με αγαπάτε!

Δέν μιλούσε. Με κύτταζε αλλόκοτα. Κι' ύστερα μουρμούρισε:

—Κι' όμως... δεν μπορώ να μη σας αγαπώ!

Και καθώς άρπαξα το χέρι της ξανα και το καταφιλούσα με λαχτάρα, εξακολούθησε να μουρμουρίζει:

—Φίλε μου, μην τὸ ξανακάνης αυτό!... Για ποιὸ λόγο εύχαριστεῖσαι να με θασανίζης;... Έλάτε να με βλέπετε, κάθε βράδυ. Θα είμαστε φρόνιμοι, κι' εύτυχεις... Ξέρω καλά θέδια ότι δεν είμαι γυναικά, σαν κι' εκείνες που γνωρίσατε στο Παρίσι... Δεν είμαι πνευματώδης και διασκεδαστική, σαν κι' εκείνες... Άλλά έχω καρδιά, και... σας αγαπώ!

Είπε πειὰ ολόκαθαρα τὸν «μεγάλο λόγο», ή γλυκειά μου Βαλεντίνη. Ίψφεις και λαχτάρα μ' έπνιγαν και μ' έρριξαν στα γόνατά της πικρά μεταμελημένον. Σκέπασα με δάκρυα και φιλιὰ τὸ κρινένιο και μυρωμένο χέρι της.

—Σας αγαπώ, Βαλεντίνη!... της είπα. Σας αγαπώ περισσότερο απ' όσο νομίζα κι' εγώ ὁ ίδιος... Άγαπώ την καρδιά σας, τὸ πνεύμα σας, την ωμορφιά σας... "Ω, αφήστε με να σας κυττάζω, αγαπημένη μου... Εἴστε ωμορφη, σαν την ίδια την άγνότητα... Κι' όμως, εγώ ὁ άθλος σας έκανα να υποφέρετε!... Συγχωρήστε με!

"Εκρυσσε τὸ μέτωπό της στον ὦμο μου, και ψιθύρισε:

—Σας συγχωρῶ και σας αγαπώ!

"Εξαλλος, πλησίασα τὰ χείλη μου στον κατάλευκο λαιμό της, τὸν άστραφτερό ανάμεσα στις γούνες που τὸν τύλιγαν. "Ενα φίλημα λαίμαργο και λαχταριστὸ με συγκλόνισε ὡς τὰ βάθη της ψυχῆς μου. Την ένοιωσα λιγοθυμισμένη να τρέμη άπαλά στα μπράτσα μου, ενώ τὰ χείλη της μουρμούριζαν:

—Φρειδερίκε μου... "Οχι!... Λυπήσου με!

"Έκανα μιὰ ήρωική κι' ήποτική προσπάθεια. Τη λυπήθηκα. Και ζαλισμένος άπομακρυνθηκα από κοντά της, πονώντας και λαχανιάζοντας...

Την κύτταξα. "Ηταν σαν άπολιθωμένη, ενώ κύμα ντροπῆς την έπνιγε, γι' αυτή τη στιγμιαία άδυναμία της κι' έγκατάλειψι της. Ντράπηκα κι' εγώ. Αυτή ή καταραμένη «σάρκα», με τὸς χυδαίους ήδονισμούς της, είχε μπη ξαφνικά ανάμεσά μας κι' είχε σκιάσει με ντροπή τὸ άγνὸ και λευκό μας αἶσθημα!

Σκυφτός, τη συνώδευσα σκυφτή ὡς κάτω στο άμάξι της. Την ὦρα που ξεκινούσε, μου ψιθύρισε:

—Σας περιμένω αἰριο!... Θα ρθῆτε στο Σαγιάρ;

—Θά ρθῶ! απάντησα, καταφιλώντας τὸ λεπτό της χέρι.

"Επῆγα την έπομένη τὸ βράδυ, αφού πρώτα πέρασα μιὰ ταραγμένη νύχτα και μιὰ πιὸ ταραγμένη ήμέρα. Η ύποδοχή που μου έκαμαν εκεί ήταν ένθουσιώδης. Ίδιαιτέρως, της Βαλεντίνης τὸ πρόσωπο έλαμπε από άφάνταστη άγαλλίασι. Άναγάλλιαζα κι' εγώ επίσης, καθώς την έβλεπα έτσι. Κι' ή ὠρες μας, ὡς τη στιγμή της άναχωρήσεώς μου, πέρασαν εύχάριστες κι' ήδονικές.

Ξαναπήγα και την έπομένη τὸ βράδυ. Και τη μεθεπομένη. Και κάθε βράδυ τώρα πήγαινα, επί ολόκληρες έβδομάδες. "Ωστόσο, ένας φραγμός αδιάθετος έμπαινε ανάμεσα στη Βαλεντίνη και σε μένα, κάθε φορά που θα τύχαινε να βρεθούμε μοναχοί. Η εύθυμία μας έσβυνε άπότομα, τότε, τὰ λόγια κοδόντουσαν στα χείλη μας... κι' ὄχι μονάχα δέν τολμούσα να μιλήσω, αλλά και να άλληλοκυτταχτούμε καν διατάζουμε!!

Κάθε βράδυ, φεύγοντας, μάλλωνα σκληρά τὸν έαυτό μου και ψιθύριζα με πείσμα:

—Τελείωσε, πειά!... Μόλις ξαναμείνουμε μοναχοι, θα την πλησιάσω άπότομα!... Θα την σφίξω στην άγκαλιά μου και θα την τρελλάνω στα φιλιὰ... Κι' ύστερα, θα την άναγκάσω να λαχανιάσει από ήδονή, και να μου παραδοθῆ διψασμένη απ' τὸν πόθο!

"Ωστόσο, την έπομένη τὸ ξεχνούσα ὅλα! Η άποφάσεις μου αυτές ή σαρκικές έσβυναν άμέσως, μόλις αντίκρυζα την άνεξήγητα έπιθλητική άγνότητα της υπέροχης εκείνης νεαρῆς γυναικας....

"Ετσι περνούσαν ή έβδομάδες κι' οι μήνες, δίχως τίποτα να κηλιδῶσι τις άσπιλες σχέσεις μας. "Ολοι στο χωριὸ νόμιζαν ότι ήμουν έρωμένος της νεαρῆς υποκομήσης. Ο άββάς Γκρανζενέβ μου έρριχνε θυμωμένα βλέμματα, όταν με συναντούσε. Ο ιατρός Μαντελὲν μου χαμογελοῦσε πονηρὸ και κάποτε μου είπε άόριστα:

—Εύτυχισμένε θνητέ!... Δὸν Ζουάν!

"Ολα αυτά ὁμως ήσαν αδιάφορα για μένα και για τη Βαλεντίνη, ή ὁποία ένοιωθε επίσης τη γενική έναντίον μας κατακραυγή δίχως να μου λήη τίποτα. Η προικισμένες με άνώτερη υπόστασι ψυχές μας, χαϊρντούσαν την άγνότητα τὸν σχέσεών μας, δίχως να δίνουν σημασία στην ταπεινή κακογλωσσία τοῦ κόσμου.

Τέλος, κάποιο άπόγευμα, έλαβα μιὰ έπιστολή απ' τὸν κύριο ντὲ Μαλεζέρ, ὅπως τη γνώρισα απ' τὸν γοαφικό του χαοακτήρα. Με δάχτυλα τρεμουλιαστά την άνοιξα και διάβασα τὰ εξῆς:

«Εἴμαστε τρομερά στενωχωρημένοι, παιδί μου. Η Μαρία Τερέζα, τόσο φιλάσθενη τώρα τελευταία, εἶνε πειὰ βαρεία άρρωστη. Θέλει να σε δῇ. Δέν έχω τὸ δικαίωμα ν' άρνηθῶ καμμιὰ παρηγοριά σε μιὰ έτοιμοθάνατη. Σε διαδίδάω λοιπόν, αυτή την έπιθυμία της. Και κάνε ὅ,τι σεῦ υπαγορεύει ή συνείδησί σου και ή καρδιά σου.

ΕΚΤΩΡ»

Δέν εἶνε άνάγκη να μιλήσω, για τη συγκίνησι που μ' έπιασε. Η Μαρία Τερέζα έτοιμοθάνατη!... Η Μαρία Τερέζα θέλει να με δῇ!

"Εμπλεξα σε τρομερὸ λαθύρινθο αλληλοσυγκρουόμενών αἰσθημάτων. Ποθοῦσα να φτερουγίσω παρευθὺς πλάι στο προσκέφαλο της άληθμόνητης εκείνης έρωμένης μου. Κι' ὅμως οἱ θεοί μου οἱ ψυχικοί με τη Βαλεντίνη, οἱ τόσο έντονοι κι' άπαραβίαστοι, με έμπόδιζαν να τὸ κάνω!

"Αποφάσισα να συμβουλευθῶ την τωρινή μου έρωμένη, την τόσο άγνή και άσπιλη. Της έστειλα τὸ νόμισμα τοῦ "Εκτορος, δίχως καμμιὰ άλλη σημείωσι δική μου. Και με την έπιστροφή τοῦ Ζούστ, μου έστειλε την εξῆς λιγόλογη απάντησί της:

«Πρέπει να πᾶς, αγαπημένε μου... Αὔριο κιόλας... Συλλογίσου την, τη φτώχη, ἡ ὅποια στήριζε τις ἐλπίδες της σὲ σένα, γιὰ μιὰ στερνὴ παρηγοριά... Θάρρῶ τὸ θράδυ στὸν πύργο σου, νὰ σ' ἀποχαιρετήσω, καὶ νὰ σεῦ εὐχηθῶ καλὴ καὶ... γρήγορη ἀντάμωσι.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΗ»

Ἦρθε. Τὴ δέχτηκα λαχταρισμένος στὸ σαλόνι, λησμονώντας ἔνοχα μιὰ ΑΛΛΗ πού ἴσως τώρα ξεψυχῶσε κι' ἡ ὅποια μ' εἶχε λατρεύσει τόσο. Τὴν ἔσυρα ἀσυγκράτητα στὴν ἀγκαλιά μου, κόλλησα τὰ χεῖλιά μου στὰ χεῖλιά της μὲ πόθο καὶ μουρμούρισα:

—Βαλεντίνη μου!... Θὰ γίνης δική μου ἀράγε ποτέ;

Μιὰ ἐγκατάλειψι ἀστραπιαία μούδιασε τὸ κορμί της κι' ἐνοιώσα ν' ἀνατριχιάζῃ ἡδονικά. Παρευθὺς ὁμως συνήλθε, ξέφυγε ἀπ' τὴν ἀγκαλιά μου κι' εἶπε σοδάρᾳ:

—Εἶνε ἀμαρτία αὐτὸ πὺδ κάνομε, αγαπημένε μου!... Ἀνῆκεις γιὰ λίγο σὲ μιὰ ἄλλη, τώρα... Ἀνῆκεις σὲ μιὰ ἄλ λ η, πὺδ ἴσως νὰ εἶνε ζωητὴν ἄκόμα, μὰ ἴσως καὶ νὰ μᾶς θλέπη πειὰ ἡ ψυχὴ της ἀπ' τὸν οὐρανό!

Κάτι θέλησα νὰ πῶ. Μὰ μὲ διέκοψε ζωηρά:

—Ὅχι, δὲν ἦρθα ἐδῶ γιὰ ἔνοχες στιγμές... Ἦρθα, γιατί διψῶσα νὰ σ' ἀποχαιρετήσω, πρὶν φύγῃς γιὰ τὸ Παρίσι, ἔστω καὶ γιὰ λίγες ἡμέρες... Λαχταρῶ καὶ τις ὥρες ἄκόμα, πὺδ περνᾶς μακριὰ μου... Κι' ἡ ἰδέα ὅτι θὰ μοῦ λείψῃς γιὰ ἡμέρες, δίχως νὰ σὲ ἀποχαιρετήσω, μοῦ φάνηκε ἀβάσταχτη!

Εἶχε δακρύσει. Τῆς φίλησα τὸ χέρι, καὶ τὴν κατέβασα ὡς τὸ ἀμάξι της. Μουρμούρισε ἕνα «καληνύχτα, μιὰ γρήγορη καλὴ ἀντάμωσι», κι' ἔμεινα σὲ λίγο μόνος.

***

Ἐφτασα στὸ Παρίσι, ὕστερα ἀπὸ μιὰ αὔπνη νύχτα κι' ἀπὸ μιὰ ταραγμένη ἡμέρα, κατακουρασμένος. Ἡ ψυχὴ μου ὁμως ἦταν γεμάτη ἀπὸ θάρρος, ὅσο σκεπτόμουν ὅτι ἡ Βαλεντίνη μὲ ἀγαποῦσε κι' ὅτι αἰνῆκα πειὰ σ' αὐτῇ. Τὴν ἐπίσκεψί μου στὴν ἐτοιμοθάνατη, τὴ θεωροῦσα σὰν ἕνα καθήκον συνειδήσεως. Κι' οὔτε κὰν φοβήθηκα μήπως ὕπαλλῃ πληγὴ τῆς ἀμοιβαίας μας ἀγάπης ξαναματώσῃ στὴν καρδιά μου...

Πρὶν πάω στὸ μέγαρο τῶν ντὲ Μαλεζέρ, ἔγραψα μιὰ σύντομη ἐπιστολὴ στὸν Κέντ, ὀρίζοντάς του ἕνα ραντεβού γιὰ ἀργὰ κατὰ τὸ θράδυ. Ὑστερα μπῆκα σ' ἕνα ἀμάξι καὶ τράβηξα κατευθεῖαν γιὰ τὴ Μαρία Τερέζα, μὲ τὴν ψυχὴ μου σφιγμένη ἀπὸ ἀόριστη θλίψη.

Ἐνας καμαριέρης μὲ ὑποδέχθηκε καὶ μ' ἔβαλε στὸ σαλόνι. Σχεδὸν ἀμέσως φάνηκε κι' ὁ Ἐκτωρ. Προχώρησε πρὸς τὸ μέρος μου, ἐσφίξε τὰ χεῖριά μου στὰ δικά του καὶ μουρμούρισε:

—Εἶνε πολὺ σκληρό, φίλε μου!... Δὲν μένουν πολλὲς ἐλπίδες!

Καὶ πρὶν προλάβω νὰ τὸν ρωτήσω λεπτομέρειες, πρόσθεσε πνιγμένος ἀπ' τὴ συγκίνησί του:

—Πᾶμε!

Τὸν ἀκολούθησα σκυφτός, ὡς τὴν κρεββατοκάμαρα τῆς Μαρίας Τερέζας. Μοῦ φαινόταν πὺς ὠνειρεύομουν, πὺς ἦμουν ὑπνοβάτης. Ἀλλ' ὅταν μπῆκα, ὅταν ἀντίκρισα τὸ κρεβάτι της, ἕνα χτύπημα δυνάτο μοῦ σπάρραξε τὴν ψυχὴ καὶ μὲ κάρφωσε στὴ θέσι μου...

Ναί, ἐκεῖ στὸ κρεβάτι ἀπάνω, ἦταν ξαπλωμένη καὶ κοιμῶταν μιὰ, φριχτὴ καὶ λιπόσαρκη γρηά... μὲ κάτασπρα τὰ μαλλιά της! ὦ, Θεέ μου!... Ποτέ δὲν μοῦ ξαναεἶχε παρουσιαστῇ τόσο τρομαχτικό, τὸ κατρακύλισμα τῆς ζωῆς πρὸς τὰ σύνορα τοῦ θανάτου!

ΤΟ «ΘΕΑΤΡΟ» ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΠΡΟΒΕΝ

Ο ΝΕΚΡΑΝΑΣΤΗΜΕΝΟΣ

ΛΑΟΥΡΑ (Στὸν ἄντρα της πὺδ μπαίνει μέσα πολὺ ὠχρός καὶ μὲ μάτια κόκκινα).— Ἐ, λοιπόν;

ΝΤΑΡΓΚΟ (Μὲ δάκρυα).— Ἀ! εἶνε φρικτό!... Ἐνας τόσο καλὸς φίλος, μιὰ χρυσὴ καρδιά!

ΛΑΟΥΡΑ.— Πὺς λοιπὸν συνέβη τὸ δυστύχημα;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Πὺς ἀκριβῶς συνέβη δὲν ξέρει κανεὶς. Σήμερα, ὅταν ὅπως κάθε μέρα, ὁ Ἰωσήφ μπῆκε στὴν κάμαρη τοῦ κυρίου του, τὸν ἦρε μισοντυμένο. Ἀπάνω σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἀκίνητο, μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα. Τοῦ μίλησε, τὸν ἐκεῖν-τηξε, μὰ τίποτα! ὁ θάνατος εἶχε ἐπέλθει.

ΛΑΟΥΡΑ (Σταυρώνον-τας τὰ γέγνια).— Δὲ μπορῶ νὰ τὸ φαντασθῶ! Νὰ πεθάνῃ ἔτσι, μόνος, χωρὶς καμμιὰ βοήθεια οὔτε ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε ἀπ' τὸ Θεό! Ἦταν τόσο καλός, τόσο φιλάνθρωπος!

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Δὲν ἔκανε παρὰ καλωσύνης στὴ ζωὴ του! Ὅταν συλλογίζωμαι ὅτι δὲν θὰ τὸν δοῦμε πειὰ!

ΛΑΟΥΡΑ.— Δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω ὅτι εἶνε ἀλήθεια.

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ναί, εἶνε στιγμές πὺδ ἀμφισβᾶλλει κανεὶς, πὺδ ἀγανακτεῖ μὲ τὸ θάνατο Λέει μέσα του:

«Ὅχι, εἶνε ἀδύνατο μέσα σ' ἕνα λεπτό νὰ μὴν ὑπάρχῃ πειὰ τίποτε ἀπὸ μιὰν ὑπαρξί πὺδ τὴν ἔβλεπα κάθε μέρα, πὺδ μιλοῦσα, πὺδ γελοῦσε ἄκόμα χθές, πὺδ μ' ἀγαποῦσε, πὺδ τὴν ἀγαποῦσα...» Καὶ τὰ λέει αὐτὰ μὲ τρόπο, ὅταν ἔχῃ μπροστά του, ὅταν ἀγγίξῃ τὸ σῶμα, παγω-

μένο, ἀκίνητο, τὸ ὁποῖο δὲν εἶνε ζῶσα ὑπαρξίς, ἀλλὰ ὅλη πὺδ διαλύεται! Εἶχα ἐκεῖ, σήμερα, ὅλη τὴν ἡμέρα, φρικτὸς ἐντυπώσεις!... Καλὰ ἔκανες πὺδ δὲν ἦρθες!

ΛΑΟΥΡΑ (Συγκινημένη).— Ἀ! Ναί, τέτοιες ἐντυπώσεις ἔχει κανεὶς ὅταν ἀντικρύξῃ ἕνα πεθαμένο μ' ἀλλοιωμένα χαρακτηριστικά...

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ὅχι, τὰ χαρακτηριστικά του δὲν ἔχουν ἀλλοιωθῇ ὅλου. Ὁ δυστυχισμένος ὁ Βαρὲν φαίνεται σὰ νὰ κοιμάται, μὲ ὄψη ἡσυχῇ, γαλήνια, μόλις ὠχρὴ ἀπ' τὸ θάνατο. Μὰ ἐκεῖνο πὺδ εἶνε ὀδυνηρό, εἶνε ἡ ἐτοιμασίς πὺδ ἀκολου-

θοῦν τὸ θάνατο, ὁ πένθος διακόσμος, τὸ σκέπασμα τῶν κάδρων, τῶν ἐπιπλῶν, πὺδ ὡς χθὲς ἄκόμα τ' ἀγγίξε ἐκεῖνος πὺδ δὲν ὑπάρχει πειὰ!

ΛΑΟΥΡΑ.— Παράγγειλες ὅτι χρειαζόταν;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ναί, ναί! Ἀλλὰς τε ἦρθε κι' ὁ ἀδελφός τοῦ Βαρὲν γιὰ νὰ

συμπληρώσῃ τις ἐτοιμασίες τῆς κηδείας. Καὶ ὁ Ραμπουσιὲ εἶν' ἐκεῖ. Θὰ συναρτηθοῦμε μετὰ τὸ φαί, ὁ πῶμε... (Διστακτικός). Σκέφθηκα νὰ περάσω τὴ νύχτα μου, ἀγρυπνῶντας πλάι στὸν ἀγαπημένο μας φίλο, πὺδ πέθανε...

ΛΑΟΥΡΑ (Ζωηρά).— Ὅτι, θὰ στοῦ ἔλεγα...

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Μπράβο. Εἶμαι εὐτυχὴς πὺδ συμφωνοῦμε σ' αὐτὴ τὴν ἀγαθὴ σκέψι. Μὰ, χωρὶς ἄλλο, δὲν θὰ εἶνε διόλου εὐχάριστη αὐτὴ ἡ ἀγρυπνία...

ΛΑΟΥΡΑ (Ἐντόνα).— Εἶνε κα-θῆκόν-σου! Ὅταν πρόκειται νὰ ἔκ-

πληρώσης ένα καθήκον σου, θά με βρής πάντοτε έτοιμη νά σ' έξαναγκάσω πρὸς τοῦτο.

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Έχεις δίκην... Ὑπάρχουν ὑποχρεώσεις πού δὲν πρέπει κανεὶς νά τις ἀποφεύγῃ. Ὁ Βαρὲν δὲν εἶχε ἄλλους συγγενεὶς ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ του, πού καὶ μ' αὐτὸν δὲν τὰ εἶχε καλά. Ἐμεῖς εἴμαστε ἡ πραγματικὴ του οἰκογένεια.

ΛΑΟΥΡΑ (Πού σηκώνεται γιὰ νά δώσῃ διαταγὰς στὴν ὑπηρεσία).— Πρέπει, πρὶν φύγῃ, νά φᾶς.

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Δὲν ἔχω καὶ τὸ ση ὄρεξι!..

ΛΑΟΥΡΑ.— Δὲν πειράζει. Ὅταν πρόκειται κανεὶς ν' ἀγρυπνήσῃ καὶ νά συγκινηθῇ μάλιστα... πρέπει νά τσιμπήσῃ κάτι προηγουμένως.

ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

ΝΤΑΡΓΚΟ

(Πού μόλις ἀγγίζει τὰ φαγητά πού τοῦ σερβίρονται).— Δὲν πεινάω...

ΛΑΟΥΡΑ.— Τί ὥρα θά σέ περιμένω τὸ πρῶτ; Ὅχι πρὶν ἀπ' τὶς ἑφτά;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Βάλε στίς ὀχτῶ γιὰ νά μὴν ἀνησυχῇς. Φτωχέ μου φίλε!... Ἀχ! αὐτὴ τὴ νύχτα θά τὴ θυμοῦμαι σ' ὅλη μου τὴ ζωή!

(Ἀδειάζοντας δυὸ ποτήρια ἐκλεκτῆς σαμπάνιας). Ἀ! ξέρεις, παράγγειλα δυὸ μεγαλύτερα πεῖσις στεφάνους.

ΛΑΟΥΡΑ.— Μπράβο!... Δὲν χρειάζονται οἰκονομίες σὲ τέτοιες περιστάσεις.

ΛΑΟΥΡΑ.— Πῶς λοιπὸν συνέβη τὸ δυστύχημα;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ἀς πηγαίνω! Λοιπὸν, καλὴ νύχτα!... Ἀλήθεια ἐσὺ τί θά κάνῃς;... Εἶνε πρώτη φορά πού θά περάσουμε τὴ νύχτα μας χωρὶς.

ΛΑΟΥΡΑ.— Θά κοιμηθῶ σιωπῶς... θά προσπαθῶ νά κοιμηθῶ λίγο... ἀλλὰ πῶς νά κοιμηθῶ κανεὶς μὲ μιὰ τέτοια θλίψη!...

ΝΤΑΡΓΚΟ (Στενάζοντας ἀγαπῶμα).— Ἀ, ναί! Τέτοια λύπη!... Φτωχὲ Βαρέν!...

(Στὴ λεωφόρο ντὲ Βιλλιέρ, στὸ σπῆτι τῆς Λουίζας Φαβρέττ, ὑποκειμένου πολὺ ἀξιέραστου καὶ φιλόξενου, φίλης τοῦ Ὄνορὲ Νταργκό. Κατὰ τίς ὀχτῶ, ἐρχόμενος κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸ σπῆτι του, ὁ ἐντιμὸς αὐτὸς κύριος καταφθάνει φορτωμένος πακέτα, τρόφιμα, φρούτα, γλυκὰ λουλούδια).

ΝΤΑΡΓΚΟ

(Μπαίνουντες σχεδὸν εὐθυμὸς).— Μὲ περιμένεις;... Ἐλαβε τὸ τηλεγράφημά μου;

ΛΟΥΪΖΑ.— Εἶμαι ἀκόμη ὅλη ταραχή... Ὁ δυστυχημένος ὁ Βαρέν!

ΝΤΑΡΓΚΟ

—Αὐτὴ ἡ καλὴ καρδιά πού σοῦ ἔθερε τόσα δώρα ὅταν ἐρχόταν ἐδῶ μαζί μου!... Σήμερα τὸ πρῶτ, σ' ἕνα λεπτὸ, κρᾶκ καὶ πάει!

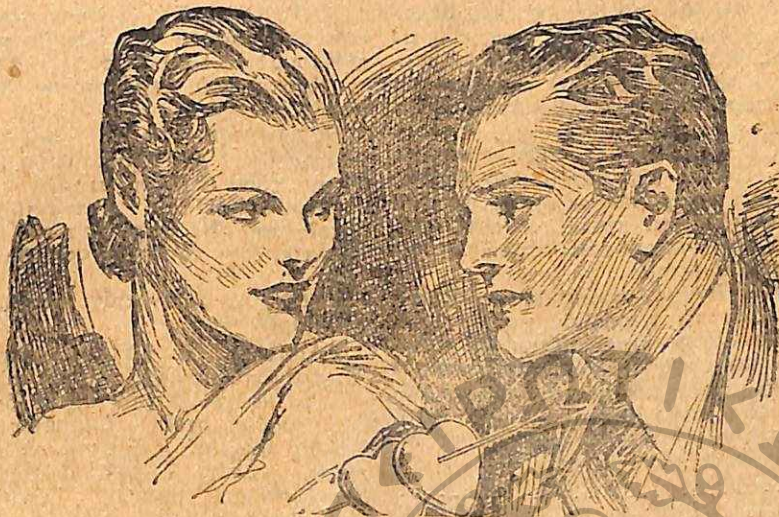
ΛΟΥΪΖΑ (Συγκινημένη).— Σ' ἕνα λεπτὸ! Τί ἐντύπωσι πού μοῦ κάνει αὐτό!

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ἀς μὴ συ-

κινούμεθα!.. Τί χρειάζονται ἡ συγκινήσεις; Χωρὶς ν' ἀναστήσουν τὸν πεθαμένο, μάς κάνουν καὶ ὑποφρονουμε! Ἀ, νά εἶχε κανεὶς τὴ δύναμι ν' ἀνασταίνῃ!... Θεὶ τοῦ ἔδιναν... Μὰ δὲν μπορεῖ κανεὶς... Ὡστόσο, κάθε κακὸ ἔχει καὶ τὸ καλὸ του, ἀφοῦ δέκα χρόνια τώρα πού εἴμαστε φίλοι, ἀπόψε εἶν' ἡ πρώτη νύχτα πού θά περάσουμε μαζί.

ΛΟΥΪΖΑ.— Ἡ γυναικα σου δὲ γελιέται εὐκολα... Τί λοιπὸν τῆς εἶπες ἀπόψε;

ΝΤΑΡΓΚΟ (Εὐθυμὸς καθολοκληρίαν).— Ὅτι θά πάω ν' ἀγρυπνήσω πλάι στὸ Βαρέν... Στὸν πιὸ παλιὸ μου σύντροφο, στὸν εὐεργέτη μου!

ἦσαν ἕνα ἀναπόφευκτο καθήκον... Αὐτὴ, ἄλλωστε, μὲ ὑποχρέωσε γι' αὐτό.

ΛΟΥΪΖΑ.— Φαντάζεσαι πῶς δὲν θά ὑποφιστῇ τίποτα;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Μπᾶ! Μόλις ἔφταγα, θά ἔπεφτε νά κοιμηθῇ, καθὼς μοῦ εἶπε... Κί' ἔπειτα, ἀγνοεῖ ὁλότελα τοὺς δεσμούς μας.

ΛΟΥΪΖΑ.— Κί' ὁ Ραμπουσιέ; Εἶμαι κάπως δύσπιστη...

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Εἶπα στὴ Λάουρα πῶς θ' ἀγρυπνοῦσε κι' αὐτὸς μαζί μου... Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει κανένας κίνδυνος νά πάῃ στὸ Βαρέν ἀπὸψε... ὥστε ν' ἀντιληφθῇ ὅτι δὲν ἐπι-

γα. Εἶνε πολὺ ὑπναρᾶς καὶ δὲ θυσιάζει τὸν ὕπνο του... Ὡστε, καθὼς βλέπεις, δὲν ὑπάρχει φόβος ἀπρόσπου...

ΛΟΥΪΖΑ.— Τότε, λοιπὸν, ζήτω ἡ χαρά!

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ζήτω ὁ θάνατος... (Σταματᾷ τρόμαγμένος ἀπὸ τὴ λέξι πού πῆγε νά πῇ).

ΛΟΥΪΖΑ (Δείχνοντας τὰ πακέτα).— Γιὰ μένα ὅλ' αὐτά;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Γιὰ σένα... Γιὰ τοὺς δυὸ μας! (Γελώντας). Προμήθειες γιὰ τὸ γλέντι μας! Δὲν μπορεῖς νά φανταστῇς, μικρὴ μου Λουίζα, τί ἔχω πάθει ἀπόψε. Μοῦ φαίνεται πῶς θά μείνω μαζί σου γιὰ πρώτη φορά.

ρα, πού δεν έχουμε ανταμώσει ποτέ ως τώρα. Τι τρέχει;

ΛΑΟΥΡΑ.— Ο Βαρέν πέθανε σήμερα, ξαφνικά, και ο άντρας μου πήγε ν' αγγυτηρήσει τὸ νεκρὸ τοῦ ξεχωριστοῦ του φίλου.

ΚΟΝΙΑΣΣΟΝ.— "Ὀλη τὴ νύχτα;... Μὰ, τότε, ἐσύ... Ἐσύ;

ΛΑΟΥΡΑ.— Ἐγὼ εἰμ' ἐλεύθερη καὶ ἰδοὺ με!

ΚΟΝΙΑΣΣΟΝ.— Μαζὺ μιά νύχτα ὡς τὸ πρωῒ! ἡ πρώτη φορὰ ὅστερα ἀπὸ δώδεκα χρόνια!

ΛΑΟΥΡΑ.— "Ὅταν ὁ άντρας μου μοῦ εἶπε ὅτι θὰ μείνῃ ὡς τὸ πρωῒ, πῆγα νὰ τρελλαθῶ ἀπ' τὴ χαρὰ μου! Ἐλεύθερη, χωρίς κανένα φόβο ἀπροόπτου! Φευγάτη ἀπ' αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο πού ὅστερα ἀπὸ δεκατρία χρόνια γάμου μὲ κυνηγᾷ με τὰ ἀξιώματά του καὶ τὴν ἀρετὴ του, πού μοιῆ ὥρα δὲν με ἀπαλλάσσει τῆς παρουσίας του, τῆς ἐπιβλέψεώς του...

ΚΟΝΙΑΣΣΟΝ.— "ὦ ἀγαπημένη!.. Νὰ σ' ἔχω μαζὺ μου ἀπόψε, εἶνε μιά ὠνειρεμένη εὐτυχία, πού δὲν τὴ φαντάστηκα ποτέ!... "Ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ τὸν παρᾶδεισο, τὰ σύντομα ραντεβὺ μας...

ΛΑΟΥΡΑ (διακόπτει).— Ἀπόψε εἶν' ὅλο τὸ παρελθόν μας καὶ τὸ μέλλον μας. Γιατὶ αὐριο θ' ἀρχίσουν πάλι τὰ ἴδια, κ' ἴδια εὐκαιρία δὲ θὰ μᾶς παρουσιασθῇ! Μὰ τὸ αὐριο, εἶνε πολὺ μακριά. Τώρα, αὐτὴ τὴ στιγμή ζοῦμε στὸ σήμερον κι' ἄς ἐπαφελήθουμε!..

(Τὴν ἄλλη μέρα, στὶς ὀχτὼ τὸ πρωῒ, στὸ σπίτι τοῦ Νταργκό. Τὸ ξεῦθος σμίγει στὴν τραπεζαρία γιὰ νὰ πάρῃ τὴ σοκολάτα του. Ὁ Ὀνὸρε φαίνεται σάν ἄνθρωπος πού ἀγγυτηρήσει καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Λάουρας εἶνε καταβεβλημένα ἀπ' τὴν ἀπνία).

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Δὲ μπορεῖς νὰ φανταστῇς τὴ νύχτα πού πέρασα!

ΛΑΟΥΡΑ.— Ναί, ναί, εἶνε τρομερό!... Στὸ πλάι ἑνὸς νεκροῦ!.. "Ὀλη τὴν ὥρα σὲ σκεφτόμουν.

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Οὐτ' ἓνα λεπτὸ ὕπνο.

ΛΑΟΥΡΑ.— Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο. Δὲν ἔχω κοιμηθῇ...

ΝΤΑΡΓΚΟ (Στενάζοντας).— "Ὁταν ἐντυσαν τὸ δυστυχισμένο Βαρέν καὶ τὸν ἔβαλαν μέσα στὸ...

ΛΑΟΥΡΑ (Τὸν διακόπτει).— "Α! ὥστε σήμερον πού ἔφυγες τὸν εἶχαν μέσα στὸ...

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ναί... ναί... πολὺ καλὸ πράγμα... καρυδένιο μὲ σάτεν, μ' ἀσημένια χερᾶκια. Ὑποχρεώθηκαν νὰ τὸν βάλουν πρὸ γρήγορα ἐκεῖ μέσα γιατί ἀρχίζει ἡ σῆψις...

(Χτυπάει τὸ κουδοῦνι κι' ἀκούγεται μιά φωνὴ στὸν ἀντιθάλαμο πού ρωτᾷ: «Τώρα εἶνε μέσα κ' οἱ δύο».)

ΝΤΑΡΓΚΟ καὶ ΛΑΟΥΡΑ (Ποῦ σηκώνονται κ' οἱ δύο).— Ὁ Ραμπουσιέ!

ΡΑΜΠΟΥΣΙΕ (Μπαίνοντας μὲ κακεντρέχεια).— "Α, σὰς βρίσκω ἐπιτέλους! "Α! ἂ! Τί συζυγικὸ γλέντι εἴχατε πού ξενοχτήσατε ὡς τὸ πρωῒ;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— "Ἀσε τ' ἀστεῖα, ἀγαπητέ μου! Δὲν ἔχουν τὴ θέσι τους σὲ μιά τόσο θλιβερὴ στιγμή.

ΡΑΜΠΟΥΣΙΕ.— Ἀπεναντίας, τὸ ἀστεῖο μου εἶνε στὴν ὥρα του, γιατί λείπατε ἀπὸ τὸ σπίτι σας ὅλη νύχτα.

ΛΑΟΥΡΑ.— Δὲν σὰς καταλαβαίνω, κύριε.

ΡΑΜΠΟΥΣΙΕ (Συνεχίζοντας).— Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σὰς πῶ πὼς θὰ κάνετε καλὰ νὰ μὴν ἔχετε διόλου ἐμπιστοσύνη στοὺς ὑπηρετές σας. Ἦρθα κατὰ τὴ μιά μετὰ τὰ μεσάνυχτα: κανεῖς!... Χτύπησα ἀδίκως...

Ξανάρθα στὶς τέσσερες. Ἐσπρωξα τὴν πόρτα κ' εἶδα πὼς δὲν ἦταν κλειστή. Ἐμπήκα μέσα. Κανεῖς, πουθενά!... (Μὲ κακία στὴ Λάουρα). Οὐτε καὶ στὴν κάμαρή σας, ἀγαπητὴ κυρία! (Στὸν Νταργκό). Καὶ σύ;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Δίπλα στὸ νεκρὸ τοῦ φίλου μου.

ΡΑΜΠΟΥΣΙΕ.— "Ὁχι, φίλε μου! Ἐγὼ ἤμουν ἐκεῖ... καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἦρθα νὰ σὲ ζητήσω, γιατί ὁ Βαρέν δὲν πέθανε.

ΛΑΟΥΡΑ καὶ ΝΤΑΡΓΚΟ.— Δὲν πέθανε!

ΡΑΜΠΟΥΣΙΕ.— Τοῦ ἦρθε μόνο μιά κρίσις καταληψίας. Ὁ φίλος μας ἐξύπνησε, σάν ἀπὸ ἓνα ἡσυχ

ὑπνο, μετὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ μᾶς ἐξάφνισε ὅλους πού τὸν περιστοιχίζαμε. "Ὑστερα ἀμέσως γύριψε ἐσὰς καὶ ἦρθα γιὰ νὰ σὰς βρῶ. Καὶ τώρα, φίλοι μου, σὰς ἀφήνω... Ἴσως θάχατε νὰ ζητήσετε μερικές ἐξηγήσεις μεταξύ σας. "Ὑστερα καλὰ θὰ κάνετε νὰ ρηθῇ νὰ πῇτε καλημέρα στὸ Βαρέν... Σὰς περιμένει... "Ὅταν τὸν ἀφήσα, ἔπαιρνε ὅπως καὶ σεῖς τὴ σοκολάτα του.

(ΒΓΑΙΝΕΙ)

ΛΑΟΥΡΑ (Παίρνοντας τὴν ἀναπνοή της, μανιακῇ, πρὸς τὸ σύζυγό της).— "Ἀθλιε! πού ἦσουν;

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ἐσύ πού ἦσουν;

ΛΑΟΥΡΑ.— Ἦσουν στὴ φίλη σου, ἔ;

ΝΤΑΡΓΚΟ (Ξεσπάζοντας).— "Ε, ναί, ναί. Ἦμουν στὴ φίλη μου... Δὲν δυσαρρεστοῦμαι πού τὸ λέω... ἀρκετὰ μὲ βασάνισες καὶ μὲ τυράνησες. (Ἐπαναλαμβάνει). Ἦμουν στῆς Λουίζας Φαβρέττ. Καὶ σοῦ ἔχω πάρει τὰ πρωτεῖα γιατί εἶνε δέκα χρόνια πού σὲ ἀπατῶ.

ΛΑΟΥΡΑ.— Συγγνώμην. Ἐγὼ σὲ ἀπατῶ δώδεκα χρόνια καὶ μάλιστα μὲ τὸ συνέταίρό σου Κονιασσόν. Οὐτε κι' ἐγὼ δυσαρρεστοῦμαι πού σοῦ τὸ λέω, γιατί ἀρκετὰ μ' ἀηδίασες μὲ τὴ φαινομενικὴ ἀρετὴ σου.

(Ἐπακολουθεῖ μακριὰ σιωπὴ, μὰ σιγὰ σιγὰ ἡσυχάζουν τὰ νεῦρα τους).

ΝΤΑΡΓΚΟ (Σηκώνοντας τὸ κεφάλι δειλά).— Ξέρει κανεῖς τίποτα ἀπ' ὅσα μοῦ εἶπες πρὸ ὀλίγου;

ΛΑΟΥΡΑ.— Κανεῖς.

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Καὶ μὲ μένα τὸ ἴδιο, ἐκτός ἀπὸ τὸ Ραμπουσιέ καὶ τὸ... Βαρέν, στὸν ὁποῖο φυσικὰ θὰ τὸ πῇ. "Ἀς εἶνε, δὲν ὑπάρχει φόβος ἀπ' αὐτοὺς... Πρέπει ὅμως νὰ μὴ τὸ μάθῃ κανεῖς ἄλλος... ποτέ... πάση θυσία...

ΛΑΟΥΡΑ.— Ναί, δὲν πρέπει. (Νέα σιωπὴ. Ἐξαφνὰ χτυπάει τὸ ρολόι).

ΝΤΑΡΓΚΟ.— Ἐννὰ ἡ ὥρα!... Πρέπει νὰ πᾶμε μαζὺ στοῦ Βαρέν.

ΛΑΟΥΡΑ.— Πᾶμε!...

(Ὁ Βαρέν, σὲ μιά πολυθρόνα, ὑποδέχεται ἐγκάρδια τὴ Λάουρα καὶ τὸν Ὀνὸρε).

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

ἮΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

"Ὅταν γίνεται γάμος στὴν Ἰαπωνία, ἡ νύφη κρατεῖ λαμπάδα ἀναμμένη, ἀπὸ τὴν ὁποία ὁ γαμπρὸς ἀνάθει φωτιά, στὴν ὁποία ρίχνει νὰ καοῦν ὅλα τὰ παιδικὰ παιχνίδια τῆς νύφης.

***

Εἰς πολλὰς ἀρχαίας ἐλληνικάς πολιτείας ἴσχυε νόμος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ ἄνδρας πού χώριζε τὴ γυναῖκα του δὲν μπορούσε νὰ πάρῃ ἄλλην σύζυγον νεωτέραν κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀπὸ τὴν διαζευχθεῖσαν.

***

Ἡ Ἀραπίνες τῆς Νέας Γουίνεας πρὶν παντρεθοῦν ἔχουν μακράν καὶ ὠραῖαν κόμην. Μετὰ τὸν γάμον τὸν ὅμως εἶνε ὑποχρεωμένες νὰ κόψουν τὰ μαλλιά τους σύρριζα.

***

Αἱ χωρικοὶ τῆς Δανίας ὑπανδρεόμενοι ἄλλοτε ἐλάμβανον ὡς μόνην προίκα ἓνα κιβώτιον ἀπὸ εὖλο βαλανιδιάς, μέσα στὸ ὁποῖο ὑπῆρχαν τὰ νυφικά των ἐσώρρουχα.

***

Στὴν Καυτοσίτσκα, ὁ γαμπρὸς καὶ ἡ νύφη δὲν πρέπει νὰ εἶνε μεγαλύτεροι ἀπὸ 13-14 ἐτῶν.

***

Στὴν Κορέα, γιὰ νὰ πάρει τὸ κορίτσι ἑνὸς τῶν κατοίκων ὡς σύζυγον, ὀφείλεται νὰ ὑπηρετήσῃ προηγουμένως τὰ μέλλοντα πεθερικά σας στὶς βαρύτερες ἐργασίες τοῦ σπιτιοῦ των.

***

Στὸ Βιρμὰν ἡ γυναῖκα ἀγοράζεται. Πωλοῦνται μάλιστα γυναῖκες καὶ στοὺς ξένους. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως ἡ ἐξαγωγή τοῦ ἐμπορευματοῦς ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς χώρας.

ΒΑΡΕΝ (Τοὺς σφίγει τὰ χέρια).— "Α! καλοὶ μου φίλοι! Τί καλὰ πού εἶνε ν' ἀνασταίνεται κανεῖς!.. νὰ ξανάρχεται στὴ ζωὴ!

Ἐπέρασα τὴ πρὸ θελκτικὴ νύχτα τῆς ζωῆς μου... (Μ' ἓνα λεπτὸ χαμόγελο). Καὶ σεῖς τὸ ἴδιο, ἔ.

ΜΙΣΣΑ ΠΡΟΒΕΝ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΝΕΟΤΗΤΑ

ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΑ

— ΣΚΟΤΩΣΕ ΜΕ

“Αν πρέπει να εξακολουθήσεις να μη απαντάς στον πόθο μου και να μέ κανης, τόσο κοντά στον ώνειρομένο μου παράδεισο, να δοκιμάζω όλα της κόλασης τὰ βάσανα.

“Αν η κοκεταρίες σου πρέπει κάθε μέρα να μου δίνουν ένα θάνατον άργό, πού, πιδ φοβερός κι' απ' αυτόν το θάνατο, τον αληθινό, μ' αφήνει να ζω και να υποφέρω, για όνομα του Θεού, μ' ένα μόνο θάνατο

άκόμα, ω σκληρή, μη σημαδέψης την καρδιά, γιατί η καρδιά μου είναι γεμάτη απ' την καρδιά σου, και θα σκότωνες την ίδια την καρδιά σου.

— ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΓΑΜΟΥ

Τὰ μάτια σου είναι μαύρα σαν του ώριμου καρπουζιού τους σπόρους και το κορμάκι σου λείο σαν τη φλούδα του. Μοιάζεις στην ωμορφιά και στη χάρι, με την ωραία μου φο-

φέρει ένα τέλος σ' όλους μου τους πόνους, για όνομα του Θεού, μ' ένα μόνο θάνατο άλλάξε με απ' όλες μου τις άγωνίες.

Νά! Πάρε το τουφέκι μου και γιόμισέ του. Ή τσακμακόπετρες του βγάλουν καλές σπίθες! Νά και μπαρουτί, να και βόλια! Γιόμισε, σημάδεψε και αύρε το λύκο. Πρόσεχε όμως μη σημαδέψης το κεφάλι μου, γιατί το μυαλό μου είναι γιομάτο απ' την εικόνα σου, και θα σκότωνες τον ίδιο τον έαυτό σου. Πρόσεχε

ραδίτσα, σαν κι' αυτήν κι' έσύ σκιρτάς, κάτω εκεί, στην άκροποταμιά, κι' έχεις σαν κι' αυτήν κορμάκι παχουλό κι' εύλύγιστο και σφιχτό.

“Ελα μαζί να ζήσουμε στο σπίτι μου! Για να γιορτάσουμε τον έρχομό σου, θα διαλέξω ανάμεσα στα έκατό κοπάδια μου, που βόσκουν γύρω απ' τὰ Ίμαλάια, τὰ δυο πιδ παχουλά κι' ωραία αρνάκια, που το μαλλί τους είναι αληθινό μετάξι.

Και μαζί θα πάμε στο Ναό, πέρα της Παδού και θα προσφέρωμε το

ένα θυσία στη θεά, για να μας δώση παιδιά πολλά κι' ωραία.

Και τ' άλλο, θα το σφάζωμε, και θα το ψήσωμε στη σούβλα, άπάνω σε φωτιά άναμμένη και θα προσκαλέσω όλους τους φίλους μου σε γλέντι.

Κι' άφου θα φάμε και θα πιούμε τρεις ήμέρες, θα περάσω γύρω άπό τὰ μπράτσα σου κι' άπό τους άστραγάλους σου, και γύρω απ' το λαιμό σου, μια χρυσή άλυσίδα.

— Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ

Στην καρδιά μου, όπου άκτινοβολεί η ωραία σου μορφή, υπάρχει μια σταγόνα αίμα που κοχλάζει.

Κ' η σταγόνα αυτή κλεί μέσα της χίλιες άλλες σταλαγματιές, γεμάτες η καθεμιά από έναν πόθο.

Κι' έπειδι είναι η άμορφιά σου που αντανακλάται σ' εκείνην τη σταγόνα, και σ' όλες αυτές τις σταλαγματιές, και σ' αυτούς τους χίλιους πόθους, εκκείσασ την πόρτα της καρδιάς μου, για να μη μπορέση άλλη καμμία γυναίκα νάρθη να καθρεφτιστή σ' αυτήν.

“Όσο η ωραία σου μορφή θα λάμπη στην καρδιά μου, θα πλέω σ' άκεανό χαράς, κ' η καρδιά μου θα γελά κάτω από ουρανούς λαμπερούς.

— ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΣ

Περιφρόνησέ με! ποδοπάτησέ με! “Όλα τὰ δέχομαι από σένα. “Όλα με ύπομονη τὰ υποφέρω, γιατί ξέρω πως κάποια μέρα, θάσσι η παρηγοριά μου και της ψυχής μου η περιφάνεια, και της καρδιάς μου η ζωή.

“Υποφέρω όλους τους πόνους που μου προξενεί η ά-

πονιά σου, όλα τὰ βάσανα που μου δίνουν τὰ καπρίτσια σου, γιατί ξέρω, στη σταθερήν άγάπη μου, πως, κάποια μέρα, θα νοιώσης την άγάπη μου, και θάρρης, τότε, μετανοωμένη σε μένα.

Η ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

“Α! γιατρέ, που εξετάζεις το σφυγμό μου, θαρρείς, λοιπόν, στ' αλήθεια πως μπορείς να καταλάβης την άρρώστεια της καρδιάς μου;

“Υποφέρω από την άρρώστεια της άγάπης, βάλε τ' ατί σου άπάνω στην καρδιά μου, κι' άφουγκράσου σε κάθε της παλμό, μιάν ίκεσία για την πολυαγαπημένη μου:

“Ω πολυαγαπημένη μου, μη μου άνοιγης νέες πληγές, άπάνω σε παληές, σε ίκετεύω...”

Κλείσε το νιστέρι σου, γιατρέ! Άλλοίμονο! Δεν υπάρχει γιατριά για της καρδιάς τὰ βάσανα!

“Υποφέρω απ' την άρρώστεια της άγάπης και δεν υπάρχει γιατριά σε τούτο το ακό!...

“Αν η τρέλλα του μυαλού μου, αν ο πόθος της καρδιάς μου, μπορούσαν να με παρηγορήσουν...

“Αν τ' όνειρο μπορούσε να ζυγώσει στην πραγματικότητα κι' εγώ έπίσης, όπως όλοι οι άρρωστοι, θα ζήταγα τη γιατριά... Μά, άλλοίμονο!

Δεν υπάρχει γιατριά στον πόνο της καρδιάς.

Κλείσε, λοιπόν, το νιστέρι σου, γιατρέ, και μη μου άνοίγεις νέες πληγές άπάνω στις παληές.

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

Ή μεγαλύτερη εύτυχία που μπορεί να δώση ο έρωας, είναι το πρώτο σφίξιμο του χεριού εκείνης που αγαπούμε.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ Ι. ΠΟΛΕΜΗ

ΤΑ ΔΥΟ ΔΑΚΡΥΑ

Ήταν χειμωνιάτικη νύχτα, νύχτα του Γενάρη, ο βορρηάς εσφύριζεν άγριος στ' άγκωνάρια τών σπιτιών κι' όταν ξπαυε αυτός νά σφυρίζη, τὸ νερόχιονο έπεφτε τραγανό και τσουχτερό. Νύχτα γι' αγάπη και για κλεψιά.

Εμείς οί δυό καθόμαστε κοντά στην άναμμένη θερμάστρα, και πότε βλέποντας τη φωτιά, κάναμε όνειρα εύτυχίας σιωπηλοί και οί δυό μας, πότε πάλι λησμονούσαμε και τη φωτιά και τὸ κρύο και πιασμένοι από τὸ χέρι, δίναμε ζωή στὰ όνειρά μας με χίλια γλυκά λογάκια, με χίλια άθώα χάδια.

Σε μιὰ τέτοια στιγμή, στιγμή αληθινής εύτυχίας, όπου σφαλούν τὰ μάτια του νοῦ και σδύνουν από τη μνήμη μας όλα τὰ περασμένα, σε μιὰ τέτοια στιγμή άθελα έξφυγε από τὰ μάτια μου ένα δάκρυ, δάκρυ ζεστό, δάκρυ βγαλμένο από την καρδιά μου. Εγύρισες τότε τὸ κεφάλι σου από την άλλη μεριά γιατί και τὰ δικά σου μάτια ήσαν βουρκωμένα με τὸ ίδιο εὐγενικό δάκρυ της εύτυχίας και τοῦ άγνώριστου πόθου.

Σ' έκαληνύχτησα κι' έφυγα.

Στὸ δρόμο, η καριδιά μου ξεχείλιζε κι' ανέβαινε ως τὸ στόμα μου και παραμιλούσα μόνος σαν τρελός. Ξάφνου, μαζί με τὸ βογγητό του βορρηά, μιὰ σιγανή και τρεμουλιαστή φωνή ήλθε στο αὐτί μου. Γύρισα και είδα μιὰ γυναίκα καθισμένη στο κατώφλι μιᾶς έξώθυρας με τὰ δυό παιδάκια της στο πλευρό.

της. Τὰ καυμένα!... μαζεύντουσαν και τὰ δυό στην άγκαλιά της μητέρας των για νά ζεσταθούν, γιατί ήσαν μισόγυμνα και ξετραχηλισμένα. Ο βορρηάς εσφύριζε κατάσάρκα των.

Δέν είνε έγώστρια ή χαρά της αγάπης' εκείνος που τη νοιώθει μέσα στην καρδιά του, θέλει να την σκορπίση σε όλο τὸν κόσμο και συμπονεί όλους όσους πονούν.

Είπα στη μητέρα:

— Γιατί κάθεστε εδώ με τόσο κρύο;

— Μας έβγαλαν από την κάμαρα.

— Εφάγστε τούλάχιστον άποψη;

— Όχι, είπεν ή μητέρα.

— Πεινάμε, είπαν τὰ παιδιά.

Τους έδωκα ό,τι με φώτισε ο Θεός και έφυγα καταλυπημένος. Συλλογίζομουν την κατάντια τους, την πείνα, τὸ κρύο. Ένα δάκρυ εύσπλαχνίας κύλισε από τὰ μάτια μου, δάκρυ ζεστό, δάκρυ βγαλμένο από την καρδιά μου.

Πήγα στο σπίτι μου, πλάγιασα και κοιμήθηκα.

Ένα χαριτωμένο παιδί του ύπνου, ένα χρυσοφτέρωτο όνειρο ήρθε μέσα στο νοῦ μου, ένα όνειρο ζωντανό, όνειρο αληθινό! Μοῦ φάνηκε πὸς καθόμουν στο τραπέζι μου για νά γράψω στίχους για σένα, γλυκειά μου αγάπη. Πάνω στο χαρτί μου ήσαν ριγμένα, σαν δυό διαμάντια, τὰ δυό δάκρυα που είχα χύσει εκείνο τὸ ίδιο βράδυ, τὸ δάκρυ της αγάπης και τὸ δάκρυ της εύσπλαχνίας. Και τὰ δυό έλαμπαν και ακτινοβολούσαν... Ξάφνου μοῦ φάνηκε πὸς μέσα στη σιγαλιά της νύχτας, κατέθηκε απ' τὸν οὐρανὸ μιὰ θεϊκή άρμονία. Έστρεψα την κεφαλή μου και είδα στο πλευρό μου έναν άγγελο. Ήταν ψηλός, ώμορφος, χαριτωμένος, τὰ λυτὰ μαλλιά του σκέπαζαν τὸ φρεμά του τὸ κατ'άλευκο και τὰ μάτια του έλαμπαν σαν άστραπές.

Αὐτὴ ὅλη ή ωμορφιά, αὐτὴ ὅλη ή μαγεία μ' έκαμε νά γονατίσω εμπρός του χωρίς νά τὸ θέλω, χωρίς νά τὸ συλλογισθῶ. "Αχ! τί δύναμι που έχει ή ωμορφιά!..

Ο άγγελος έσκυψε στο χαρτί και πήρε στα κρινόδαχτυλά του τὸ

ένα από τὰ δυό δάκρυα, τὸ δάκρυ της αγάπης. Τὸ κύτταξε, τὸ κύτταξε κι' ύστερα τὸ άφησε και πάλι στο χαρτί. Τί θαύμα ήταν εκείνο!... Τὸ δάκρυ της αγάπης έγινε άμέσως ένα λουλουδι, θά λουλουδι άλλοιωτικό, που δέν βρίσκεται ταίρι του στον κόσμο. Η κάμαρά μου μοσχοβόλησε κι' έβλεπα τη μυρουδιά του νά βγαίνει σαν καπνός και ν' άπλώνεται όλόγυρά μου και νά με λιγώνει.

Έσκυψε πάλι ο άγγελος και πήρε και τὸ άλλο δάκρυ. τὸ δάκρυ της εύσπλαχνίας' τὸ κύτταξε κι' αὐτό, τὸ κύτταξε, γύρισε και κύτταξε και μέσα, ύστερα άνοιξε τη θύρα κι' έφυγε... Μοῦ φάνηκε παράξενο γιατί νά μ' άφήση έτσι και βγῆκα νά δῶ που πάει. Ο άγγελος είχε σηκωθεί ψηλά κρατώντας τὸ δάκρυ στα κρινόδαχτυλά του. Όταν έφτασε στον οὐρανὸ, ή άγνωστη εκείνη μουσική, ή θεϊκή εκείνη άρμονία ακούστηκε και πάλι πολύφωνη και γλυκειά.

Ο άγγελος τότε έβαλε τὸ δάκρυ κοντά στ' άστέρια κι' έγινε κι' εκείνο άστέρι, άστέρι ακτινωτό, άστέρι γλυκόφωτο. Τὸ δάκρυ της αγάπης έγινε λουλουδι και τὸ λουλουδι μαράθηκε. Τὸ δάκρυ της εύσπλαχνίας έγινε άστέρι, και τὸ άστέρι λάμπει άθανάτο.

ΙΩΑΝ. ΠΟΛΕΜΗΣ

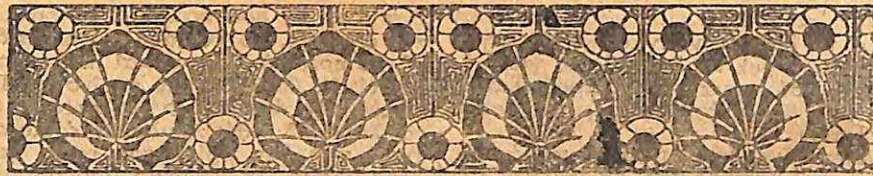
ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΡΕΤΕ

ΤΟ ΑΝΑΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ

Τὸ αναστήμα και τὸ πάχος δέν παίζουν κανένα ρόλο στη μεγαλοφυΐα. Ο Πετοάρχης, ο Γκαίτε και ο Τέννυσον ήσαν πολύ ύψηλοί. Η Άγγλις μυθιστοριογράφος Γεωργία Έλλιστ και ο Άγγλος ποιητής Σουίμπορν ήσαν πολύ κοντοί. Ο Βίκτωρ Ουγκώ, ο Ρενάν και ο Ροσσίνι ήσαν παχύτατοι. Ο Καίπλερ, ο Πασκάλ και ο Βολταίρος ήσαν λαχνότατοι.

Και ο Ώγκος όμως του έγκεφάλου δέν παίζει κανένα ρόλον εις την μεγαλοφυΐαν. Ο Πετράρχης είχε όγκωδέστατον έγκέφαλον και ο μέγας χημικός Λέμπεχ πολύ μικρόν.

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΗΣΟΥΛΕΣ, ΠΕΡΙΕΡΓΑ, ΑΣΤΕΙΑ

Εκεῖνος πού δίνει στήν κόρη του καλό άντρα, κάνει ἕνα παιδί ἀκόμα, κι' ἐκεῖνος πού τῆς δίνει κακό, χάνει καί τήν κόρη του.

***

Ἡ περίφημη βασιλισσα τῆς Σουηδίας Χρηστίνα ἔλεγε ὅτι ἀγαπᾷ τοὺς άντρες, ὄχι γιατί εἶνε άντρες, ἀλλά ἐπειδὴ δὲν εἶνε γυναικες.

***

Ἐπίγραμμα ἐπιτάφιο μαθητοῦ πρὸς τὸν διδάσκαλόν του Ἰωάννην Μόσχον, ὁ ὁποῖος πέθανε στὸ άνθος τῆς ἡλικίας του:

Δόσε, Θεέ μου, ἀνάπαυσι
εἰς γῆν καλὴν κι' εὐώδη
στὸν κύριο Μ ὁ σ χ ο πού
(Ἐσθυσε
πρὶν γίνῃ ἀκόμα 6 ὦ δ ι !

***

Ἐνας ζωγράφος ἔδειχνε στὸν περίφημο Ἀπελλῆ τὴν Ἀφροδίτη πού τὴν εἶχε ζωγραφίσει ντυμένη με πολυτέλεια καὶ τοῦ ζητοῦσε τὴ γνώμη του.

— Βλέπω, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἀπελλῆς, ὅτι, ἀφοῦ δὲ μπόρεσε νὰ κάνει τὴν Ἀφροδίτη ὡραία, τὴν ἔκανε πλουσία.

***

Ἡ Ὁθωμανίδες δὲν μπορούσαν νὰ δείξουν τὸ πρόσωπό τους, παρὰ στὸν πατέρα τους, στὸν

ἀδελφὸς των καὶ στὸ σύζυγό τους. Τὸ πρόσωπον ἦτο τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ σώματος, πού παρέδιδον στὰ χάρδια καὶ στήν περιέργεια τῶν ἐραστῶν των.

***

Τὰ κόμματα εἶνε ἐπὶ νόησις τῶν νεωτέρων γραμματικῶν, πρὸς μεγαλύτεραν διαύγειαν τοῦ λόγου. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Λατῖνοι τὰ ἀγνοοῦσαν. Ἐπίσης τὰ σωζόμενα κείμενα τῶν Γραφῶν εἶνε χωρὶς κόμματα καὶ χωρὶς τελείες.

***

Ὁ Πιρὸν δὲν ἐπεσκέπτετο κανένα κατὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του. Εἶχε δὲ τὴ συνήθεια νὰ λή:

— Ἐκεῖνοι πού μ' ἐπισκέπτονται, μοῦ κάνουν μεγάλη τιμὴ, κι' ἐκεῖνοι πού δὲν μ' ἐπισκέπτονται, μοῦ κάνουν πιδὲ μεγάλη εὐχαρίστησι.

***

Οἱ Λυδοὶ καὶ οἱ Μῆδοι, στοὺς γάμους των εἶχαν τὴ συνήθεια ν' ἀνοίγουν οἱ μελλοντομφοὶ μιά πληγὴ στὸ χέρι καὶ νὰ γλύφουν ἀμοιβαίως τὸ αἷμα πού θὰ ἔτρεχε, πρὸς στερεοποίησιν τοῦ δεσμοῦ.

***

Ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας ταξίδευε κάποτε στήν Ὁλλανδία. Ἐκεῖ συνάντησε ἕναν εὐγενῆ, ὁ ὁποῖος διεκήρυττε ὅτι ἔχει περγαμηνὰς ἀποδεικνυού-

σας ὅτι εἶνε ἐξάδελφός του. Τότε ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας τοῦ ἀπάντησε: — Βλέπετε, ἐξάδελφέ μου, ταξιδεύω ἰνκόγνιτο, κάντε λοιπὸν κι' εἰσεῖς τὸ ἴδιο.

***

Τὸ μεσαιῶνα στὴ Γαλλία, ὅποιος ἔκλεθε ἕνα σκύλο καὶ συνελαμβάνετο, κατεδικάζετο νὰ τοῦ γλύψῃ τὴ μούρη δημοσία.

***

Ὁ ποιητὴς Μεταστάσιος ἦτο τόσο φίλος τῆς τάξεως, ὥστε συνήθιζε νὰ λή γελῶντας:

— Δὲ φοβοῦμαι τὴν κόλασι, γιατί, καθὼς λένε, εἶνε τόπος συγχύσεως καὶ ἀταξίας.

***

Μετὰ τὴν μάχη τοῦ Μαρέγκου, ἕνας στρατιώτης γεμάτος πληγές καὶ κουρελιασμένος παρουσιάστηκε στὸ Ναπολέοντα καὶ τοῦ ζήτησε μιά καινούργια στολή. Ὁ Ναπολεὼν τοῦ ἀπάντησε:

— Θέλεις καινούργια στολή; Μὰ δὲ συλλογίζεσαι ὅτι μ' αὐτὴ δὲν θὰ φαίνωνται ἡ πληγές σου;

***

Ὁ Λουδοβίκος ΧΙΐ θέλων νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἐξαιρετικούς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του, ἔδωσε σ' αὐτοὺς διαφόρους συντάξεις. Στὸν Κορνῆλιο ἔδωσε σύνταξι 2000 λιβρῶν, στὸ Μολλιέρο 1000 λ., στὸ Ρακίνα 800 λ., στὸν Περρώ 500 λ. Ἐπίσης μεγαλύτερας συντάξεις ἔδωσε σὲ ἄλλους λογίους τῆς ἐποχῆς του, οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦνται σήμερον.

***

Ἡ πιδὲ μεγάλη ἀσχολία τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης Δομιτιανοῦ ἦτο νὰ σκοτώνῃ μυῖγες. Πισθέτουμε μάλιστα ὅτι γιὰ νὰ τις πιάσῃ με τρόπο πού ταίριαζε πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν του ἀξιοπρέπεια, μετεχειρίζετο μιά χρυσὴ ἀπόχη.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

Ὁ Μένανδρος εἶπε:

— Θεῶρει τὸν βίον ὡς ταξίδιον καὶ τὸν κόσμον τοῦτον ὡς πανήγυριν, ἐν τῇ ὁποίᾳ συμφύρονται ἀναμῖξ λαός, ἀγορά, κλέπται, παίγνια καὶ διασκεδάσεις.

***

Τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ ἀγωνίζονται διὰ τὴν ζωὴν. Οἱ ἄνθρωποι ἀγωνίζονται γιὰ τὸ ἀλληλοφάγωμα.

***

Ποτὲ δὲν ὑπῆρξε οὔτε κακὸς πόλεμος, οὔτε καλὴ εἰρήνη.

***

Οἱ πολιτικοὶ δυὸ πράγματα ξέρουν: νὰ κρατοῦν τὴν θέσι των καὶ νὰ μὴν κρατοῦν τὸ λόγο των.

***

Ἄνδρος πράξις εἶνε τὸ ὑβρίζειν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ὥς οἱ δολοφόνοι, δι' ἀνωμόντων ἐπιστολῶν.

***

Ἐπίσης ἀνδρὶὰς εἶνε σιωπὴ τηρουμένη δι' ἴδια πατάματα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς εὐθύνης καὶ ἐνοχοποίησιν ἄλλου ἀθώου.

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΤΑ ΝΥΧΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

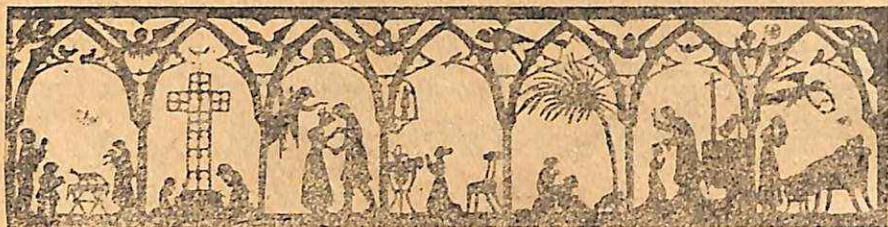
Τὰ κίτρινα νύχια προδίδουν μελαγχολικούς ἀνθρώπους. Ἀνθρώποι με στεγὰ νύχια εἶνε φιλόδοξοι ἢ φιλόνομοι. Τὰ πλατεῖα νύχια σημαίνουν ἀνθρώπο μαλακὸ καὶ δειλὸ. Οἱ χολερικοὶ καὶ ὀρμητικοὶ ἀνθρώποι ἔχουν κοκκινωπὰ νύχια.

ΤΟ ΓΑΛΑ

Ἐνας Ἀμερικανὸς γιατρός βεβαιώνει ὅτι ἐκεῖνοι πού πίνουν γάλα τῆς ἀνελάδος, ἀποκτοῦν μεγαλύτεραν προδιάθεσιν πρὸς τὴν φθίσιν, παρὰ ἐκεῖνοι πού πίνουν τῆς κατάρκας, τοῦ βουβάλου καὶ τῆς ὄνου.

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Η ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΗ ΜΟΥ ΧΑΡΑ

Μολυβένιος βράχος σάν βουνό
Εἶνε στήν καρδιά μου και βαραίνει.
Τὸ ἄνθος τῆς ζωῆς τὸ πρῶινὸ
Μιά φωτιά θεώρατη μαραίνει.
Θέλω μὲ τὰ δάκρυα νὰ τὴ σβύσω
μὰ κι' αὐτὰ κυλοῦν φαρμακερά...
"Αχ! ἄς ἡμποροῦσε νά'λθῃ πίσω
ἡ ξενητεμένη μου χαρά!

Τᾶστρα νυσταγμένα μὲ θωροῦν
καὶ θολές ἀκτίνες μοῦ χαρίζουν
τὰ λουλούδια σάβανο φοροῦν
κι' ὅλα νεκρολίθανο μυρίζουν.
Θέλω τὰ πουλάκια νὰ ρωτήσω
μὰ πετοῦν μ' ὀλόμαυρα φτερά.
"Αχ! ποτὲ, ποτὲ δὲν θά'λθῃ πίσω
ἡ ξενητεμένη μου χαρά!

Θέλω μέσ' στοὺς στίχους μου νὰ βρῶ
τὸν εἶρο τῆς δόξης ποὺ ζητοῦσα
κάρθουνα θωρῶ τὸ θησαυρὸ,
στρίγγλα τὴν παρθένα μου τῇ Μοῦσᾳ.
Πιάνω στὸ χαρτί νὰ τραγουδήσω
πέφτουνε τὰ λόγια μου ξερά...
"Αχ! ποτὲ, ποτὲ δὲν θά'λθῃ πίσω
ἡ ξενητεμένη μου χαρά!

"Ερημος, μονάχος περπατῶ
μὲ τ' ἀπελπισμένα ὀνειράτά μου
ἔξαφνα ἀντικρύζω σκελτὸ
ὅπου ἀκολουθεῖ τὰ βήματά μου.
— Τί ζητᾷς; τολμῶ νὰ τὸν ρωτήσω.
— Εἰμ' ἐγώ, ἡ ἐνθύμησι ἡ σκληρά!...
"Αχ! ποτὲ, ποτὲ δὲν θά'λθῃ πίσω
ἡ ξενητεμένη μου χαρά!

Βλέπω τὶς ἡμέρες ποὺ κυλοῦν
καὶ θλιμμένες φεύγουν μακριὰ μου.
κάποτε τὰ χεῖλη μου γελούν
γέλια πιδ πικρά ἀπ' τὰ δάκρυά μου.
Ὁ καιρὸς μοῦ λέει νὰ σιωπήσω
κ' ἡ ζωὴ μοῦ λέγει: συμφορά!
"Αχ! ποτὲ, ποτὲ δὲν θά'λθῃ πίσω
ἡ ξενητεμένη μου χαρά!

Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους π' ἀγαποῦν
κ' ἡ καρδιά μου γίνεται κομμάτια.
τὴ χαρὰ ἀπ' τὰ χεῖλη των σκορποῦν
καὶ τὴν εὐτυχία ἀπὸ τὰ μάτια.
"Αχ! ἄς ἡμποροῦσα ν' ἀγαπήσω
ὅπως ἀγαποῦσα μιά φορά!
ἴσως τότε μόνον ἔλθῃ πίσω
ἡ ξενητεμένη μου χαρά!

+ I. Πολέμης

ΠΗΝΕΛΟΠΗ

Πόλεμοι μακρυνοὶ, φορτοῦνες, ξενοὶ τόποι,
Σοῦ τὸν κρατοῦν τὸ σύντροφο χρόνια καὶ χρόνια.
Σὲ φοβερίζουν κίνδυνοι καὶ καταφρόνια,
"Εγνοῖα, πλάνη καὶ ὀργή, σὲ ζώνει, Πηνελόπη.

Οἱ ἐχθροὶ τριγύρω καὶ σιμά σου οἱ χαροκόποι,
Κι' ἐσὺ μόνον Αὐτὸν ἀκοῦς, κυττάς, προσμένεις,
Στὸν ἀργαλιό σου ἀπάνω ὑφαίνεις καὶ ξεῦφαίνεις.
Τὸ γνέμα τῆς πιστῆς ἀγάπης, Πηνελόπη.

"Απ' τὰ καλὰ ποὺ Ἀσία χαίρεται κι' Εὐρώπη,
Καλὸ πιδ μέγα τὸ φιλὶ τοῦ στόματός σου,
Καὶ πιδ ψηλὸς ἀπὸ ἴνα θρόνο ὁ ἀργαλιός σου.
Καὶ σὰ βῶμός το μέτωπό σου, ὦ Πηνελόπη.

Καὶ μόνον ἓνα ξέρουν καὶ θεοὶ καὶ ἀνθρώποι,
"Απ' τὸν ἀργαλιό σου κι' ἀπ' τὸ μέτωπό σου,
Κι' ἀπ' τὸ φιλὶ σου πιδ τρανὸ, τὸ σύντροφό σου,
Τὸ βασιλῆά, ποὺ ὅλο σοῦ λείπει, ὦ Πηνελόπη.

"Αλλὰ κι' ἂν τὸν κρατοῦν μακριὰ σου ξένοι τόποι,
Πόλεμοι μακρυνοὶ, καὶ ἡ Σκύλλης καὶ ἡ Σειρήνες
"Απ' τὴν ψυχὴ σου δὲν τὸν σβύνουν οὐτ' ἐκεῖνες
Τ' ὀλάσπρο φῶς τοῦ στοχασμοῦ σου, ὦ Πηνελόπη.

Κ. Παλαμάς

Η ΑΡΡΩΣΤΗ

"Η φύσις εἶνε σήμερὰ στὰ πράσινα ντυμένη
ὁ ἥλιος ὁ ἑαρινὸς τὴ λούζει μὲ χρυσάφι
ἡ ἀγαπημένη ἀρρώστη καλύτερα πηγαίνει
καὶ ὁ τρελλὸς τῆς ποιητῆς τετράστιχα τῆς γράφει.

Δ. Κόκκος

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΓΚΑΦΑ!... ΓΚΑΦΑ!...

Συνάντησα τὸ φίλο μου Μπρελόκ. Ήταν πολὺ στενοχωρημένος.

— Τί ἔπαθες, Μπρελόκ; Σοὺ συνέβη κανένα δυστύχημα; Φαίνεται πολὺ μελαγχολικός.

Μοῦ ἀπάντησε:

— "Ἀφσέ με! Παρ' ὀλίγο νὰ πάω στὴ φυλακὴ.

Υπέθεσα ὅτι εἶχε διαπράξει ἔγκλημα. Ἐκεῖνος ἐμάντευσε τὴ σκέψι μου καὶ συνεπλήρωσε:

— Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇς τί μοῦ συνέβη. Ἐκινδύνεψα νὰ πάω στὴ φυλακὴ γιὰ ἓνα ρολοῖ, ποὺ βρήκα καὶ τὸ παρέδωσα στὴν ἀστυνομία σὰν τίμιος ἄνθρωπος... Εἶνε ἀνήκουστο, φίλε μου! Εἶμαι τόσο ταρσαννμένος, ὥστε δὲν μπορῶ ἀκόμη νὰ μιλήσω... Θὰ κρίνῃς μόνος σου, ὅταν μάθῃς τὴν ἱστορία αὐτή... Εἰσαι ἐλεύθερος;

— Βεβαίως.

— Τότε ἀκουσέ με καὶ κύτταξε νὰ ὠφεληθῇς ἀπ' τὴν ἱστορία μου.

Θὰ εἶνε ἓνα καλὸ μάθημα γιὰ σένα. Βρήκα λοιπὸν χτῆς τὴ νύχτα ἓνα ὠραῖο χρυσὸ ρολοῖ, μὲ σύμπλεγμα ἀπὸ πλατίνια, στὸ πεζοδρόμιο τῆς Λεωφόρου Σαιν - Μισέλ. Τὸ πρῶι στὶς ἑννέα παρουσιάστηκα στὸ τιμῆμα τῆς ὁδοῦ Ντυπερέ καὶ ζήτησα νὰ μιλήσω στὸν κύριο ἀστυνόμο. Τὸν βρήκα στὸ γραφεῖο του.

Ἐπινε τὸν καφέ του καὶ οὕτε καν μὲ χαιρέτησε. Μοῦ εἶπε μόνο ψυχρῶς:

— Τί ζητεῖτε;

Ἀπάντησα μὲ τρόπον

ἀνθρώπου ποὺ κάνει τὸ καθῆκον του:

— Κύριε ἀστυνόμ, ἦρθα νὰ σὰς παραδώσω ἓνα ρολοῖ χρυσὸ ποὺ βρήκα τὴ νύχτα καί...

Δὲν μ' ἀφῆσε ὅμως νὰ συνεχίσω. Εἶπε μ' ἓνα τρόπο παράξενο:

— "Ἐνα χρυσὸ ρολοῖ;...

Κι' ἐφώναξε συγχρόνως σὲ δυὸ χωροφύλακες, οἱ ὁποῖοι ἔπαιζαν πικέτο στὸ διπλανὸ δωμάτιο:

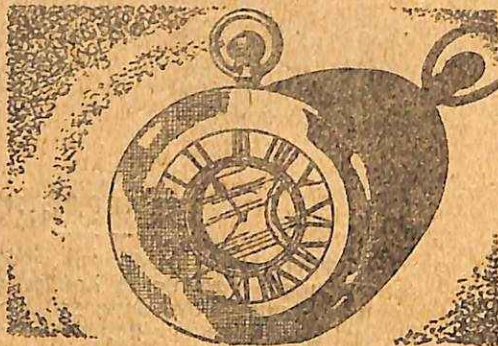
— Κλείστε τὴν πόρτα ἔσείς! Ἐδῶ δὲν εἶνε δρόμος!

Ὅταν ἔκλεισαν τὴν πόρτα, ὁ κ. ἀστυνόμος ἐστράφη πάλι σ' ἐμένα καὶ μοῦ εἶπε:

— Γιὰ νὰ δῶ.

Τοῦδωσα στὰ χέρια του τὸ ρολοῖ κι' ἄρχισε νὰ τὸ ἐξετάζη. Τὸ μύρισε, τὸ κούνησε, τὸ κούρντισε καὶ τὸ ἐτοποθέτησε τέλος ἀπάνω στὸ τραπέζι.

— Ναι, εἶπε τέλος μὲ σοβαρὸ ὄψος, εἶνε ρολοῖ. Δὲν ὑπάρχει ἀμ-

φιβολία.

Κατόπιν τὸ κλείδωσε σ' ἓνα μεγάλο κιώτιο. Ἐγὼ τὸν παρακολου-
θοῦσα μ' ἀπορία.

— Ποῦ βρήκατε αὐτὸ τὸ πολυτίμο ἀντικείμενο; μὲ ρώτησε.

— Στὴ λεωφόρο Σαιν - Μισέλ, ἀπὸ τὴν γωνία τοῦ δρόμου.

— Ποῦ ἀκριβῶς; Στὸ πεζοδρόμιο;

— Μάλιστα.

— Αὐτὸ εἶνε πολὺ περίεργο, μοῦ εἶπε τότε, καὶ μὲ κύτταξε μὲ τρόπο ὑποπτο. Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀφήνουν τὰ ρολόγια τους στὰ πεζοδρόμια...

— Μὰ ξέρετε ὅτι... ψιθύρισα.

— Ἀρκεῖ. Δὲν θέλω παρατηρήσεις. Ξέρω τὴ δουλειά μου, διέκοψε μὲ θυμὸ ὁ κ. ἀστυνόμος.

Ἐσιώπησα.

Ἐκεῖνος ἐπανελά-

θε:

— Πῶς ὀνομάζεσθε;

— Ἰωάννης Μπρε-

λόκ.

— Ποῦ κατοικεῖτε;

— Στὴν πλατεία

Μονω 26.

— Τὸ ἐπάγγε λ μ α

σας;

— Εἰσοδηματίας.

— Τί ὥρα βρήκατε

τὸ ρολοῖ;

— Μὰ θὰ ἦσαν τρεῖς

μετὰ τὰ μεσάνυχτα.

— Σὰς συγχαίρω!

Μοῦ εἶπε τότε εἰρωνικῶς ὁ κ. ἀστυνόμος. Βλέπω ὅτι δὲν κοιμάστε νωρίς. Δὲν ζῆτε κανονικά.

— Ζῶ ὅπως μ' ἀρέσει, ἀπάντησα.

— Ναι, ἴσως... Ἀλλὰ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὰς ρωτήσω τί ζητοῦ-

σατε στὶς τρεῖς τὸ πρῶι στοὺς δρόμους καὶ μάλιστα στὴ λεωφόρο Σαιν - Μισέλ, ἀφοῦ κατοικεῖτε στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ Παρισιῦ;... Δηλα-

δή... λέτε πῶς κατοικεῖτε...

— Τί θὰ πῇ λέω; Δὲν μὲ πιστεύετε; Λέω τὴν ἀλήθεια.

— Αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε. Σὰς παρακαλῶ ὅμως νὰ μὴν ἀλλάξετε κου-

ρὲντα καὶ ν' ἀπαντᾶτε εὐγενῶς στὶς ἐρωτήσεις μου. Σὰς ἐρωτῶ: Τί γυ-

ρεῖατε ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι σας στὶς

τρεῖς;

Τοῦ ἀπάντησα ὅτι εἶχα περάσει τὴ βραδυὰ στὸ σπίτι μιάς κυρίας.

— Πῶς τὴ λένε; μὲ ρώτησε καὶ τράβηξε ἓνα σημειωματάριο ἀπὸ τὴν τσέπη του.

— Δὲν μπορῶ νὰ σὰς πῶ τ' ὄνομά της. Εἶνε... παντρεμένη.

— Μὲ ποιόν;

— Εἶνε γυναίκα ἑνὸς φαρμακο-

ποιοῦ.

— Πῶς ὀνομάζεται;

Θύμωσα.

— Γιὰ νὰ σὰς πῶ! εἶπα. Δὲν σὰς ἐνδιαφέρει αὐτὴ ἡ λεπτομέρεια.

Ὁ ἀστυνόμος μὲ ἀγριοκυττάξε.

— Σὲ μένα μιλάτε ἔτσι; ρώτησε.

— Σὲ σὰς, φυσικά, εἶπα.

Αὐτὸς ὠχρίασε.

— Εἴστε αὐθάδης! μοῦ φώναξε θυμωμένος.

Κι' ἔπειτα συνεπλήρωσε μὲ περίεργο τρόπο:

— Κάπου σὰς ἔχω δὴ ἔοδς...

— Ἐμένα;

— Ναι. Ἡ φυσιογνωμία σας μοῦ θυμίζει κά-

ποιον.

Καὶ προσέθεσε:

— Δὲν κατεδικάσθητε

ποτέ;

— Καὶ σεῖς; εἶπα κι' ἐγὼ ὠργισμένος.

Εἴσατε αὐθαδέστα-

τος! οὐρλιαξε αὐτός.

— Καὶ σεῖς εἴσατε ἓνα

ἡλίθιος!

Ἐνόμισα πειὰ πῶς ἔφτασε ἡ τε-

λευταία στιγμὴ μου, μὲ τὴ βρισιὰ ποὺ ξεστόμισα.

— Τί εἶπατε; ἐδρυχήθη πάλιν ὁ κ. ἀστυνόμος.

Ἦταν κατακόκκινος πειὰ καὶ τὰ μάτια του πετοῦσαν φωτιὲς ἀπὸ τὸ θυμὸ. Οὐρλιαξε:

— Θὰ σὰς στείλω στὴ φυλακὴ, ἀκούτε; Εἴσατε αὐθάδης καὶ προσθά-

λατε τὴν ἐξουσία. Προσβάλατε τοὺς νόμους καὶ θὰ τιμωρηθῆτε!

Χτύπησε ἔπειτα τὸ χέρι του πά-

νω στὸ τραπέζι καὶ φώναξε:

— Μήπως ξέρω ποῖος εἴσατε; Λέτε

πῶς τὸ ὄνομά σας εἶνε Μπρελόκ.

Ποῖός μοῦ τὸ ἀποδεικνύει; Λέτε πῶς

είσθε εισοδηματίας! Ποῦ τὸ ξέρω; Ποῦ εἶνε τὰ εισοδήματά σας; Ἐγὼ νομίζω πὼς εἰσθε ὑπόπτος. Ποῖος μὲ βεβαιώνει πὼς δὲν κλέψατε αὐτὸ τὸ ρολοῖ; Ὅριστε μας!

— Τὸ ἔκλεψα! ψιθύρισα ἔκπληκτος.

— Ναί... Σὰς ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἰσθε ὑπόπτος ὑποκείμενο...

Ἐκάλεσε τοὺς χωροφύλακας.

— Νὰ ψάξετε τὶς τσέπες αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου!

Ὁ ἀνθρώπος ἤμουν ἐγώ.

Μὲ ἐγδυσαν καὶ μὲ ἐξέτασαν λεπτομερῶς.

— Μὰς κάνετε τὸν ἔξυπνο, εἶπε ὁ ἀστυνόμος. Τώρα θὰ δῆτε. Ἀκούς αὐθάδεια!

Μὲ κράτησαν δυὸ ὥρες καὶ ἄκουσα διάφορες βρισιές. Μὲ ψαχοῦλευαν, μὲ πασπάτευαν, μὲ γύριζαν ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, μὲ κύτταζαν κατὰμματα, μοῦ πήραν τὰ τοιγάρρα ἀπὸ τὴν τσέπη, μοῦσχισαν τὸ παντελόνι!...

Κατὰ τὸ πρωὶ πίστεψαν πὼς ἤμουν ὁ Μπρελόκ καὶ μ' ἄφησαν ἐλεύθερο.

— Τραβάτε στὴν εὐχή τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μὰς συμπαθατέ!

Μοῦρθε νὰ ριχτῶ καὶ νὰ δαγκώσω τὸν ἀστυνόμο στὸ λαρύγγι. Θάχα καινούργιες σκοτοῦρες καὶ τὸ ἔκοψα λάσπη. Ἄν ξαναῦρω ρολοῖ στὸ δρόμο, φίλε μου. θὰ τὸ φάω, θὰ τὸ καταπιῶ, παρὰ νὰ τὸ πάω στὴν ἀστυνομία!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΡΤΕΛΙΝ

ΚΟΥΤΑΜΑΡΕΣ

ΓΕΝΝΑΙΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ!

— Καθὼς πήγαινα στὸ δρόμο μου μοῦ ριχτήκαν δυὸ - τρεῖς λωποδύτες. Εὐτυχῶς βαστοῦσα ἀπάνω μου τὸ πιστόλι μου...

— Καὶ λοιπόν;

— Ἐ, λοιπόν... μοῦ τὸ πήραν καὶ ἔφυγαν εὐχαριστημένοι.

ΜΙΚΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ μουσικὸς Σιμωνίδης παρακαλοῦσε μιά μέρα τὸν Θεμιστοκλῆ νὰ ἀμῆ πρός χάριν τοῦ κάποιο ἄδικο.

— Ἄν σοῦ πρότεινα νὰ κάνης μέσα στὸ θέατρο, τὴν ὥρα πού ψάλλεις, μιά παραφωνία, θὰ τὴν ἔκανες; τὸν ρώτησε ὁ Θεμιστοκλῆς.

— Ὁχι, ἀπάντησε ὁ Σιμωνίδης.
— Πῶς λοιπὸν μοῦ ζητᾶς νὰ τὸ κάμω ἐγὼ ὡς πολιτικὸς ἄρχων; τοῦ εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς.

***

Ὁ Κορνῆλιος Πέτρος ἀναφέρει εἰς τὰ σχόλια τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὅτι κάποιος μοναχὸς ὑπεστήριξε καὶ ἐκήρυξε ὅτι τὸ καλὸ κυνῆγι ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοὺς κληρικοὺς καὶ ὅτι ἂν ἡ πέρδικες, οἱ φασιανοὶ καὶ ἡ τρυγόνες εἶχαν φωνή, θὰ φώναζαν:

— Διάκονοι τοῦ Θεοῦ! φάγατε ἡμᾶς ἵνα ἡ οὐσία ἡμῶν ἐνσωματωθῇ ἐν τῇ ὑμετέρᾳ, ἀναστηθῇ ἡμέραν τινὰ μεθ' ὧμῶν ἐν τῇ δόξῃ καὶ μὴ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἀδην μετὰ τῶν ἀσεβῶν!..

ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Μεταξὺ φιλενάδων:

— Χθὲς τὸ βράδυ μοῦ ἔλεγε πὼς θὰ μοῦ χάριση τὴν καρδιά του ὁλόκληρη...

— Δὲν εἶνε καὶ τόσο στερεὸ δῶρο.

— Γιατί;

— Γιατὶ προχθὲς ἔλεγε σὲ μένα πὼς τοῦ τὴ ράγισα!

***

Μεταξὺ φίλων:

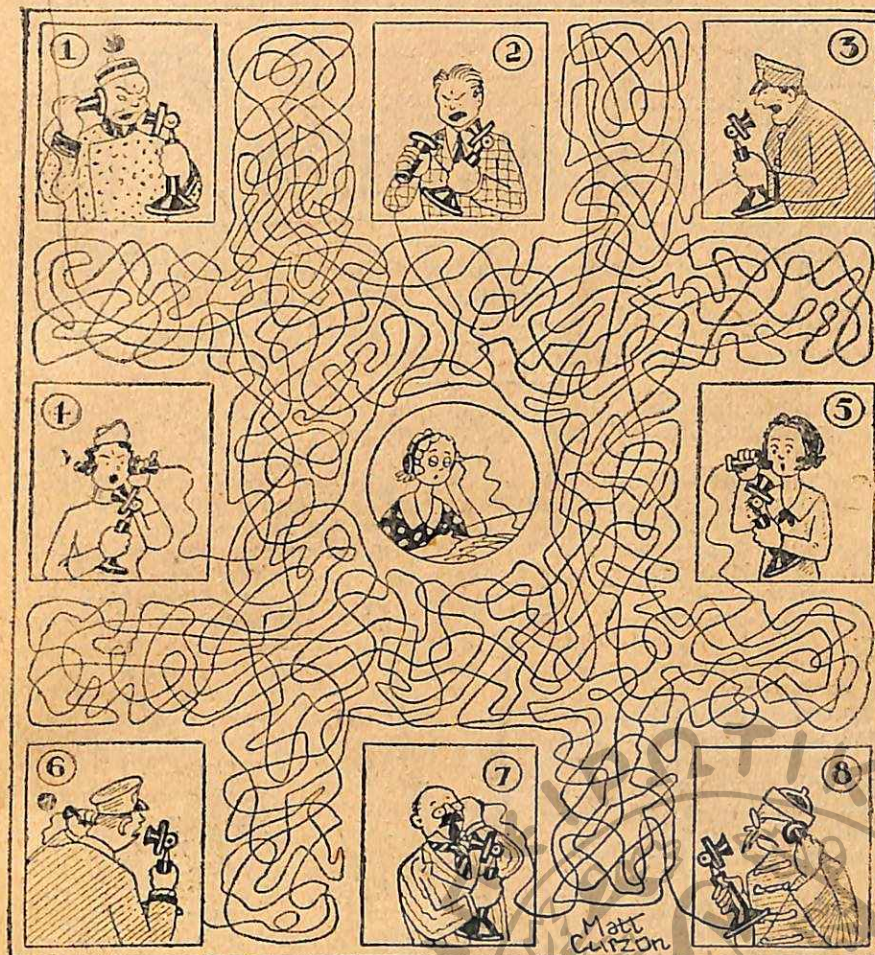
— Μπορῶ νὰ σοῦ ἐμπιστευθῶ κάτι;

— Ἀκούς λέει;

— Ἐχῶ ἀνάγκη 50 δραχμῶν.

— Πολὺ καλὰ. Ἐχε πεποίθησι σὲ μένα. Δὲν θὰ τὸ πῶ πουθενά. Εἶνε σὰν νὰ μὴ μοῦ τὸ εἶπες...

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΑΚΙ ΣΑΣ

Ἡ ὑπάλληλος τοῦ Τηλεφωνικοῦ Κέντρου — πρὶν ἐφευρεθῇ τὸ αὐτόματο τηλεφῶνο φυσικὰ — συνέδεσε μιά μέρα ὀχτῶ συνδρομητὰς τηλεφώνου. Ὁ ὑπ' ἀριθ. 1 ἤθελε νὰ μιλήσῃ στὸν ὑπ' ἀριθ. 8, ὁ 2 στὸν 5, ὁ 3 στὸν 6 καὶ ὁ 4 στὸν 7. Ἀλλὰ μπέρδεψε τὶς γραμμὲς των.

Μπορεῖτε ἐσεῖς, ἀκολουθώντας τὶς σχετικὰς γραμμὲς τῆς εἰκόνος, νὰ βρῆτε μὲ ποιὸν ἀκριβῶς μιλάει ὁ καθένας, συνδρομητῆς ὑστερὰ ἀπὸ τὸ μπέρδεμα αὐτό;

Τὸ παιχνίδι εἶνε ἀρκετὰ διασκεδαστικό.

Η ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Πάν ό,τι διεσώθη από τας αίσθηματικές περιπετειάς των μεγάλων ανδρών, έχει παραδοθή πλέον εις την δημοσιότητα. Πρό πάντων ή επιστολές τους. Αναρίθμητοι τόμοι έρωτικών επιστολών του Βοναπάρτη, του Μυσσέ, του Σατωβριάνδου, του Λαμαρτίνου, της Σάνδη, του Ουγκώ και άλλων και άλλων έχουν έκδοθή μέχρι τουδε. Έξ αυτών μεταφράζουμε τις έκλεκτότερες χάριν των αναγνωστών της νέας «Οικογενείας».

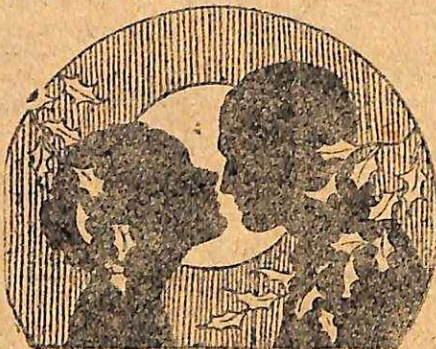
1η

Ο Λουκιανός Βοναπάρτης προς την κ. Ρεκαμιέ

«... Ο Ρωμαίος σάς γράφει, Ίουλιέττα. Έλπίζω να μην άρνηθής να διαβάσης τα λόγια μου.

Πρό δέκα ήμερών σε γνώριζα μόνο από τη φήμη σου. Καμμιά φορά σ' έβλεπα στους χορούς. Ήξερα πώς είσαι ή πιό ωραία των γυναικών... Χίλια στόματα σε εξυμνούσαν κ' ή άμορφή σου με είχε μαγέψει... Τώρα που σε γνώρισα, ή ήσυχία έφυγε από την καρδιά μου για πάντα...

Σε ξαναείδα... Μίλησα μαζί σου και άκουσα τους στεναγμούς σου. Θεέ μου! Δεν ήσουν για μένα... Ήσουν αδιάφορη και το μέτωπό σου ήταν γαλή-

νιο... Είχα άπατηθώ. Ώ Ίουλιέττα! Η ζωή χωρίς άγάπη είναι ένας άτελειώτος ύπνος... Μιά ωραία γυναίκα δεν πρέπει να είναι σκληρά. Ευτυχής εκείνος ό θνητός που θα άγαπηθώ από σένα!...

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ

2α

Ο στρατηγός Ναπολέων Βοναπάρτης προς την Ίωσηφίνα Μποαρνέ,

Μαρμίρολο, 17 Ίουνίου

«Συλλογίζομαι πάντα τη φιλία σου, τα δάκρυά σου, τη χαριτωμένη ζήλεια σου... Κ' ή χάρις της Ίωσηφίνας μου ανάθει στην καρδιά μου μια μεγάλη φλόγα. Πότε θα μπορέσω να ζω όλες τις στιγμές κοντά σου έλεύθερα, χωρίς άλλη φροντίδα από την ευτυχία του να σε βλέπω διαρκώς; Έλπίζω ότι γρήγορα θα συναντηθώ. Ενόμιζα πως σ' άγαπούσα. Μά τώρα σ' αγαπώ χίλιες φορές περισσότερο από άλλοτε. Ο Λαμπρυγιέρ δεν έχει δικηό όταν λή πως «ό έρως έρχεται ξαφνικά...»

Αφσέ με να σε λατρεύω... Και μην είσαι για κανένα άλλον τόσο ωραία, τόσο τρυφερή, τόσο καλή. Μη με ζηλεύεις και μην κλαίς... Τα δάκρυά σου με τρελαίνουν και φλογίζουν το αίμα μου. Δεν υπάρχει πειά για μένα άλλη γυ-

ναίκα στον κόσμο. Ξεκουράσου και έλα γρήγορα κοντά μου. Ένα έκατομύριο φιλιά, γλυκειά μου...»

ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ

3η

Του ίδιου προς την Ίωσηφίνα,

«Ευπνώ με την ψυχή γεμάτη από σένα. Η εικόνα σου και ή ένθουμησης της χθεσινής θραυδας δεν μου άφησαν ήσυχία. Γλυκειά κι' ασύγκριτη Ίωσηφίνα, γιατί κάνεις τόσο έντύπωση στη φτωχή καρδιά μου; Είμαι καταλυτημένος κ' ή εικόνα σου με μαγεύει.

Φεύγω το μεσημέρι. Θα σε ιδώ σε τρεις ώρες. Σου στέλνω χίλια ζεστά φιλιά, γλυκειά μου άγάπη». ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ

4η

Ο Διδερών προς την Δίδα Σοφία Βολάν

«Ήρθα στο σπίτι σας. Ήθελα να σας φιλήσω το χέρι και να φύγω. Άλλά δεν σας βρήκα κι' έφυγα χωρίς άνταμοιβή. Δεν είναι ωραία ή άγάπη μας; Δεν θα ρηήτε να σας πω τα λόγια που αισθάνομαι για σας; Η κάμαρά μου είναι βυθισμένη στο σκοτάδι κι' έντούτοις σας γράφω... Το ένστικτο οδηγεί την πέννα μου... Τόσο σας αγαπώ για την ξανθή άμορφή σας! Είμαι σκλάβος σας για πάντα... Χαιρετε, Σοφία. Άύριο θα είμαι πιό ευτυχής. Θα σας ιδώ».

ΔΙΔΕΡΩ

5η

Του ίδιου προς την Δίδα Σοφία Βολάν

«Η ευτυχία σας εξαρτάται από μένα; Μου είπατε πως ή ζωή σας συνδέεται με τη δική μου και περι-

μένετε από μένα τη χαρά. Μην άνησυχήτε, Σοφία. Θα υποφέρω με μαζί τις πίκρες της ζωής και μαζί θα περάσουμε τις γλυκειές στιγμές, που θα μας δώση ή τύχη. Ποτέ δεν άγάπησα όπως αυτή τη φορά.

Είνε γλυκειά ή ζωή, αφού ή τύχη σας έρριξε στο δρόμο μου! Πάντα θα εύχαριστώ το Θεό γιατί σας έπλασε και σας έδωσε τόσες χάρες. Σας φιλώ το χέρι και είμαι άφωσμένος φίλος σας.

ΔΙΔΕΡΩ

6η

Του Γαμβέτα προς την Κα Λυζές

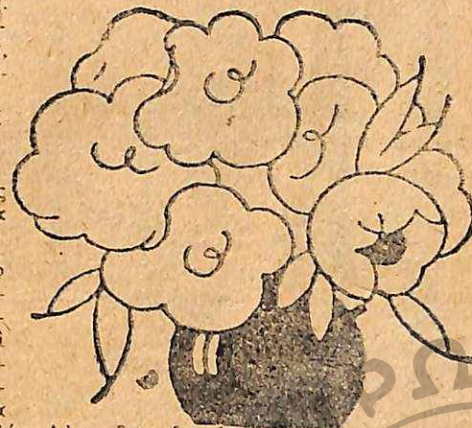
«Αγαπημένη μου μικρούλα, σου στέλνω όλη μου την καρδιά και σου όρκίζομαι ότι ό μόνος σκοπός της ζωής μου είναι να σε κάνω ευτυχισμένη. Θέλω να βλέπω πάντα τη χαρά να λάμπη στα όραία σου μάτια και το μειδίαμα στα κόκκινα χείλη σου. Θα είναι ό γλυκύτερος θρίψμος της ζωής

μου να σε φέρω στο δρόμο της άληθινής ευτυχίας... Θα το δής... Η ζωή μας θα είναι σαν παραμύθι. Έγώ στα πόδια σου, σκλάβος σου, δούλος σου... Ο κόσμος θα μας περιγελά ίσως... Μά θα είναι από ζήλεια... Οι άνθρωποι είναι άνόητοι και δεν συγχωρούν την ευτυχία των άλλων. Μικρή μου ή ανάμνησίς σου με προφυλάττει από τη μελαγχολία και όλα τα κακά του κόσμου. Περιμένε με αύριο. Φιλώ τα όραία μαλάκια σου που έχουν το χρώμα του χρυσάφιου!...

Δικός σου ΓΑΜΒΕΤΑΣ

7η

Του ίδιου προς την Κα Λυζές
«Αγαπητή μου και λατρευτή μου! Η ψυχή μου είναι γεμάτη άγάπη για

σένα και όνειρεύεται μιὰ ζωή δλόκληρη κοντά σου. Είσαι ή μόνη γυναίκα που μου φανέρωσες έναν ανώτερο και όφραϊότερο κόσμο, που μ' άλλαξες έντελώς... Είμαι πλέον καλύτερος από πριν κι' αισθάνομαι ότι σέ σένα όφείλω αυτή την άλλαγή. Τά άνθη μου φαίνονται όφραϊότερα και ό γαλανός ούρανός λαμπρότερος και καθαρώτερος, από την ήμέρα που μου είπες γλυκά λόγια αγάπης.

Είσαι ή πιό καλή, ή πιό όμορφη, ή πιό γλυκειά γυναίκα!... Σε λατρεύω όπως οι άγιοι λατρεύουν το Θεό. Σάν πνεύμα άύλο και άνώτερο από τη γή αυτή. "Ελα αύριο ν' αντικρύσω το θεσπέσιο πρόσωπό σου. Γονατισμένος φιλω τά χέρια σου».

ΓΑΜΒΕΤΑΣ

9η

Του Σατωβριάνδου προς την κυρίαν ντέ Κουστίν

«Δέν είνε δυνατόν νά φαντασθήτε τί ύπόφέρω από χθές. Όλοι με συμβουλεύουν νά φύγω σήμερα. Θα μείνω ως την Τετάρτη. Είμαι σάν τρελός και νομίζω πως πρέπει νά δώσω την παραίτησί μου. Η ιδέα του άποχωρισμού με κάνει έξω φρενών. Προς Θεού, μη φύγετε! Μη μ' εγκαταλείψετε... Θέλω νά σάς ιδώ ακόμη μιὰ φορά!... Σας αγαπώ!»

ΣΑΤΩΒΡΙΑΝ

9η

Του ίδιού προς την κ. ντέ Κουστίν

«Μια μέρα πάλι θα περάση χωρίς νά σάς ιδώ! Έσείς δέν θ' άνησυχήσετε. Θα παίξετε άρπα και θα γελάσετε πως υπάρχουν στον κόσμο άνθρωποι που ύποφέρουν έξαιτίας σας... Πώς είστε σήμερα; Η κάμαρά μου είνε τόσο μελαγχολική και γυμνή! Φεύγω. Είνε άνυπόφορη ή ιδέα του χωρισμού... Αύριο θα έλθω στο σπίτι σας νά σάς άποχαιρετήσω. Τί κρίμα!...»

Με λατρεία
ΣΑΤΩΒΡΙΑΝ

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

—ΤΑ ΠΛΟΥΤΗ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΗ

Έξελθών εις περιοδεΐαν στην Πελοπόννησο ο Καποδίστριας μαζί με τον Κολοκοτρώνη και βαίνων την προς την Νεμέαν άγουσιν, είπε προς τον γέροντα στρατηγόν:

—Έλημονήσατε, άρχηγέ. "Επρεπε νά στελιουμε άνθρωπο ν' άγοράση και τρόφιμα.

—Έννοια σου, έκλαμπρότατε, απάντησε ο Κολοκοτρώνης, έφρόντισα γ'ω γιά οδόν. Τά βάρετα θα πέσουν στο Δεσπότη!

—Μά αυτό που λές, άρχηγέ, προσέθηκεν ο κυβερνήτης, δέν είνε σωστό. "Ο Δεσπότης είνε φτωχός άνθρωπος.

—Τί λές, έκλαμπρότατε, ανταπήντησε ο γέρον, φτωχός είν' ο Δεσπότης, που παίρν' από πεθαμένους και ζωντάνους; Φτωχός είν' ο διάολος!

Και σπανίως γελών ο Καποδίστριας, ξεκαρδίστηκε στα γέλια, ακούσας τον χαρακτηρισμόν αυτόν του Γέρου του Μωρηά.

—ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

—Άρχηγέ, είπε μετά την έν Αραχώβη μάχην στον Καραϊσκάκη κάποιος στρατιώτης παραπονούμενος, ό τάδε στρατιώτης μου πήρε τ' άρματά μου! "Ητανε μαλαμοκαπνισμένα! Νά διατάξης νά μου τά δώση!

—Σου τά γύρεψε, όρξ, ρώτησε ο Καραϊσκάκης, ή σου τά πήρε με τό ζόρι;

—Με τό ζόρι μου τά πήρε, άρχηγέ, απάντησε ο στρατιώτης.

—Με τό ζόρι, όρξ, τον άφησες νά σου τά πάρη; φώναξε ο Καραϊσκάκης. Τότε όρξ δέν κάνεις γιά πολεμιστής. Νά πäs νά γίνης καλόγερος στο μοναστήρι της Τατάρνας! "Αίντε!

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ

Παρίσι, 2 "Ανεμόδους, έτος ΧΙΠ

...Απόψε ο άγαπητός μου μπαμπάς επέστρεψε σπίτι μας ύστερα από δυό χρόνια που έλειπε στον πόλεμο. Για νά γιορτάσουμε τό γυρισμό του, ή καλή μου θεία μ' έντυσε με άσπρη μουσελίνα και μου φέρεσε ένα στεφάνι από άσπρολούλουδα κάτω από τό μικρό μεταξωτό πέπλο. Φορούσα και μιὰ ζώνη από χοντρό μεταξωτό, άσπρα σκαρτίνια, κάλτσες άζούρ.

Ο μπαμπάς μου κυττώντας με, ακούμπησε πάνω στο τραπέζι ένα μικρό δέμα που είχε κάτω από τό στρατιωτικό του παλτό, και μου άνοιξε την άγκαλιά του. Είδα, ένω τον φιλούσα, ότι τά μάτια του ήταν γεμάτα δάκρυα.

—Άλλοίμονο! πόσο της μοιάζει, Τακίθη, είπε αβέγγοντάς με στην καρδιά του.

—Άγαπητέ μου φλοριμόνδε, είπε ή καλή μου θεία σκουπίζοντας τά

μάτια της, νά είσαι βέβαιος ότι σε βλέπει, πάνω απ' τον ούρανό, και ότι είνε εύτυχισμένη. "Ας μη κλαίμε. "Ας χαρούμε καλύτερα γιά τό γυρισμό σου. Και δώσε στη μικρή Ουναδύλλη αυτά που της άγόρασες.

Ο καλός μου μπαμπάς μου έδωσε τότε τό μικρό δέμα που είχε φέρει. Τό άνοιξα. Είχε μέσα ένα ωραίο κουτί φιλιτινένιο και ένα ωραίο βιβλίο, την «Εγκυκλοπαίδεια των Παιδών», χρυσόδετη, που είχε απέξω χαραγμένη, με χρυσά ψηφία, αυτή την άφιέρωσι:

Αυτό τό βιβλίον δωρείται εις την Ουναδύλλη Μύλλερ από τον πατέρα της.

2 "Ανεμόδους, έτος ΧΙΠ

Και μέσα στο κουτί βρήκα ένα κολλιέ, ένα βραχιόλι κι' ένα μικρό ρολόι με χρυσό σφάλτο.

—Σήμερα μπαίνεις στα δώδεκα, είνε τά γενέθλιά σου, Ουναδύλλη—Βεατρίκη, μου είπε ο πατέρας μου. "Η άγία μητέρα σου σε γέννησε στη φυλακή την 2 "Ανεμόδους, στην πρώτη της Δημοκρατίας, και πέθανε στο Ικρίωμα είκοσιμία μέρες άργότερα. Μη λησμονής ποτέ νά προσεύχεσαι γι' αυτή.

Στρασβούργον, Μάρτιος 1809

Φτωχό μου τετράδιο! Με πόση χαρά σε ξαναβρήκα! Και πόσα συνέθησαν από τό 1805! "Ο άπλοός λοχαγός του πεζικού Μύλλερ της ύπατικής φρουράς έγινε ο στρατηγός Μύλλερ του σώματος του αυτοκρατορικού επιτελείου. Και δέν είμαι πια τό μικρό κοριτσάκι που δέν έννοούσε

τίποτε από κείνα που διάβάζε στην «Εγκυκλοπαίδεια των Παιδών». Είμαι δεκάξή χρόνων, μικρό μου τετράδιο. Τώρα μεγάλωσα, έγινα δεσποινίς, ζωηρή, εύθυμη, πεταχτή, παραχαϊδεμένη από τό μπαμπά της και την άγαπημένη της θεία, που τη λένε «τη μικρή τους ξανθούλα».

Και απόψε, που έορτάζω πάλι τά γενέθλιά μου, θα κόμω την πρώτη μου εμφάνισι στον κόσμο! Πώς ο πατέρας μου θα μωρέσει νά κρατήσει τό σοβαρό του, βλέποντας τη «μικρή του ξανθούλα» νά κάνη ύποκλίσεις μπροστά στη γρηά στρατηγίνα Μαίρλιχ... τη γυναίκα του δι-οικητού μας; Πώς εγώ θα κρατήσω

τά γέλια, έτσι μασκαρεμένη που θά είμαι σάν ένα έπισημο ύποκείμενο;.. Θεέ μου! 'Η θείτσα μου με φωνάζει! Καί ακόμη δέν έφτιασα τά κατσαρά μου!

4 Μαρτίου

Ω μικρό μου τετράδιο! Έζησα μέσα σ' ένα όνειρο... σ' ένα πολύ ώ-
ραίο όνειρο...

Ως δώρο γιά τά γε-
νέθλιά μου, ή Αύτης Αύ-
τοκρατορική Μεγαλειό-
της ή 'Ιωσηφίνα μου έ-
στειλε ένα χαριτωμένο
τραπεζάκι του χτενίσμα-
τος από άκαζού, ένα ά-
ριστοτέχνημα του Περ-
σιέ! Καί ό μπαμπάς μου
μου χάρισε μιá κασσετί-
να του καλλωπισμού βα-
ρύτιμη. Καί ή καλή μου
θείτσα μου έκαμε δώρο
μιá άρπα. Έκλαψα από
τή χαρά μου.

'Αλλ' αυτά ήσαν τά
λιγότερα.

Όταν μπήκα στά με-
γάλα σαλόνια της στρα-
τιωτικής διοικήσεως,
που άστραφταν από τά
φώτα καί ήσαν γεμάτα
από αξιωματικούς μέ ό
λόχρυσες στολές, από ύ-
παλλήλους που είχαν
κεντήματα σ' όλες τις
ραφές, από νέες γυναι-
κες, θαυμάσια ντυμένες
καί φορτωμένες διαμαν-
τικά, τά μάτια μου θάμ-
πωσαν. 'Ο πατέρας μου
μου πρόσφερε τό μπρά-
τσο καί σήκωνε υπερί-
φανα τό κεφάλι. Καί
στή διάβασί μας ψιθύ-
ριζαν εταίμους, όί άνδρες χαμογε-
λούσαν, ή γυναίκες κάπως ένύιζαν
τά μούτρα — πράγμα που μέ κολά-
κευε.

'Η στρατηγίνα Μαίριλχ ύπεδέχε-
το τιμητικώς την κυρία στρατάρχου
δούκισσα του Δάντσιγ, που όλοι την
περιποιόντουσαν. 'Η καλή κυρία Λε-
φέβρ! Μόλις μέ είδε, είπε μέ φωνή
δυνατή: «Αύτη είναι ή κόρη σας,
Μύλλερ; Τά συγχαρητήριά μου!

Καλή ράτσα. 'Η όμορφιά της λάμ-
πει σάν τόν ήλιο».

Μιλούσε μέ τή μήτη καί, μ' όλη
τήν ταραχή μου, κόντεψα νά σπάσω
στά γέλια...

Έπειτα, ό χορός. Χόρεψα, χόρε-
ψα, χόρεψα. Καί παραχώρησα πέν-
τε χορούς σ' ένα νέο μαθητή της
Στρατιωτικής Σχολής, έναν καθα-
λιέρο χαριτωμένο μέ μαλλιά κα-
στανά, μέ μάτια γαλανά.
Τόν λένε 'Ηλία.

5 Μαΐου 1809

Είμαι ακόμα ζαλισμένη
από χαρά! Ω μικρό τε-
τράδιο, μ' αγαπά!

Απόψε, που τραγου-
δούσε —ά, τί όμορφα!—
ένα τραγουδι από τό «ΡΙ-
χάρδο τόν Λεοντόκαρδο»,
αίσθανόμουν ότι κιτρινί-
ζα καί κοκκινίζα καί τά
χέρια μου έτρεμαν ένώ
άγγιζαν τις χορδές της
άρπας μου.

Μ' άκούούθησε στόν
κήπο, όπου πήγα ν' ανα-
πνεύσω λίγο τό βραδυνό
αεράκι κι' εκεί, κοντά σ'
ένα θάμνο άνθισμένο, μου
έξωμολογήθη τόν έρωτά
του. Καί μίλησε τόσο
γλυκά, τόσο τρυφερά, ώ-
στε λιποψυχούσα από εύ-
τυχία που τόν άκουα.

— Ούναδύλλη, μούλεγε
σιγανά, σφίγγοντας τό
χέρι μου, αγαπητή μου
Ούναδύλλη... Νά ξέρατε
πόσο σάς αγαπώ... Θέλε-
τε νά γίνετε σύζυγός
μου;... Πέστε μου, Ούνα-
δύλλη... Θα μέ περιμενε-
τε; Δώστε μου τό λόγο
σας καί σάς όρκίζομαι έ-
ρωτα καί πίστι σ' όλη μου τή ζωή.

«Θεέ μου, έλεγα μέ τό νού μου...
μ' αγαπά... μ' έρωτεύεται!» 'Όσο-
σο, βρήκα τή δύναμι νά γελάσω.

— Μ' αγαπάτε; 'Αλήθεια; είπα
περιγελαστικά. Μά είμαι ακόμα μι-
κρή. Υπάρχουν τόσες ώραίες στόν
κόσμο! Δέν θ' άργήσετε ν' άποκτή-
σετε δόξα καί σύντομα θα μέ λη-
σμονήσετε.

— Ποτέ, είπε εκείνος μέ πάθος.

Ποτέ... Πώς νά λησμονήσω τό χα-
ριτωμένο πρόσωπό σας, αυτά τά βα-
θυγάλανα μάτια, αυτό τό λατρευ-
τό στόμα; Καί τό ψηλό καί λυγρό
κορμί σας...

— 'Α! είπα, άφήστε τις κοροϊ-
δείες...

— Ούναδύλλη, μурμουρίσε εκεί-
νος, ό πατέρας σας μέ παίρνει μαζί
του στην Αυστρία, όπου θα συναντή-
ση την Α.Μ. τόν Αυτοκράτορα....
'Αφού μέ όνομάζει από τώρα παιδί
του, Ούναδύλλη, καί αφού σάς αγα-
πώ...

Δέν μπόρεσε ν' άποτελειώση...
Τότε έχασα τά λογικά μου... Κι
του άνταπέδωσα τό φιλί του.

6 Μαΐου

Τά όμολόγησα όλα στόν
πατέρα μου. 'Αρραβωνια-
στήκαμε...

'Αγιος Γερμανός
5 'Απριλίου 1811

Στό σημερινό κυνήγι συ-
στήθηκα στόν Αυτοκράτορα.
Είνε ή πρώτη φορά (ύστερα
από τό θάνατο του πατέρα
μου καί του άρραβωνιαστι-
κού μου, που σκοτώθηκαν κ'
οί δυό στό Βάγραμ από την
ίδια όβίδα), που έβγαλα τά
μαύρα. Γιατί ή μαυροφόρος
δέν άρέσουν στην Αύτου Με-
γαλειότητα.

Εισήχθην από τόν Δυρόκ
στό περίπτερο όπου ό Αυτο-
κράτωρ έδινε άκρόασι στους
επισήμους. Κι' έγινε δεκτή
μέ πολλή ευγένεια.

— Θα παίρνετε έξη χιλιάδες φράν-
κα σύνταξι καί προσθέτως σάς προι-
κοδοτώ μέ πενήντα χιλιάδες λίβρες.
'Αγαπούσα πολύ τόν πατέρα σας
καί ό μνηστήρ σας θα γινόταν, άν
ζούσε, στρατιώτης διακεκριμένος.
Ευτυχώς είστε πολύ νέα, αγαπητή
μου κόρη. Γιά νά σας παρηγορήσω,
θα σας παντρέψω σύντομα μ' έναν
από τούς γενναίους μου. Θα τό έ-
χω ύπ' όψιν.

— Μεγαλειότατε, έλαθε τό θαρ-
ρος ν' άπαντήσω, ή 'Υμετέρα Μεγα-
λειότης άς μέ συγχαρήση γιά την
τόλμη μου... 'Αλλ' επιθυμώ νά μεί-
νω πιστή στους όρκους μου... Θα

μείνω άνύπαντρη.

— Καλά! Καλά, μη λέτε λόγια
παιδαριώδη, είπε μέ κάποια άδη-
μονία ό Αυτοκράτωρ.

Μου άνασήκωσε τό πηγούνι μέ
την άκρη του δακτύλου του καί χα-
μογέλασε βλέποντας την άμχανία
μου.

— Τι είδους καλόγρηνα θα γίνετε
λοιπόν, μ' αυτά τά ώραία ματάκια!
είπε χτυπώντας με στό μάγουλο.
Ναι, θα σας παντρέψω. Κι' άν ά-
ποχτήσετε γιου, θα τούς κάμω ά-
κολούθους του βασιλέως της Ρώ-
μης! Πρέπει νά φροντίσω νά συγ-
κροτήσω την μέλλουσα Αύλη του
γιου μου.

Έφυγα, μέ την καρδιά
πλημμυρισμένη από ευγνωμο-
σύνη μαζί καί λύπη.

'Αγιος Γερμανός
Νοέμβριος 1811

Έχω έδώ πάνω στό τρα-
πέζι μου ιερά φυλαχτά που
μου τάφερε από τό Βάγραμ
ό ίπποκόμος του πατέρα μου.
'Ενα σγουρό από τά μαλλιά
του αγαπημένου μου 'Ηλία,
τό ρολόι του στρατηγού Μύλ-
λερ, του πατέρα μου. Κι' αυ-
τό τό λατρευτό γράμμα που
ό αγαπημένος μου, ψυχομα-
χώντας, δέν μπόρεσε νά τό ά-
ποτελειώση:

«Ούναδύλλη, αγαπημένη
μου... σ' αφήνω ύγεια... Πε-
θαίνω μέ τ' όνομά σου στό
χείλη καί την εικόνα σου στην
καρδιά... 'Αγάπη μου... πέρα
από τό θάνατο σ' έξορκίζω νά
μην...»

Δέν άποτελειώσε... 'Αλλά ξέρω
τί ήθελε νά πη, αφού ή σκιά του μέ
επισκέπτεται κάθε νύχτα. 'Οχι 'Η-
λία, όχι. Δέν είμαι από κείνες που
δίνουν την άγάπη τους δυό φορές.
Δέν θα ύπακούσω. Δέν θα πάρω τό
σύζυγο που θέλουν νά μου επιβέ-
λουν. Καί αφού τό μόνο μου κατα-
φύγιο είναι πειά ό τάφος, θάρρω νά
σας εύρω. Δεχθήτε με όλοι, ό μη-
τέρα μου που μαρτύρησε, ό πατε-
ρα μου αγαπημένο, Μεσολάδησε γιά
μένα, καλή μου θείτσα 'Υακίνθη,
δεύτερη μητέρα μου. Έρχομαι, 'Η-
λία, δέξου την άρραβωνιαστική σου

σ' αυτό τὸν κόσμο καὶ τὴ γυναῖκα σου στὸν ἄλλο! Θεέ μου! Θεέ μου, συγχώρησέ με!

«Ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων»

τῆς 12 Νοεμβρίου 1811

«Σήμερον ἐγένετο ἡ κηδεία τῆς δίδος Βεατρίκης - Οὐναδύλλης Μύλλερ, ἡ ὁποία ἐδολοφονήθη, κατὰ τὸν τρόπον τὸσον μυστηριώδη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ. Ἡ ἀτυχὴς νεάνις ἐπισήμως εἶχε μνηστευθῇ, τῇ φροντίδι τῆς Α.Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος, ἓνα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς, τὸν λοχαγὸν Ζῶν Κουραλέ. Τὴν εὖρον στολισμένην ὡς δι' ἑορτὴν, μετὰ τὴν λευκὴν τῆς νεοφυῶς ἑσθῆος. Ἐξαιρετικῶς ἱερὰ καὶ ἐμπνευμένον μέχρι τῆς λαδῆς εἰς τὸ στήθος τῆς, μετὰ τὴν δύναμιν, ὥστε οὐδὲ σταγὼν αἵματος ἔρρευσε ἐκ τῆς πληγῆς. Ἀποδίδεται αὐτὸ τὸ ἔγκλημα εἰς λόγους ἐκδικήσεως, διότι ἀποκλείεται ἡ ἰδέα περὶ αὐτοκτονίας, καθ' ὅσον ἡ ὄνις Βεατρίκη - Οὐναδύλλη Μύλλερ οὐδένα λόγον εἶχε νὰ τερματίσῃ τὴν ζωὴν τῆς...»

ΓΚΑΣΤΟΝ ΡΙΣΑΡ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥΣ

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

Τὸ φιλῆμα φλογίζει καὶ καταυγάζει. Ἐνα φιλῆμα μπορεῖ νὰ συμφιλίωσῃ ἢ ν' ἀποξενώσῃ δυὸ ὄντα, δύναται νὰ φονεύσῃ ἐκ χαρᾶς ἢ νὰ ἐπαναφέρῃ στὴ ζωὴ νεκρὰς καρδιάς. Τὸ φιλῆμα μπορεῖ νὰ διεγείρῃ δυὸ συναισθήματα: νὰ καταπραΰνῃ καὶ νὰ ἐξεγείρῃ. Ἐνα φιλῆμα ἀρκεῖ νὰ μεταδώσῃ τὴ γαλήνη καὶ τὴν ἡσυχία εἰς ἀνυπομονοῦσαν καρδίαν, καθὼς ἐπίσης ἓνα φιλῆμα ἀρκεῖ ν' ἀνάψῃ ὁλόκληρη πυρκαϊὰ στὴν πύρρη φύσιν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙΑ

ΤΙ ΗΤΑΝΕ

Στὸ Κουτοχωρι μιά φορά ξύπνησαν τὸ πρωὶ οἱ Κουτοχωρίτες, κατέβηκαν στὴν ἀκρογιαλιά καὶ τί νὰ δοῦν! Τὰ κύματα εἶχαν βγάλει ἀπὸ τὴ νύχτα στὴν ἀμμουδιά ἓνα σκακισμένο καράβι. Δὲν τοῦχε μείνει ἀπὸ τὸ θαλασσοδαρμὸ παρὰ ὁ σκελετός του, μισὸ κατάρτι σπασμένο καὶ ἡ ἀντένα του, σπασμένη κι' αὐτή.

Τὸ βλέπουν οἱ Κουτοχωρίτες κι' ἀποροῦν. Κανεὶς δὲν ξέρει τί πράγμα εἶν' αὐτό.

Εἶχαν ἀγναντέψει πολλές φορές ἀπὸ μακριὰ ν' ἀρμυρίζουν μετὰ τὰ πανιά ἀνοιχτά, στὸν πρῶτο ἀγέρα, μὰ τέτοιο πράγμα δὲν τῶχαν ἀντικρύσει ποτὲ καὶ ποτὲ τοὺς.

Μαζεύτηκαν λοιπὸν ὅλοι τοὺς γυροβολοὶα στὸ ναυάγιο κι' ἀρχίσανε νὰ τὰ λένε:

— Μωρ' τί νᾶν' τοῦτο, διάολε.

— Χμ... Ποιὸς τὸ ξέρει!

— Ζωντανὸ νᾶνε;

— Μωρ' τί ζωντανὸ, εἶνε ψόφιο, δὲν τὸ βλέπεις;

— Καὶ σὰ τί ζῶ νᾶνε;

— Χμ...

Ἀπὸ τὰ πολλὰ μιά καὶ δὲν κατέβαζε ἡ κούτρα τοὺς καμμιὰ ἐξήγησι, ἀποφάσισαν νὰ στείλουν νὰ φέρουν τὸ σοφὸ τοῦ χωριοῦ, τὸ γέρω Βοϊδῆ, νὰ τοὺς τὸ ἐξηγήσῃ.

Φύγανε δυὸ παλληκάρια, ἀνέβηκαν στὸ χωριὸ καὶ τὸν φέρανε. Ἐφτάσε ὁ γέρω Βοϊδῆς, φόρεσε τὰ γυαλιά του, κύτταξε τὸ σκελεθρῶμένο ναυάγιο κι' ἀρχισε νὰ κουνᾷ τὸ κεφάλι του.

Οἱ Κουτοχωρίτες παραξενεύτηκαν. Τοὺς ἔτρωε ἡ ἔγνοια κι' ἀρχίσαν νὰ τὸν ρωτοῦν:

— Μολόγα λοιπὸν, μπάρμπα, σὰν τί πράγμα εἶνε αὐτό;

— Αὐτὸ μπρέ; Καὶ δὲν τὸ ξέρετε;

— Ἀμ' δὲν τὸ ξέρουμε.

— Ἀμ' εὐλογημένοι μου δὲν καταλαβαίνετε τί εἶνε; Νᾶ, κάτι ἦτανε, κάτι τῶφαγε καὶ μείνανε τὰ κοκαλάκια του!...

Η ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

— Γιατρέ, εἶμαι πολὺ ἀνήσυχος. Μοῦ φαίνεται πὼς ἡ γυναῖκα μου τρελλάθηκε...

— Μπα! Καὶ τί σὲ κάνει νὰ τὸ πιστεύῃς αὐτό;

— Μοῦ εἶπε ὅτι δὲν θέλει καινούργια φορέματα γιὰ τὴν ἀνοιξί!...

ΑΡΑΒΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΪΣΑ

Η γυναίκα του φύλακος του νεκροταφείου Χαγιέμ είχε πολλές δουλειές εκείνη την ημέρα. Τό σπίτι ήταν άνω - κάτω και η κουζίνα επίσης. Εύτυχως ήταν καλός καιρός και θα στέγνωναν τα ρούχα που είχε πλύνει το πρωί.

Στις δώδεκα, ο πιστός και αφωσιωμένος Χαγιέμ επέστρεψε κοντά της, κουρασμένος από το αναγκαστικό ξενύχτι.

— Γυναίκα, θέλω να κοιμηθώ, εί-
πε στην Αϊσά, η ό-
ποια ξοτρωνε το τρα-
πέζι με μεγάλη προ-
σοχή, όπως πάντα.

— Είχατε πολλούς νεκρούς σήμερα; ρώ-
τησε αυτή τον άντρα
της μ' ενδιαφέρον.

— Όχι, ναι, απάν-
τησε ο Χαγιέμ μ' έ-
να στεναγμό. Αυτή
ή χολέρα δεν θ' ά-
φήση κανένα ζωντα-
νό. Απόψε θά φέρουν
20 πεθαμένους. Είναι
άπελπισία.

— Ο Άλλάχ να ά-
πομακρύνει τέλος τη
συμφορά και το θά-
νατο! Φάγε γρήγο-
ρα τη σουπα σου. Θά
σε ζεστάνει. Έβαλα
μέσα δυο πιπεριές
κόκκινες. Έχεις κο-
νιάκ εκεί πέρα στο
νεκροταφείο;

— Ναι, μου φτάνει να περάσω κι
αυτή τη νύχτα. Κάνει κρύο, Αϊσά,
είμαι παγωμένος.

Ο Χαγιέμ έφαγε, κοιμήθηκε δυο
ώρες και πήγε πάλι στη δουλειά
του. Είχε πέσει μεγάλη επιδημία
στην πόλι και το νεκροταφείο ήταν
διαρκώς ανοιχτό. Όταν νύχτωνε,
οι κάτοικοι έφερναν εκεί τους πε-
θαμένους τους. Ο Χαγιέμ γονάτιζε
κοντά τους, έλεγε μιά προσευχή
και βοηθούσε ύστερα τους νεκρο-
θάφτες. Κατέβαζαν τους νεκρούς

στον τάφο και άκουγόταν άνατρι-
χιαστικά ο μονότονος κρότος του
φερέτρου που κατέβαινε βαθειά στη
γη. Κάθε μέρα τά ίδια. Κείνο το
βράδυ ο Χαγιέμ ένοιωθε στην καρ-
διά του μιά μεγάλη μελαγχολία.
Τα μεσάνυχτα πήγε και κάθησε σε
μιά παλιή καρέκλα, έβγαλε ένα
μπουκάλι κ' ήπιε λίγο κονιάκ για
να προφυλαχτεί από το κρύο και
την υγρασία. Ήταν πολύ κουρα-
σμένος και σιγά-σιγά τον πήρε ο
ύπνος. Σε λίγο ά-
κουσε φωνές, φωνές
που έβγαιναν από
τους τάφους:

— Ξέρεις ότι αύ-
ριο θά έχουμε καμ-
μιά δεκαριά νέους
συντρόφους; είπε
μιά σιγανή φωνή.

— Δέκα...
— Θά πεθάνη κ' ή
γυναίκα του Χα-
γιέμ...

— Αχ! Αχ!
— Άλλά δεν θά
πεθάνη από χολέ-
ρα. Θ' άνεβή στην
ταράτσα της ν' ά-
πλώση τα ρούχα
που έπλυνε και θά
τη δαγκώσει μιά ο-
χιά!...

Ο Χαγιέμ ξύπνη-
σε τρομαγμένος, με
άπερίγραπτη άγνο-
νία... Ποιός είχε μι-
λήσει;... Γύρω ήταν απόλυτη σιγή.
Το νεκροταφείο βουβό. Η φωνές
δεν άκουγόntonισαν πεία...

Ο Χαγιέμ έτρεξε σπίτι του πρό-
της συνηθισμένης άρας. Μπαίνοντας
στην αλλη βρήκε την Αϊσά μ' ένα
καλάθι στο χέρι, να έτοιμάζεται ν'
άνεβή στην ταράτσα. Αυτή όταν
τόν είδε, έτρεξε να τον πλησιάσει
και τον έφίλησε στο μέτωπο, όπως
συνήθιζε πάντα. Άφησε ύστερα το
καλάθι της και πήγε στην κουζίνα
να έτοιμάσει τη σουπα του και να

του δώσει ρούχα ν' αλλάξει.

— Λοιπόν, τον ρώτησε, είχατε
πολλούς πεθαμένους τη νύχτα; Αύ-
τη ή άρρώστεια δεν θ' άφήση κα-
νένα ζωντανό;

— Ναι... είπε μηχανικά ο Χαγιέμ,
ο όποιος έπτουσε να βρή μιά άφορ-
μή για να έμποδισή τη γυναίκα του
ν' άνεβή στην ταράτσα.

Επιτέλους της είπε:

— Αϊσά, σου άπαγορεύω σήμερα
ν' άπλώσεις τα ρούχα στην ταρά-
τσα. Άφησε τα όπως είναι στο κα-
λάθι κ' αύριο βλέπουμε.

— Γιατί; ρώτησε αυτή. Εγώ ή-
μουν χαρούμενη που πρόφταναν να
στεγνώσουν στον ήλιο. Αύριο μπο-
ρεί ν' αλλάξει ο καιρός!...

— Σε διατάζω να μην άγγίξεις
τα ρούχα σήμερα. Άλλοιμονό σου
άν δεν μ' άκούσης!

— Μά γιατί; πές

μου γιατί, Χαγιέμ;

— Γιατί δεν θέλω,

άκους;

Ο Χαγιέμ ήξερε
ότι δεν πρέπει να
φανερώνονται τα μυ-
στικά των πεθαμέ-
νων.

— Σε παρακαλώ,

Αϊσά, μη πλησιάσεις

την ταράτσα σήμε-
ρα! Κάνε μου αυτή

τη χάρη! της ξανάπε

παρακαλεστικά. Θά

μ' άκούσης; Ναι;

Μπαράβο σου!

Και ο φτωχός φύλακας έφυγε,
με καρδιά γεμάτη τρόμο και άνη-
συχία.

Η Αϊσά έμεινε μόνη και συλλο-
γισμένη κυττάζοντας τον ουρανό.

Ο ήλιος έλαμπε και φώτιζε την
αλλη. Σε μιά γωνιά ήταν το κα-
λάθι, ξεχειλισμένο από ρούχα.

«Οι άντρες δεν ξέρουν τί λένε...
σκέφτηκε. Θά είμαι τρελλή αν τον
άκούσω και δεν τελειώσω τη δου-
λειά μου».

Πήρε πάλι το καλάθι κ' άρχισε
ν' άνεβαίνει τη σκάλα. Πριν φτάσει
στο τελευταίο σκαλί, άκουσε ένα
ζητιάνο να χτυπά την πόρτα της,
να ξεφωνίζει:

— Για όνομα του Θεού, καλή γυ-
ναίκα! Πεινώ και διψώ. Ο Άλλάχ

να σου δώσει όλες τις εύτυχίες. Λί-
γο ψωμί!

Η Αϊσά, χωρίς να διστάσει, ά-
φησε το καλάθι στο τελευταίο σκα-
λί και κατέβηκε ν' άνοίξει την πόρ-
τα. Έδωσε στο ζητιάνο μιά σουπα
και λίγο ψωμί.

Σε διάστημα δέκα λεπτών άπλω-
σε τα σεντόνια και τα άσπρόρου-
χα που έλαμπαν από καθαριότητα
και γύρισε πάλι στην αλλη για να
βγάλη νερό από το πηγάδι.

Όταν ο Χαγιέμ γύρισε το πρωί
από το νεκροταφείο, βρήκε τη γυ-
ναίκα του πρόθυμη και καλή όπως
πάντα και τα ρούχα άπλωμένα τα-
κτικά πάνω στο στρώμα της κρεβ-
βατοκάμαρας.

— Πώς; της είπε. Άνέθηκες στην
ταράτσα;

— Ναι... Δεν μπο-
ρούσα ν' αφήσω τα
ρούχα έτσι... Τί νέα;
Είχατε πολλούς νε-
κρούς τη νύχτα;

Ο Χαγιέμ δεν άπάν-
τησε. Συλλογιζόταν:
«Λένε φέματα οι νε-
κροί;»

Τη νύχτα στο νεκρο-
ταφείο, όταν ο Χαγιέμ
άναψε τη λάμπα του
και ήπιε λίγο κονιάκ
για να ζεσταθεί, τον έ-
πηρε ο ύπνος. Άνάμε-
σα στα δέντρα άκού-
στηκαν πάλι ή ίδιες

φωνές:

— Δεν είπες πως θά έχουμε εδώ ά-
πόψε τη γυναίκα του Χαγιέμ;

— Η γυναίκα του Χαγιέμ δεν πέ-
θανε!

— Γιατί μου είπες φέματα;

— Η Αϊσά σώθηκε και ζή... Άνέ-
βαινε στην ταράτσα, όταν ένας ζη-
τιάνος χτύπησε την πόρτα της. Τη
στιγμή που θ' άκούμπουσε το πόδι
της στο κεφάλι της οχιάς, άκούσε
τη φωνή του ζητιάνου κ' έτρεξε να
κατέβη. Έτσι σώθηκε. Όταν ξά-
νανέθηκε, το φεϊδι είχε φύγει. Η
Αϊσά είναι μιά πονετική γυναίκα.
Η Αϊσά είναι πονόψυχη! Ενίκησε
τη Μοϊρα και το Θεό με την έλεη-
μοσύνη!

(Εκ του Άραβικού)

ΙΤΑΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΑΙΩΝΙΟΣ ΥΠΝΟΣ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΖΕΝΤΑΤΤΟ

Τη θυμάμαι ακόμη. Ήμουν τότε το πολύ δεκαπέντε χρονών, άλλ' ή μορφή της, ή γλυκεία καί ήρεμος, μούμεινε για πάντα έντυπωμένη. Τώρα δέ θυμάμαι πειά ούτε το επώνυμό της, ούτε πώς ζούσε. Θυμάμαι μόνο πώς ώνομαζόταν Λεοντίνα, πώς ήταν κόρη ενός δεσμοφύλακος, πώς είχε έπιδοθή στο θέατρο κ' είχε αποκτήσει φήμη. Με τά γηρατειά όμως ή δόξα της έδυσε! απέσπρη απ' τη σκηνή, όπου είχε λάμψει ή ώμορφιά της καί ζούσε με τη μικρή της περιουσία. Δεν έξέρω αν είχε συζύγους, έραστάς ή περιπέτειες. Έμένα δεν μ' ένδιέφεραν αυτά. Όταν πειά έγινε άντρας, κ' αυτά τά έπεισόδια μπορούσαν να κινήσουν το ένδιαφέρον μου, αυτή ήταν πειά νεκρή. Η λησμονιά την είχε καλύψει μ' όλο της το φημισμένο παρελθόν. Εγώ όμως δεν τη λησμόνησα.

Μιά βραδυά, γύρω απ' το παλιό τζάκι του πατρικού μου σπιτιού, μάς διηγήθηκε ένα έπεισόδιο της ζωής της, πού μου έκανε μεγάλη έντύπωσι.

Τό διηγήθη με φωνή λυπημένη, πού νομίζω πώς την άκούω ακόμα.

Νόμιζαν ότι κοιμόμουν, ένω έγώ κρυφάκουγα.

— Τη μεγαλύτερη άγάπη μου, άοχισε ή κυρία Λεοντίνα, το μεγαλύτερο πάθος μου, μη τό ζητήστε στη σκηνή, στα καμαράκια τά πλημμυρισμένα απ' άνθη, στις φιλοφρονέσεις των εύγενών καί ώραίων άνδρών καί στην πολυτέλεια πού με περιούκλωνε, όταν ήμουν νέα, αλλά σε μιά μικρή σκοτεινή φυλακή του Ουδίνε, όπου ο πατέρας μου ήταν δεσμοφύλακας, όταν έγώ ήμουν δε-

καοχτώ χρονών. Σ' ένα χωριό της έπαρχίας Ουδίνε, είχε συμβή ένα τρομερό έγκλημα. Ένας άντρας σχεδόν σαράντα χρονών, πλούσιος καί τιμώμενος απ' όλους, βρέθηκε δολοφονημένος στο δημόσιο δρόμο! Τόν είχε σκοτώσει κάποιος νέος καί του είχε κλέψει χρήματα κ' ό,τι άλλα αντικείμενα αξίας είχε μαζί του. Ο δολοφόνος συνελήφθη την έπομένη ήμέρα κ' ώμολόγησε το ένκλήμά του. Όνομαζόταν Λορέντζος Δαμιάνι' είχε τρία μικρότερα αδελφια καί τη χήρα μητέρα του, νέα άκόμη καί ώραιότατη. Ήσαν άνθρωποι με τίμιο παρελθόν καί γι' αυτό όλοι άπόρησαν μ' ό,τι συνέβη. Ήταν άνεξηγήτο...

Στή δική ο Λορέντζος ώμολόγησε την πράξη του μ' άπάθεια, σχεδόν με κυνισμό. Έντούτοις καθένας κατάλαβε ότι ή κλεψιά δεν ήταν παρά μόνο μιά φαινομενική αίτία της δολοφονίας. Τότε γιατί διεπράχθη τό κακούργημα; Αυτό ζητούσε να μάθω τό δικαστήριο, μα μάταια προσπάθησε να διαφωτίση το μυστήριο. Ο κατηγορούμενος δεν έννοούσε να ώμολογήση τίποτε. Άντιθέτως, προσπαθούσε να έπιδαρήνη τη θέση του. Οι δικασταί, πού εξέλαβον τη σιωπή του ως περιφρόνησι, τόν κατεδίκασαν σε θάνατο!... Ο Λορέντζος ύπόγραψε άκεφα κ' αὐτή την αίτησι χάριτος, νικημένος μάλλον απ' τά μητρικά δάκρυα. Εγώ τόν είχα δει στη δική καί μάταψα τό μυστήριο πού κλείνει στη καρδιά του. Ή ιδέα ότι ή νεότης αὐτή θά χανότανε, ό,τι τόν περίμενε ή άγχόνη, με βασάνιζε φοιχτά... Τόν λυπόμουν!...

***

Τό βράδυ της παρ-

μονής της έκτελέσεως της ποινής, άκούσα τόν πατέρα μου να λέγη ό,τι ή αίτησι χάριτος είχε απορριφθή καί ή καρδιά μου σφίχτηκε. Παραδόξως, αισθανόμουν την ανάγκη να δώ τό νέο αὐτόν, τόν μελλοθάνατο, να του μιλήσω, να ζητήσω να τόν παρηγορήσω. Ήταν ένας δολοφόνος, αλλά τί εσήμαινε; Αισθανόμουν τόση συμπάθεια γι' αὐτόν! Την έπομένη, μόλις θά φώτιζε ο ήλιος, θά τόν κρεμούσαν... Θά πέθαινε κ' έγώ ήθελα να τόν ιδώ, να του μιλήσω, να διαλύσω τόν πέπλο του μυστηρίου πού τόν περιέβαλλε. Ζήτησα απ' τόν πατέρα μου την άδεια να τόν έπισκεφθώ, αλλά μου την άρνήθηκε. Έμαθα έντούτοις ότι, τη νύχτα πού προηγείται της ήμέρας της έκτελέσεως, οι δεσμοφύλακες φέρονται με καλωσύνη στους καταδικασμένους, εκπληρώνουν τις έπιθυμίες τους καί έκτελούν τις τελευταίες τους θελήσεις. Ο Λορέντζος είχε αὐτή τη νύχτα τη συντροφιά δυο φυλάκων, πού τόν διασκέδαζαν. Τοῦχαν δώσει να πιη καλὸ κρασί, τοῦχαν προσφέρει τσιγάρα καί φρούτα.

Ή πατρική άρνησις είχε αὐξήσει τη μεγάλη μου έπιθυμία. Άποφασισμένη να κάνω τοῦ κεφαλιού μου, σηκώθηκα τά μεσάνυχτα, άφησα την κάμαρά μου, πού βρισκόταν σε ίδιόαιτερο διαμέρισμα της φυλακής, διέσχισα τοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους κ' έφτασα στο κελλι τοῦ καταδίκου. Οι δυο δεσμοφύλακες όταν με είδαν ξεφνιάστηκαν, αλλά στις έπίμονες παρακλήσεις μου υποχώρησαν. Τό κελλι βρισκότανε στο διάδρομο, στο βάθος τοῦ οποίου συνήθιζαν να κοιμούνται οι δεσμοφύλακες. Τους παρακάλεσα να μ' άφήσουν να τόν ιδώ. Τώρα δεν θυμάμαι πειά τις λεπτομέρειες. Έξέρω όμως ότι βρέθηκα ξεφωνα μπροστά στο φυλακισμένο, πού ήταν νέος, ώραι-

ος, γλυκός καί συμπαθητικός. Δεν μίλησα, δεν κουνήθηκα, άκούγα τον... Ίσως ή παρουσία μου τοῦ επανέφερε την έπιθυμία της ζωής, ίσως θέλησε να έλαφρύνη την ψυχή του με την έκμυστήρευσι τοῦ μυστικού του καί μίλησε ή μάλλον ή ψυχή του παρεδόθη σ' ένα παραλήρημα. Δεν με ρώτησε ούτε ποιά ήμουν. Ίσως ν' άγνοούσε ότι μιλούσε σε μένα, ίσως να τοῦ φάνηκε ότι μιλούσε σε μιά όπτασία...

Ναί, τά ώμολόγησε όλα. Αὐτός είχε σκοτώσει τόν πλούσιον εκείνο, μά όχι για να τόν ληστέψη... Τό ρολόι του καί τό πορτοφόλι του, μ' όλα του τά χρήματα τάχε ρίξει στο ποτάμι. Τόν είχε δολοφονήσει γιατί έρωτεύτηκε με τη μητέρα του καί την είχε παρασύρει απ' την τιμιότητα σ' ένα πάθος άμαρτωλό, άτιμωτικό, ποῦχε φέρει την καταστροφή της οικογενείας. Την τυραννούσε με μιά σκληρή εύχαρίστησι, την έβασάνιζε με μί' άγρια χαρά. Θέλησε τότε να γλυτώση τη μητέρα του καί δολοφόνησε τόν έραστή της!

Γιατί να τά μαρτυρήση στο δικαστήριο, γιατί να έκθέση τη μητέρα του στις κατακρίσεις τοῦ κόσμου; Ή θυσία έπρεπε να φτάση μέχρι τέλους. Κι' έτσι στη δική σάπασε. Ή τιμή της μητέρας του αξίζει πιά πολύ από τη ζωή του. Κι' άφέθηκε να καταδικαστή. Αλλά τώρα γιατί μου τάχε πηδ' αυτά; Γιατί τόν κατέλαβε ξαφνα πόθος ζωής; Γιατί; Ήμουν έγώ τάχα ή αίτία; Μάπως με είχε άγαπήσει μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα;...

Γιατί ζητούσε δακρυάμενος τη χάρι; «Θά μου δοθῇ, ρωτούσε, θά μου δοθῇ;» Θυμάμαι πώς τότε μόνον διέκομα τη σιωπή μου. Με καρδιά ξεχαλιασμένη από πόνο, ρίχτηκα στην άγκαλιά τοῦ νέου καί τόν έφίλησα ψιθυρίζοντας: «Ναί, θά σοῦ δοθῇ χάρις, εἴν' αλήθεια! Ήρθε άποψε!

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΤΟΥ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΝΕΖΥ

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΠΛΟΥΣΙΟΣ

(Από τα «Απομνημονεύματά» μου)

«...Είπε καλὸ γιὰ τοὺς νέους ν' ἀρχίζουν τὸ στάδιό τους ἔστω καὶ ταπεινά, ἀλλὰ μὲ θέλησι κ' ἐνεργητικότητα. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους ἐκατομμυριούχους τῆς Ἀμερικῆς ἀρχισαν ἀπὸ... τῆ σκούπα! Πρῶτῃ τους δουλειὰ ἦταν τὸ σάρωμα τοῦ γραφείου ὅπου ἐργαζόντουσαν. Τώρα ἔχουν αὐτοὶ ὑπηρετές ποὺ σαρώνουν τὰ γραφεῖα τους.

Ἐγὼ ἐσάρωσα πολλές φορές τὸ γραφεῖο τοῦ προϊσταμένου μου καὶ εἶχα ὡς βοηθοὺς τρεῖς ἀπὸ τοὺς πλουσιώτερους σήμερα ἄνδρες τοῦ Πιτσβούργου!

Ἄν ὑποθέσουμε ὅτι βρήκατε ἐργασία, ἡ μόνη σας σκέψις, ἡ μόνη σας προσπάθεια πρέπει νὰνε πῶς θὰ προοδεύσετε.

Δὲν ἀξίζει οὐτε ἓνα λεπτό ὁ νέος ἐκεῖνος ποὺ ἀπὸ τὸ πρῶτο του στάδιο δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ κατακτήσῃ τὰ πάντα. Φαντάσου τὸν ἑαυτὸ σου συνέναιρα ἢ καὶ διευθυντὴ μιᾶς μεγάλης ἐπιχειρήσεως... καὶ θὰ γίνῃς!

Μὴ περιορίζετε τὴ φιλοδοξία σας στὴ θέσι τοῦ λογιστοῦ ἢ ἀνωτέρου

Ἀῤριο θὰ σοὺ τὴν ἀναγγεῖλουν...» Φάνηκε τότε νὰ ἀναλαμβάνῃ. Ἐαπλώθηκε στὸ στῆθος τοῦ νανουρισμένου ἀπ' τὴ χαρὰ τοῦ τρομεροῦ μου ψεύδους. Ἀποκαμωμένος ἀπ' τὴ συγκίνησι, τὴ λύπη καὶ τὴν ἐλπίδα, κοιμήθηκε. Ἐγὼ ὑπέφερα. Νόμιζα πῶς ὁ θάνατος περπατοῦσε κεῖ μέσα κυττάζοντας μ' ἄγρια χαρὰ τὸ μεγάλο ρολόι, ποὺ γυμποῦσε πένθιμα. Τότε μιὰ ἰδέα φώτισε ἑξαφνα τὸ μυαλό μου. Πῆρα τὸ μαγκάλι ποὺ βρισκότανε κοντὰ στὸ δικτυωτὸ παράθυρο, τὸ ἐφωδίσασα μὲ κάρθουνα, τὸ ἀνάψα, τὸ μετέφερα μέσα στὸ κελλί τοῦ νέου, ἔκλεισα καλὰ κ' ἐφυγα...

Ἔτσι ὁ Λορέντζος ποὺ εἶχε παραδοθῇ ἡσυχος καὶ εὐτυχῆς σ' ἓνα γλυκὸν ὕπνο, βέβαιος γιὰ τὴ βασιλικὴ χάρι, δὲν ἐϋπνήσε ποτὲ πειὰ! Κοιμήθηκε αἰώνια ὁ ἀγαπημένος μου μὲ τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἐλπίδα στὴν καρδιά!... (Μετάφρ. Γ. ΖΩΡ.)

ΚΑΡΝΕΖΥ

Ἡ ΑΣΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΘΕΟΝΗΣ

Μιὰ τελευταία φωτογραφία τῆς Γαλλίδος βεντέττας τοῦ κινηματογράφου Ἀνναμπέλλας.

Η ΤΡΕΛΛΗ

Ο Σηκουάνας κυλάει τὰ νερά του κάτω από τὸ περιβόλι μου, σπαρμένος ἐδῶ κι' ἔκει μὲ ὠμόρφα νησάκια. Σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ νησάκια εἶνε ἕνα σπίτι, ἕνα καλυψόπιτο ἀπὸ σανίδες κατραυωμένες, πού λάμπουν στὸν ἥλιο σὰν νὰ εἶνε ἀπὸ μέταλλο. Γύρω ἀπ' τὸ σπίτι ἀπλώνεται, δεξιά, ἕνα λιθάδι μὲ ψηλές λευκές. Ἀριστερά ἕνα ἀληθινὸ δάσος ἀπὸ ἱτιές, πού προχωρεῖ ὡς τὸν ποταμό. Ἡ βλάστησις ἐκεῖ εἶνε μεγαλοπρεπής... Μεγάλα ἡλιοτρόπια ἀνθοῦν στὸ κατῶφλι τῆς καλύβας τὸ παράθυρό της τὸ στολίζει μιά νάστρα, ὅπου ἀνθεῖ ἕνα καχεκτικὸ γεφάνι.

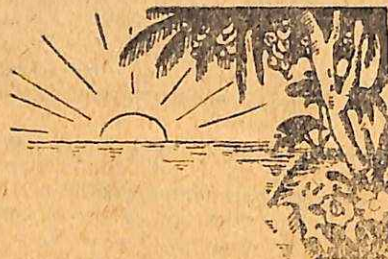
Ἐκεῖ κατοικεῖ ἡ κυρία Ριμπερβάλ.

Ψηλὴ, ἴσια σὰν τὸ κυπαρίσσι, χειροδύναμη, εἶνε ἀκούραστη στὴ δουλειά, σὰ σκαφτιάς. Αὐτὴ θερίζει τὸ λιθαῖδι της, στοιβάζει τὸ χόρτο της καὶ τὸ κάνει θημωνιές, θημωνιές ἔχρηστες, γιατί, ὅταν ὁ ἄνεμος δὲν τις σκορπίζει, σαπίζουν ἐκεῖ πού βρίσκονται, χωρὶς νὰ βοοῦν ἀγοραστή. Τὸ χειμῶνα, μὲ τὸ φουστάνι της μαζωμένο καὶ σπαγγοδεμένο γύρω στὴ μέση, σὰν παντελόνι, κόβει τις ἱτιές της, γοργὰ καὶ ζωηρὰ, χωρὶς ν' αἰνοῖται γιὰ τ' ἀγκάθια πού τῆς νδερνουν τὸ πρόσωπο καὶ τὰ χέρια. Ἡ ἱτιά, σφοῦ γίνη δεμάτια, σὰ τελευταῖα σαπίζει κι' αὐτὴ, ὅπως τὸ χόρτο, χωρὶς ναῦρη κανένα πού νὰ τὴν ἀγοράζη. Ἡ κυρία Ριμπερβάλ σκαλίζει ἀκμή κι' ἕνα κομμάτι τοῦ περιβολιοῦ της, χωρὶς ποτέ

νὰ τὸ σπέρνῃ, ἢ κλαδεύῃ τις λευκές της, κι' ἔτσι ἀδιάκοπα καταγίνεται σὲ κάποια δουλειὰ κουραστικὴ καὶ περιττή. Ἐνα γουροῦνι πού τὸ παχαίνει κάθε χρόνο, ἕνα γουροῦνι ροδαλὸ καὶ παιγνιδιάρικο στὴν πρᾶσινάδα, τὴν ἀκολουθεῖ σὰ σκυλί. Καὶ λίγες κότες σκαλίζουν στὰ γρότάρια. Ἐκεῖ κοντὰ στὸ καλύβι εἶνε πεσμένος ὁ κορμὸς μιάς ἱτιᾶς πού χρησιμεύει στὴν κυρία Ριμπερβάλ νὰ στήνῃ τις πετονιές της τῇ νύχτῃ ἢ νὰ διαβαίνει τὸ Σηκουάνα τὴν Κυριακὴ, στὴν ὥρα τῆς λειτουργίας, γιατί εἶνε ταχτικὴ στὴν ἐκκλησίαν.

Ἡ ἱστορία της εἶνε σύντομη. Παντρεύτηκε, ἔχασε τὸν ἄντρα της, ἕνα φαρᾶ, ὕστερα ἀπὸ δύο χρόνους παντρεῖα. Μητέρα, εἶδε τὸν ἄλλο χρόνο νὰ πεθαίνει τὸ κοριτσάκι της πού τὸ ὑπερναποῦσε. Ὅταν ἀπόμεινε μόνη, πήρε τρόπους παράξενους, ἕνα ὕφος ἄγριο. Ἡ ματιά της δὲν ἔδειχνε καλωσύνη ὅταν συναντοῦσε τὴ ματιά κάποιου ἄλλου. Δὲν ἤθελε πειὰ νὰ μιλήσῃ σὲ κανένα καὶ κρυβόταν στὴν καλύβη της μόλις διάβαινε καμμιὰ βάρκα σιμὰ ἀπὸ τὸ νησί της. Λένε πὼς τῇ νύχτῃ, κάποτε, πήγαινε στὶς βάγκες τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ κι' ἔκανε ἀνταλλαγὴ, δίνοντας πολλὰ ψάρια γιὰ νὰ πάρῃ λίγο κοασί.

Τὴ βλέπω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου πού κοιτάζει ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ νησί της. Στὴν ἀπόστασι φαίνεται ἀλλόκοτη. Μὲ τὰ σκόρπια μαλλιά της, πού τ' ἀνεμίζει ὁ ἄερας, μὲ τ' ἀπότομα πηδήματά της, μοιάζει

σὰν ἕνα φάντασμα πτερωτὸ ἢ σὰν μάγισσα τῶν παραμυθιῶν.

Μιά μέρα κακοκαιρίας, ἡ βροχὴ ἀξάνισε τις θημωνιές της. Τὶς πήρε τὸ ποτάμι καὶ ἡ κυρία Ριμπερβάλ, μὲ τὰ χέρια ἀπλωμένα, μὲ τὸ φουστάνι της πού τῶδερνε ὁ ἄνεμος, πηδοῦσε λοξὰ, ζητώντας νὰ κρατήσῃ τις θημωνιές, πού τις παρέσυρναν τὰ νερά. Πίσω της τὸ γουροῦνι χοροπηδοῦσε μὲ γρυλλισμούς, στριφογύριζε. Πολὺ ὥρα αὐτὸ τὸ θέαμα μὲ βραδύνει σὰν ἐφιάλτης.

Τῆς γρηᾶς Ριμπερβάλ δὲν τῆς ἄρεσει νὰ πηγαίνουν στὸ νησί της. Ἀπομακρύνει τοὺς περιπατητὰς μὲ μιά ματιά πού δὲν ὑπόσχεται τίποτε καλὸ, μὲ μιά ματιά ἐπίμονη καὶ ἄγρια πού λές καὶ τοὺς φοβερίζει. Οἱ ψαράδες δὲν τολμοῦν πειὰ νὰ ψαρέψουν στὰ δικά της λημέρια. Εἶνε μονάχη, μὲ μόνοι τοὺς συντρόφους τὸ ροδαλὸ γουροῦνι, τις μαῦρες θρυιθες καὶ τὰ κοράκια πού τὸ βράδυ, χορτασμένα, προτοφὶ ξαναγυρίζουν ἀπὸ τὰ χωράφια στὸ δάσος, σταματοῦν λίγες στιγμὲς ἀπάνω στὶς λευκές.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου λένε:

— Σὰν παράξενον εἶν' ὅλ' αὐτὰ!

Καὶ κουνώντας τὸ κεφάλι ρίχνουν στὸ νησί μιά ματιά τρόμου, σὰ νὰ κρυθεῖ ἐκεῖνο τὸ νησί κάποιο διαβολικὸ μυστήριον. ***

Περισσότερες ἀπὸ δεκαπέντε μέρες ἔχουν περάσει χωρὶς νὰ τὴν ξαναδῶ τὴν κυρία Ριμπερβάλ στὸ νησί της. Ἡ καλύβη εἶνε κλειστή. Ἡ γάστρα μὲ τὸ γεράνι χάθηκε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ τὰ μεγάλα ἡλιοτρόπια πού ἀνθοῦσαν στὸ κατῶφλι, γέρουν τώρα κατὰ γῆς θλιβερὰ καὶ μαραμένα. Ἡ ἱτιᾶς πού δὲν κόπηκαν αὐτὴ τῇ χρονιά, κοκκίνιζαν σὰ φλόγες ἀνάμεσα στὴν πρᾶσινάδα. Τὶ συμβαίνει; Ἡ κυρία Ριμπερβάλ εἶνε ἄρρωστη;... Πέθανε;... Ποιὰ συμφορὰ τάχα νὰ τῇ βρῆκε; Ρωτῶ νὰ μάθω ἀπὸ ἕνα γείτονα, ἕνα γέρο περιβολάρη συλλογισμένο, πού διάβαι-

νε ἀκριβῶς ἐκείνη τῇ στιγμῇ.

— Πῶς;... Δὲν ξέρετε; μοῦ εἶπε. Δὲν ξέρετε; Τὴν ἐπῆραν!... Τὴν ἐπῆραν στὸ τρελλοκομεῖο...

Καὶ καθὼς ἐγὼ ἔδειξα ἀπορία: — "Αἱ δὲν τὸ ξέρατε; Ἀπὸ καιροῦ ὁ δήμαρχος ἤθελε τὸ νησί γιὰ τὸ γαμπρό του!... Ἐκαμε μιά ἀναφορά... Ὁ γιατρός τὸ ἴδιο, ἔκαμε μιά ἀναφορά... Κι' ἔτσι τὴν ἐπῆραν!... Ναί, ναί, εἶνε στὸ τρελλοκομεῖο... Αὔριο βγαίνουν τὰ πράγματά της, στὸν πλειστηριασμό. Πούλησαν τὸ γουροῦνι της, τις κότες της... Ὑστερα πούλησαν τὸ κτήμα της... Αὔριο θὰ ξεκάμουν τὰ φτωχικά της ἐπιπλα καὶ τὰ ρουχὰ της.

Εἶπα:

— Μὰ γιατί; Κι' ὅταν θὰ ξανάρθῃ;...

Ὁ περιβολάρης κούνησε τὸ κεφάλι.

— Δὲν θὰ ξανάρθῃ πειὰ... Τελείωσε... Λένε πὼς εἶνε τρελλή... Ὅταν λένε γιὰ ἕνα δυστυχισμένο πὼς εἶνε τρελλὸς, καὶ τὸν παίρνουν... ποτὲ πειὰ δὲν ξανάρχεται!...

Διαμαρτυρήθηκα: — Μὰ δὲν εἶνε τρελλὴ ἡ κυρία Ριμπερβάλ... Ἐχει μόνο παραξενιές, τίποτ' ἄλλο...

— Τὴν ἐπῆραν... Τελείωσε... Σὲ γουρα δὲν εἶνε τρελλή... Πῆγα χτές στὸ καλύβι της μὲ τὸ δικαστικὸ κλητῆρα πού θὰ κάμῃ αὔριο τὸν πλειστηριασμό. ἤθελα νὰ τὰ βλέπατε, πὼς σπαράζουν τὴν καρδιά!... Ὅλα της καθαρὰ, καθαρὰ!... Τὰ ἐπιπλα γυαλίζουν ἀπὸ τὴν πάστρα, τ' ἀσπρόρουχα μὲ τάξι τοποθετημένα στὸν κομμό... Καὶ τὰ ρουχαλάκια τῆς μικρούλας, ἡ κορδελλίτσες της, τὰ σκουφάκια της, μὲ τὴν στοργὴν διπλωμένα! Μπορεῖ μιά τρελλὴ νὰ ἔχῃ τόση τάξι;... Μπορεῖ νὰ θυμάται ἔτσι;...

Εἶπα ἀγανακτισμένος:

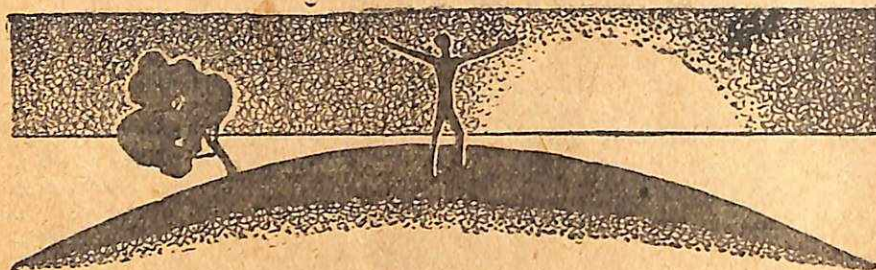
— Δὲν εἶχαν κανένα δικαίωμα...

Ἄλλ' ὁ περιβολάρης μὲ διέκοψε:

— Γιὰ τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους πού εἶνε ἀνυπεράσπιστοι, ἔχουν πάντα δικαίωμα, κύριε...

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ Τοῦ τελευταίως ἀποθανόντος Ἡπειρώτου συγγραφέως ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

ΤΟ ΜΑΤΙ

Μιά φορά κι' ἕναν καιρὸ ἦταν ἕνας ψαρᾶς. Μιά μέρα ἀπὸ τίς πολλές, πῆγε στὴν ἀκροθαλασσιὰ νὰ πιάσῃ ψάρια, μὲ τὰ δίχτυα του καὶ δυὸ - τρία ἀγκίστρια, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ πιάσῃ τίποτε. Τέλος, ψαρεύοντας, ψαρεύοντας, γύρισε πίσω στὸ σπίτι του, παίρνοντας τὸ δρόμο ποὺ περνοῦσε μπροστὰ ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦ Βασιληᾶ.

Καθὼς περνοῦσε μπροστὰ ἀπὸ τὸ παλάτι, ἐβγαλε ἕναν ἀναστεναγμὸ μεγάλου λέγοντας:

— Ἀχ! τί δυστυχισμένος ἄνθρωπος ποὺ εἶμαι!

Ὁ Βασιλεὺς, ποὺ βρισκόταν ἐκεῖνη δα τὴ στιγμή στὸν ἐξώστη, ἀκούσε αὐτὸν τὸν ἀναστεναγμὸ κι' ἔστειλε ἀμέσως νὰ βροῦν τὸν ψαρᾶ καὶ νὰ τοῦ τὸν φέρουν μπροστὰ του.

χουν πάντα δικαίωμα!...

Ὅταν ὁ γέρος περιβόλῃς τράβηξε στὴ δουλειὰ του καὶ μ' ἄφησε μόνον, στάθηκα στὴν ἀκροποταμιὰ... Μοῦ ἔφερνε μιὰ βαθειὰ μελαγχολία κείνο τὸ νησί, κείνο τὸ βουβὸ καλύβι, κείνος ὁ περιβόλῃς ποὺ πήγαινε σκυφτός καὶ συλλογισμένος καὶ νόμιζα πάντα πὼς ἀκούω τὰ τελευταῖα του λόγια:

— Ἐχουν πάντα δικαίωμα γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους...

ΟΚΤΑΒΙΟΣ ΜΙΡΜΠΩ

Ὅταν τοῦ τὸν ἔφεραν, ὁ Βασιλεὺς τὸν ρώτησε:

— Γιατί πολιώρας ἀναστέναζες, λέγοντας: «Ἀχ! τί δυστυχισμένος ἄνθρωπος ποὺ εἶμαι»;

— Ἀναστέναζα, ἀφάντη Βασιλεῦ μου — τοῦ ἀπολογήθηκε ὁ ψαρᾶς — γιατί πῆγα στὴ θάλασσα νὰ ψαρέψω καὶ δὲν μπόρεσα νὰ πιάσω τίποτε, κι' ἔτσι δὲν ἔχω σήμερα ψωμί νὰ δώσω στὰ παιδιὰ μου, ὅταν μοῦ ζητήσουν.

— Ξαναπήγαινε στὴ θάλασσα, τοῦ εἶπε ὁ Βασιλεὺς, καὶ ρίξε τὰ δίχτυα σου, καὶ ὅ,τι πιάσῃς, εἶτε ψάρι, εἶτε πέτρα, εἶτε ἄλλο τίποτε, νὰ μοῦ τὸ φέρῃς καὶ θὰ σοῦ τὸ πληρώσω, βάνοντας στὴν μιά μεριά τῆς ζυγαριᾶς αὐτὸ ποὺ θὰ πιάσῃς, καὶ στὴν ἄλλη

φλωριά, καὶ ὅσα φλωριά ζυγιάσῃ, τόσο βάρος μάλαμα θὰ σοῦ δώσω. Ἀλλὰ μὲ τὴ συμφωνία νὰ τὸ πάρω ἐγὼ τὸ ψαρέμά σου.

Ὁ ψαρᾶς ἀκούοντας τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τὴ διαταγὴ τοῦ Βασιλεῦς, γύρισε πίσω στὴν ἀκροθαλασσιὰ ἀλλ' ἄδικα ἔρριξε καὶ ξανάρριξε τὰ δίχτυα του. Δὲν ἔπιασε τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνα μάτι ψαριοῦ. Πῆρε αὐτὸ τὸ μάτι καὶ γύρισε στὸ Βασιλεῦ καὶ τοῦ εἶπε:

— Νά, ἀφάντη Βασιλεῦ, τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ ἔπιασα!

— Δὲν εἶσαι τυχερὸς ἀληθινά, ἄν-

θωπὲ μου, τοῦ εἶπε ὁ Βασιλεὺς, γιατί τὸ μάτι αὐτὸ ποὺ ἔπιασες δὲ ζυγιάζει οὐτ' ἕνα φλωρί!

Ὑστερὰ πῆρε τὸ μάτι καὶ τὸ ἔβαλε ψηλά στὸ δίσκο τῆς ζυγαριᾶς, βάνοντας ἀπὸ τὸν ἄλλο δίσκο ἕνα φλωρί. Ἀλλὰ βλέπει ὅτι τὸ μάτι ἦταν βαρύτερο ἀπὸ τὸ φλωρί. Βάνει ἀκόμα ἕνα φλωρί, κι' ἀκόμα ἕνα, ἀλλὰ τὸ μάτι ἦταν βαρύτερο. Ὑστερὰ ἔβαλε μιὰ χούφτα φλωριά, ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμα ὁ δίσκος τοῦ ματιοῦ δὲ σηκώνόταν τὸν ἀνίσφορο. Τέλος γέμισε τὸ δίσκο τῆς ζυγαριᾶς ὡς ἀπάνω φλωριά, καὶ τότε ἀκόμα τὸ μάτι ἦταν βαρύτερο!

Ὁ Βασιλεὺς ἔμεινε ἑξαπορεμένος καὶ μὴ ξέροντας τί νὰ κάνῃ. Μάζεψε ὅλους τοὺς σοφοὺς τοῦ τόπου καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἐχω ἕνα ἐρώτημα νὰ σᾶς κάνω, ἀλλὰ πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι, ἂν μοῦ ἀπαντήσετε σὲ τριανταμία μέρες ἀπὸ σήμερα, θὰ σᾶς φορτώσω δώρα. Ἀλλ' ἂν δὲν σταθῇτε ἱκανοὶ νὰ μ' εὐχαριστήσετε, θὰ σᾶς βάλω στὰ βασανιστήρια καὶ ὅς ὅς κόψω τὸ κεφάλι. Νὰ ποῖο εἶνε τὸ ρωτήμά μου.

Καὶ τοὺς ἔδειξε τὴ ζυγαριὰ μὲ τὰ φλωριά καὶ μὲ τὸ μάτι.

Οἱ σοφοὶ ἔβαλαν τὰ δυνατὰ τους γιὰ νὰ μαντέψουν χωρὶς νὰ κατορθώσουν τίποτε. Πέρασαν εικοσιπέντε μέρες καὶ δὲν ἔξεραν πλεῖστο ἀπ' ὅ,τι ἤξεραν τὴν πρώτη μέρα. Ἀποφάσισαν νὰ πᾶνε νὰ βροῦν ἕνα καλόγηρο — ποὺ ἤξεραν ὅτι ἦταν πολὺξενος καὶ τίμιος καὶ τοῦ εἶπαν:

— Γιὰ ὄνομα Θεοῦ! Σὲ παρακαλοῦμε νὰ μᾶς ἐξηγήσῃς πὼς τὸ μάτι εἶνε βαρύτερο ἀπὸ ἕνα δίσκο φλωριά; Γιατί ὁ Βασιλεὺς μᾶς εἶπε ὅτι, ἂν βροῦμε αὐτὸ μυστήριον, θὰ μᾶς πληρώσῃ μὲ τὸ παραπάνον, ἀλλ' ἂν δὲν τὸ βροῦμε, θὰ μᾶς κόψῃ τὸ κεφάλι!

Ὁ καλόγηρος ἔπεσε σὲ βαθειὰ

συλλογὴ πολλὴν ὥρα καὶ ὕστερα τοὺς εἶπε:

— Μὴ φοβάστε, γιατί ἀναλαθαίνα ἐγὼ νὰ ἐξηγήσω γιατί τὸ μάτι ζυγιάζει πλεῖστο ἀπὸ ἕνα δίσκο φλωριά, κι' ἔτσι θὰ σᾶς γλυτώσω.

Στὶς τριανταμία μέρες ἀπάνω ὁ καλόγηρος πῆγε μὲ τοὺς σοφοὺς στὸ παλάτι, ντυμένος κι' αὐτὸς σὲν ἐκείνους, γιὰ νὰ μὴ τὸν καταλάβῃ ὁ Βασιλεὺς ποῖός ἦταν. Ὁ Βασιλεὺς τοὺς ρώτησε, κι' ὁ καλόγηρος, κρατῶντας στὸ χέρι του ἕνα κομματάκι χῶμα, τὸ ἔβαλε ψηλά στὸ μάτι κι' ἀμέσως ὁ δίσκος τῶν φλωριῶν βάρυνε καὶ κάθησε κάτω καὶ τοῦ ματιοῦ ἐλάφρυνε καὶ σηκώθηκε ἑπάνω.

— Τὸ μάτι, Βασιλεῦς μου, τοῦ εἶπε ὁ καλόγηρος, εἶνε ἡ πηγὴ τῆς ἀνεχορταγιάς καὶ τῆς φιλοσυρίας. Πρὶν νὰ σμίξῃ μὲ τὸ χῶμα ἦταν βαρὺ. Τώρα ποὺ ἔσμιξε, ἔπρεπε νὰ ζυγιάσῃ πλεῖστο ἀκόμα, ἀλλὰ βλέπουμε ὅτι εἶνε ελαφρότερο ἀπ' ὅ,τι ἦταν πρὶν. Τὸ ἴδιο κι' ὁ ἄνθρωπος: Σ' ὅλη του τὴ ζωὴ καταγίνεται νὰ μαζέψῃ πλοῦτη, ἀλλὰ ποτὲ δὲν χορταίνεται. Ὅταν ὅμως πεθάνῃ, τότε δὲν εἶνε πειὰ τίποτε, κι' ὅ,τι εἶχε μάσει ἡ

πλεονεξία του, τὸ ἀφήνει. Τὸ ἴδιο καὶ τὸ μάτι αὐτὸ, ποὺ ὡς ποὺ ἦταν καθαρό, ζυγιάζε πλεῖστο καὶ δὲ χορταίνει, ἀλλὰ τώρα ποὺ σμίχτηκε μὲ τὸ χῶμα, ἀντὶ νὰ μεγαλώσῃ τὸ βάρος του, ὅπως ἔπρεπε νὰ γίνῃ, ἐγίνε ὀλωσδιόλου ελαφρό. Τὸ χῶμα, ἀφάντη Βασιλεῦ, τὰ νικάει όλα!

— Εὐγε! τοὺς εἶπε ὁ Βασιλεὺς. Ἐπειδὴ μαντέψατε τὸ πρᾶγμα καὶ μοῦ δώσατε νὰ καταλάβω, θὰ σᾶς φιλοδώρησω βασιλικὰ.

Καὶ τοὺς ἔδωσε τὸ μισὸ βασίλειον. Μ' αὐτοὺς μαζί εἶχε μερίδιον κι' ὁ ψαρᾶς, κι' ἔζησαν αὐτοὶ καλὰ κι' ἐμεῖς καλύτερα.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΚΡΥΦΗ ΑΓΑΠΗ

ΤΟΥ ΑΝΡΙ ΜΠΑΡΜΠΝΣ

Όλες ή γυναίκες είνε όμοιες, είπε ό Συμεών.

ροφορεμένης.

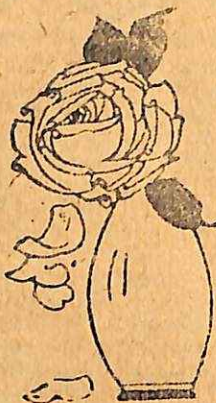
Δέν ύπήρχε πειά στόν κόσμο γιά μένα

— Καί μ' αυτό, τί; άπάντησε ό Βενέδικτος, άφού δέν μπορούμε νά τις καταλάβουμε.

Ναι, δέν μπορούμε νά καταλάβουμε καμιά τους, ποτέ. Δέν ύπάρχει μέτρο κοινό γι' αυτές καί γιά μας. Έφ' όσον ή σκέψις τους, ή λογική τους δέν έχουνε την ίδια κατεύθυνσι με τή δική μας, τότε πώς νά τις νοιώσουμε;

Ουτ' ένα κίνημα του κεφαλιού των μπορείς νά καταλάβης, γέρο μου. Καί θα στο άποδείξω, άν θέλης... Ποιά ιστορία, έξαφνα, είνε πιο παράλογη καί πιο άλλόκοτη άπό τους δικούς μου έρωτες μ' αυτή την όμορφη Ίταλίδα, πού την είδα νά λάμπη ένα βράδυ στη λίμνη του "Ορτα"; "Αν ήξερες... Έκείνη έλαμπε στο ήλιοθασίλεμα με τά μαλλιά πυρωμένα, την όψη χρυσαυμένη, τό φόρεμα κόκκινο καί στεκότανε λίγα βήματα μακριά από την πόρτα του σπιτιού της.

Έγώ, ρομαντικός νέος, με φιλόξανθο γενάκι, πού περνούσα από εκεί τυλιγμένος σ' ένα μεγάλο μανδύα, σταμάτησα μπρός σ' αυτή την όπτασία. "Αν καί βρισκόμουν ακόμα στην άρχή του ταξιδιού μου καί ό καιρός μου ήτανε μετρημένος, καρφώθηκα άμέσως σ' αυτό τό σημείο του κόσμου, όπου μου είχε άποκαλυφθή αυτή ή θεία όμορφιά. Χωρίς καμιά συστολή τό έξομολογούμαι, τριγυρνώντας διαρκώς γύρω από αυτή την ξένη πού ζούσε εκεί, υπό την επίτηρησι μιας γρηάς θείας της μαυ-

παρά μόνο ένα πράγμα, μία μόνη ύπαρξι. "Όλα τ' άλλα τ' άγνοούσα. Έκείνη, εκείνη πού την έβλεπα παντού καί πάντοτε. Άναστατωμένος από ένα τόσο παράφορο έρωτα, δοκίμασα με όλα τά μέσα νά έπισύρω την προσοχή της, νά την κάνω νά ενδιαφερθή γιά μένα. Μά, άλλοίμονο! τό αίσθημα, τό ξέρετε όλοι, αυτό δέν είνε μεταδοτική άρρώστεια. Πολύ γρήγορα βεβαιώθηκα ότι δέν ήμουν τόνειρό της καί τό Ιδανικό της. Φαίνόταν πώς διαρκώς ζητούσε νά μ' άπομακρύνη. "Όταν την εύρισκα στο δρόμο καί ή υποχώρησις της ήταν άδύνατη, με δυσκολία έκρυβε κάποιο κίνημα άνυπομονής καί θυμού κ' ύστερα άπαντούσε στις φλογισμένες ματιές μου με τά πιο άσυγκίνητα βλέμματα καί στά θερμά μου λογια με μονοσύλλαβες λέξεις άχρωμάτιστες ή χαμηλώνε τά μάτια της καί γύριζε άλλο τό πρόσωπό της.

"Α! πόσες φορές άφού την παραμόνευα ώρες ολόκληρες με μιάν άπιστευτη ύπομονή, την είδα νά παρουσιάζεται μπροστά μου, στο δρόμο μου!... Τότε σταματούσε έξαφνα, μάζεψε τό πρόσωπό της, έτρεμε λίγο, γιατί χωρίς άλλο ή παρουσία μου της έφερνε κάποιον τρόπο. Αυτό γινότανε πάντοτε κατά τό βράδυ. Την ώρα εκείνη τό χαλικοστρωμένο μονοπάτι γινόταν γκριζό κι' ό ουρανός έπαιρνε μιάν άλλόκοτη γλυκύτητα. Πίσω της άραδιάζονταν μαύρα κυπαρίσσια, αυτά τά δέντρα στους κήπους

της Ίταλίας μοιάζουν σάν άγάλματα καμωμένα από σκιά. Η αύρα την έρρανε με τ' άρώματά της.

Της έπιανα τά χέρια. Έκείνη δέν τολμούσε νά φύγη, αλλά τά χέρια της έβάραιναν άδρανή μέσα στα δικά μου, καί τότε, έτσι συνέβαινε πάντοτε, μ' ένα τρόπο πού προκαλούσε συμπάθεια, ή όψις της, κάτωχρη μέσα στο γαλάζιο βράδυ, έστρεφε άλλο, καί έβλεπα τό άγαπημένο της προφίλ νά μένη άκίνητο σάν άνάγλυφο, στο φόντο των κυπαρισσιών. Καί μόλις έγώ της άφηνα τά χέρια, έφευγε. "Αχ! αυτές ή άναμονές, αυτές ή άϋπνίες, μέσα στο στρόβιλο της έλπίδας καί της άπελπισίας, αυτές ή ριγηλές καί θολωμένες αγγές... "Αχ! αυτή ή νύχτα, ή χειρότερη άπ' όλες, αυτή ή άλλόκοτη νύχτα, όπου την έάφνισε ή εμφάνισις μου καί την άφησε άκίνητη, όπου τό φως της σελήνης την έκανε μπροστά μου σά μαριάρινο άγαλμα ντυμένο μ' άχνούς, όπου εκείνη ξανάλεγε μη-

χανικά, χωρίς ν' άλλάξη τίποτα, τις λέξεις καί τις φράσεις πού μέσα στην παραφορά μου την έξώρριζα νά μου λήη—δυστυχής μονομανής πού ίκανοποιείτο με την ήχώ των λόγων του! Αυτό τό φριχτό καί συγκινητικό μαρτύριο βάσταξε δυό μήνες, δυό μήνες όνειρου, τρέλλας καί λυγμών, δυό μήνες πού δέν κατώρθωσα νά πάρω άπ' αυτήν ουτ' ένα βλέμμα συμπάθειας, ουτε μιá λέξη εύσπλαχνίας!

Πώς είχα μιá μέρα τή δύναμι καί τό θάρρος ν' άπομακρυνθώ από αυτό τ' άχτινοβόλο κι' άσυγκίνητο πλάσμα; Κι' όμως δέν ξέρω, πώς ένα πρωί, άφησα τή λίμνη του "Ορ-

τα καί τά βουνά της καί τους καταραμένους της δρόμους, όπου πρώτοειδα εκείνη την ξένη, πού δέν με ήθελε. Έφυγα με σκυφτό κεφάλι σάν κλέφτης—άν καί ολόκληρος ό έαυτός μου ήταν κλειμένος.

Στό Παρίσι ξανάθρα τους δικούς μου, μά κ' ή άνάμνησις, βαθιά σάν πληγή, ενός προσώπου θείου καί ψυχρού, δέν μ' άφηνε. Θυμόμουν καί τις έλάχιστες λεπτομέρειες από τά σύντομα αυτά ραντεβού, στα όποία έξανάγκασα εκείνη νάρχεται καί πού μόλις αυτή τά υπέφερε! αυτήν την ανατριχίλα, πού της έφερνε ή στενοχώρια κ' ή άνυπομονήσια γιά

νά φύγη μόλις μ' έβλεπε, τον τρόπο πού την έπιανε όταν τή ζύγωνα, τή φοβισμένη της σιωπή καί τό κίνημα τό τόσο σκληρό καί τόσο υπέροχο πού έκανε όταν γύριζε άλλο τό πρόσωπό της άπό τό περιπαθές καί βαθύ έρωτηματικό των ματιών μου, της ύπάρξεώς μου...

***

Καί νά πού ή τύχη μ' έφερε... έξη μήνες ύστερα από την αξιοθρήνητη αυτή φυγή μου, στη λίμνη του "Ορτα, γιά μιá μέρα. Τό πρωί της άφίξεώς μου στις όχθες της λίμνης αυτής, πού αντίγραφε σε μινιατούρ, αλλά με τά ίδια χρώματα, τή λίμνη Μαζερ, έξφυγα από τό χαλικοστρωμένο δρόμο, μπρός από τό σπίτι της. Νά περάσω μονάχα—γιατί έχριζε όπ' όψει σας ότι δέν έπήγαινα, άχ! όχι! ουτε νά ξαναρχίσω τό μαρτύριό μου, ουτε τά έξευτελισμένα τεχνάσματα πού έκανα άλλοτε. Πήρα τό δρόμο της όχθης δύσθυμος καί με τά δόντια σφιγμένα. Η καρδιά μου, σάς όμολογώ, πήγαινε νά με πνίξη από τους κτύπους, με την i-

δέα πώς ἐπήγαινα νὰ ξαναχῶ... Τὶ λοιπόν; Τὸ σπῖτι ἦταν κλειστό. Κατάπληκτος ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀπροσδόκητο περιστάτικό, θανάθρα στὰ λογικά μου γιὰ νὰ ἐξετάσω αὐτὸ τὸ σπῖτι γιὰ μιὰ φορά, μιὰ τελευταία φορά... Τότε, αὐτὴ τὴ στιγμή ἀκριβῶς, μιὰ γρηῃ, μαύρη σάν ὄρνιο, βγήκε. Ἦταν ἡ θεία της. Μὲ κῦταξε μὲ προσοχή καὶ μοῦ εἶπε, ζαρώνοντας ὅλες τὶς ρυτίδες τοῦ προσώπου της:

— Πέθανε!

Δὲν ἐκατάλαβα ἀμέσως τί εἶπε. Ὑστερα, μὲ μιάς, ἔγινε ὡχρὸς σάν πεθαμένος, κλονίστηκε καί, χωρίς νὰ ξέρω τί λέω, στέναξα:

— Ἀχ! πέθανε;... Γιατί;...

— Ναί, πέθανε ἀπὸ μαρασμό γιὰ τὴ φύγατε σεις, εἶπε ἡ γρηῃ καὶ χάθηκε.

— Ναί, φίλοι μου, τὸ ἀκούσατε; πέθανε καὶ πέθανε ἀπ' τὴν ἀγάπη της γιὰ μένα! Καὶ τὸ πιὸ ἀλλόκοτο καὶ τὸ πιὸ τραγικὸ εἶνε πὼς μόνο ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀπομωραμένος, τσακισμένος, τρελλός, κατάλαβα πὼς αὐτὸ ἦταν ἀλήθεια. Κατάλαβα, σὲ μιὰν ἑξαφνὴ, ἐσωτερικὴ ἀναλαμπή, τὴν ἀληθινὴ σημασία τῶν τρομαγμένων της σιωπῶν, τῶν ἀγρίων της συγκινήσεων, τῶν βαθειῶν της τρόμων. Κάθε φορά — τότε — αὐτὴ μοῦ φανέρωνε τὴν ἀγάπη της! Κάθε φορά, ἀπὸ μιὰ διαβολικὴ παρεξήγησι, ἀπὸ μιὰ ἀσυγχώρητη ἀκατανόησι ἐκ μέρους μου, τὴν εἶχα, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς, ἀπωθήσει καὶ τὴν εἶχα πληγώσει στὴν καρδιά — ἐγὼ ποῦ ἔγινα ὁ δολοφόνος της...

ΑΝΡΙ ΜΠΑΡΜΠΥΣ

ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Ἄν δὲν ἔλθης νὰ σὲ κλέψω
ἂν δὲν ἔλθω νὰ μὲ κλέψης
ἔτσι θὰ γενῆς μιὰ μέρα
θὰ γεράσης καὶ θὰ ρέψης.

Ἄχ καὶ τότε σάν ζαρώνης
Ἄχ καὶ τότε σάν γεράσης,
δίχως νὰ τὸ θέλῃς, φῶς μου,
θὰ σουφρώνης, θὰ σουφρώνης.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ

Δάκρυα ἄσπρα

Ἐκείνη μοῦ εἶπε:

— Γιατί τὰ δάκρυά σου εἶνε τόσο ἄσπρα;

Ἀποκρίθηκα:

— Ἀγάπη μου, κλαίω ἀπὸ τοῦτο καιρὸ ὥστε τὰ δάκρυά μου ἄσπρισαν ὅπως ἄσπρισαν τὰ μαλλιά μου. Δάκρυα πράσινα

Μοῦ εἶπε:

— Γιατί τὰ δάκρυά σου εἶνε πράσινα;

Ἀποκρίθηκα:

— Δὲν ξέρεις πὼς ἡ βρούσε τῶν δακρῶν στέρεψαν γιὰ πάντα; Καὶ τώρα στάζει ἀπὸ τὰ μάτια μου χολή;

Δάκρυα μαύρα

Μοῦ εἶπε:

— Γιατί τὰ δάκρυά σου εἶνε μούρα;

Ἀποκρίθηκα:

— Δὲν ἔχω πειὰ δάκρυα. Εἶνε ἡ κόρες τῶν ματιῶν μου ποὺ τώρα ἀναλύονται σὲ δάκρυα.

ΕΒΚ ΕΛΦΑΡΙΔ

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΑΚΙΑ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΩΝ ΣΟΦΩΝ

Ὅταν πέθανε ἡ περίφημος γιὰ τοὺς πολλοὺς φίλους της Σοφία Ἀρνοῦ καὶ πῆγε ὁ ἱερεὺς νὰ τὴν μεταλάβῃ, ἡ ἐτοιμοθάνατη τοῦ εἶπε:

— Κύριε ἐφημέριε, εἰμαι ἀμαρτωλὴ σάν τὴ Μαгдаληνή! Ἀφεθήσονται μοι αἱ ἀμαρτίαι, ὅτι πολὺ ἠγάπησα!

***

Ὁ μακαρίτης καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου μας Ψαρράς, ἔλεγεν εἰρωνευόμενος τρόπον τινὰ τὸν ἑαυτοῦ τοῦ ἐνθ' ἔπνεε τὰ λοιπὰ:

— Δυὸ μεγάλοι ἄνδρες κινδυνεύουν αὐτὴ τὴ στιγμή. Ὁ Τολστόη κι' ἐγώ!...

Πράγματι, τίς ἡμέρες ἐκεῖνες ἐκινδύνευε ὁ μέγας Ρώσος συγγραφεὺς Λ. Τολστόη...

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ Ρ. ΚΙΠΑΙΓΚ

ΜΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Ἡ νύχτα ἦταν ἀσφυκτικὴ καὶ μέναμε ξαπλωμένοι κοντὰ στὸ μεγάλο κλουβὶ ἑνὸς οὐραγγοτάγγου, στὸ κατὰστρομα τοῦ ἀτμοπλοίου, uaζὺ μὲ τὸν Χάνς Βρέτμαν, τὸ Γερμανό. Στὸν ὕπνο του, ὁ οὐραγγοτάγγος εἶδε ἴσως κάποιο ὄνειρο καὶ ἀρχίζει νὰ οὐρλιάζῃ.

— Νὰ ἦταν ἔξω ἀπὸ τὸ κλουβὶ αὐτὴ τὴ στιγμή, θὰ μᾶς ἔκανε ὅλους κομμάτια, εἶπε νωθρὰ ὁ Χάνς. Κυττάξτε τώρα πὼς θὰ τὸν ἡμερέψω.

Καὶ ἀρχισε ἕνα σφύριγμα δυνατό καὶ παρταταμένο, ἀπαράλλαχτα ὅπως σφυρίζουν τὰ φειδία. Ὁ οὐραγγοτάγγος ἀρχισε νὰ τρέμῃ ἀπὸ φόβο.

— Αὐτὸ τὸν ἡμερώνει, εἶπε ὁ Χάνς. Τῶμαθα αὐτὸ τὸ κόλπο στὸ Μογκούγκ Των-ζόγκ, ὅταν μάζεσα πιθήκους γιὰ νὰ τοὺς πουλήσω στὸ Βερολίνο. Ὁ λατὰ ζῶα τοῦ κοσμοῦ φοβοῦνται τοὺς πιθήκους καὶ οἱ πίθηκοι φοβοῦνται τὰ φειδία. Θὰ σὰς διηγηθῶ μιὰ ἱστορία κι' ἂν θέλετε πιστέψτε

τὴν. Λοιπόν, τὸν καιρὸ ποὺ μάζεσα αὐτοὺς τοὺς μικροὺς πιθήκους, κατὰ τὰ 30, βρισκόμουν στὰ νησιά τοῦ Ἀρχιπελάγους, στὴ Νέα Γουινέα. Καλύτερα νὰ μαζεύς διαόλους παρὰ πιθήκους. Ἄλλοι θὰ σοῦ κόρουν κανένα δάχτυλο μὲ τὰ δόντια, ἄλλοι πεθαίνουν ἀπὸ νοσταλγία. Ἐζησα ἐκεῖ ἕνα χρόνον καὶ γνωρίστηκα μ' ἕνα Γάλλο φυσιοδίφῃ, ποὺ τὸν ἔλεγαν Βερτράνδο.

Αὐτὸς ὁ Βερτράνδος εἶχε σπῖτι

τοῦ ἕνα μεγάλο οὐραγγοτάγγου, ὁμοιο κι' ἀπαράλλαχτο μ' αὐτὸν ἔδω, ποὺ λὲς καὶ ἦταν ἄνθρωπος.

Τὸν βρήκε ἀπὸ μικρὸν καὶ τὸν εἶχε σάν παιδί του, σάν ἀδελφὸ του. Ὁ οὐραγγοτάγγος εἶχε τὸ ἰδιαίτερό του δωμάτιο, μὲ κρεβάτι καὶ σκεπάσματα καὶ σηκωνόταν τὸ πρωῒ, κάπνιζε τὸ πούρο του κι' ἔτρωγε uaζὺ μὲ τὸ Βερτράνδο. Πήγαιναν ἀκόμη καὶ περίπατο uaζὺ, κρατημένοι ἀπὸ τὸ χέρι, πράγμα

ποῦ προένοιε ἐντύπωσι φρικιαστικὴ. Τὸ εἶδα αὐτὸ τὸ ζῶο νὰ λιγώνει· στὰ γέλια ξαπλωμένο στὴν καρέκλα του, ὅποτε ὁ Βερτράνδος τοῦλεγε ἀστεῖα. Ἦταν σωστός ἄνθρωπος. Καὶ σὲ μένα ἐφέρετο πάντα εὐγενικά, παρεκτός ὅταν φλυαροῦσα πολλὴ ὥρα μὲ τὸ Βερτράνδο. Τότε μὲ τραβοῦσε ἔξω μὲ τὰ μεγάλα χέρια του, σάν νὰ ἦμουν παιδί. Βεβαίονα πὼς ἦταν σωστός ἄνθρωπος, καὶ ὁ Βερτράνδος τὸ ἴδιο, καὶ ὁ οὐραγγοτάγγος μᾶς εἰκοῦσε καὶ

τοὺς δυὸ καὶ γελοῦσε, ἔχοντας τὸ πούρο στὸ στόμα του καὶ δείχνοντας τὰ μεγάλα δόντια του καὶ τὰ γαλάζια γούλια του.

***

Πέρασα ἐκεῖ ἕνα χρόνον. Μιὰ φορά ὁ Βερτράνδος μοῦ εἶπε ὅτι πρόκειται νὰ παντρευθῇ, γιὰτὶ βρήκε μιὰ νέα ποῦ τοῦ ταίριαζε καὶ μὲ ρώτησε ἂν βρισκῶ καλὴ τὴν ἰδέα τοῦ γάμου. Ἡ ἰδέα εἶνε καλὴ, τοῦ εἶπα, ἀλλὰ συλλογίσθηκες τὸ Μι-

μη; "Αν έμένα με τραβάει έξω όταν σου μιλά πολλή ώρα, τί θα της κάμης της γυναίκας σου; Θά την κομματιάσεις. Νά ήμουν εγώ στη θέση σου, Βερτράνδε, θά πρόσφερα στη γυναίκα μου γαμήλιο δώρο τὸ Μιμή βαλσαμωμένο!

—Νά τὸν σκοτώσω; εἶπε ὁ Βερτράνδος.

—Εἶνε δικός σου, τοῦ εἶπα, νά ἦταν δικός μου θά τὸν εἶχα τώρα σκοτωμένο.

—Τότε αἰσθάνθηκα πίσω στο σῆρο μου τὰ δάχτυλα τοῦ Μιμή. Θεέ μου! Σὰς λέω πὼς μιλοῦσε μετὰ δάχτυλά του, ὅπως ἔχουν οἱ κωφάλαοι τὸ ἀλφάβητό τους. Πέρασε τὸ δασύτριχο μπράτσο του γύρω στο λαιμό μου, μοῦ σήκωσε τὸ πηγούνι καὶ με κύτταξε στὸ πρόσωπο, μόνο γιὰ νά δῇ ἂν ἐννοοῦσα τὴ γλώσσα του ὅπως αὐτὸς ἐννοοῦσε τὴ δική μου.

—Κύτταξέ τον! εἶπε ὁ Βερτράνδος. Καὶ θέλεις νά τὸν σκοτώσω τὴ στιγμή πού σὲ χαϊδεύει νά τί θά πῇ γερμανικὴ ἀχαριστία!

Μά ἐγὼ ἤξερα πὼς ὁ Μιμῆς ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή ἔγινε γιὰ πάντα ἐχθρὸς μου. "Όταν τὸν ξαναεἶδα, εἶχα πιστόλι στὸ ζωνάρι. Τὸ ἄγγιξε μιά φορά καὶ σήκωσα τὸ λύκο γιὰ νά τοῦ δείξω ὅτι ἦταν γεμάτο. Εἶδε πού σκότωναν μερικοὺς πιθήκους στὰ δάση. "Εννόησε...

Λοιπὸν, ὁ Βερτράνδος παντρεύτηκε καὶ λησμόνησε τὸν Μιμή πού χοροπηδοῦσε πειὰ στὴν ἀκρογιαλιά. Τὸν ἔβλεπα πού χόρευε. "Επαιρνε ἕνα χοντρὸ κλαδί καὶ χτυποῦσε τὴν ἄμμο, ὅσο πού ἔσκαφτε μιά μεγάλη τρύπα, σὰ λάκκο. Τότε εἶπα στὸ Βερτράνδο:

—Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, σκότωσέ τον τὸ Μιμή. Εἶνε τρελλὸς ἀπὸ ζήλεια.

"Ο Βερτράνδος μοῦ ἀπάντησε: —Κάθε ἄλλο. Ἀγαπᾶ τὴ γυναίκα μου καὶ τὴν ὑπακούει. "Αν τοῦ

πῇ νά πάη νά μοῦ φέρη τίς παντοῦφλες, πηγαίνει καὶ μοῦ τίς φέρνει.

Καὶ κύτταξε τὴ γυναίκα του μέσα ἀπὸ τὸ δωμάτιο. "Ηταν μιά ὁμορφὴ Γαλλίδα κρεολή.

—Τότε τοῦ εἶπα:

—Λές πὼς ξέρεις ἀπὸ πιθήκους καὶ τὸν ἀφήνης νά χτυπήσῃ τὴν ἄμμουδιά ἀπὸ τὴ λύσσα του γιὰτὶ δὲν τοῦ γελᾷ! Φύτεψέ του μιά σφαῖρα ὅταν θάρρῃ στὸ σπίτι, γιὰτὶ τὰ μάτια του ἐρμηνεύουν τὸ θάνατο.

"Ο Μιμῆς ἦρθε στὸ σπῖτι, μὰ τὰ μάτια του ἡμέρεψαν. Τάκρυψε ὅλα γιὰ μιά στιγμή ἀπὸ πονηριά. Πῆγε νά φέρῃ τίς παντοῦφλες, ὅπως τὸν πρόσταξε ἡ γυναίκα, καὶ ὁ Βερτράνδος μοῦ εἶπε:

—Τὸν ξέρεις ἐσύ καλύτερα ἀπὸ μένα πού τὸν ἔχω κοντά μου δώδεκα χρόνια; Μὴ μᾶς ξαναπῆς πειὰ τέτοιες ἀνοησίες.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Βερτράνδος ἦρθε σπῖτι μου νά με βοηθήσῃ νά φτιάσω κάτι κιβώτια γιὰ δειγμάτια πού εἶχα νά στείλω καὶ μοῦ εἶπε πὼς ἄφησε τὴ γυναίκα του μόνη στὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ του μαζί με τὸ Μιμή. Τότε βιάστηκα ν' ἀποτελειώσω τὰ κιβώτια καὶ τοῦ εἶπα:

—Πάμε σπῖτι σου νά πάρουμε ἕνα ποτήρι κρασί.

—Πάμε, εἶπ' ἐκεῖνος γελῶντας.

"Η γυναίκα δὲν ἦταν στὸν κῆπο καὶ ὁ Μιμῆς δὲν ἦρθε στὴν πρόσκλησι τοῦ Βερτράνδου. Χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ δωματίου, ἀλλὰ ἦταν διπλοκλειδωμένη. Τότε με κύτταξε καὶ ἡ ὄψις του ἦταν κίτρινη σὰν θειάφι.

Παραβίασα τὴν πόρτα με τίς πλάτες: Στὴν ὀροφὴ ἦταν ἀνοιγμένη μιά μεγάλη τρύπα καὶ ὁ ἥλιος ἔπεφτε στὸ πάτωμα.

"Εκεῖνο πού ἀντικρύσαμε τότε ἦταν φρικῶδες. Φρικιαστικό. Κάτω στὸ πάτωμα βρισκόταν τὸ σῶμα τῆς γυναίκας τοῦ Βερτράνδου, κομματιασμένο. Κομμάτια, μέλη καὶ κορ-

μός, αἱματα, τρίχες μαλλιών, αἰμόφυρτα φορέματα, ἀνατριχίλα!...

"Ο Βερτράνδος βλέποντας τὸ φρικῶδες αὐτὸ θέαμα ἔμεινε βουβός. Χλώμιασε. "Ετρίξε τὰ δόντια του. Κι' ἄρχισε ἔξαφνα νά γελᾷ. Εἶχε τρελλαθῇ!... "Εξαφνα γύρισε καὶ μοῦ εἶπε:

—Θά μπαλλώσουμε τὴν τρύπα στὸ ταβάνι καὶ θά περιμένουμε τὸ Μιμή. Σίγουρα θά ξανάρθῃ.

***

Περιμέναμε σ' αὐτὸ τὸ σπῖτι δέκα μέρες καὶ μιά-δυὸ φορές εἶδαμε τὸ Μιμή νά προχωρῇ λίγα βήματα ἔξω ἀπὸ τὸ δάσος. Φοβόταν γιὰτὶ ἔκαμε κακό. Τὴ δεκάτη μέρα ὁ Βερτράνδος, με καλοπιάσματα, τὸν ξανάφερε στὸ σπῖτι. "Ο Μιμῆς διάθηκε τὴν ἀκρογιαλιά με μικρὲς κραυγὲς κρατῶντας στὸ χέρι μιά μακρὰ ὑποκλα μαύρων μαλλιών!

Τρεῖς ἡμέρες ὁ Βερτράνδος τοῦ ἔκανε καλοπιάσματα γιὰτὶ ὁ Μιμῆς δὲν ἤθελε ν' ἀφήσῃ νά τὸν ἐγγίσει. "Ετοὶ ὁ Μιμῆς ξεθάρρεψε κ' ἦρθε νά δειπνήσῃ στὸ ἴδιο τραπέζι μαζί μας.

"Ο Βερτράνδος τοῦδωσε κρασί δυνατό, ὅσο πού ὁ Μιμῆς μέθυσσε, καὶ τότε...

—Καὶ τότε; τοῦ εἶπα.

—Τότε ὁ Βερτράνδος τὸν σκότωσε μετὰ τὰ χέρια του κι' ἐγὼ πῆγα νά κάνω ἕναν περίπατο στὴν ἀκρογιαλιά. Αὐτὴ ἦταν ἡ δουλειὰ τοῦ Βερτράνδου. Στὸ γυρισμό μου βρῆκα τὸν οὐραγοτάγγο νεκρὸ καὶ τὸν Βερτράνδο πού ψυχορραγοῦσε ἵσχυα καὶ φαινόταν εὐναιοστημένος. Ξέρετε πὼς ἀναλογεῖ ἡ δύναμις τοῦ οὐραγοτάγγου στὴ δύναμι τοῦ ἀνθρώπου: εἶνε σὰν ἑπτὰ πρὸς ἕνα. "Ότὸσο ὁ Βερτράνδος σκότωσε τὸ Μιμή μετὰ τὰ ὅπλα πού τοῦδωσε ὁ Θεὸς —μετὰ τὸ χέρι του— αὐτὸ εἶνε τὸ θαῦμα.

—Μά, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, γιὰτὶ δὲν συνέτρεξες τὸ Βερτράνδο; ρώτησα.

—Ἀγαπητέ μου, εἶπε ὁ Χάνς μ' ἕνα νασιουρητὸ προτοῦ ἀποκοιμηθῇ. δὲν ταίριαζε νά ζῇ ὑποτέρα ἀπὸ ἕνα τέτοιο θάνατο τῆς γυναίκας του. Τὸν ἄφησα νά σκοτώσῃ τὸ Μιμή καὶ νά σκοτωθῇ κι' ὁ ἴδιος.

P. ΚΙΠΛΙΓΚ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΟ ΨΩΜΟΤΥΡΙ

—Οἱ καυμένοι, ζοῦν με ψωμοτύρι! λέμε συνήθως.

Ξέρτε λοιπὸν ὅτι τὸ ψωμοτύρι εἶνε ἀπὸ τίς θρεπτικώτερες τροφές: Τὸ ἀποδεδεικνύει ἡ «Εφημερίς τῆς Ὑγείας».

«Τὸ τυρί, ἀναφέρει, ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας τροφὰς περιέχει τὸ περισσότερο λεύκωμα: 335 τοῖς χιλίοις, ἐνῶ τὸ κρέας περιέχει μόνον 175 τοῖς χιλίοις λεύκωμα, τὸ πολὺ. Ἐπίσης καὶ τὸ περισσότερο λίπος, τὸ περιέχει τὸ τυρί: 243 τοῖς χιλίοις. Ἀρα εἶνε τὸ θρεπτικώτερον φαγητόν. Τὸ σῆρι ἐπίσης εἶνε τὸ πλέον λευκωματοῦχον ὅλων τῶν σιτηρῶν, εἶνε δὲ καὶ λιποῦχον.

Ἀρα τὸ ψωμοτύρι εἶνε ὁ μόνος συνδυασμὸς τῆς τροφῆς, τῆς περιεχοῦσης εἰς τὸ μέγιστον ὅ,τι ἀπαιτεῖται διὰ τὴν θρέμιν».

Παρηγορηθῆτε λοιπὸν οἱ ψωμοτυροφαγοῦντες.

Η ΜΥΙΓΕΣ

Νά λοιπὸν πού εἶνε χρήσιμες καὶ ἡ μυῖγες! Τὸ βεβαιώνει αὐτὸ ὁ καθηγητὴς "Εμερσον. «Τὴ στιγμή, λέει, πού βλέπουμε τίς μυῖγες νά καθαρίζουν τὰ μπροστῖνα καὶ τὰ πσινά τους πόδια, δὲν ἀσχολοῦνται στὴν τουαλέττα τους, ὅπως νομίζουμε. Ἀπλούστατα μαζεύουν τὰ μικροβία πού βροῖσκονται πάνω σ' αὐτὰ καὶ τὰ τρώνε».

"Ο "Εμερσον τὸ ἀνακάλεσε αὐτὸ παρακολουθώντας μετὰ τὸ μικροσκόπιο ἀρκετὰς μυῖγες τὴ στιγμή πού κατεγίνοντο στὴ δουλειὰ αὐτῇ.

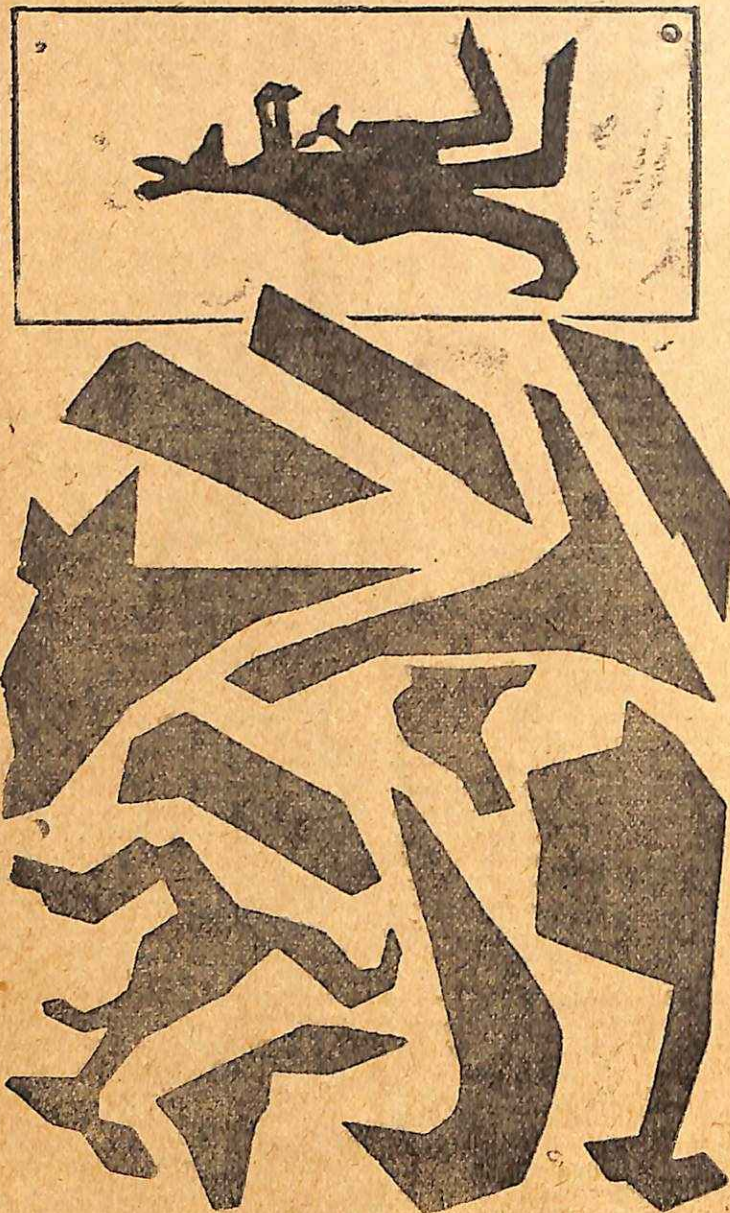
«Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ἐπιλέγει ὁ "Εμερσον, ἡ μυῖγα καταστρέφουν κάθε μέρα μυριάδες μικροβίων».

ΛΟΓΙΑ ΣΟΦΩΝ

Πρὶν πεθάνῃ ὁ ἀδελφὸς ντὲ Βαγενὴν παράγγειλε τὸ φέρετρό του. Ζήτησε μάλιστα νά τὸ δῇ κατὰ τίς τελευταῖες του στιγμές.

—Εἶνε τὸ μόνον ρούχο πού δὲν θά θελήσῃς ποτὲ νά μοῦ κλεψῇς! εἶπε στὸν ὑπὸντιό του.

Θέλετε να περάσετε ευχάριστα την ώρα σας; Κόψτε τα μαύρα αυτά σχήματα και προσπαθήστε, ενώνοντας τα κατάλληλα, να σκαρώσετε το πλαγινο καγκουρού με το μικρό του. Θα τα καταφέρετε; Χρειάζεται, όπως βλέπετε, ορισμένη ικανότητα, όρεξη και καλή επιτυχία.

ΕΚΔΕΚΤΕΣ ΞΕΛΙΔΕΣ

Η ΓΑΤΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Η γάτα και η τίγρις. Η γάτες και οι Μάγοι. Η γάτα και οι Καννίβαλοι. Ο Μυλόρδος των γάτων. Η γάτα και η ζωγραφική. Η γάτα και η ποίηση. Ο έκφυλισμός της ράτσας. Η γάτα και η γεροντοκορες.

Σκεφθήτε πώς βρίσκεστε για μία στιγμή σ' ένα απέραντο δάσος, σ' ένα ζούγκλα των Ινδιών. Ο ήλιος φλογίζει τα πάντα... Σιωπή και μυστήριο!

Έξαφνα κάτω από τα δέντρα αντηχεί για λίγα λεπτά, ο βρυχηθμός της τίγρεως.

— Νάτην! Σηκώνεται όρθια, τινάζει το λυγρό σώμα της και σκάβει με τα τρομερά νύχια της τα χαλύβδινα, τη γη...

Παρέκει κινούνται τα ξερά χόρτα και σημειώνουν τη διάβαση κάποιου άλλου ζώου.

Η τίγρις απλώνεται στο χώμα, εντείνει την ελαστικότητα της μέσης της και πηδά πάνω στη λεία της.

Μανιώδης γεμίζει το χώμα από αίμα και το θύμα είναι τώρα εξαντλημένο.

Αλλά ο θάνατός του θα ήταν ταχύς και η τίγρις θέλει αγωνία διαρκούσαν και πάλιν παρατεταμένη.

Και αφήνει το ζώο και βραδύνει τη στιγμή του θανάτου του.

Αι Ινδίοι και τα δάση τα παρθένα είναι μακριά. Άλλ' έχουμε ανάμεσα στα πόδια μας, μέσα στο σπίτι μας, πάνω στα φωτέγ μας, κοντά στο τζάκι μας το ίδιο ζώο, το σκληρό, το μυστηριώδες και χαριτωμένο.

Αν δεν είναι το ίδιο, είναι ασφαλώς ο αδελφός του, ο τώρα άβλαπτος και κα-

τοικίδιος, ο οποίος φιλοξενείται από τον άνθρωπο πάνω από δυο χιλιάδες χρόνια.

Κι' αυτός ο αδελφός της τίγρεως είναι η γάτα!

— Η γάτα και τα μάγια

Ός ότου όμως φτάση μέχρι της οικειότητας αυτής η γάτα, ελατρώθη και υπέστη διωγμούς, έθεοποιήθη και ώλοκαυτώθη έναλλας.

Εθεωρήθη μαγικό ζώο.

Όταν τα μεσάνυχτα οι μάγοι επεκαλούντο το διάβολο, ένας γάτος μαύρος με χρυσά μάτια παρουσιάζονταν, λένε ή παραδόσεις του λαού.

Και εξακολουθούν οι θρύλοι. Οι ίδιοι οι μάγοι έχουν τη δύναμη να μεταμορφώνονται σε γάτους.

Οι μάγοι του Βερνόν κάτω απ' αυτή τη μορφή συναθροίζοντο σαν σ' έναν έρειπωμένο πύργο των περσιώνων. Εχόρευαν εκεί όλη τη νύχτα και δυστυχία στον διαβάτη που θαχε την περιέργεια να δει τα γινόμενα: Έχανε τη ζωή του!

Ακόμη στο τέλος του 18ου αιώ-νος, μια λαϊκή παράδοση διέταζε να μη μένη η γάτα στις πόλεις την παραμονή του Αγίου Ιωάννου, όποτε οι μάγοι μαζευόντουσαν για τη μεγάλη τους γιορτή. Νόμιζαν ότι ξεουδετέρωναν έτσι κάθε μαγεία.

Αυτή την ημέρα έκαιγαν δημοσία κάθε γάτα που θα

συναντούσαν μέσα στην πόλι.

Στό Μέτς γινόταν πανηγυρική τελετή για τὸ δλοκαύτωμα αὐτό. Οἱ ἄρχοντες τῆς πόλεως μὲ τις ἐπίσημες στολές τους ἐρχόντουσαν στὴν πλατεία συνοδεύοντας σοβαρῶς ἕνα κλουβὶ σιδερένιο, γεμάτο γάτες. Τὸ κλουβὶ ἐτοποθετεῖτο ἐπάνω σ' ἕνα σωρὸ ξύλα καὶ οἱ ἄρχοντες εἶχαν τὸ προνόμιο νὰ βάζουν φωτιά. Στό Παρίσι ἡ τελετὴ αὐτὴ γινότανε στὴν πλατεία τῆς Γρέθης, τὴν πλατεία δηλαδὴ τῶν θανατικῶν ἐκτελέσεων.

— Ἡ γάτα καὶ οἱ ἀνθρωποφάγοι

Τώρα πειὰ δὲν θεωροῦμε τὴ γάτα μαγικὸ ζῶο καὶ δὲν τὴ φοβούμεστε. Ὁ Ριχάρδος Βίττιγκτον, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ χρηματιστηρίου τοῦ Λονδίνου σὲ μιὰ γάτα ὀφείλει τὰ ἑκατομύριά του.

Ὁ Βίττιγκτον ἔμεινε ὀρφανὸς καὶ χωρὶς λεπτὰ. Ὅ,τι ἦταν δικό του, ἦταν μιὰ γάτα, τὴν ὁποία πῆρε μαζί του, ὅταν ἀποφάσισε νὰ ταξιδέψῃ γιὰ νὰ ζητήσῃ τύχη στὶς Ἰνδίες. Τρεῖς ἡμέρες μετὰ τὸν ἀπόπλου, τρομερὴ θύελλα κατέλαβε τὸ πλοῖο τὸ ὁποῖο ἐξώκειλε στὴν ἀκτὴ μιᾶς νήσου κατοικουμένης ἀπὸ καννιβάλους.

Ὅλοι οἱ ἐπιβάτες παρακαλοῦσαν τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ψυχὴ τους.

Ἡ γάτα τοῦ Βίττιγκτον, ἀδιάφορη σ' ὅλ' αὐτὰ, κυνηγοῦσε ποντικούς.

Εἶχε συναθροίσει ἕνα πλῆθος πληγωμένων ποντικών στὸ κατάστρωμα, ὅταν οἱ καννίβαλοι πῆδησαν ἐπάνω.

Οἱ ἐπιβάτες ἐτοιμάζονταν ν' ἀμυνθοῦν, ὅταν ἔξαφνα ἔγινε ἕνα θαῦμα.

Οἱ καννίβαλοι στὴ θέα τῆς γάτας, περικυκλωμένης ἀπὸ πτώματα ποντικών, ἀπόρησαν. Ἐπειτα ἐνθουσιάζονταν καὶ ἔδειξαν μιὰ χαρὰ ἀλλόκοτη. Τὶ συνέβαινε;

Οἱ ποντικοὶ ἐλυμαίνοντο τὴ νῆσο τους καὶ τίποτε δὲν ἴσχυε ἐναντίον τους. Ἡ χαρὰ τους συνεπῶς ἦταν μεγάλη ὅταν εἶδαν πὼς ὁ

πάρχει ζῶο ποὺ ἐξολοθρεύει τοὺς διαβόλους αὐτοὺς. Ἔτσι οἱ ναυαγοὶ ἀντὶ νὰ σφαγοῦν καὶ νὰ παρατεθοῦν σὲ γεῦμα, ἔγιναν ἀντικείμενο περιφανῶν ἐνδείξεων τιμῆς.

Ὁ Βίττιγκτον ἐκηρύχθη πρωθυπουργὸς καὶ στὴ γάτα του ἀνετέθη νὰ λυτρώσῃ τὸ νησί ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς ἐχθρούς του.

Ὅταν τέλος ἐπέστρεψε στὸ Λονδὶνὸν κάμπλουτος ἀπὸ τὶς προσφορὰς τῶν ἀγρίων, ὁ Βίττιγκτον ὠνομάσθη Λόρδος Δήμαρχος ἢ «Μυλὸρδος τῶν Γάτων»!

— Οἱ ποιηταὶ, οἱ ζωγράφοι καὶ ἡ Γάτα

«Γιὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς τὴ γάτα, ἔλεγε ὁ Σαμπλερὺ, πρέπει νὰ εἶνε γυναικείας καὶ ποιητικῆς ὑποστάσεως».

Ἐκείνη ἡ χάρις τῆς εὐκινῆσιος τῆς, τὸ πείσμα τῆς, ἡ ἐπιφυλακτικότης τῆς σὲ μερικές σχέσεις, ἀπασχόλησαν καὶ ζωγράφους καὶ ποιητὰς.

Ἡ δεσποινὶς Τόννερ ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὴ γάτα τὴ χαριτωμένη τῆς ἀκουαρέλλα «Πολυάριθμος οἰκογένεια», ὁ Λεμπέρτ τὴν «Ὥρα τοῦ ξυπνήματος» καὶ ἄλλοι ζωγράφοι ἄλλες ὥραιες συνθέσεις.

Ἀλλὰ οἱ ποιηταὶ;

Αὐτοὶ τὴν ὕμνησαν μέχρι οὐρανοῦ. Ὁ Λεμαίτρ γιὰ χάρι τῆς ὕβρισε σ' ἕνα σονέττο του κί' αὐτὸν τὸν πιτὸ σκύλο. Ἐγραψε διτὸ σκύλος εἶνε «κουτὸς καὶ θορυβώδης».

Σέβεται ἡ γάτα, ἔγραψαν, τὴ σκέψι καὶ τὴν πνευματικὴ ἐργασία.

Γράφετε, κί' ἐκείνη ἀθόρυβα ἔρχεται καὶ κάθεται ἀνάμεσα στὰ βιβλία σας καὶ στὸ καλαμάρια σας, σιγαλὴ, προσεκτικὴ, γιὰ νὰ μὴν κόψῃ τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν σας.

Τὸν Ταιν ποιὸς δὲν τὸν γνωρίζει;

Ὁ φιλόσοφος καὶ ἱστορικὸς αὐτὸς ἔγινε ποιητὴς γιὰ νὰ ὕμνησῃ τὴ γάτα σ' ἕνα σονέττο:

«Στὴν καρδιά σου τὴν ἡσυχ καὶ στὰ μάτια σου, ὦ σεβαστὴ γάτα, εἶνε ἔμ-

φυτὴ ἢ φρόνησις».

Καὶ παρακάτω:

«Ὅταν θέλῃς νὰ κοιμηθῇς, ὅπως κοιμούνται οἱ θεοί,

Μαζεύεσαι σὰν μπάλα, ψυχὴ γαλινιαία, καὶ ἀφήνεις τὶς φροντίδες εἰς τὸ ἀνθρώπινο γένος τὸ κατὰ δίκον,

Ποὺ ἐργάζεται τὴ γῆ καὶ ἐξετάζει μὲ φόβο τὸν οὐρανόν».

Εἶχε καὶ ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ τὸν ἀγαπημένο του γάτο. Τὸν Σαμοάν. Ἐθρονιάζετο δίπλα του μέσα στὸ γοτθικὸ σαλόνι τοῦ ποιητοῦ καὶ ἐμοιράζετο μαζί του κάθε ἐνδειξὶ σεβασμοῦ.

Ὁ Θεόφιλος Γκωτιέ, ὁ Μπωντελαίρ, ὁ Μπανβίλ ἐλάτρευαν τὴ γάτα.

Ὁ Φραγκίσκος Κοππὲ εἶχε πάντοτε στὸ σπίτι του ὀχτὼ ὡς δέκα γάτους!

— Ὁ ἐκφυλισμὸς τῆς ράτσας.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία τῆς γάτας. Ἀρχισε ἀπὸ τὶς ζοῦγκλες καὶ τελειώνει σὲ μιὰ οἰκειότητα μαζί μὲ τὸν ἄνθρωπο, σὲ μιὰ ἀγάπη, ἀλλὰ καὶ σ' ἕναν ἐκφυλισμό.

Τὴν ἀναγνωρίζετε πειὰ ὡς συγγενὴ τῆς τίγρεως! Περιφρονεῖ καὶ ψυχὸς καὶ κινδύνους καὶ ζωὴ μιὰ γάτα γιὰ νὰ βρῇ τὴν τροφὴ τῆς; Ὅχι βέβαια. Ἐχασε καὶ τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας ἀκόμη. Εἶνε μαλθακὴ, ζητεῖ τὴν θερμότερη γωνία, ἐξαπλώνεται σὲ καναπέδες καὶ τάπητες, μεταχειρίζεται τὴν πανουργία σὲ περιστάσεις κατὰ τὶς ὁποῖες ἡ συγγενὴς τῆς, ἡ τίγρις, συνάπτει μάχες αἱματηρές.

Καὶ ὅμως ἀγαπᾶται, καὶ ὅπως εἶδατε, ὑπάρχουν ἄνθρωποι — γεροντοκόρες ἰδίως — ἡ ὁποῖες τοποθετοῦν τὴν εὐτυχία τους στὴ μέριμνα γιὰ τὴν υγεία μιᾶς γάτας.

Μήπως ἕνας ἀβῶας, ὁ Γκαλιάνι, δὲν ἔγραψε τὸν παρακάτω ἐξωφρενισμόν;

«Εὐτυχῶς ἡ γάτα μου εὐρέθη σήμερον, ἀλλοιῶς ἤμουν χαμένος ἄνθρωπος»!..

ΡΟΔΟΦΥΛΛΑ

Γενναῖος δὲν εἶν' ἐκεῖνος ποὺ ἀγνοεῖ τὸ φόβο, ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ τὸν γνωρίζει.

***

Δὲν εἶνε σπάνιο νὰ βλέπῃ κανεὶς ἕναν πτωχὸ μὲ ἀξιοπρέπεια. Ἡ ἀξιοπρέπεια ὅμως δὲν διατηρεῖται ὅταν ἔλθῃ ὁ πλοῦτος.

***

Οἱ ζητοῦντες συμβουλὲς δὲν εἶνε παρὰ ὑποκριταί, ποὺ ζητοῦν ἐπιδοκιμασία.

***

Ἡ πιὸ παραμελημένη ἐρωμένη, μόλις μᾶς δεῖξῃ ὅτι προτιμᾷ ἄλλον, μᾶς ἀφαιρεῖ τὴ γαλήνη καὶ βυθίζει τὴν καρδιά μας στὴν πίκρα.

***

Ἄρκει ἕνας ἐλάχιστος βαθμὸς ἐλπίδος γιὰ νὰ προκαλέσῃ τὴ γέννησιν τοῦ ἔρωτος.

Ἡ ἐλπίδα μπορεῖ κατόπιν νὰ λείψῃ, μετὰ δυὸ - τρεῖς ἡμέρες, ὁ ἔρως ἐντούτοις γεννήθηκε.

***

Ἡ ματιά εἶνε τὸ μεγάλο ὄπλο τῆς ἐναρέτου, μὰ καὶ φιλαρέσκου γυναικός. Μπορεῖ ὅλα νὰ τὰ εἰπῇ μὲ μιὰ ματιά, κί' ἐντούτοις μπορεῖ πάντα ν' ἀρνηθῇ κατόπιν αὐτὰ ποὺ εἶπε ἡ ματιά τῆς, ἐπειδὴ δὲν λέγονται μὲ τὸ στόμα.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Η ΦΑΚΗ

Γιὰ νὰ μὴ σὰς πέφτουν τὰ μαλλιά, γιὰ νὰ εἶνε δυναμωμένα, γιὰ νὰ βγάξτε νέα, τρώγετε φακὴν! Αὐτὴ τὴν περίεργη συμβουλὴ δίνει ἕνα γερμανικὸ ἱατρικὸ περιοδικό, τὸ ὁποῖο ἐξηγεῖ ὅτι ἡ φακὴ περιέχει σίδηρον, ὁ ὁποῖος δυναμώνει ὁχι μόνον τὸ σῶμα ἀλλὰ, φυσικὰ καὶ τὶς τρίχες. Δὲν ἔχετε λοιπὸν, κυρία καὶ κύριοι, παρὰ ν' ἀρχίσετε νὰ κἀμνετε θραῦσι στὶς φακές.

Καλὴ σας ὁρεξὶ λοιπὸν καὶ καλὰ ἀποτελέσματα!

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΟΙ ΔΥΟ ΔΙΑΒΑΤΕΣ

- Ο ΕΝΑΣ.— Καλημέρα διαβάτη.
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Διαβάτη, καλημέρα.
 Ο ΕΝΑΣ.— Με τί χαρά που τραγουδάς στη στράτα!
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Με τί χαρά που τραγουδάς στο δρόμο!
 Ο ΕΝΑΣ.— Τραγουδώ γιατί φεύγω.
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Έγώ, γιατί γυρίζω πίσω.
 Ο ΕΝΑΣ.— Είνε τόσο ευχάριστο να φεύγη κανείς!
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Για που με το καλό;
 Ο ΕΝΑΣ.— Τραβώ για τη ζωή.
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Είνε τόσο ευχάριστος ο γυρισμός!
 Ο ΕΝΑΣ.— Ποῦθε έρχεσαι;
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Από τη ζωή.
 Ο ΕΝΑΣ.— Είμαι είκοσι χρόνων. Πάω να ιδω γυναίκες στα παράθυρα και να τους πω τραγούδια που θα τ' ακούσουν χαμογελώντας.
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Είμαι πενήντα χρόνων. Είδα γυναίκες στα παράθυρα και τους είπα τραγούδια που τ' άκουσαν χαμογελώντας.
 Ο ΕΝΑΣ.— Είμαι είκοσι χρόνων. Θ' αποκτήσω φίλους που μαζί μ' αυτούς θ' αγωνιστώ για το "Όνειρο, για την Όμορφιά, για μια ανθρωπότητα πιο ευτυχισμένη.
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Είμαι πενήντα χρόνων. Μαζύ με τους φίλους, αγωνίστηκα για το "Όνειρο, για την Όμορφιά, για μια ανθρωπότητα πιο ευτυχισμένη.
 Ο ΕΝΑΣ.— Είμαι είκοσι χρόνων. Οί φτωχοί θ' μ' ευχαριστούν για την έλεημοσύνη που θα τους κάνω.
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Είμαι πενήντα χρόνων. Μ' ευχαρίστησαν οί φτωχοί για την έλεημοσύνη που τους έκαμα.
 Ο ΕΝΑΣ.— Είμαι είκοσι χρόνων.
- “Αν πρέπει να κακοπαθήσω για ν' αξιωθώ ν' αποκτήσω τις χαρές θα κακοπαθήσω με θάρρος, και θα τις αποκτήσω.
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Είμαι πενήντα χρόνων. Αφού έπρεπε να κακοπαθήσω για ν' αξιωθώ ν' αποκτήσω τη χαρά, κακοπάθησα με θάρρος, και την αποκτήσα.
 Ο ΕΝΑΣ.— Έχε υγεία, διαβάτη των αναμνήσεων!
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Έχε υγεία, διαβάτη της ελπίδος!
 Ο ΕΝΑΣ.— Πώς μ' άρεσει που τραγουδάς γυρίζοντας πίσω.
 Ο ΑΛΛΟΣ.— Τραγουδώ για να τραγουδάς φεύγοντας. Τράβα, πήγαινε στη ζωή. Και όταν, και σὺ, θά είσαι κείνος που γυρίζει πίσω, μὴν πῆς σὲ κείνους που φεύγουν πῶς ἡ γυναίκες στα παράθυρα έχουν ἄλλοῦ τὸ νοῦ τους ἀκούγοντας τὰ τραγούδια σου, πῶς τὸ "Όνειρο μένει πάντα "Όνειρο, πῶς ἡ "Όμορφιά δὲν εἶνε τριαντάφυλλο τῶν περιβολιῶν τῆς γῆς, πῶς ἡ "Ανθρωπότης μᾶς μισεῖ γιὰ τὴν ἀγάπη που τῆς δειχνουμε, πῶς οί φίλοι μᾶς ἐγκαταλείπουν στοὺς χειρότερους κινδύνους τῶν καλῶν ἀγώνων" μὴ τοὺς εἰπῆς καθόλου πῶς ὁ φτωχὸς δαγκάνει τὸ χερί που τοῦ φάνηκε εὐσπλαχνικό, οὔτε πῶς κακοπαθοῦμε γιὰ τὴ χαρά χωρὶς ποτὲ νὰ τὴν ἀποχτούμε! Βλέπεις πῶς γελῶ, βλέπεις πῶς τραγουδῶ. Κάμε ἀργότερα καὶ σὺ τὸ ἴδιο. "Ο γυρισμός δὲν πρέπει καθόλου ν' αποθαρρύνῃ τὴν ἀπόρρησι! καὶ πρέπει ν' ἀφήνουμε τὴν πλάνη στὴν καρδιά τῶν νέων.

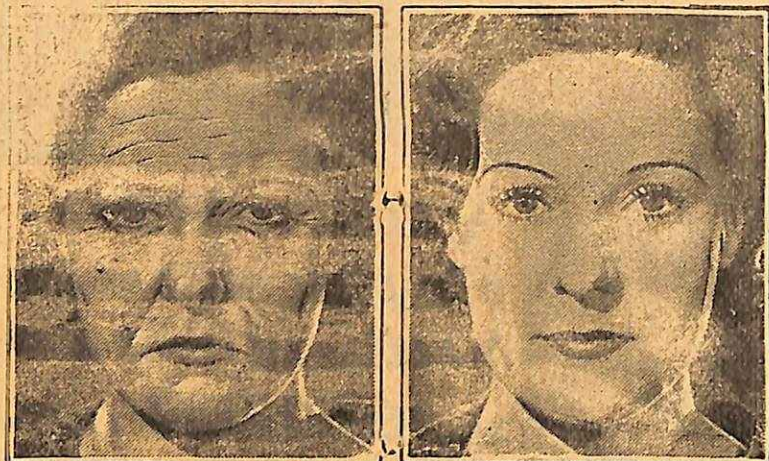
ΚΑΤΟΥΛΑ ΜΑΝΤΕΣ

ΕΚΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕΝ
 ἡ **Ιεραρχία** **επιτυχία** **τῆς**
Νέας **Ὑποκῆς** **τοῦ** **Ρουζ** **χει-**
λιῶν **GEORGE** **Ζηρζ**
Ἀνεξίτηλον **προδαρμοζέ-**
ται **εἰς** **τὸν** **φουδικοῦ** **χω-**
ματιόμον **τῶν** **χειλιῶν**.
Τιμὴ **Ρεκαάμας**
25
GEORGE

Γεν. Ἀντιπρόσωπος Α. ΣΑΡΟΓΛΟΥ Ἀκαδημίας 5 τηλ. 20-918

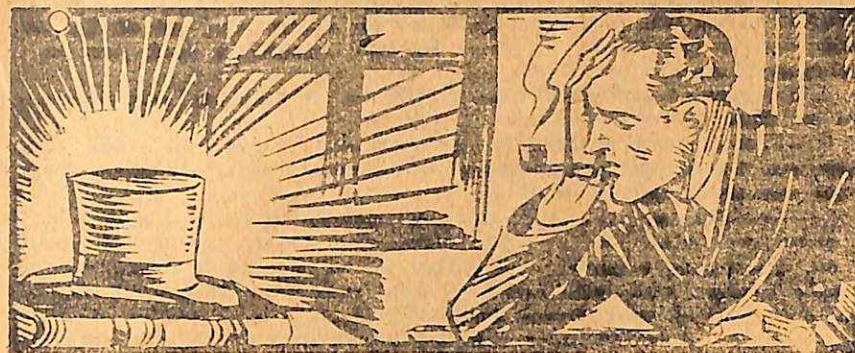
Ἡ ἐκπληκτικὴ ἀνακαλύψις
ἐνὸς ἱατροῦ
ἐπαναδίδει
τὴν νεότητα
σὲ μιὰ ἐπιδερμίδα
μαραμμένη καὶ ρυτιδωμένη

Μία ἱατρικὴ ἐφημερίς τῆς Βιέννης ἀναγγέλλει τὸν τελευταῖον θρίαμβον τῆς ἐπιστήμης πού θά ἐκπλήξῃ τὸν κόσμον. Ὅχι μόνον εὗρε τὴν ἀφορμὴν τῶν ρυτίδων, ἀλλὰ ἐπίσης τὸ μέσον νὰ τὲς ἀφαιροῦν. Μητέρες ἀκόμη καὶ γιαιγιάδες, δύνανται τώρα νὰ ξαναῦρουν τὸ φρέσκο καὶ καθαρὸ χρῶμα τῆς νεότητός των. Γυναίκες 50 χρόνων καὶ πλέον, μποροῦν νὰ ξαναῦρουν τὴν θελωτὲ ἐπιδερμίδα καὶ χωρὶς ρυτίδες τῆς νεότητός των.

Αἱ ρυτίδες προέρχονται διότι ἐνῶ γηράσκουμεν, ἡ ἐπιδερμὶς χάνει μερικά ζωτικὰ καὶ θρεπτικὰ συστατικά. Αὐτὰ τὰ συστατικά τῶρα προέρχονται ἀπὸ νέα ζῶα. Ὅταν τὰ ἐπαναδίδῃ τις εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιδερμίδα, τὴν καθιστοῦν ἐκ νέου φρέσκην καὶ νέαν. Αὐτὰ τὰ ἐκπληκτικὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν τῶν γενομένων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βιέννης ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ Dr Stejskal. Τὰ ἀποκλειστικά δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἐν λόγω καθηγητοῦ, ἠγοράσθησαν παρὰ τῆς Tokalon ἀντὶ μυθώδους ποσοῦ. Τὸ ἐκχέλιμα τῶν ζωντανῶν δερματικῶν κυττάρων, ὀνομαζομένων «Biocel», δὲν εὐρίσκεται παρὰ ἐντὸς τῆς κρέμας Tokalon (χρώματος ρόζ). Κατὰ τὰς γενομένας δοκιμὰς εἰς Νοσοκομεῖα ἐπὶ γυναικῶν 60 ἐτῶν, αἱ ρυτίδες ἀφῆρθησαν ἐντὸς 6 ἐβδομάδων (ἔλεπε τὴν σχετικὴν ἐκθεσιν εἰς τὴν ἱατρικὴν Ἐφημερίδα τῆς Βιέννης).

Μεταχειρίζεσθε τὴν κρέμαν Tokalon, τροφὴν διὰ τὴν ἐπιδερμίδα, χρώματος ρόζ, κάθε βράδυ προτοῦ πλαγιάσετε. Τρέφει καὶ ξαναγεννᾷ τὴν ἐπιδερμίδα σας κατὰ τὸν ὕπνον σας. Αἱ ρυτίδες εξαφανίζονται ταχέως. Ἐντὸς μερικῶν ἐβδομάδων θὰ φαίνεσθε ἄρκετά χρόνια νεώτερα. Τὴν ἡμέραν μεταχειρίζεσθε τὴν Κρέμα Tokalon χρώματος λευκοῦ (μὴ λιπαρά). Διαλύει τὰ μαύρα στίγματα, ξανασφίγγει τοὺς διεσταλμένους πόρους, καθιστᾷ λευκὴν, γλυκεῖαν καὶ θελωτὲ τὴν πλέον σκατεινὴν ἐπιδερμίδα, ἐγγώμεθα ἐπιτυχὴ ἀποτελέσματα, ἄλλως τὰ χρήματα ἐπιστρέφονται.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΟΥΓ'ΙΛΙΑΜ ΣΚΩΤΤ

ΤΟ ΡΟΖ ΚΑΠΕΛΛΟ

Α'

Ὁ Τζαίημς Μπλαίηκ Δρίφφιλντ, ἔκλεισε τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου του μὲ θιασότητα, ἀνακλαδίστηκε στὴν πολυθρόνα του μ' ἓνα χαμουρητό, καὶ χαίδεψε ὕστερα τὸ μέτωπό του σὰν σκοτισμένον. — Ἀδιάθετος εἶσαι; τὸν ρώτησε ὁ Καίη, τότε.

Ὁ Τζαίημς Δρίφφιλντ ἦταν ἓνας ἀπ' τοὺς καλυτέρους κι' εὐφρεστέρους ντετέκτιβ τοῦ Λονδίνου. Τὸν ἀναγνώριζαν γιὰ τέτοιον κι' αὐτοὶ ἀκόμα οἱ συνάδελφοι κι' ἀντίζηλοι τῆς ἀστυνομικῆς καρριέρας του, οἱ δὲ πάσης φύσεως ἐγκληματῆται τὸν ἔτρεμαν σὰν διάβολο.

Ὁ Καίη, πάλι, ἦταν ἓνας κομπὸς κι' ἀθλητικὸς νέος, πλουσιώτατος κι' ἀρίστης κοινωνικῆς τάξεως. Τὰ μεγάλα εἰσοδήματά του, τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ ζῇ ἀνεργός, νὰ κυττάῃ τὴ ζωὴ σὰν εἰσοδήματά του, τοῦ σιτέχνης, καὶ νὰ λήῃ συχνὰ στοὺς φίλους του μὲ ντροπαλὸ μορφασμό.

— Πρέπει νὰ παραδεχτῶ εἰλικρινά, ὅτι εἶμαι ἓνας τεμπέλης... Γιὰ νὰ ἐξελεῶνομαι ὅμως, λίγο, γι' αὐτὸ τὸ ἐλάττωμά μου, ρίχνομαι ἀδισταχτὰ στὸν κίνδυνον ὅπου τὸν πετύχω!

Κι' ἦσαν εἰλικρινῆ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Καίη. Φίλος στενὸς τοῦ διασώμου Δρίφφιλντ, πᾶρα πολλὰς φορὲς τὸν εἶχε βοηθήσει στὶς ἐγκληματολογικὰς ἀναζητήσεις του, πᾶρα πολλὰς φορὲς εἶχε ἀντιμετωπίσει τὸν θάνατον καὶ τὸν κίνδυνον μαζὺ του, καὶ πάντοτε ὑπῆρξε ἓνας πολὺτιμος βοηθὸς του, μονάχα ἀπὸ ἐρασιτεχνικὸ ζῆλο.

Ὁ Τζαίημς Δρίφφιλντ λοιπόν, πρὶν ἀπάντησιν στὴν παραπάνω ἐρώτησιν τοῦ φίλου του, διάλεξε πρῶτα ἓνα καλὸ ποῦρο, τὸ ἀνάψε, κι' ὕστερα εἶπε:

— Ὅχι, δὲν εἶμαι ἀδιάθετος, ἀγαπητέ Καίη!... Ἀπλῶς, εἶμαι κουρασμένος ἀπ' τὸ ἐπάγγελμά μου... Βαρῆθηκα πειὰ νὰ κυνηγῶ ἐπὶ τόσα χρόνια δολοφόνους, λαποδύτες, καὶ κάθε λογῆς κακοποιούς... Ὅθ' ἐπιθυμοῦσα τώρα νὰ κυνηγῶ, κάτι πῶ ἐνδιαφέρον, ἔτσι γιὰ μιὰ ἀνακουφιστικὴ ποικιλία!... Τί, ὅμως;... Δὲν βρίσκω, μὰ τὴν ἀλήθειαν!

Ὁ Καίη, ὕστερα ἀπὸ λιγόστιγμην σκέψιν, ἀπάντησε:

— Στοιχηματίζω, ὅτι θὰ πλήξης περισσότερο ἂν κυνηγήσης ἐπὶ

μιά εβδομάδα λαγούς, αντίς για λωποδύτες... Σε συμβουλεύω λοιπόν, να δώσεις μια όλιγοήμερη άδεια στον εαυτό μου, για να ξεζαλιστής και να ξεσκάσης!... Έτσι, θα σοξ ξανάρθη ή όρεξι για τὸ ἐπάγγελμά σου!

Ο Δρίφφιλδ τινάχτηκε τώρα έντονα ἀπ' τὴ θέσι του, καὶ μούγκρισε με ξαφνί:

—Στὸ διάβολο, ἡ άδεια κι' ἡ ανάπαυσι!... Μὴ μοὺ μιλάς καθόλου για τέτοια πράγματα, ἀν δὲν θάλω πρῶτα στὸ χέρι αὐτὴ τὴν ἀτιμὴ συμμορία τοῦ Μάλону!

—Τοῦ Μάλону; ἔκανε με ἑλαφρὴ εἰρωνεία ὁ Καίη. Χαρά στὴν ὑπομονή σου, φίλε μου!... Ἐφτὰ ἐβδομάδες τώρα, κυνηγάς αὐτοὺς τοὺς ἀξιοτίμους κυρίους συμμορίτες... Κι' ὄχι μονάχα δὲν τοὺς ἔπιασες ἀκόμα. ἄλλ' οὔτε καν τοὺς μυρίστηκες!... Οὐφ' ἐγὼ θαρέθηκα πειά, καὶ νὰ τοὺς ἀκούω ἀκόμα!

—Κι' ἂν ὑποθέσουμε, ὅτι τοὺς μυρίστηκα πειά ποὺ βρίσκονται; ἀπάντησε ἐπίσης εἰρωνικά ὁ ντετέκτιβ.

—Ὅχι δά! ξεφώνισε μ' ἐκπληξι ὁ Καίη, ἀναπηδώντας. Εἶσαι βέβαιος;

—Εἶμαι βέβαιος μονάχα για τὸ ὅτι ὑπάρχει Θεός! εἶπε με σοβαρότητα ὁ Δρίφφιλδ. Διὰ ὅλα τὰ ἄλλα θεβαιώνομαι, οταν τὰ ἔχω μέσα στὸ χέρι μου... Λοιπόν, ὑποψιάζομαι ὅτι οἱ φιλαράκοι μας βρίσκονται τώρα στὴν Ὀστανδὴ τοῦ Βελγίου... Αὔριο τὸ πρῶτὸ κιόλας, φεύγω με τὸ βαπὴρ για τὸ Βέλγιο... Κι' ἂν οἱ συλλογισμοί μου εἶνε σωστοί, θὰ τσακώσω τὴν παρέα αὐτὴ τοῦ Μάλону, πρὶν προλάβῃ νὰ διαπράξῃ κι' ἄλλα ἀκόμη ἐγκλήματα!... "Ε, τί λές;... Μὲ συνοδεύεις ὡς τὸ σπίτι μου, για συντροφιά;

—Θὰ στὸ πρότεινα ἐγὼ, ἀν δὲν με προλάβαινες! ἀπάντησε με χαρά ὁ Καίη.

Βγήκαν μαζὺ ἀπ' τὸ γραφεῖο τοῦ Δρίφφιλδ. Ἡ νύχτα ἦταν ὡμορφῆ, καὶ τὸ φεγγάρι ἔλαμπε ὀλόγιομο. Οἱ δυὸ φίλοι προτίμησαν νὰ πᾶνε με τὰ πόδια ὡς τὸ σπίτι τοῦ ντετέκτιβ, ἓνα κομψὸ ἀπαρτεμένον πολυκατοικίας, ἡ ὁποία ἀπέειχε μόλις ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας με τὰ πόδια, ἀπ' τὸ γραφεῖο του.

Στὸ δρόμο, ὁ διάσημος ντετέκτιβ ἐμπνευσμένος ἀπ' τὴν ὡμορφὴ βραδυά, μιλοῦσε στὸν φίλο του με φιλοσοφικὴ διάθεσι, περὶ ἐγκλημάτων κι' ἐγκληματιῶν γενικῶς.

—Τὸ ἐγκλημα εἶνε κάτι τὸ σκοτεινὸ, θλιβερό, καὶ μελαγχολικό! ἔλεγε σκεπτικὸς, στὸν Καίη. Τὸ ἐγκλημα λερώνει τὴν κοινωνία, ὅπως ἓνα βαρὺ σύννεφο λερώνει τὸν ἥλιο... Κι' οἱ ἐγκληματῆς εἶνε ποντίκια, ἀνθρώπινα ποντίκια, τὰ ὁποία μποροῦν νὰ ζήσουν μονάχα μέσα στὴ βδελυρὴ σκοτεινιά τοῦ βούρκου καὶ τῶν ὑπονόμων, ἐνῶ ὁ παστρικός καὶ λαμπρὸς ἥλιος τὰ διώχνει... Τὰ ποντίκια, ὅπως κι' οἱ ἐγκληματῆς, ἔχουν δικές του συνήθειες: "Ὅτι κάνει τὸ ἓνα ποντίκι, σχεδὸν τὸ ἴδιο κάνουν καὶ τὰ ἄλλα!... Κι' ὅτι κάνει ὁ ἓνας ἐγκληματῆς, τὸν μιμοῦνται σχεδὸν ἀπαράλλαχτα κι' οἱ ἄλλοι!

"Ἐτσι μιλώντας, ἔφτασαν ἐπιτέλους μπρὸς στὴν ὀγκώδη πολυκατοικία, μέσα στὴν ὁποία εἶχε τὸ ἀπαρτεμένον του ὁ Δρίφφιλδ. Στὸ ἀντίκρυσμά της, κοντοστάθηκαν λίγο, κι' ὁ Δρίφφιλδ κατέληξε λέγοντας:

—Μὴ σοὺ περάσῃ ἡ ιδέα ὅτι ξεκινάω για τὴν Ὀστανδὴ αὔριο, ἐπειδὴ τὸβαλα πείσμα νὰ τσακώσω τὴ συμμορία τοῦ Μάλону... Θὰ κἀνὼ τὸ ταξίδι αὐτό, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνο γιατί δὲν ἔχω με τί ἄλλο καλύτερο νὰ καταπιαστώ!... Πρέπει, ὅμως, νὰ ὁμολογήσω ἀκόμα, ὅτι σπανίως μοὺ ἔχει παρουσιασθῇ ὡς τώρα ὑπόθεσις τόσο ἐνδιαφέρουσα, ὅσο ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ!

Κατόπιν, ἀνοιξε με τὸ κλειδί του τὴν ἐξώπορτα, πέρασε πρῶτος

γενέφοντας στὸν Καίη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ — καὶ βάδισε πρὸς τὴ μεγάλη σκάλα τοῦ ἰσγοίου χώλλ.

—Υψιστε Θεέ, τί εἶνε αὐτό;

Ὁ Καίη, στὸ μουγκρητό αὐτὸ τοῦ φίλου του, ἔτρεξε κοντὰ του, κύτταξε στὴ διεύθυνσι ποὺ τοῦδειχνε ὁ ντετέκτιβ με τὸ δάχτυλο, κι' εἶδε κι' αὐτὸς τὰ ἐξῆς: Μέσα στὸ καμαράκι τοῦ θυρωροῦ τῆς πολυκατοικίας, κι' ἀνάμεσα ἀπ' τὴ τζαμένια πόρτα, φαινόταν ἓνα ψηλὸ καπέλλο, ἓνα συνηθισμένο ψηλὸ καπέλλο, σὰν κι' αὐτὰ ποὺ φοροῦν οἱ ἐπίσημοι στὶς τελετές. Φαίνεται, ὅμως, ὅτι τὸ ἀλλόκοτο χρῶμα του ἦταν αὐτὸ ποὺ προκαλεσε τὴν καταπληξι καὶ τὸ μουγκρητό τοῦ Δρίφφιλδ.

Ἦταν ἓνα ψηλὸ καπέλλο, χρῶματος ζωηρὰ τριανταφυλλιοῦ!!

Ὡστόσο, ὁ Καίη δὲν φάνηκε νὰ παραξενευεταὶ καὶ πολὺ, με τὸ καπέλλο αὐτὸ καὶ με τὸ συνηθιστο ἄλλωστε χρῶμα του, γιατί κύτταξε με ἀπορία τὸν ντετέκτιβ, κι' εἶπε:

—Λοιπόν;... Τί εἶδες καὶ ξεφώνισες ἔτσι;

—Νά, αὐτὸ τὸ ψηλὸ καπέλλο! ἀπάντησε ὁ ντετέκτιβ.

—Καλά, τὸ βλέπω κι' ἐγὼ! ξανάπε με ἀπορία ὁ Καίη. Καὶ μ' αὐτό, τί;... Ἐκτὸς ἀπ' τὸ κάπως παράξενο χρῶμα τοῦ δὲν βλέπω τίποτα ἄλλο, ποὺ νὰ δικαιολογῇ αὐτὴ τὴν καταπληξι σου!

Ὁ Δρίφφιλδ, πῆρε μυστηριῶδες ὕφος, ἀρκετὰ ἀνησυχο ἐπίσης, καὶ ψιθύρισε στὸν φίλο του:

—Πρόσεξε κατὶ, Καίη!... Ἀπ' τὸ τζάμι τῆς κλειστῆς πόρτας τοῦ μικροῦ αὐτοῦ θυρωρείου, τὸ καπέλλο φαίνεται καταμεσῆς στὸ δωματῆκι σὰν νὰ μὴ στηρίζεται πουθενά... δηλαδὴ σὰν νὰ στέκεται μετέωρο στὸν ἀέρα!... Φυσικά, ὅμως, αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο!... Θὰ στηρίζεται, στοιχηματίζω, σὲ κανένα κεφάλι — ἴσως στὸ κεφάλι τοῦ θυρωροῦ — τοῦ ὁποίου ὅμως οὔτε τὸ κορμί, οὔτε τὸ κεφάλι βλέπουμε, γιατί μᾶς τὸ κρύβει ἡ κλεισμένη πόρτα!... Ἄν ἦταν ὀρθὸς ὁ θυρωρὸς, θὰ βλέπαμε τὸ μισὸ κεφάλι του ἀπ' τὸ ἐπάνω τζαμωτὸ μέρος τῆς κλειστῆς πόρτας!... Ἄρα.

—Ἄρα, ὁ θυρωρὸς εἶνε κα θ ι σ μ ἔ ν ο ς ἀνεξήγητα κατὰχαμα μέσα στὸ θυρωρεῖο του, γιατί ἂν ἦταν π ε σ μ ἔ ν ο ς χάμω, τότε δὲν θὰ βλέπαμε οὔτε καὶ τὸ καπέλλο του, ἀπὸ δῶ ποὺ βρίσκόμεστε! ἀποτελείωσέ ὁ Καίη, κάπως ὠχρὸς τώρα. Κι' ἐπειδὴ τὸ καπέλλο του δὲν κινεῖται, θὰ πῇ ὅτι ὁ θυρωρὸς ἴσως νά... κοιμάται καθιστὸς κατὰχαμα, ἂν δὲν.

—...Ἄν δὲν τοῦ συνέβῃ τίποτα χειρότερο! διέκοψε έντονα ὁ Δρίφφιλδ.

Καὶ τὸ γιγάντειο κορμί του ἀνασηλώθηκε με τὴ λαχτάρα λαγωνικοῦ, καθὼς τράβηξε τρεχάτος πρὸς τὸ κλειστὸ θυρωρεῖο, μούρμουρίζοντας:

—Τὶ πρωτοφανὲς διαβολοκαπέλλο, εἶνε αὐτὸ ποὺ φοράει, ὁ εὐλογημένος!

Ὁ Καίη ἀκολούθησε ἐπίσης τρεχάτος τὸν ντετέκτιβ, διέσχισαν γοργὰ τὸ χώλλ, κι' ἀνοιξαν μ' ἓνα βίαιο σκούνημα τὴν πόρτα τοῦ θυρωρείου.

Παρειθὺς, ὅμως, ἀναπήδησαν κατάπληκτοι ξανά, κι' ἓνα μούγκρισμα λαχτάρας ἀνέθηκε στὰ χεῖλη καὶ τῶν δυὸ, τώρα. Αὐτὸ ποὺ ἀντίκρυσαν, ἦταν τόσο ἀπροσδόκητο καὶ τερατῶδες, ὥστε δὲν θὰ τὸ ὑποψιάζοντουσαν ποτέ τους, ἂν δὲν τὸβλέπαν με τὰ ἴδια τοὺς τὰ μάτια. Πραγματικά, τὸ τριανταφυλλί ψηλὸ καπέλλο, ἐρισκόταν ἀπάνω στὸ κεφάλι τοῦ καθιστοῦ κατὰχαμα θυρωροῦ... Ἀλλά... ὁ θυρωρὸς αὐτός... εἶχε ὀλόγυμνο τὸ κορμί του... χωρὶς οὔτε τὸ παραμικρὸ κουρελάκι νὰ σκεπάξῃ τὴν ἀλλόκοτη αὐτὴ γυμνία του!

—Μὰ τρελλάθηκε λοιπόν, ὁ δυστοχισμένος; ἔκανε ὁ Καίη, με διε-

σταλμένα ακόμα μάτια. Μέθυσε, για να κοιμάται έτσι ολόγυμνος σ' ένα αλλόκοτο διακυλοκαπέλλο μονάχα στο κεφάλι;

—“Άς τον ρωτήσουμε τον ίδιο, για να μαυούμε! είπε ο ντετέκτιβ, ξαναβρίσκοντας εν τω μεταξύ την ψυχραιμία του.

Καί κανόντας ένα θήμα μέσα στο μικρό θυρωρείο, έσκυψε, σκούνησε τον θεογυμνο θυρωρό στον ώμο, και φώναξε δυνατά:

—“Ε, Σάρλ!... Ψτ, μπαρμπα-Σάρλ!... Ξύπνα, Χριστιανέ μου!... Τί αλλόκοτα χάλια είν' αυτά;

“Ο θυρωρός, στά σκουνητήματα του Δρίφφιλντ, κάτι μουρμούρισε, κουνώντας λίγο το κεφάλι του. “Υστερα άνοιξε στιγμιαίως τα νυσταγμένα μάτια του, και τὰ ξανάκλεισε και πάλι.

“Ο ντετέκτιβ, έξακολουθητικά σκυμμένος, περιεργάστηκε με επιμονή το πρόσωπο του θυρωρού. Ξαφνικά, σηκώθηκε κατόπιν, και μουρμούρισε:

—Διάβολε!... Είνε ποτισμένος με ναρκωτικό!... Γι' αυτό κοιμάται έτσι, σαν βουβάδι!

—Δηλαδή; ρώτησε μουρμουριστά, ο Καίη. Τί συμπεραίνεις από αυτό;

—Προσωρινώς τίποτα! Άπάντησε απότομα ο Δρίφφιλντ. Θα τὰ μάθουμε όμως σε λίγο όλα, άπ' τον ίδιο!... Και πρώτα-πρώτα, άς τον κουβάλησουμε στο δωμάτιό του!

Κατόπιν, βιάζοντας το έπανωφόρι του, τύλιξε με αυτό τον ολόγυμνο θυρωρό, σκεπάζοντάς του έτσι κάπως ύποφερτά την αλλόκοτη γύμνια. Πιάνοντάς τον κατόπιν άπ' τις μασχάλες, με το τριανταφυλάκι καπέλλο στερεωμένο έξακολουθητικά στο κεφάλι του, έγνεψε στον Καίη να τον σηκώσει κι' εκείνος άπ' τὰ πόδια. “Ετσι σηκωτών τώρα, άρχισαν να τον κατεβάζουν στο ύπόγειο δωμάτιό του, στο όποιο διέμενε όταν τελείωνε ή ύπηρεσία του ως θυρωρού...

“Όταν έφθασαν στο δωμάτιό του αυτό, τον ξάπλωσαν στο κρεβάτι του. Τον περιποιήθηκαν κατόπιν, δίνοντάς του να μυρίση διάφορα φάρμακα, και σε λίγα λεπτά της ώρας ο φτωχός θυρωρός άρχισε να συνέρχεται, να ανακαθίξη στο κρεβάτι του, και να ρίχνη στους δυο φίλους ήλίθια και νυσταγμένα βλέμματα...

—Τί συμβαίνει, σέρ; κατώρθωσε επιτέλους να τραλίση, στον Δρίφφιλντ. Για ποιά λόγο βρίσκομαι εδώ;... Μήπως άρρώστησα, άράγε;

“Ο ντετέκτιβ του διηγήθηκε σύντομα τί συνέβη, και σε τί αλλόκοτη στάσι τον είχε βρή, και σιώπησε κατόπιν περιμένοντας έξηγήσεις έκ μέρους του. “Ο δύστυχος θυρωρός όμως, με γλαρά μάτια από κατάπληξι, μουρμούρισε τὰ έξής άντι για κάθε άλλη έξήγησι:

—Πώς;... Με βρήκατε, λέει, κοιμισμένον με ναρκωτικό κι' ολόγυμνο;... Έμένα;... Μά ποιός λοιπόν τόκανε αυτό;... Ποιός με πότισε ύπνωτικό, και για ποιά λόγο;

—Άκριβώς αυτό ζητάμε, να πληροφορηθούμε από σένα! άπάντησε ο Δρίφφιλντ, σκύδοντας προς τὰ έμπρός με μάτια λαμπερά.

—Μά ο διάλογος να με πάρη, σέρ, αν ξέρω και τὸ ελάχιστο! Έκανε ο φτωχός Σάρλ, κατάπληκτος ακόμα. Θυμάμαι μονάχα, ότι πριν από ώρα — δίχως να ξέρω άκριβώς πόση — πείνασα, και έφαγα κάτι μέσα στο θυρωρείο μου, πίνοντας και τη συνητισμένη κάθε άπόγευμα μύρα μου... Χμ, θυμάμαι επίσης, ότι άμέσως ύστερα άπ' τὸ φαγητό μου αυτό, ένιωσα κάποια άκατανόητη νύστα... “Από κεϊ κι' ύστερα, δέν θυμάμαι τίποτε άλλο πειά... Ούτε βέβαια γδύθηκα μονάχος μου, γιατί και τὰ ρούχα μου φορούσα και τὰ μυαλά μου τὰ είχα τετρακόσια!... Δέν γδύνεται τσίτσιδος κανένας, στα καλά καθούμενα, και μάλιστα κατά την ώρα της ύπηρεσίας του ως θυρωρού!

—Μήπως ύποψιάζεσαι κανέναν νάχη ρίξει ναρκωτικό στη μύρα σου, μπαρμπα-Σάρλ; ρώτησε ο ντετέκτιβ.

—Κανέναν, σέρ! άπάντησε με πεποίθησι, ο άτυχής θυρωρός. Κι' όμως, κάποιος θα μου σκάρωσε αυτή τη δουλειά, ποιός ξέρει για ποιά λόγο!... Μήπως θέλησε άράγε, να γελάση εις έάρος μου;

—Δός μου τότε αυτό τὸ αλλόκοτο καπέλλο σου, να τὸ ρίξω μιὰ ματιά! ξανάπε ο Δρίφφιλντ, μη μπορώντας να συγκρατήσει ένα χαμόγελο στο κωμικό θεάμα που παρουσίαζε ο άγασθός θυρωρός, με τὸ τριανταφυλλάκι εκείνο καπέλλο.

Τὸ πήρε στα χέρια του, τὸ περιεργάστηκε προσεχτικά, ανακάλυψε ένα μικρό τετράγωνο χαρτάκι — κρυμμένο μέσα στην κορδέλλα του καπέλλου — και τραβώντας το έξω, διάβασε:

«ΚΑΜΠΛΑΙΗ ΤΕΡΡΑΣ»!... Διάβολε, τί σημαίνει αυτή ή άντρεσσα, ή γραφομηχανημένη άπάνω στο χαρτάκι αυτό;... Ξενοδοχείο είνε άράγε, αυτό τὸ «Κάμπλαι Τερράς»;... “Ε, ξέρεις τίποτα τὸ σχετικό, μπαρμπα-Σάρλ;

—Τώρα τὸ πρώτακούω, σέρ! άπάντησε σταθερά, ο Σάρλ.

“Ο Δρίφφιλντ έμεινε σκεπτικός, για λίγο.

—Χμ, περίεργη ύπόθεσις! μουρμούρισε κατόπιν. Άλλά μοῦ φαίνεται, ότι προς τὸ παρὸν δέν έχομε να βγάλουμε κανένα ζουμερό συμπέρασμα, από δαύτη... Γι' αυτό, σε συμβουλεύω να πέσης να κοιμηθής, μπαρμπα-Σάρλ, γιατί τὸ ίδιο σκοπεύω να κάνω κι' εγώ!... Κι' αύριο, τὰ ξαναβρίσκουμε!

Καληνύχτισε ύστερα τον θυρωρό, πήρε μαζί του τον Καίη, κι' άνέβηκαν στο πρώτο πάτωμα, όπου βρίσκóταν τὸ άπαρτεμάν του. Μόλις έπειτα κλείστηκαν στο σαλόνι, κύτταξε ο ένας τον άλλον στα μάτια, δίχως να μιλοῦν...

—Λοιπόν; διέκοψε πρώτος τη σιωπή, ο Καίη.

—Δυὸ πράγματα θα συμβαίνουν! άπάντησε σκεπτικός, ο ντετέκτιβ. “Η κάποιος σκάρωσε αυτό τὸ χονδρό άστείο στον θυρωρό, για να γελάση... ή κάτι χειρότερο θα κρύβεται στο βάθος αυτής της ύποθέσεως!

—Εσύ ποιās γνώμης είσαι, άκριβώς; ξαναρώτησε ο Καίη.

—Σαράντα άπαρτεμάν υπάρχουν, μέσα σ' αυτή την πολυκατοικία! άπάντησε και πάλι, ο ντετέκτιβ. Πώς να ξεχνιάσω λοιπόν από τώρα κιόλας ένα μυστικό, τὸ όποιο ποιός ξέρει σε ποιά από αυτές τις σαράντα πόρτες βρίσκεται κλειδωμένο;

—Μπορώ να σε βοηθήσω; έκανε ο Καίη, με λαχτάρα.

—Θά με υποχρέωνες, μάλιστα! ξανάπε χαρούμενα ο Δρίφφιλντ. Και μάλιστα, θα μοιράσουμε τη δουλειά ως έξής: “Εγώ, θα κάνω μιὰ μικρή έπιθεώρησι, με τρόπο βέβαια, σ' αυτά τὰ σαράντα άπαρτεμάν... Κι' εσύ θά πäs να ρίξης μιὰ ματιά, σ' αυτό τὸ μυστηριώδες «Κάμπλαι Τερράς»... Κύτταξε να μάθης τί πράγμα είνε!... Δρόμος είνε;... Ξενοδοχείο είνε;... Λέσχη είνε;... Τί διάβολο είνε, τελοσπάντων;

“Ο Καίη έτοιμάστηκε κιόλας να βγῇ, λέγοντας:

—Πηγαίνω χωρίς άναβολή... “Αν δέ συμβῇ τίποτα, σε μιὰ ώρα τὸ πολὺ θά'χω γυρίσει!

—Προσπάθησε να μὴν άργήσης περισσότερο, γιατί έχω μιὰ νύστα τρικούβερτη! ξανάπε ο Δρίφφιλντ, με χασμουρητά. Πρέπει να ξυπνήσω πολὺ πρωϊ αύριο, για να προλάβω τὸ πρώτο θαπόρι για τὸ Βέλγιο!... Μὴν ξεχνάς τη συμμορία του Μάλου, ή όποια με περιμένει εκεί κάτω!...

“Άλληλοευχήθηκαν «καλή τύχη», κι' ο Καίη βγῇκε άπ' τὸ σαλόνι, ενώ ο Δρίφφιλντ έτοιμάστηκε για την άνίχνευσι του μέσα στην πολυκατοικία...

Ο Καίη, θγαίνοντας έξω στὸν φωτισμένο — ἀλλὰ ἔρημο τὴ στιγμή ἐκείνη — δρόμο, φώναξε ἕνα ταξί. Ὁ σωφὲρ ἔτυχε νὰ ξέρη, ὅτι αὐτὸ τὸ «Κάμπλαιη Τερράς» ἦταν ἕνας δρόμος κάπου ἐκεῖ στὴ συνοικία Βικτώρια.

Σὲ ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, τὸ ταξί τὸν ἐβγαλε σ' αὐτὸν τὸν δρόμο, κι' ὁ Καίη ἀφου πληρώσε τὸν σωφὲρ, ἀρχισε νὰ τὸν διασχίζει μόνος του μέσα στὴ σιγαλιά τῆς νύχτας μὲ τὰ πόδια. Τὰ βήματά του ἀντηγοῦσαν θλιβερὰ στὸν μακρὺ, σκοτεινὸ κάπως, κι' ἐρημον αὐτὸν δρόμο. Τὰ σπίτια ὅλα ἦσαν κατὰκλειστα καὶ σιωπηλά, φῶς πουθενὰ δὲν διακρινόταν ἀπ' τὰ κλειστὰ παραθυρόφυλλα, καὶ κανένας ἐπίσης διαβάτης δὲν φαινόταν στὸ δρόμο.

Ξαφνικά, ἀπὸ μιὰ στενὴ πάροδο ἀκούστηκε ἕνα παμπάλαιο καὶ σαράβαλιασμένο ταξί νάρχεται θορυβωδῶς πρὸς τὴν ὁδὸ «Κάμπλαιη Τερράς». Ὁ Καίη στάθηκε, καὶ τὸ κύτταξε μὲ περιέργεια.

—Θὰ εἶνε κανένα ταξί ἀρχαιολογικῆς ἀξίας! μουρμούρισε, βλέποντας τὰ σκαμπανεβάσματα του μέσα στὶς λάσπες τοῦ δρόμου.

Τὴ στιγμή ἐκείνη, καθὼς τὸ ταξί τὸν προσπερνοῦσε κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ κατευθύνεται πρὸς τὸ τέρμα πειὰ τῆς ὁδοῦ «Κάμπλαιη Τερράς», ὁ Καίη ἄκουσε μιὰ ἀγωνιώδη κραυγὴ:

—Βοήθειαααα!

Ἡ κραυγὴ αὐτὴ — ἀγνωστο ἂν γυναικεῖα ἢ ἀνδρική — βγήκε ἀπ' τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ταξί, τὸ ὁποῖο ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχει θορυβωδῶς κι' ὀλοταχῶς πρὸς τὸ τέρμα τοῦ δρόμου. Ὁ Καίη ρίξανε στὴ θέσι του, ἀπὸ στιγμιαίῳ συναίσθημα κατὰπλήξεως. Μὰ παρευθὺς συνήλθε, καὶ ρίχτηκε ἐναντίον τοῦ τροχοφόρου ἐκείνου σαράβαλου μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῶν ποδιῶν του, προσπαθώντας νὰ τὸ φτάσῃ καὶ χάνοντας τὸ καπέλλο του ἀπ' τὴν ὁρμὴ τῆς προσπάθειάς του, δίχως νὰ τὸ ἀντιληφθῇ καθόλου!

Τὸ κυνηγητὸ ὑπῆρξε ἀπελπισμένο, γιατί ἕνα ταξί εἶνε πάντα ταχύτερο ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπο, ὁσοδήποτε κι' ἂν εἶνε σαράβαλο καὶ παμπάλαιο. Καὶ θὰ ξέφευγε τὸ ὑποπτο ταξί στὰ τελευταῖα, ἂν ξαφνικά δὲν σταματοῦσε — στὸ τέρμα σχεδὸν τῆς ὁδοῦ, πειὰ — ἐνῶ συγχρόνως τὸ τριγύριζαν ἀλλόκοτες καὶ ζωηρὲς λάμπεις ἀπὸ παντοῦ.

—Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ, ἂν δὲν ἐπιασε φωτιά αὐτὸ τὸ σάπιο κάρρο! μουρμούρισε ὁ Καίη, βλέποντας τὶς φλόγες τοῦ ταξί καὶ δυνάμεινοντας πρὸς τὰ ἐκεῖ τὸ τρέξιμό του.

Τὴν ἴδια στιγμή, ἡ ἀσυνήθιστη ἐκείνη καὶ ζωηρὴ φωταψία ἀρχισε νὰ ξυπνᾷ τὸν κοιμισμένο πρὶν δρόμο «Κάμπλαιη Τερράς». Παραθυρόφυλλα ἀρχισαν ν' ἀνοίγουνται θορυβωδῶς, ἀγουροξυπνημένες μορφὲς γειτόνων νὰ σκύβουν πρὸς τὰ ἔξω, κι' ἡ ἐρωτήσεις ἀπορίας καὶ φόβου νὰ διαδέχονται ἢ μιὰ τὴν ἄλλη μὲ γοργότητα.

***

Ὁ ντετέκτιβ Τζαίημς Δρίφφιλδ, μένοντας στὸ σπίτι του, φάνηκε λιγώτερο τυχερὸς ἀπ' τὸν φίλο του Καίη. Σαράντα κλειστὲς πόρτες στὴν πολυκατοικία ἐκείνη, εἶνε πάντα σαράντα φορὲς πρὸ μυστηριώδεις καὶ δυσκολοεξιχνίαστες, ἀπὸ ὅ,τι εἶνε μιὰ μονάχη κλειστὴ πόρτα. Καὶ καμμιά ἀπ' τὶς πόρτες αὐτὲς δὲν φαινόταν πρόθυμη ν' ἀνοίξῃ μπρὸς τὸν ἀμήχανο Δρίφφιλδ, ἐπιτρεποντάς -ου ἔτσι ἐλεύθερα τὴν εἴσοδο καὶ τὴν ἀδιάκριτὴ ἐξέτασι πανταῶν!

Ἀπὸ τυχὸν ἔχνη θημάτων ἢ δακτυλικῶν ἀποτυπωμάτων, ὁ ντετέκτιβ δὲν περίμενε φυσικά νὰ φωτιστῇ. Κανένας ἐπίσης ἀπ' τοὺς ἐνοίκους τῆς πολυκατοικίας, δὲν φαινόταν νὰ κυκλοφορῇ στοὺς πολυαριθ-

μους διαδρόμους τῆς. Κανένας δὲν ἔβγαине νὰ παραπονεθῇ γιὰ καμμιά λωπεδυσία, ἢ γιὰ κανένα ἄλλου εἶδους ἔγκλημα τοῦ τοῦ συνέ-
θη, ὅπως θὰ περίμενε ὁ Δρίφφιλδ, ὕστερα ἀπ' τὴ μυστηριώδη ἐκείνη περιπέτεια τοῦ θυρωροῦ καὶ φύλακος τῆς πολυκατοικίας.

Ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὴ περιπλάνησι ἀσκοπα, στοὺς διαφόρους διαδρόμους, ὁ Δρίφφιλδ γύρισε ξανά στὸν διάδρομο τοῦ δικοῦ του ἀπαρτεμάν, χωρὶς νάχη γίνει σοφώτερος ἀπὸ πρὶν.

—Ἀσφαλῶς θὰ πρόκειται λοιπὸν γιὰ κανένα ἀσχημο ἀστεῖο, εἰς βάρος τοῦ ἀγαθοῦ θυρωροῦ, χωρὶς καμμιά ἄλλη δυσάρεστη συνέ-
πεια! σκεπτόταν τώρα ὁ Δρίφφιλδ, ξύνοντας τὸ κεφάλι του. Γιατί, πῶς ἄλλοιως μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ αὐτὴ ἡ βουβαμάρα κι' ἡ ἡσυχία ἐδῶ μέσα, ὕστερα ἀπὸ ἕνα τέτοιο γεγονός; Μήπως πάλι, εἶχε κανένας ἀνάγκη τῶν ἐνδυμάτων τοῦ θυρωροῦ, καὶ τὸν νάρκωσε ἔτσι γιὰ νὰ τὸν γδύσῃ ἀνενόχλητα; Μὰ πάλι, τί τοῦ χρεῖζοντουσαν ἄραγε, τὰ ἐνδύματα αὐτά; Κι' ἐξάλλου, τί ρόλο παίζει τότε στὴν ὑπόθεσι αὐτὴ, τὸ ρόζ ἐκεῖνο καὶ ψηλὸ διαβολουκάπελλο;

Μπήκε ξανά στὸ διαμέρισμά του, κλειδῶθηκε σίγουρα, κι' ἀναψε ὅλα τὰ φῶτα. Τοῦ εἶχε ἐξετάσει προηγουμένως ὅλα τὰ δωμάτια, δίχως νὰ βρῇ τίποτα τὸ ὑποπτο. Μὰ καὶ τώρα πάλι, ὕστερα ἀπὸ μιὰ καινούργια καὶ λεπτομερέστερη ἐξέτασι, ὁ ντετέκτιβ πείσθηκε τελείως, ὅτι κανένας ξένος δὲν εἶχε μὴ κρυφὰ στὸ ἀπαρτεμάν του, πειὸς ξέρει γιὰ ποιὸν λόγο. Τίποτε δὲν ἔλειπε, κι' ὅλα ἦσαν ἐν τάξει ἐκεῖ μέσα.

Σκοτισμένος πειὰ, ἀπ' τὸ αἶνιγμα κι' ἀπὸ τὶς τόσες σκέψεις του, διάλεξε τὴν πιὸ ἀνικητακτικὴ πολυθρόνα, καὶ ξαπλώθηκε μὲ δυνατὰ χασμουρητά. Κυττάζοντας ὕστερα τὸ ρολοῖ του, σκίρτησε καὶ μουρμούρισε μὲ κάποια ἀνησυχία:

—Διάβολε!... Μιάμιση ὥρα πέρασε ἀπ' τὴν ἀναχωρήσι τοῦ Καίη, κι' ἀκόμα νὰ γυρίσῃ!... Μήπως τοῦ συνέβη, ἄραγε, τίποτα τὸ δυσάρεστο;

Μὰ ἐνῶ ἀναρωτιόταν ἀκόμα, ἂν ἔπρεπε νὰ βγῇ πρὸς ἀναζήτησι τοῦ φίλου του, ἕνας γοργὸς δηματισμὸς ἀκούστηκε ἔξω στὸ διάδρομο. Ἀσχηματισμένος ὁ Δρίφφιλδ ἐκλειδῶσε τὴν πόρτα, καὶ ἀντίκρισε τὴν πρόσχαρη μορφή τοῦ Καίη.

—Οὐφ, ἀνησύχησα! ἔκανε τότε, μὲ ἀνακούφισι. Ἔλα μέσα, φίλε μου, καὶ πές μου σὲ τί καταγίνουσιν τόση ὥρα!

—Θέλω συχαρίκια, γιὰ ὅσα θὰ σοῦ πῶ! ἀπάντησε ὁ Καίη, γελώντας δυνατὰ, καὶ κρατῶντας κάτι κρυφὰ πίσω ἀπ' τὴ ράχι του.

Ἦταν ἕνα ρόζ ψηλὸ καπέλλο!

—Ἦψιστε Θεέ, ποῦ τὸ συμμαζέψες αὐτό; ξεφώνισε ὁ Δρίφφιλδ, ἀδυνατώντας νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἐκπληξί του μπρὸς τὸ ἀπροσδόκητο εὑρημα τοῦ φίλου του. Κι' εἶνε ἀπαράλλαχτο μὲ τὸ ἄλλο τοῦ θυρωροῦ!

—Ναί, ἀπαράλλαχτο! ἔκανε ὁ Καίη, χαμογελώντας μυστηριώδως. Καὶ νὰ σκεφθῇς μάλιστα, ὅτι τὸ συμμαζέψα στὴν ὁδὸ «Κάμπλαιη Τερράς»!

—Πές μου γρήγορα λεπτομέρειες, γιατί θὰ σκάσω ἐπιτέλους! μουγκρίσε ἀνυπόμονα ὁ ντετέκτιβ.

Ὁ Καίη, ἀδιαφορῶντας γιὰ τὴν ἀνυπομονήσι τοῦ φίλου του, ἀναψε χαμογελαστὸς ἕνα πούρο, ξαπλώθηκε σὲ μιὰ πολυθρόνα, καὶ τότε μονάχα ἀποφάσισε νὰ τοῦ διηγηθῇ τὰ ὅσα ξέρομε ἤδη. Κι' ὅταν ἔφτασε στὸ σημεῖο τοῦ ἀναφλεγομένου ταξί, πρόσθεσε μὲ ἀρκετὴ ταραχὴ τώρα:

—Λοιπὸν, ὁ δρόμος φωτίστηκε ξαφνικά καὶ δυνατὰ, κι' ὁ κόσμος ἀρχισε νὰ θγαίνει στὰ παράθυρα, ρωτώντας τί συμβαίνει. Ἐγώ, ὁμῶς, ἀδιαφορῶντας γιὰ ὅλους, ἐξακολουθοῦσα νὰ τρέχω σὰν δαιμό-

νισμένος πίσω απ' τὸ ταξί, τὸ ὁποῖο ἐπίσης ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχει, τριγυρισμένο, ἀπὸ φλογες!... Κοντὰ στὸ τέρμα παιὰ τοῦ δρόμου «Καμπλαί τερράς», τὸ ταξί σταμάτησε ἀπότομα... Κι' ὅταν τόφθασα σχεδὸν ἀμέσως, ἡ φλόγες τὸ εἶχαν ἐντελῶς πυρπολήσει... Ἀλλὰ κανένας, κανένα πτώμα δὲν ὑπῆρχε μέσα στὸν φλογισμένο σκελετὸ τοῦ ταξί... Κι' ὁ σωφὲρ τοῦ ἐπίσης, εἶχε κι' ἐκεῖνος ἐξαφανιστῇ μυστηριωδῶς... Καταμεσῆς ὁμως στὸ δρόμο, καὶ κάπου δέκα βήματα μακριὰ ἀπ' τὸ φλογισμένο ταξί, ἔβηκα αὐτὸ τὸ ἀλλόκοτο ροζ καπέλλο!... Καὶ καταλαβαίνεις βέβαια, μὲ τί λαχτάρα τὸ συμάζεψα καὶ σοὺ τὸ κουβάλησα ἐδῶ!

Σταματώντας ἐδῶ νὰ μιλήσῃ ὁ Καίη, ρούφηξε ἡδονικὰ τὸν καπνὸ τοῦ πούρου του, κι' ἄρχισε νὰ τὸν βγάξῃ σὲ κομπὰ δαχτυλιδάκια ἀπ' τὸ στόμα του πρὸς τὴν ὁροφί.

—Λοιπὸν; οὐρλιασε ὁ Δρίφφιλδ, ἀγκομαχώντας ἀπὸ ἀνυπομονησία.

—Τί λοιπὸν; ἔκανε γαλήνια, ὁ Καίη. Αὐτὸ ἦταν ὅλο!... Τίποτα ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σοὺ πῶ... Μόλις συμάζεψα αὐτὸ τὸ καπέλλο, θεώρησα φρονιμώτερο ν' ἀπομακρυνθῶ λαθραῖα ἀπὸ κεῖ, καὶ νὰ τὸ σκάσω γιὰ ἐδῶ ὁλοταχῶς... Ὁ δρόμος, ὅλεις, εἶχε ἀναστατωθῇ πειὰ, οἱ ἀστυφύλακες σφύριζαν κι' ἔτρεχαν ἐπὶ τόπου, κι' ἐγὼ ἤμουν ὁ μόνος μάρτυς — ἡ ἴσως μπερδεμένος στὰ γεγονότα αὐτὰ — τὸν ὁποῖο θὰ ἐπιαναν ἐκεῖ!... Τρέχα γύρευε κατόπιν, νὰ δώσης στὴν Ἀστυνομία ἐξηγήσεις πῶς βρέθηκες ἐκεῖ, καὶ τί δουλειὰ εἶχες!... Ἔστριψα λοιπὸν ἀπ' τὸ πρῶτο σοκάκι ποὺ βρέθηκε μπροστὰ μου, καὶ νᾶμαι τώρα παρὼν στὶς διαταγές σου!

—Ὁ Δρίφφιλδ δὲν μπόρεσε νὰ μὴ χαμογελάσῃ, μὲ τὸ χιοῦμορ τοῦ ἀγαπημένου φίλου του. Κι' εἶπε καθισχυασμένος:

—Ἐκανες λαμπρά, Καίη... Ἡ σκέψι σου ἦταν πραγματικὰ πολὺ φρόνιμη... Δῶσε μου τώρα αὐτὸ τὸ ἀναθεματισμένο ροζ καπέλλο ποὺ ψάρεψες, γιὰ νὰ τοῦ ρίξω μιὰ ματιά!

Τὸ πῆρε στὰ χέρια του, τὸ περιεργάστηκε λεπτομερῶς παντοῦ, καὶ ξαφνικὰ ἐβγάλε ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴν κορδέλλα του ἓνα μικρὸ τετράγωνο χαρτάκι.

—Φτοῦ, νὰ πάρῃ ὁ διάβολος! θλαστήμησε ἔκθαμβος ὁ ντετέκτιβ, σφίγγοντας στὰ δαχτυλά του τὸ αἰνιγματικὸ ἐκεῖνο εὑρημα. Νὰ πάλι ἄλλο ἓνα ἀπαράλλαχτο χαρτάκι, σ' αὐτὸ τὸ ἀπαράλλαχτο ροζ διαβολοκάπελλο ποὺ μοῦφερες!... Μὲ τὴ διαφορά, ὅτι σὲ κεῖνο τοῦ θυρωροῦ διαβάσαμε γραφομηχανημένη τὴν ἀντρέσσα «Κ ἄ μ π λ α ι η Τ ε ρ ρ ἄ ς», ἐνῶ σὲ τοῦτο εἶνε γραμμένη ἐπίσης μὲ γραφομηχανὴ ἡ ἀντρέσσα «Χ ἔ ρ ο ν Λ α ί η ν»!

—Καὶ ποῦ στὸν δαίμονα βρίσκεται αὐτὸ τὸ «Χέρον Λαίην»; ρώτησε ὁ Καίη, ἔκθαμβος ἀκόμα.

—Μά... εἶνε μιὰ συνοικία, πλαϊνὴ μοῦ φαίνεται μὲ τὴ συνοικία «Σέφερδ Μπούς»! μουρμούρισε σκεπτικὸς ὁ ντετέκτιβ.

—Καὶ τώρα, τί θὰ κάνουμε; ξαναρώτησε ὁ Καίη. Θὰ ξεκινήσουμε γιὰ τὸ «Χέρον Λαίην», ἢ... θὰ ξεκινήσουμε γιὰ τὸ κρεββάτι μας;

—Γιὰ τὰ κρεββάτια μας; ἔκανε ὁ Δρίφφιλδ, σκιρτώντας μὲ ζωηρότητα. Μὰ μὲ κολλάει ὕπνος ἐμένα, μπρὸς σ' αὐτὰ τὰ σατανικὰ αἰνίγματα τῆς ἀποψινῆς βραδυᾶς;

Ὁ Καίη κύτταξε περίεργα τὸ φίλο του, κι' ὕστερα τοῦ εἶπε χαμογελώντας εἰρωνικά:

—Ξεχνᾶς, ὅτι πρέπει νὰ ξυπνήσης πρωτὶ-πρωτὶ αὔριο, γιὰ νὰ πάρῃς τὸ πρῶτο τραῖνο γιὰ τὸ Ντόμπερ, κι' ἀπὸ κεῖ τὸ πρῶτο βαπόρι γιὰ τὸ Βέλγιο;... Ξεχνᾶς, ὅτι ἐκεῖ κάτω στὴν Ὀσάνδη σὲ περιμένει ἡ συμμορία τοῦ Μάλου, γιὰ νὰ τὴν συλλάβῃς;

Μὰ ὁ ντετέκτιβ στήλωσε ὀρθὸ τὸ πελώριο κορμί του, καὶ οὐρλιασε ἀπροσδόκητα:

—Στὸ διαβολο νὰ πάῃ ἡ συμμορία τοῦ Μάλου!... Φαντάστηκες ποτέ σου, ὅτι εἶνε δυνατόν ν' ἀφήσω ἔκκρεμὴ αὐτὴ τὴ μυστηριώδη καὶ λαχταριστὴ ὑπόθεσι, γιὰ νὰ τρέχω πίσω ἀπὸ κοινούς ἀδαμαντοκλέφτες;... Τί χαρτωσιὰ μπορεῖ νὰ πιάσῃ ἡ λαποδυτικὴ συμμορία τοῦ Μάλου, μπρὸς στὰ αἰνιγματικὰ ροζ ψηλοκάπελλα ποὺ μαζεύουμε ἀπὸψε ὑπὸ τόσο σκοτεινὲς συνθήκες;... Μπρὸς, ξαναβάλε πάλι τὸ ἐπανωφόρι σου, κι' ἔλα μαζί μου γιὰ τὸ «Χέρον Λαίην»!... Ποῦ ξέρεις;... Μπορεῖ ἐκεῖ νὰ ψαρέψουμε πάλι κανένα τριανταφυλλὶ καπέλλο, τὸ ὁποῖο θὰ ἀξίξῃ — μὰ τὴν πίστι μου — πιὸ πολὺ ἀπὸ σαράντα συμμορίες Μάλου!

Ὁ Καίη δὲν ἔφερε καμμιά ἀντίρρηση πειὰ, καὶ σὲ λίγο οἱ δυὸ φίλοι βρέθηκαν μαζί στὸ δρόμο.

Ἐνα ταξί δὲν ἄργησε νὰ τοὺς φέρῃ, στὸ γραφικὸ αὐτὸ προάστειο τοῦ Λονδίνου. Στους λιγιστοὺς καὶ μικροὺς δρόμους του οἱ δυὸ φίλοι πλανιόντουσαν, ὡς τὴν αὐγὴ σχεδόν, χωρὶς τίποτα τὸ ἰδιαίτερο νὰ κινήσῃ τὴν προσοχή τους.

Ὁ ἥλιος βγῆκε ἐπιτέλους, ἓνα πλαϊνὸ κωδωνοστάσιο χτύπησε ὀχτῶ ἡ ὥρα, κι' ὁ Δρίφφιλδ μὲ τὸν Καίη ἐξακολουθοῦσαν νὰ πλανιόνταν στὸν δρόμο τῆς συνοικίας ἐκείνης.

—Ξέρεις, τί σκέπτομαι; εἶπε σὲ μιὰ στιγμή, ὁ Δρίφφιλδ. Σκέπτομαι νὰ νοικιάσουμε προσωρινῶς ἓνα δωμάτιο ποὺ νὰ βλέπῃ πρὸς τὸν δρόμο, σὲ κανένα ἀπὸ αὐτὰ τὰ σπίτια... Καθισμένοι ὕστερα πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα τοῦ παραθύρου, νὰ κατασκοπεύουμε πρὸς τὰ ἐξῶ ἀπαράτητοι... Μπορεῖ ἔτσι νὰ πέσῃ στὴν ἀντίληψί μας κάτι, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ἐφόσον ἡ νύχτα μας πέρασε τόσο ἀπρακτῇ!... Τί λές κι' ἐσύ;

Ὁ Καίη ἦταν ἔτοιμος ν' ἀπαντήσῃ κάτι, μὰ ξαφνικὰ ἓνα ἀπρόοπτο ἐράβηξε παρעυθὺς τὴν προσοχή του. Καμμιά ὀδονταριὰ θήματα μακριὰ των, ἀνοίξε μὲ πάταγο ἡ πόρτα κάποιου σπιτιοῦ, καὶ μιὰ ταραγμένη γυναῖκα φάνηκε στὸ κατώφλι. Βλέποντας ἡ γυναῖκα αὐτὴ τοὺς δυὸ φίλους στὸν ἔρημο ἐκείνη τὴ στιγμή δρόμο, χειρονόμησε ἀπελπισμένα καὶ κάτι πῆγε νὰ φωνάξῃ.

Καθὼς φαίνεται ὅμως, τὴν ἐγκατέλειψαν ἡ δυνάμεις τῆς ἀμέσως, ἡ φωνὴ τῆς πνίγηκε στὸ λαούγγι πρὶν νὰ βγῇ, κι' ἡ δύστυχη γυναῖκα σωριάστηκε λιπόθυμη καταμεσῆς στὸ πεζοδρόμιο...

Οἱ δυὸ ἄντρες, χωρὶς νὰ χάσουν τὸν καιρὸ τοὺς περισσότερο, ἄρχισαν νὰ τρέχουν ὁλοταχῶς πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἐνῶ ὁ Δρίφφιλδ μουρμούριζε συγχρόνως:

—Ἐκεῖ μοῦ φαίνεται θὰ βροῦμε τὸ ψητό, γιὰ τὸ ὁποῖο ξευχήσαμε ψάχνοντας ἄσκοπα ὡς τώρα!

Ἡ κυρία Σνάιπ — ἔτσι λεγόταν ἡ λιπόθυμη αὐτὴ γυναῖκα — μὴ ἔχοντας ἄλλο εἰσόδημα ἢ καὶ μὲν ἐξασκοῦσε τὸ ἐξῆς ἐπάγγελμα γιὰ νὰ ζήσει: Νοίκιαζε ἓνα σπίτι, κι' ὑπενοικίαζε κατόπιν τὰ περισσότερα δωμάτια του σὲ ἐορηνδές, κροδίζοντας ἔτσι κάτι ἀπ' τὴ διαφορά τοῦ ἐνοικίου κι' ἀπ' τὰ ποιοιτιὰ τῶν ἐνοικιαστῶν τῆς, τῶν ὁποίων συγύριζε τὰ δωμάτια κάθε πῶρ.

Εἴκοσι χρόνια τώρα ἐξασκοῦσε αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα ἡ κυρία Σνάιπ, εἶνε νηῖσαι σ' ὅλες συνδὸν τίς συνοικίας τοῦ Λονδίνου κατὰ τὸ διάστημα αὐτό, κι' εἶναι περᾶσει ἀπ' τὰ χεῖρα τῆς χιλιάδες χιλιάδων ἐνοικιαστῶν. Ὡστόσο, κανένας νοίκιασος ἀπ' τὰ τόσα κάθε κασὺδιὰς κακούδια ποὺ πέρασαν ἀπ' τὰ νῆα τῆς, δὲν ἦταν τόσο σιωπηλὸς καὶ ἰδιότροπος, ὅσο ἦταν ὁ μίστερ Τζόνσον, ἓνας ἀπ' τοὺς νοικάρηδες αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ τῆς στὴν ὁδὸ «Χέρον Λαίην»!

Πραγματικά, ο μίστερ Τζόνσον φαινόταν σαν σκεπασμένος από κάποιον σκοτεινό μυστήριο. Ματαια προσπαθούσε η πολύπειρη σπιτονοικοκυρά του, αυτή η τετραπέρατη κυρία Σνάιπ, να του άποσπάση καμμιά λεπτομέρεια σχετική με τη ζωή του και με το παρελθόν του. Ο μίστερ Τζόνσον δεν έδωζε μιλιὰ απ' το στόμα του, παρά μονάχα για νὰ της πη μιὰ καὶ καλή τὸ ἐξῆς.

—Κάθε πρωὶ στὶς ὀχτῶ, θέλω νὰ μοῦ σερβίρης τὸ τσάι στὸ δωμάτιό μου!

Αὐτὰ ἦσαν τὰ μόνα λόγια, τὰ ὁποῖα εἶχε κατορθώσει ἡ κυρία Σνάιπ νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ απ' τὸ στόμα ὡς τώρα. Κατὰ τὰ ἄλλα, δὲν μπόρεσε νὰ φωτιστῇ οὔτε ἀπὸ ποῦ ἐρχόταν ὁ νοικάρης της αὐτός, οὔτε ποῖα ἦταν ἡ δουλειὰ του, οὔτε ποῖα ἡ οἰκογενεὶα του. "Αν κι' εἶχε τρεῖς ἡμέρες τώρα ὁ μίστερ Τζόνσον στὸ σπῖτι της ὡς ἐνοικιαστὴς της, ἐξακολουθοῦσε νὰ της παραμένῃ σκοτεινὸς καὶ μυστηριώδης.

Κατὰ τὸ πρωὶ λοιπὸν αὐτό, πρωὶ τῆς τρίτης ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ μίστερ Τζόνσον, ἡ κυρία Σνάιπ θρῑσκόταν στὴν κουζίνα κατὰ τὶς ὀχτῶ παρὰ τέταρτο ἡ ὥρα. Ἐπρεπε νὰ τοῦ ἐτοιμιάσῃ τὸ τσάι, ὥστε στὶς ὀχτῶ ἀκριβῶς νὰ τοῦ τὸ σερβίρῃ στὸ δωμάτιό του.

Καθὼς ὁμως περνοῦσε μπρὸς ἀπ' τὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ της, σκέφτηκε νὰ τὴν ξανακλειδῶσῃ, πρὶν ἀνεβῇ στὸ δωμάτιο τοῦ Τζόνσον. Μὰ ἐρῆκε τὴν πόρτα αὐτὴ κλειστὴ βέβαια, μὰ ξεκλειδῶτη!

—'Αστεῖο, μὰ τὴν ἀλήθεια! ψιθύρισε παραξενεμένη. Πῶς ξεχάστηκα ἔτσι χθὲς τὸ θράδυ, καὶ δὲν κλειδῶσα τὴν ἐξώπορτα... Πρῶτῃ μου φορὰ μοῦ συμβαίνει μιὰ τέτοια ἀφηρημάδα!

Γύρισε στὴν κουζίνα πάλι, γιὰ νὰ πᾶν ὀχτῶ ἀκριβῶς ἡ ὥρα, κι' ἡ κυρία Σνάιπ ἀναγκάστηκε νὰ χτυπήσῃ δυὸ-τρεις φορὲς ἀκόμα.

—Μίστερ Τζόνσον, τὸ τσάι σας! φώναξε δυνατὰ, στὰ τελευταῖα. Καὶ πάλι, καμμιὰ ἀπάντησι ἀπὸ μέσα.

—'Αστεῖο κι' αὐτό! ψιθύρισε τότε, ἡ κυρία Σνάιπ. Τί ἔπαθε ἀράγε, καὶ κοιμάται ἔτσι βαρεῖα;... Ἄς ἀνοίξω τὴν πόρτα καλύτερα, κι' ὕστερα βλέπουμε!

Ἐσπασε τὸ πόμολο, κι' ἔσπρωξε ἐλαφρά. Ἡ πόρτα ἦταν ξεκλειδῶτη, καὶ μισάνοιξε. Προφίλακτικὰ ἡ κυρία Σνάιπ ἔσκυψε, καὶ κύταξε μέσα ἀπ' τὸ μισοάνοιγμα.

Ἐκεῖνο ποῦ ἀντίκρουσε τότε, τὴν ἔκανε νὰ συνταραχθῇ. Ὁ δίσκος τῆς ἔφυγε ἀπ' τὰ χέρια, καὶ τὸ σερβίτιο τοῦ τσαγιοῦ κομματιάστηκε με πᾶταγο χάμω. Ἐανάκλεισε τότε βίαια τὴν πόρτα, βόγγησε με ἄγωνία, κι' ἄρχισε νὰ κατεβαίνει ὀρμητικὰ τὰ σκαλοπάτια ὅσο πιὸ γρήγορα μπόρουσε.

Κατεβαίνοντας περὶ στὸ χῶλλ, ἔτρεξε πρὸς τὴν ἐξώπορτα, καὶ τὴν ἀνοίξε διάπλατα. Στὸν ἔρημο δρόμο ἀντίκρουσε μονάχα δυὸ κυρίους ἀγνώστους της — τὸν Δρίφφιλδ καὶ τὸν Καίη, ὅπως ἔξομε ἤδη — νὰ σιγοπερπατοῦν καμμιὰ ὀδονταριὰ βῆματα πιὸ κάτω. Ἄνοιξε τὸ στόμα της γιὰ νὰ φωνάξῃ, ἀλλὰ πρὶν βγάλῃ μιλιὰ, λιποθύμησε καὶ σωριάστηκε χαμῶ.

Ὅταν συνῆλθε κι' ἀνοίξε τὰ μάτια της ἡ κυρία Σνάιπ, εἶδε ὅτι θρῑσκόταν ξαπλωμένη σ' ἓνα ντιβάνι τοῦ δωματίου της, μέσα στὸ ἴδιο τὸ σπῖτι της περὶ, ἐνῶ οἱ δυὸ ἐκεῖνοι κύριοι στεκόντουσαν τώρα ὀρθοὶ μπροστὰ της.

—Πέστε μας λοιπὸν, τί σας συνέβη; τὴ ρώτησε ὁ Δρίφφιλδ.

—Ποιοὶ εἰστε σεῖς; ψιθύρισε γιὰ ἀπάντησι, ἡ τρομαγμένη ἀκόμα γυναῖκα.

Ὁ Καίη θρῑσκοντας δικαιολογημένη τὴν ἐπιφύλαξί της, θιάστηκε νὰ της συστηθῇ, λέγοντας:

—Λέγομαι Καίη, κι' ἔτυχε νὰ βρεθῶ κατὰ τὴ στιγμὴ τῆς λιπο-

θυμίας σας μαζί με τὸν φίλο μου ἀπ' ἐδῶ, τὸν μίστερ Τζαίημς Μπλαϊν Δρίφφιλδ!

—Γιῶς; ἔκανε ἐκθαμβῆ τώρα ἡ κυρία Σνάιπ, στρέφοντας τὸ ὕλεμα της πρὸς τὸν ντετέκτιβ. Ἐσεῖς εἰστε ὁ μίστερ Δρίφφιλδ, ὁ πιο μεγάλος μας ἀστυνομικὸς τοῦ Λονδίνου;

Ὁ Δρίφφιλδ περιορίστηκε νὰ ὑποκλιθῇ σιωπηλός, καὶ με σοδάρτητα. Κι' ἔπειτα τῆς εἶπε:

—Λάβετε τὸν κοπο νὰ μᾶς διηγηθῇτε ἐπιτέλους, τί ἀκριβῶς σας συνέβη!

Ἡ κυρία Σπάιπ, σὰν κυρία Σπάιπ ποῦ ἦταν, ἄρχισε τὴ διήγησί της ἀπ' τὴν ἀρχὴ-ἀρχή. Εἶπε λεπτομερέστατα ποῖος ἦταν αὐτὸς ὁ μυστηριώδης Τζόνσον, ποτε νοίκιασε τὸ δωμάτιό της, πῶς τῆς εἶπε μονάχα γιὰ τὸ πρωῒνὸ τσάι τοῦ ἐκεῖνα τὰ μονάκριβα λίγα λόγια, καὶ πῶς ἐρῆκε σῆμερα τὸ πρωῒ ἀλλόκοτα ξεκλειδῶτη τὴν ἐξώπορτά της. Ὑστερὰ διηγηθῆκε πῶς ἐτοίμασε τὸ πρωῒνὸ σημερινὸ τσάι τοῦ ἐνοικιαστοῦ της, ἀνέπτυξε τὶς ὑπόλοιπες λεπτομέρειες ποῦ ἔξομε, κι' ὅταν ἐφθασε στὸ σημεῖο τῆς ματιὰς ποῦ ἐρριξε στὸ δωμάτιο τοῦ Τζόνσον, σταμάτησε ἀπότομα!

—Λοιπὸν; ἔκανε ἀνυπόμονα ὁ Δρίφφιλδ. Θὰ μᾶς πῆτε ἐπιτέλους, τί εἶδατε ἐκεῖ μέσα;

—Ἀκολουθήστε με, καὶ θὰ δῆτε μόνος σας! ἀπάντησε ἡ κυρία Σνάιπ, γλωμῇ καὶ με μυστηριώδες ὕφος.

Τοὺς ἀνέδασε στὸ ἀπάνω πάτωμα, καὶ με χέρι τρεμουλιαστὸ τοὺς ἔδειξε τὸ δωμάτιο τοῦ μίστερ Τζόνσον. Οἱ δυὸ φίλοι ἐρέθηκαν με δυὸ πηδημάτα στὴν πόρτα, τὴν ἀνοίξαν, μῆκαν ὀρμητικὰ μέσα, καὶ παρ' αὐτοῦς ξεφώνισαν κι' οἱ δυὸ τους:

—Θεέ μου, τί ἀφανισμὸς εἶνε ἐδῶ μέσα!

Πραγματικά, τὸ δωμάτιο παρουσίαζε ὅσι πρωτοφανοὺς ἀκαταστασίας. Τὰ σεντόνια καὶ τὰ στρώματα τοῦ κρεβάτιοι κοιτοντοῦσαν στὸ πάτωμα, καταξερσισμένα σὲ κουρελια. Τὰ πούπουλα τῶν μαξιλαριῶν καὶ τῶν καθισμάτων εἶχαν χυθῇ ἔξω ἀπ' τὶς ξεκουλισμένες θήκες τῶν. Τὰ συρτάρια τοῦ μπουφὲ καὶ τῆς σιφονιέρας ἦσαν τραβηγμένα ἔξω, καὶ με τὸ περιεχόμενό τους σκορπιο στὸ πάτωμα κι' ἀνάστατο. Καί...

Καὶ τὸ πιὸ φριχτὸ ἀπ' ὅλα, ἦταν τὸ ἐξῆς: Τοῖχοι, καὶ κρεβάτι, κι' ἐπιπλα, καὶ πάτωμα ἦσαν κυριολεκτικῶς θαμμένα με αἷμα!

—Τί πένθιμο καὶ φρικαλέο θέαμα. Θεέ μου! μπουρμούρισε ὁ Καίη, ἀνατριχιασμένος ἀθελὰ του.

Ὁ Δρίφφιλδ, δὶχως νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ, ἄρχισε νὰ ψάχνῃ παντοῦ με προσοχή.

—Περιέργο! μπουρμούρισε κι' αὐτός, στὰ τελευταῖα. Ὅλοκληρο σφαγεῖο ἔγινε δῶ μέσα, κι' οὔτε νεκρὸν θρῑκαμε ἀκόμα, οὔτε καν πληγωμένον!

Βγῆκε ὕστερα στὴν πόρτα, καὶ φώναξε κοντὰ του τὴν κατὰχλωμῃ κυρία Σπάιπ.

—Μήπως ἀκουσες κανέναν ὑποπτο θόρυβο κατὰ τὴ νύχτα, κυρία μου; τὴ ρώτησε, μόλις ἐκεῖνη πλησίασε δειλὰ.

—Ὅχι, κύριε! τραύλισε ἡ κυρία Σνάιπ.

—Μήπως ἀκουσες τούλάχιστον κανέναν ἡχο, σὰν νὰ σχίζονται σεντόνια ἢ ὑφάσματα;... Καμμιὰ φωνή;... Κανένα βογγητό.

—Οὔτε, κύριε!

Ὁ Δρίφφιλδ σήκωσε τοὺς ὤμους τοῦ ἀνυπόμονα, καὶ ξαναγύρισε στὸ μακάθριο δωμάτιο.

—Πρωτοφανὸς παράξενο, μὰ τὴν πίστι μου! εἶπε στὸν Καίη, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθοῦσε ἐν τῷ μεταξύ νὰ ψάχνῃ. Μήπως ἐρῆκες τίποτα τὸ ἀξιοπεριέργο, ὅσο ἔλειπα ἔξω;

—Μονάχα αυτό! Έκανε με ανέκφραστη συγκίνηση ο Καίη, δείχνοντας «κάτι» στον ντετέκτιβ. Τό βρήκα κάτω απ' τὸ κρεβάτι!

Αὐτὸ τὸ κάτι, ἦταν ἓνα... ψηλὸ ροζ καπέλλο!!

Ἦταν τὸ τρίτο στὴ σειρά, πού ἐβρίσκαν οἱ δυὸ φίλοι!!

—Φτοῦ, ἀρχισατανά! βλαστήμησε τότε ὁ Δρίφφιλδ, ἀναπηδώντας μπρὸς στὸ ἀπροσδόκητο αὐτὸ ἀντίκρουσμα τοῦ εὐρήματος. Τί μυστήρια εἶνε αὐτά, καὶ πὼς μπλέξαμε ἀπόψε με δαῦτα;

Ἔστερα, βρίσκοντας ξανά τὴν ψυχραιμία του, πρόσθεσε:

—Δηλαδή, τὰ ἴδια τῆς συχωρεμένης, φίλε μου Καίη!... Στοιχηματίζω με σιγουρία, ὅτι ἂν ψάξης στὴν κορδέλλα τοῦ σατανικοῦ αὐτοῦ καπέλλου, θὰ βρῇς πάλι τὸ στερεότυπο τετράγωνο χαρτάκι με καμμιὰ ἄλλη ἀντρέσσα γραφομηχανημένη ἀπάνω του!

—Δίκιο θάχης! παραδέχτηκε κι' ὁ Καίη. Ἀφοῦ τὰ προηγούμενα καπέλλα εἶχαν, μπορεῖ αὐτὸ νὰ κάνη ἐξαιρεσι καὶ νὰ μὴν ἔχη;

Συγχρόνως ἔψαχνε κιόλας μέσα στὸν γύρο τῆς κορδέλλας τοῦ καπέλλου, καὶ δὲν ἀργήσε νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ σχετικὸ χαρτάκι:

—Νάτα μας! ἔκανε ὁ Δρίφφιλδ ἀνυπόμονα, βλέποντάς το στὸ χέρι τοῦ Καίη. Ἐχει ἀντρέσσα ἀπάνω του;... Τί λέει;

Ὁ Καίη ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ χαρτάκι, ἔκανε νὰ διαβάσῃ τὴν ἀντρέσσα, μὰ παρעוθὺς ἀναπῆδησε κατὰχλωμος.

—Ὀνειρεύομαι, σατανά, ἢ εἶμαι ξύπνιος; μούγκρισε πνιχτά.

—Τί συμαθαίνει; ρώτησε ὁ Δρίφφιλδ πλησιάζοντας με λαχτάρα. Τί ἀντρέσσα εἶν' αὐτή;

—Κύτταξέ την... καὶ διάβασέ την... μονάχος σου! τραύλισε ὁ Καίη, σκουπίζοντας τὸν κρῦο ἰδρώτα τοῦ μετώπου του.

Ὁ Δρίφφιλδ ἄρπαξε τὸ χαρτάκι με ὀρμητικότητα ὄρνιου. Μόλις ὅμως ἔρριξε κι' αὐτὸς τὸ βλέμμα του στὰ γράμματα τοῦ χαρτιοῦ, συγκλονίστηκε ἀπ' τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια, κι' οὐρλιάσε:

—Κατάρρα!... Αὐτὴ εἶνε ἡ... ἀντρέσσα μου!... Ἡ ἀντρέσσα τοῦ σπιτιοῦ μου!... Γρήγορα ἄς πάμε πρὸς τὰ κεῖ... Ποιὸς ξέρεי τί μὰς περιμένει, ἐκεῖ κάτω!...

Ὡστόσο, τίποτα δὲν βρῆκαν τὸ ὑποπτο οἱ δυὸ λαχταρισμένοι φίλοι, μόλις ἔφθασαν στὸ ἀπαρτεμάν τοῦ Δρίφφιλδ, ἓνα τέταρτο τῆς ὥρας ἀργότερα. Τίποτα τὸ ἀσύνηθες δὲν παρουσίαζε ἡ πολυκατοικία. Καὶ τὰ δωμάτια τοῦ ντετέκτιβ βρίσκόντουσαν, ὅπως ἀκριβῶς τὰ εἶχε ἀφήσει.

Κλεισμένοι τώρα κι' οἱ δυὸ τους στὸ σαλόνι, συνωμιλοῦσαν σκεπτικοί, προσπαθώντας νὰ ἐξηγήσουν με κάποια λογικὴ τὰ ὅσα σατανικά καὶ μυστηριώδη συνέβαιναν.

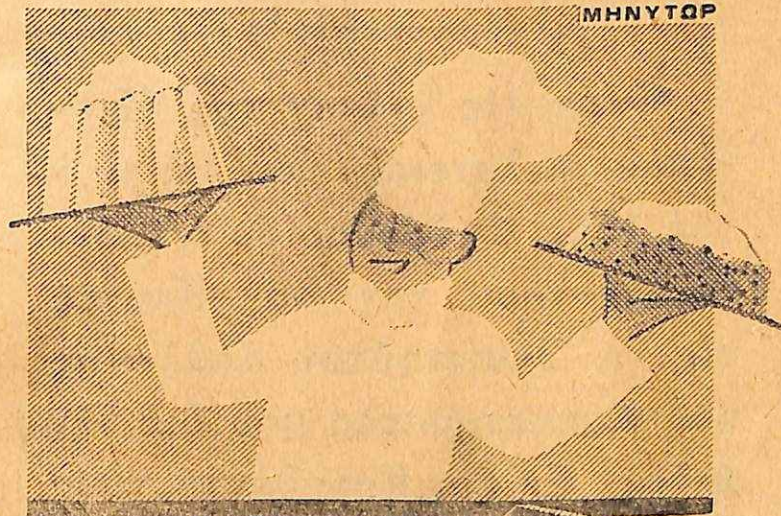
—Δηλαδή, ζήτημα εἶνε ἂν θὰ μπορέσουμε νὰ βροῦμε ἄκρη, μέσα σ' αὐτὸν τὸν κυκεῶνα! κατέληξε σὲ μιὰ στιγμή, ὁ Δρίφφιλδ. Αὐτὸ πού μοῦ φαίνεται τὸ πιὸ πιθανόν, εἶνε τὸ ἑξῆς: Ὅτι κάποιος μανιακὸς ἢ ψυχοπαθὴς δολοφόνος βρίσκεται καὶ πλανιέται ἐλεύθερος μέσα στὸ Λονδίνο, σκοτώνοντας ἢ κακοποιώντας τὰ θύματά του ὑπὸ παρόμοιες ἀλλόκοτες συνθήκες!

—Υποψιάζεσαι ἄραγε, ὅτι ὁ Τζόνσον ἐκεῖνος εἶνε θύμα αὐτοῦ τοῦ ψυχοπαθοῦς κακούργου; ρώτησε ὁ Καίη, τότε.

—Χμ! ἔκανε δισταχτικὸς ὁ Δρίφφιλδ. Ὑποψιάζομαι κάτι τέτοιο, γιατί δὲν φαντάζομαι ὅτι ὁ Τζόνσον μαχαίρώθηκε μοναχός του κι' ἔχυσε τόσο αἷμα, ἔτσι ἀπλῶς γιὰ νὰ διασκεδάσῃ!... Κάποιος ἄλλος, φυσικά, θὰ τὸν κατακρεοῦργησε ἔτσι ἄγρια.....

(Στὸ προσεχὲς ἢ συνέχεια)

ΜΗΝΥΤΩΡ

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΓΛΥ-
ΚΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΑΓΗ-
ΤΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ
ΕΘΝΙΚΟ ΜΑΣ ΠΡΟΙΟΝ,
ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΗΜΗ ΚΟ-
ΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΔΑ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ Α.Σ.Ο.
ΑΔΕΛΦΟΙ Α. & Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ

ΕΠΙΦΥΛΑΣΗΚΑΡΟΥ: ΚΟΜΟΝΟΣ 21

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: ΑΛΙΠΕΔΟΥ 21

ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΑΦΙΔΩΝ: ΚΟΜΟΝΟΣ 21

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΕΒΔΟΚΛΕΟΥΣ 27

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Φέρω εἰς γνῶσιν τῆς ἀξιό-
τίμου πελατείας μου ὅτι ἀπό
τῆς 15ης Φεβρουαρίου ἐ.ἐ. ἀν-
τικατέστησα τὴν Καν Κέρτες
εἰς τὸ Ἰνστιτούτον Καλλονῆς
τοῦ Καταστήματός μου διὰ τῆς
Δίδος Ἑλίζας Καραδόντη, τέως
Διευθυντρίας τοῦ Αἰσθητικοῦ
καὶ χειρουργικοῦ Ἰνστιτούτου
Ἀθηνῶν.

ΜΕΤΑ ΤΙΜΗΣ
Κ. ΧΑΜΑΡΑΚΗΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ 37
(ΣΤΟΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ)
ΕΝΑΝΤΙ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

Τηλ. 23-208

ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ,

Ποτέ κανένα Ίνστιτούτον καλλονῆς στὰς
Ἀθήνας δέν ἐφήρμοσε τὴν μέθοδόν μας.

ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ:

Αὐτό εἶνε τὸ ἄπαντόν μας. Ἐάν μπορῇ νὰ
διορθωθῇ τὸ δέρμα σας θὰ σᾶς τὸ ποῦμε εἰλι-
κρινῶς, ποτέ δέν θὰ σᾶς γελάσωμε, ποτέ δέν θὰ
σᾶς ποῦμε ψέματα.

Ἐπισκεφθῆτε μας καὶ θὰ πεισθῆτε διὰ τὴν
εἰλικρίνειά μας.

Ἄν ἤσθε στὴν ἐπαρχία γράψτε μας καὶ θὰ
ἔχετε αὐθημερόν ἀπάντησιν.

INSTITUT SCIENTIFIQUE DE BEAUTE

(ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΥ ΧΑΜΑΡΑΚΗ)

ΣΤΑΔΙΟΥ 37 (Στὰ Δημ. Ὑπαλλήλων)